

ZÁKLADNÍ TENDENCE DEMOGRAFICKÉHO, SOCIÁLNÍHO A EKONOMICKÉHO VÝVOJE KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE

2021

Regionální statistiky

Hradec Králové, 31. 10. 2022

Kód publikace: 330131-22

Č. j.: CSU- 008916/2022-78

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Hradci Králové

Ředitel odboru: Petr Matoušek

Kontaktní osoba: Věra Varmužová, e-mail: vera.varmuzova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 054 163
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 145
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 115, 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 932, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

ISBN 978-80-250-3262-6 (brožováno)

ISBN 978-80-250-3263-3 (pdf)

© Český statistický úřad, Hradec Králové, 2022

Obsah

Úvod.....	4
Shrnutí hlavních poznatků	5
1. Demografický vývoj.....	9
Územní změny, sídelní struktura	9
Vývoj počtu obyvatel.....	10
Věková struktura, index stáří	12
Demografické události	15
Naděje dožití.....	20
2. Sociální vývoj.....	22
Zaměstnanost, ekonomická aktivita	22
Nezaměstnanost.....	26
Příjmy a životní podmínky domácností.....	32
Mzdy	33
Úplné náklady práce	36
Vzdělávání	36
Zdravotnictví, dočasná pracovní neschopnost.....	37
Státní sociální podpora	40
Sociální služby, příspěvek na péči, držitelé průkazů osob se zdravotním postižením	41
Důchodci, důchody	42
Kriminalita, dopravní nehody, požáry	47
3. Ekonomický vývoj	51
Makroekonomický rámec.....	51
Místní rozpočty	55
Věda, IT	56
Ekonomické subjekty.....	59
Zemědělství	61
Lesnictví.....	65
Průmysl.....	66
Energetika.....	68
Stavebnictví, stavební povolení.....	69
Bytová výstavba	72
Doprava	75
Cestovní ruch	75
4. Životní prostředí.....	78
Půdní fond	78
Chráněná území	79
Ekologické zemědělství	80
Vodovody a kanalizace.....	81
Emise.....	83
Odpady	84
Výdaje na ochranu životního prostředí	85
5. Mezikrajské srovnání	88
Demografický vývoj	88
Sociální vývoj.....	90
Ekonomický vývoj	93
Životní prostředí.....	99
Tabulková příloha	
Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj.....	104
Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj.....	105
Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj	106
Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí.....	107
Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Královéhradeckého kraje v letech 2001–2021	108
Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – demografický vývoj	110
Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – sociální vývoj	111
Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – ekonomický vývoj.....	114
Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – životní prostředí	116
Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje v letech 2011, 2016 a 2021.....	117
Zkratky krajů a okresů	120

Úvod

Nové zpracování tradiční analytické publikace přináší kvantifikovaný obraz vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Královéhradeckého kraje v roce 2021, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2016). Zahrnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné.

V textu uvádíme nejen vývoj na území kraje, ale i srovnání s ostatními kraji České republiky. Mimo to jsme opět zařadili také samostatnou kapitolu s mezikrajským srovnáním. Vzhledem k systému postupného zpracování ročních dat, v době uzávěrky v některých oblastech nebyly ještě k dispozici kompletní údaje za rok 2021. Proto v některých tématech (především makroekonomika a některé sociální statistiky) uvádíme časový pohled pouze do roku 2020.

Území České republiky se podle zákona č. 51/2020 Sb., o územně správním členění státu a o změně souvisejících zákonů člení na správní obvody krajů, které jsou složeny ze správních obvodů obcí s rozšířenou působností (s výjimkou hlavního města Prahy). Správní obvody obcí s rozšířenou působností jsou vymezeny výčtem obcí a vojenských újezdů. Těmito správními obvody jsou vymezeny rovněž okresy (v hlavním městě Praze jsou na úrovni okresů obvody). V návaznosti na tento zákon vstoupily v platnost vyhlášky Ministerstva vnitra, které správní obvody přesně vymezují. V důsledku toho došlo s účinností od 1. 1. 2021 ke změně území okresů Nymburk, Kolín, Domažlice, Plzeň-jih, Semily, Jablonec nad Nisou, Vsetín a Zlín. Změnila se také území správních obvodů obcí s rozšířenou působností Český Brod, Lysá nad Labem, Turnov, Jablonec nad Nisou, Havlíčkův Brod a Jihlava. Na úrovni krajů naopak k žádné územní změně nedošlo.

Stejně jako v předešlých letech jsme se z územního hlediska v textu neomezili na kraj jako celek, ale snažili jsme se opět postihnout i rozdíly uvnitř jeho území, a to z pohledu okresů, správních obvodů obcí s rozšířenou působností nebo velikostních skupin obcí.

Jak už je naším zvykem, obdobné analytické materiály s jednotnou osnovou naleznete zpracované i na všech dalších krajských pracovištích ČSÚ. Tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Zařazen je rovněž dlouhodobý pohled na vývoj vybraných ukazatelů od roku 2000, tedy od roku vzniku současné podoby krajů jako územně samosprávných celků. Tabulková příloha analýzy může obsahovat pouze omezený počet statistických ukazatelů. Více informací v podrobnějším územním členění však můžete najít ve veřejné databázi ČSÚ na adrese <https://vdb.czso.cz>, případně můžete kontaktovat pracoviště informačních služeb na krajské správě ČSÚ.

Aktuální krajské údaje průběžně zveřejňujeme také na internetové adrese www.hrdeckralove.czso.cz. Komplexní pohled na vývoj v kraji a jeho dílčích územních celcích poskytuje Statistická ročenka Královéhradeckého kraje, kterou pravidelně vydáváme ve druhé polovině měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o vývoji regionu v průběhu roku nabízí Statistický bulletin Královéhradeckého kraje, který vždy vychází 95. kalendářní den po skončení příslušného čtvrtletí.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i. d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 15. 10. 2022. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Hodnotové údaje jsou uvedeny v běžných cenách, pokud není uvedeno jinak.

Shrnutí hlavních poznatků

Pandemie covid-19 zasáhla do chodu celé naší společnosti. Negativně ovlivnila od roku 2020 i většinu demografických, sociálních a ekonomických ukazatelů v České republice i na úrovni Královéhradeckého kraje.

Demografický vývoj

- Kraj má dlouhodobě stabilní sídelní strukturu, od roku 1995 je v kraji celkem 448 obcí, z toho k 31. 12. 2021 mělo 48 obcí statut města a 12 obcí statut městyse. Ve městech žily téměř dvě třetiny obyvatel kraje a podíl městského obyvatelstva se stále mírně snižuje. Nejvíce přibýlo obcí v kategorii 500–999 obyvatel, naopak 28 nejmenších do 200 obyvatel ubylo.
- Podle výsledků sčítání lidu, domů a bytů 2021 a navazující demografické bilance obyvatel měl Královéhradecký kraj k 31. 12. 2021 celkem 542 583 obyvatel, z toho bylo 50,7 % žen.
- Královéhradecký kraj patří mezi populačně nejstarší kraje České republiky. I v roce 2021 měl nejvyšší podíl obyvatel ve věku 65 a více let (22,4 %), a to již po dobu deseti let, na počátku roku 2012 maximum příslušelo hl. m. Praze. Zároveň má nejnižší podíl obyvatel ve věku 15–64 let (61,9 %). Královéhradecký kraj má oproti průměru ČR nižší zastoupení osob ve věku mezi 30 a 40 lety a vyšší mezi 65 a 75 lety, což se odráží v porovnání s ostatními kraji ve výrazně nižším zastoupení osob v produktivním věku, v nejvyšším podílu seniorské složky a spolu se Zlínským krajem v dlouhodobě nejvyšší hodnotě průměrného věku.
- Vlivem vysokého podílu seniorů v populaci má kraj i nejvyšší ekonomické zatížení populace měřené indexem ekonomického zatížení, jehož hodnota udává počet dětí a seniorů na 100 obyvatel v produktivním věku a v roce 2021 dosáhla jeho hodnota již 61,6 s nárůstem o 6,6 p. b. proti roku 2016. Republikový průměr činil 58,0.
- V roce 2021 došlo k nejvyššímu celkovému úbytku obyvatel kraje v jeho historii, a to přirozenou měnou. V posledních pěti letech byla v kraji kladná migrace z důvodu zahraničního stěhování, které se týkalo více mužů.
- V uplynulých dvou letech stoupala porodnost. Průměrný věk matky při narození dítěte byl v roce 2021 již 31 let a neustále se zvyšuje. Mimo manželství se v roce 2021 narodilo 51,9 % dětí. Pokračoval dlouhodobý růst podílu dětí narozených mimo manželství, který v roce 2001 dosahoval 21,9 %. Od roku 2009 je krajský podíl trvale nad republikovou hodnotou, v roce 2021 ji překročil o 3,4 p. b.
- Zvýšená úmrtnost v letech 2020 a 2021 přinesla pokles naděje dožití mužů i žen ve všech krajích. Chlapec narozený v roce 2021 v Královéhradeckém kraji se pravděpodobně dožije 75,5 let, dívka pak 81,5 let. Naděje dožití mužů byla třetí nejvyšší a žen čtvrtá nejvyšší mezi kraji.

Sociální vývoj

- Do věkové struktury pracovní síly kraje se promítá demografický a ekonomický vývoj. Trendem posledních let je nárůst počtu ekonomicky aktivních osob ve věku nad 60 let, který je způsoben stárnutím populace a zvyšováním věku pro odchod do důchodu.
- V delším časovém horizontu se odráží nárůst vzdělanosti krajské populace. Každoročně se zvyšuje počet obyvatel s vysokoškolským vzděláním a středním vzděláním s maturitou.
- Kraj dlouhodobě vykazuje nízký podíl nezaměstnaných osob, který je podpořen i vysokou nabídkou volných pracovních míst převyšující počet uchazečů o zaměstnání. Okres Rychnov nad Kněžnou si dlouhodobě drží nejnižší podíl nezaměstnaných mezi všemi okresy ČR.

- Materiální bohatství domácností v kraji nadále roste, v posledním sledovaném roce (2020) tempo růstu zpomalilo a bylo druhé nejnižší mezi kraji, přesto v přepočtu na 1 obyvatele byl čistý disponibilní důchod domácností 6. nejvyšší.
- Podle šetření Životních podmínek roste podíl domácností s čistým měsíčním příjmem na osobu nad 15 tis. Kč, v roce 2020 činil 62,6 %.
- Na mzdovém vývoji se odrazil vliv pandemie a nárůst spotřebitelských cen. I přes meziroční navýšení nominální mzdy o 5,6 %, které bylo na průměru ČR, vrostla průměrná reálná mzda v kraji pouze o 1,7 %. Přetrvávají rozdíly mzdových hladin mezi pohlavími.
- Počty dětí, žáků a studentů jsou odrazem demografického vývoje kraje. Meziročně se zvýšil počet dětí v mateřských školách, počet studentů středních škol se zvyšuje od roku 2019.
- Přestože v kraji celkově stoupá počet lékařů, počet zubních lékařů se snižuje. Ubývá ordinací primární ambulantní péče, především ordinací stomatologů
- Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti bylo v porovnání s ostatními kraji nízké, počet nových případů dočasné pracovní neschopnosti byl třetí nejvyšší v ČR, průměrná délka trvání jednoho případu dočasné pracovní neschopnosti byla v mezikrajském srovnání nejkratší.
- Vlivem pandemie covid-19 skokově vzrostly v roce 2020 výdaje na dávky nemocenského pojištění, především na ošetřovné.
- Tři čtvrtiny objemu dávek státní sociální podpory byly vypláceny jako rodičovský příspěvek. Celková výše dávek státní sociální podpory přepočtená na jednoho obyvatele byla nižší než průměr ČR.
- Zvyšují se kapacity pobytových sociálních služeb pro seniory, roste počet lůžek především v domovech se zvláštním režimem. Počet lůžek v domovech pro seniory přepočtený na tisíc obyvatel starších 65 let patřil k nejvyšším v ČR.
- Příspěvek na péči v kraji pobíralo 20 tisíc osob, držitelů průkazu osob se zdravotním postižením bylo v kraji 22 tisíc.
- Počet příjemců starobního důchodu se meziročně mírně snížil, výše starobního důchodu byla pod průměrem ČR. Průměrný starobní důchod mužů v kraji byl o 2,5 tisíce Kč vyšší, než starobní důchod žen. Dlouhodobě se zvyšuje počet příjemců předčasného starobního důchodu i jejich podíl na příjemcích starobních důchodů celkem.
- Počet registrovaných trestných činů se meziročně snížil, registrované trestné činy přepočtené na jeden tisíc obyvatel patřily k nejnižším v ČR.
- Meziročně stoupl počet dopravních nehod i počet usmrcených při dopravních nehodách. Počet nehod pod vlivem alkoholu byl však za posledních pět let nejnižší.
- Počet požárů se meziročně snížil, počet usmrcených při požárech byl však v letech 2019 až 2021 nejvyšší za posledních deset let.

Ekonomický vývoj

- Kolísavý růst regionálního HDP vystřídal výrazný pokles v roce 2020. V přepočtu na 1 obyvatele byl HDP čtvrtý nejvyšší mezi kraji, ale ekonomická výkonnost kraje zůstává podprůměrná a dlouhodobě se nemění.
- Také regionální hrubá přidaná hodnota dlouhodobě rostla, ale v posledním sledovaném roce 2020 se tempo růstu výrazně zpomalilo. Podíl sekundárního sektoru na HPH se dlouhodobě pohybuje výrazně nad

průměrem ČR, v posledních třech letech mírně klesá a mezi kraji je třetí nejvyšší. Podíl terciárního sektoru na HPH se dlouhodobě drží pod republikovým průměrem, od roku 2017 zaznamenal mírný nárůst, ale mezi kraji zůstává 3. nejnižší.

- Investiční aktivita vyjádřená ukazatelem tvorby hrubého fixního kapitálu dosáhla čtvrté nejvyšší hodnoty od roku 1995, přesto zůstává nejnižší mezi kraji. Podobně je tomu i u míry investic, která byla v období 2018–2020 nejnižší ze všech krajů.
- Po výrazném růstu výdajů na VaV v letech 2017–2019, došlo v roce 2020 k poklesu o 5,1 %. Jejich podíl na HDP kraje zůstal na jednom procentu a mezi kraji byl čtvrtý nejnižší.
- V roce 2020 pracovalo ve VaV v kraji celkem 2 308 osob, 70 % v podnikatelském sektoru a více než čtvrtina v sektoru vysokoškolském.
- Počítačem bylo v roce 2020 v kraji vybaveno 78,8 % domácností, podobně jako v průměru za ČR. V domácnostech seniorů to bylo 43,9 %, a to byl třetí nejvyšší podíl mezi kraji.
- K internetu bylo v roce 2020 připojeno 81,3 % domácností, před deseti lety necelých 60 %. Domácností seniorů bylo připojeno 46,8 %, čtvrtý nejvyšší podíl v mezikrajském srovnání.
- Ekonomických subjektů se zjištěnou ekonomickou aktivitou bylo v roce 2021 v kraji registrováno 75 tisíc, více než dvě třetiny z nich byli živnostníci, nejčastěji v odvětví průmyslu, obchodu a opravách motorových vozidel.
- Na zemědělské produkci ČR se kraj podílí 7 %, v přepočtu na 1 ha zemědělské půdy připadá pátá nejvyšší hodnota mezi kraji. Převažuje rostlinná produkce nad živočišnou od roku 2010.
- Stavby skotu se meziročně mírně zvýšily, u prasat byl nárůst více než pětina, počty drůbeže klesly o více než jednu šestinu.
- V druhové skladbě dřeva převažují ze tří čtvrtin jehličnany, tomu odpovídá i těžba s převahou smrků. Těžba z důvodu hmyzí kalamity byla v roce 2021 poloviční, v předchozích dvou letech byl podíl až dvoutřetinový. Největší rozsah zalesňování byl v roce 2020 a 2021, nejvíc dubem, smrkem a bukem.
- Tahounem průmyslu byla výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení, výroba elektrických zařízení a výroba motorových vozidel.
- Zatímco instalovaný výkon elektráren i výroba elektřiny patří k nejnižším mezi kraji, spotřeba elektřiny byla šestá nejvyšší. V domácnostech v přepočtu na 1 obyvatele byla spotřeba třetí nejvyšší v mezikrajském srovnání.
- U velkých stavebních podniků se sídlem v kraji došlo v roce 2021 k výraznému propadu, mezi kraji byl nejhlubší. U malých stavebních podniků (s 20 a více zaměstnanci) podle místa stavby sice stavební práce vzrostly, ale podíl kraje zůstává pátý nejnižší.
- Přes meziroční nárůst vydaných stavebních povolení patří krajský podíl k nejnižším mezi kraji. Výrazně vzrostla průměrná hodnota povolené stavby a byla čtvrtá nejvyšší v roce 2021. Tempo růstu zahájených i dokončených bytů bylo téměř shodné a více než 15%, intenzita bytové výstavby zůstává podprůměrná.
- V kraji přibýlo 22,6 km dálnic. Tranzitní dopravou zůstává nejvíce zatížen okres Náchod. Nej hustší silniční síť je v okrese Jičín, nejvíc silnic I. třídy má okres Trutnov.
- Délka železničních tratí v kraji tvoří 7,5 % železničních tratí ČR a je 5. nejdelší mezi kraji.

- Počet návštěvníků hromadných ubytovacích zařízení klesl na 939 tis. hostů díky úbytku hostů z ciziny o 40 %. Přesto zůstává kraj z hlediska počtu hostů čtvrtý nejnavštěvovanější.

Životní prostředí

- Z hlediska životního prostředí patří Královéhradecký kraj k méně zatíženým. Půdní fond ztrácí na podílu orné půdy nejvíce přeměnou na trvalé travní porosty. Za pět let poklesla výměra orné půdy o 5,4 tis. ha, naproti tomu plocha trvalých travních porostů vzrostla o 3,9 tis. ha, lesních pozemků o 464 ha a vodních ploch o 264 ha.
- Zvláště chráněná území tvoří více než pětinu rozlohy kraje. V okrese Náchod je více než polovina jeho výměry zvláště chráněným územím, čtvrtina území je chráněna v okresech Trutnov a Rychnov nad Kněžnou.
- Rozšiřují se plochy ekologického zemědělství. V roce 2021 se v kraji hospodařilo na 25,2 tis. ha ekologicky obhospodařované půdy. Podíl na její celkové rozloze v ČR činil 4,5 %.
- Vodou z vodovodů je v Královéhradeckém kraji zásobováno již 97,0 % obyvatel, což bylo o 1,0 p. b. více než v průměru za Českou republiku.
- Podíl obyvatel kraje bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci vzrostl a v roce 2021 činil 80,3 %, průměr ČR byl 87,4 %.
- Ovzduší v Královéhradeckém kraji patří k těm méně znečištěným a je pod úrovní hodnot v České republice. Ve sledovaných letech 2011–2020 se měrné emise znečišťujících látek vypouštěných do ovzduší postupně snižovaly, u tuhých látek a oxidu siřičitého zejména vlivem stacionárních zdrojů, u oxidu dusíku a oxidu uhelnatého i vlivem mobilních zdrojů.
- Na 1 obyvatele připadlo v roce 2020 celkem 526 kg komunálního odpadu a meziročně se objem stále zvyšoval. V České republice to bylo v průměru 506 kg na 1 obyvatele.
- V roce 2021 bylo na ochranu životního prostředí vynaloženo 1,7 tisíc Kč na 1 obyvatele a ve sledovaném období 2016–2021 byla částka třetí nejnižší. Investice na ochranu životního prostředí v Královéhradeckém kraji dosáhly v roce 2021 částky 1,4 mld. Kč, z toho třetina připadla na nakládání s odpadními vodami a třetina na nakládání s odpady. Na ochranu ovzduší připadl nejnižší podíl mezi kraji.

1. Demografický vývoj

Územní změny, sídelní struktura

Stabilní sídelní struktura kraje od roku 1995.

Královéhradecký kraj se k 31. 12. 2021 rozkládal na ploše 4 759 km² a tvořil 6,0 % z rozlohy státu. Kraj má dlouhodobě stabilní sídelní strukturu, od roku 1995 je v kraji celkem 448 obcí, z toho k 31. 12. 2021 mělo 48 obcí statut města a 12 obcí statut městysu. V roce 2021 nevznikla na území Královéhradeckého kraje žádná obec ani nové město ani nový městys. Hustotou obyvatel 114 osob na 1 km² je kraj pod průměrem ČR s hodnotou 133 osob na 1 km². Mezi okresy má nejvyšší zalidnění okres Hradec Králové s počtem 182 osob na 1 km² a naopak nejnižší okres Rychnov nad Kněžnou s počtem 80 osob na 1 km².

Téměř dvě třetiny obyvatel bydlí nadále ve městech a jejich podíl dlouhodobě mírně klesá.

K 31. 12. 2021 měl Královéhradecký kraj celkem 542 583 obyvatel, což je 5,2 % obyvatel České republiky. Městské obyvatelstvo tvořilo již méně než dvě třetiny obyvatel, což představovalo 356 527 osob. Podíl obyvatel měst klesl od roku 2001 z 68,5 % na 65,7 %.

V krajském městě Hradec Králové žilo 16,7 % obyvatel kraje.

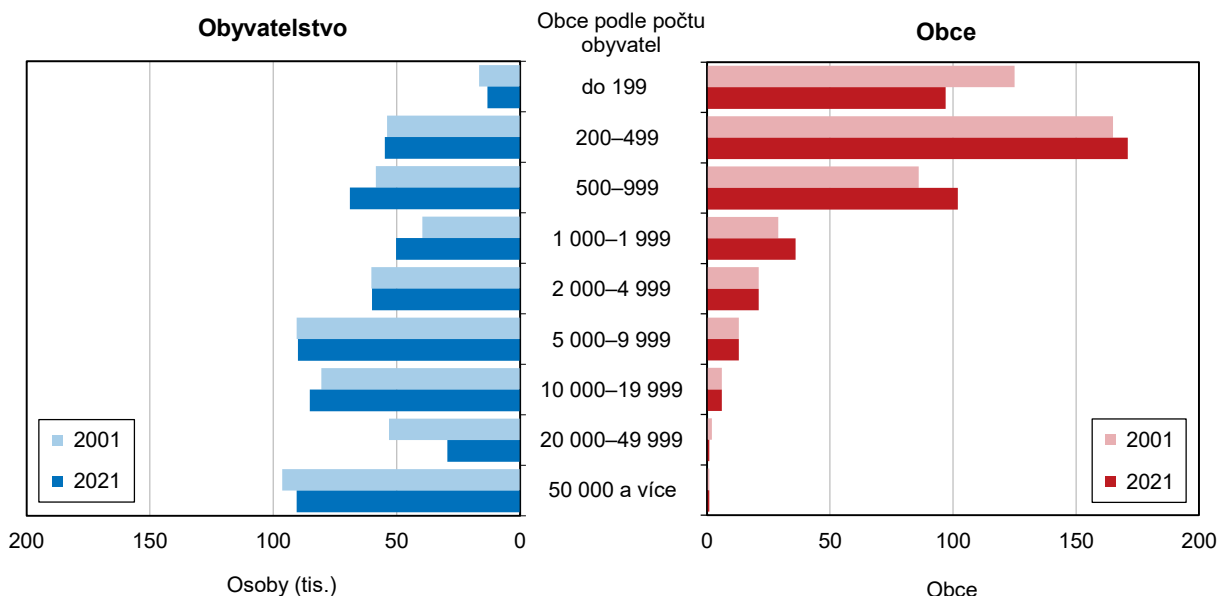
Krajské město Hradec Králové bylo k 31. 12. 2021 s 90 596 obyvateli v kategorii obcí 50 000–99 999 obyvatel, druhé největší město kraje s 29 430 obyvateli je Trutnov v kategorii 20 000–49 999 osob a třetí s 19 220 obyvateli je město Náchod. Od roku 2018 se město Náchod dostalo pod hranici 20 tisíc obyvatel a výrazně se tak změnila kategorie větších měst s 20 000–49 999 (Trutnov) a s 10 000–19 999 obyvateli, kterých je nyní šest v pořadí Náchod, Jičín, Dvůr Králové nad Labem, Jaroměř, Vrchlabí a Rychnov nad Kněžnou.

Ve venkovských obcích se počet obyvatel zvyšuje, nejvíce přibýlo obcí v kategorii 500–999 obyvatel, naopak 28 nejmenších do 200 obyvatel ubylo.

Ve 400 venkovských obcích (nemají statut města) žilo k 31. 12. 2021 celkem 186 056 obyvatel, tj. 34,3 % krajské populace. Za dvacet let se zvýšil počet obcí s 200–1 999 obyvateli, nejvíce přibýlo obcí s 500–999 obyvateli, kterých bylo již 102 oproti 86 v roce 2001. Nejčetnější je nadále kategorie obcí s 200–499 obyvateli. Naopak nejmenších obcí do 199 obyvatel 28 ubylo.

Graf 1.1 Sídelní struktura Královéhradeckého kraje v letech 2001 a 2021 (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

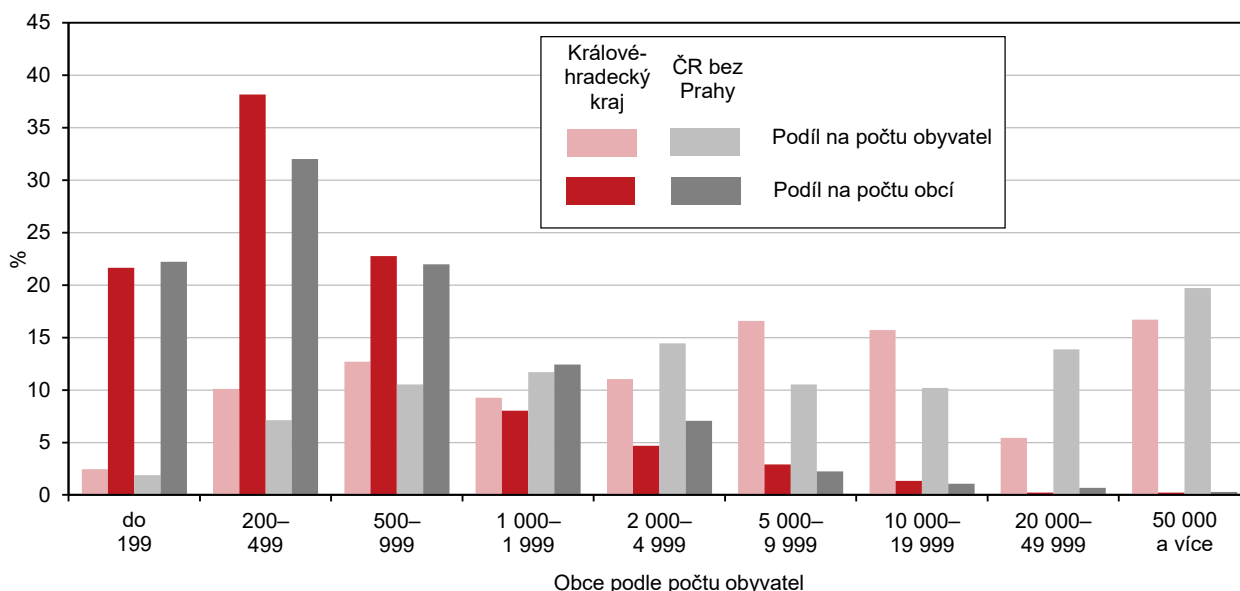

Nejvíce obyvatel přibýlo od roku 2001 v obcích s 500–1 999 osob.

Z hlediska velikosti obcí podle počtu obyvatel přibýlo ve srovnání s rokem 2001 téměř 21,3 tisíc obyvatel v obcích s 500–1 999 obyvateli, v tom v obcích v kategorii 1 000–1 999 obyvatel celkem 10,5 tisíc osob a v kategorii s 500–999 obyvateli celkem 10,8 tisíc osob. Naproti tomu 3,3 tis. osob ubylo v nejmenších obcích do 199 obyvatel.

Graf 1.2 Sídlní struktura Královéhradeckého kraje a České republiky (bez Prahy) k 31. 12. 2021

Zdroj: ČSÚ

V obcích do 2 000 obyvatel bydlí třetina obyvatel kraje a tato kategorie je početně dlouhodobě stabilní.

Ve 406 obcích do 2 000 obyvatel bydlí více než třetina obyvatel kraje a tato velikostní skupina obcí nezaznamenala podle počtu obcí větší výkyvy. Od roku 2000 do roku 2016 jich bylo 405 a nyní o jednu obec více. Ke konci roku 2021 v nich žilo celkem 187 384 osob, tj. 34,5 % obyvatel kraje a jejich podíl se postupně zvyšuje. V roce 2001 to bylo 405 obcí, v nichž bydlelo 168 489 osob, tj. o 11,1 % méně.

Oproti ČR má kraj větší zastoupení obcí v kategorii 200–499 obyvatel a menší v obcích s 1 000–1 999 obyvateli.

V porovnání s Českou republikou má kraj větší zastoupení v počtu obcí do 1 tisíce obyvatel, 82,6 % proti 76,2 % ke konci roku 2021. V kategorii 200–499 osob převyšuje průměr ČR o 6,2 p. b. a u obcí s 500–999 obyvateli je to jen o 0,8 p. b. více. Dále měl kraj větší podíl menších měst s 5 000–19 999 obyvateli, a to 4,2 % proti 3,3 % v celé republice.

Vývoj počtu obyvatel

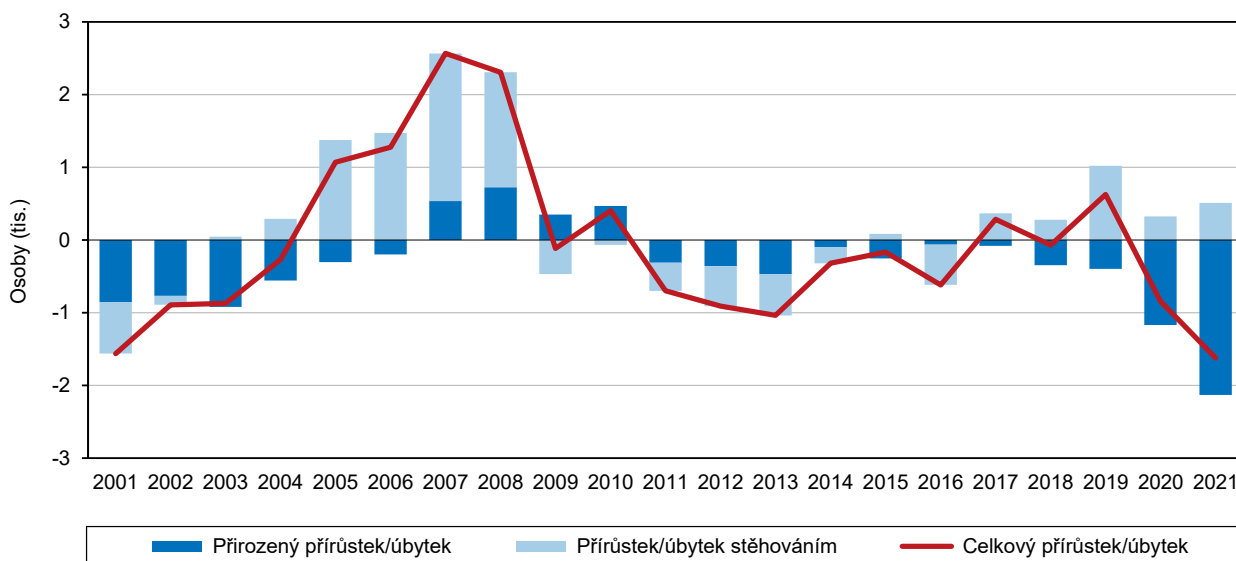
V roce 2021 došlo k nejvyššímu celkovému úbytku obyvatel kraje v jeho historii, a to přirozenou měnou.

Podle výsledků sčítání lidu, domů a bytů 2021 a navazující demografické bilance obyvatel měl Královéhradecký kraj k 31. 12. 2021 celkem 542 583 obyvatel. Od vzniku kraje v roce 2000 obyvatelstvo čtyři roky ubývalo, zejména vlivem přirozeného úbytku. Zlom nastal v roce 2005 důsledkem migrace v období ekonomického růstu a až do roku 2008 počet obyvatel rostl. Následkem krize nastal opět v roce 2009 celkový meziroční úbytek obyvatel migrací. Další rok došlo ještě k celkovému přírůstku obyvatel vlivem přirozené změny a od roku 2011 obyvatelstvo kraje jen ubývalo přirozeně i vlivem migrace. Až v roce 2017 a 2019 došlo k celkovému přírůstku obyvatel kraje vyšší migrací. Přirozený přírůstek nastal pouze v letech 2007 až 2010, kdy se narodilo více dětí, než zemřelo obyvatel. V letech 2020 a 2021 nastal celkový úbytek převahou zemřelých nad počtem narozených dětí a v roce 2021 byl nejvyšší v historii kraje.

Graf 1.3 Pohyb obyvatel v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

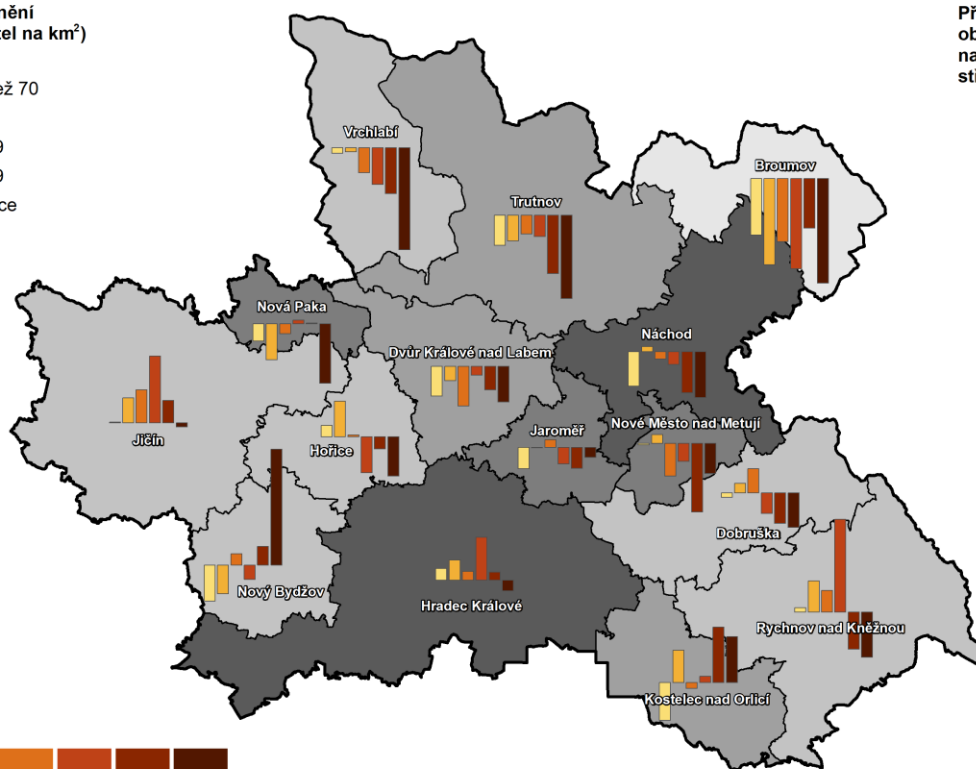
Obyvatelstvo ubylo v okresech Trutnov a Náchod, trvale nejvíce ve správním obvodu ORP Broumov.

Demografický vývoj v uplynulých letech byl ovlivněn úbytkem obyvatel při hranici s Polskem, zejména v okresech Trutnov a Náchod. Z pohledu nižších územních celků správních obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP) pak ve všech sledovaných letech období 2016–2021 nejvíce ve správním obvodu ORP Broumov, dále ve správních obvodech ORP Dvůr Králové nad Labem, Trutnov, Vrchlabí a kromě roku 2017, resp. 2016, také ve správním obvodu ORP Náchod a Nové Město nad Metují.

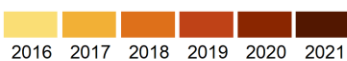
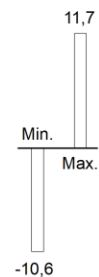
Pohyb obyvatel ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Královéhradeckého kraje v letech 2016 až 2021

Hustota zalidnění (počet obyvatel na km²) k 31. 12. 2021

- Méně než 70
- 70–99
- 100–129
- 130–159
- 160 a více

Přírůstek/úbytek obyvatel na 1 000 obyvatel středního stavu

Zdroj: ČSÚ

Celkový přírůstek obyvatel nastal v okresech Hradec Králové, Jičín a Rychnov nad Kněžnou.

Naopak v okresech Hradec Králové, Jičín a Rychnov nad Kněžnou došlo v roce 2021 proti roku 2016 k celkovému přírůstku obyvatel. Každoročně přibývalo obyvatelstvo ve sledovaném období kromě roku 2021 ve správních obvodech ORP Jičín a Hradec Králové.

Věková struktura, index stáří

Obyvatelstvo kraje je v ČR mezi kraji nejstarší, podíl seniorů je mezi kraji nejvyšší.

Královéhradecký kraj patří mezi populačně nejstarší kraje České republiky. I v roce 2021 měl nejvyšší podíl obyvatel ve věku nad 65 let (22,4 %) a nejnižší podíl obyvatel ve věku 15–64 let (61,9 %). Podílem dětí (15,7 %) zaujal kraj 10. příčku.

Průměrný věk 43,6 let je mezi kraji druhý nejvyšší za Zlínským krajem.

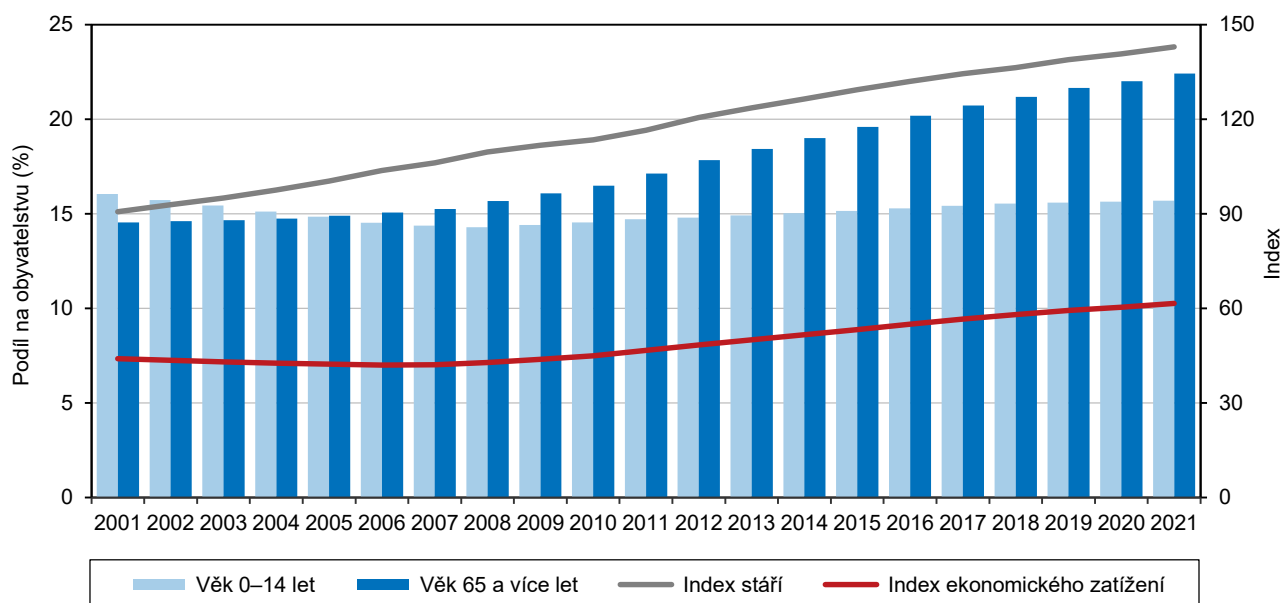
Věkové složení populace charakterizuje také ukazatel průměrný věk obyvatel, který ke konci roku 2021 dosáhl již 43,6 let, u mužů 42,1 let a u žen 45,1 let. Průměrný věk v kraji dlouhodobě převyšuje celorepublikový průměr i podle pohlaví. Mezi kraji ČR byl průměrný věk od roku 2013 do roku 2017 nejvyšší, do roku 2012 to bylo vždy druhé místo za hl. městem Prahou a od roku 2018 je to druhé pořadí s nepatrným rozdílem za Zlínským krajem. Průměrný věk mužů v roce 2021 byl nejvyšší mezi kraji a u žen to bylo druhé místo.

Průměrný věk kraje byl překročen v okresech Hradec Králové, Náchod a Trutnov.

V okresním pohledu je nejvyšší průměrný věk v okresech Náchod a Trutnov s hodnotou shodně 43,8 let a naopak nejnižší v okrese Rychnov nad Kněžnou 43,0 let. Nad průměrem kraje má hodnotu i v okrese Hradec Králové. 40letou hranici překročil kraj v roce 2004. V roce 2011 dosáhl poprvé i průměrný věk mužů hranici 40let.

Graf 1.4 Věková struktura a věkové indexy obyvatel v Královéhradeckém kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: ČSÚ

Index stáří se dlouhodobě zvyšuje a s hodnotou 142,9 je nejvyšší mezi kraji.

Index stáří vyjadřuje poměr mezi dětmi a seniory. V kraji se tento index dlouhodobě zvyšuje, v roce 2005 poprvé převýšil počet seniorů počet dětí, a to o 259 osob, v roce 2021 to bylo o 36,5 tisíc osob. Na 100 dětí ve věku 0–14 let připadlo v kraji koncem roku 2021 již 142,9 osob 65letých a starších, přitom průměrně v České republice to bylo 128,1 seniorů. Mezi kraji je to ve sledovaném období 2016–2021 ve všech letech nejvyšší hodnota.

Index stáří u žen dosáhl hodnoty 169,2 a u mužů 118,0.

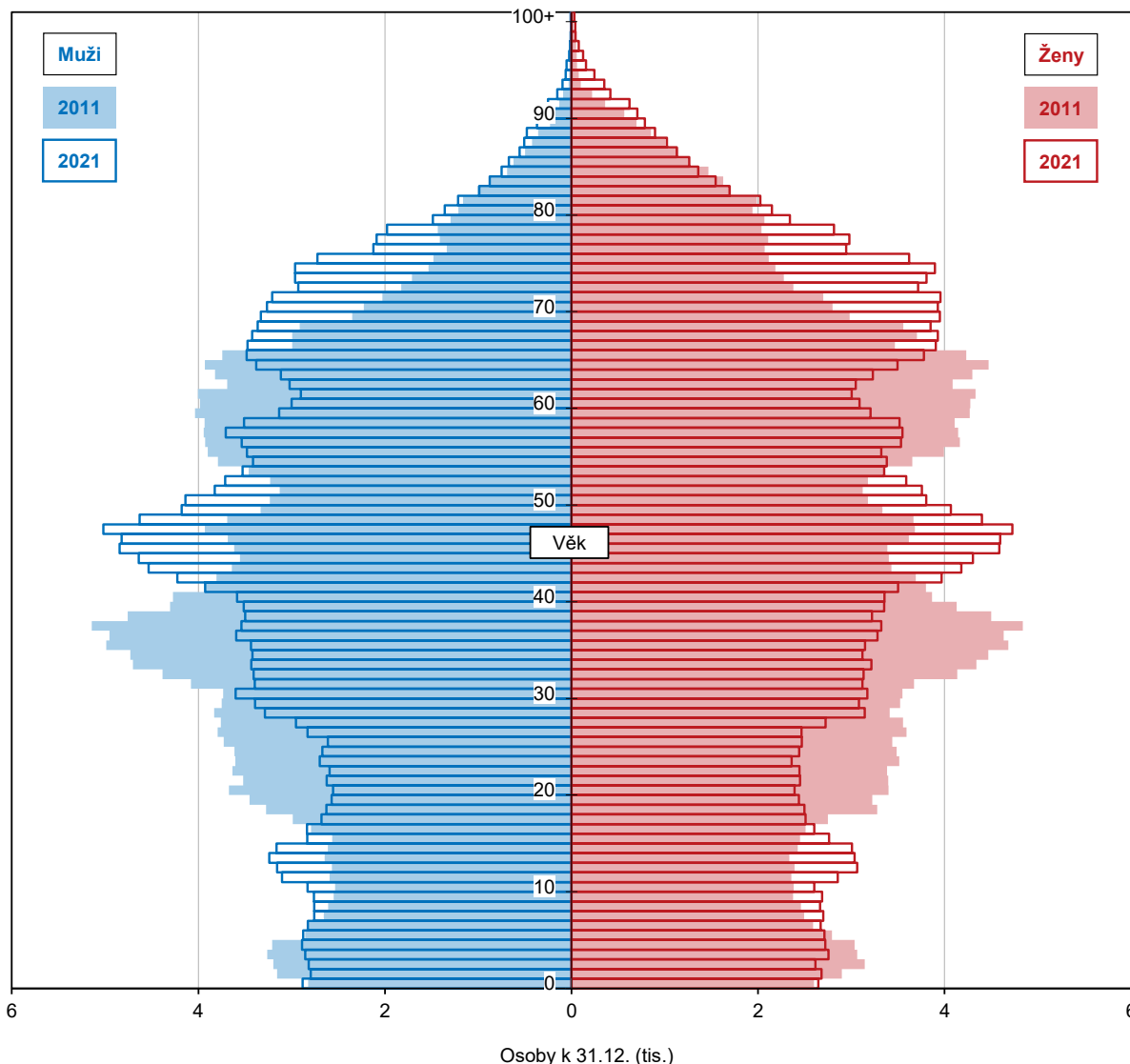
Index stáří u žen dosáhl hodnoty 169,2 a počet senierek překročil počet dívek už v roce 1996. Index stáří u mužů měl v roce 2021 hodnotu 118,0 a senioři–muži překročili početně chlapce až v roce 2014.

Index stáří je nejvyšší v okrese Náchod a Trutnov a nejnižší v okrese Rychnov nad Kněžnou.

Podle území okresů dosáhl index stáří nejvyšší hodnoty v okresech Náchod (147,2) a Trutnov (147,1). Nejnižší byl v okrese Rychnov nad Kněžnou (134,5).

Graf 1. 5 Věkové složení obyvatel Královéhradeckého kraje v letech 2011 a 2021

Zdroj: ČSÚ

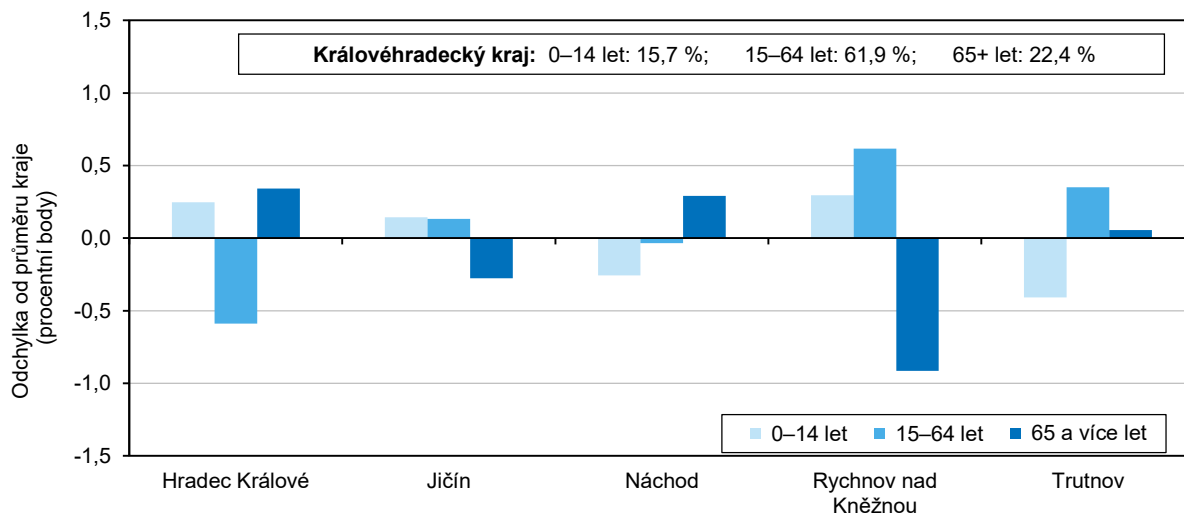

Index ekonomického zatížení se v roce 2021 proti roku 2016 zvýšil o 6,6 procentních bodů.

Vlivem vysokého podílu seniorů má kraj i nejvyšší ekonomické zatížení populace měřené indexem ekonomického zatížení mezi kraji v České republice. Udává počet dětí a seniorů na 100 obyvatel v produktivním věku a v roce 2021 byla jeho hodnota již 61,6 s nárůstem o 6,6 p. b. proti roku 2016. V roce 2001 dosahoval tento index hodnoty 44 a 50 v roce 2013. Mezi okresy byl nejvyšší v okrese Hradec Králové.

Graf 1.6 Srovnání věkové struktury obyvatel v okresech Královéhradeckého kraje k 31. 12. 2021

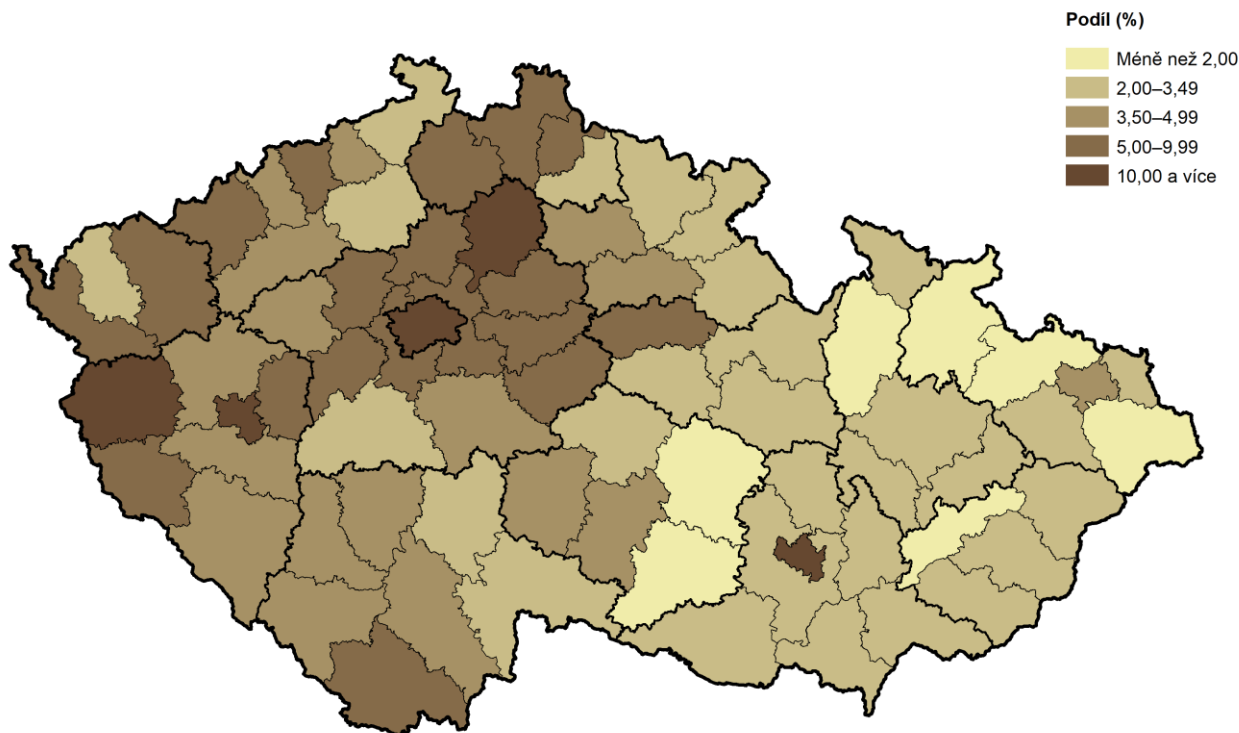
Zdroj: ČSÚ

V roce 2021 žilo v kraji 3,5 % cizinců z celkového počtu obyvatel.

Z celkového počtu obyvatel žilo v kraji ke konci roku 2021 celkem 18 799 cizinců (bez azylantů), tj. 3,5 %. Jejich podíl se ve sledovaném období od roku 2016 zvýšil o 0,9 p. b. Nejvyšší byl jejich podíl v okrese Hradec Králové (4,3 %) a nejnižší v okrese Náchod (2,8 %).

Cizinci podle okresů k 31. 12. 2021

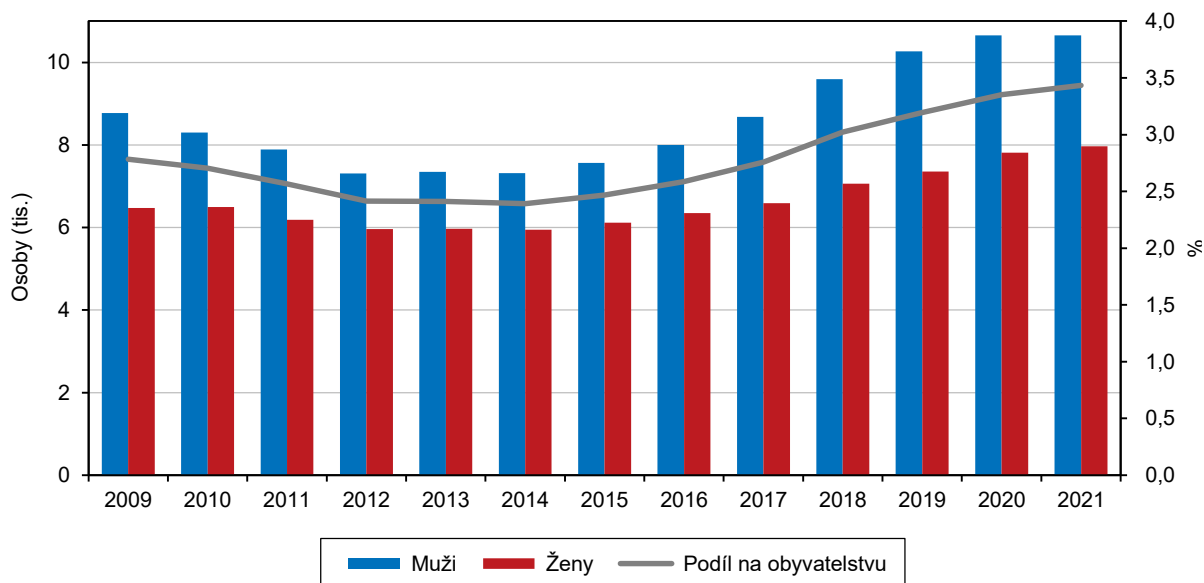

Pramen: Ředitelství služby cizinecké policie

Graf 1.7 Cizinci (bez osob s platným azylem) v Královéhradeckém kraji (stav k 31. 12.)

Pramen: Ředitelství služby cizinecké policie

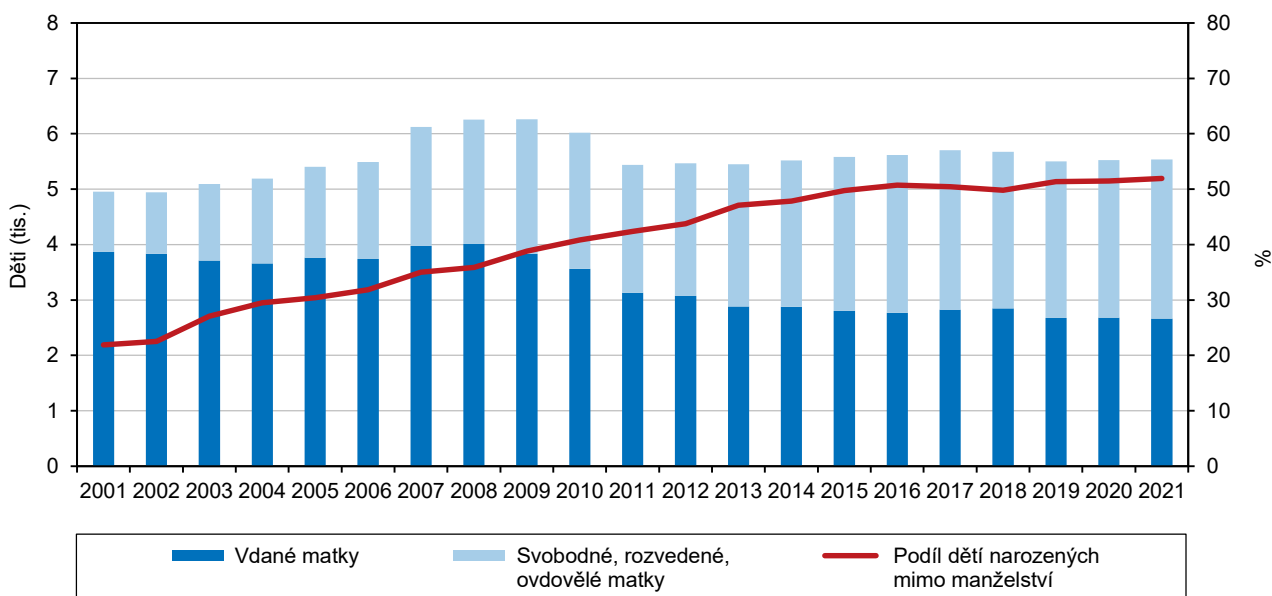
Demografické události

Porodnost v kraji poslední dva roky stoupala.

V průběhu roku 2021 se v Královéhradeckém kraji živě narodilo 5 537 dětí, tj. 10,2 dětí na 1 000 obyvatel středního stavu (2 882 chlapců a 2 655 dívek). Meziročně to bylo o 11 dětí více. V uplynulých dvou letech porodnost stoupala.

Graf 1.8 Živě narozené děti podle rodinného stavu matky a podíl dětí narozených mimo manželství v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

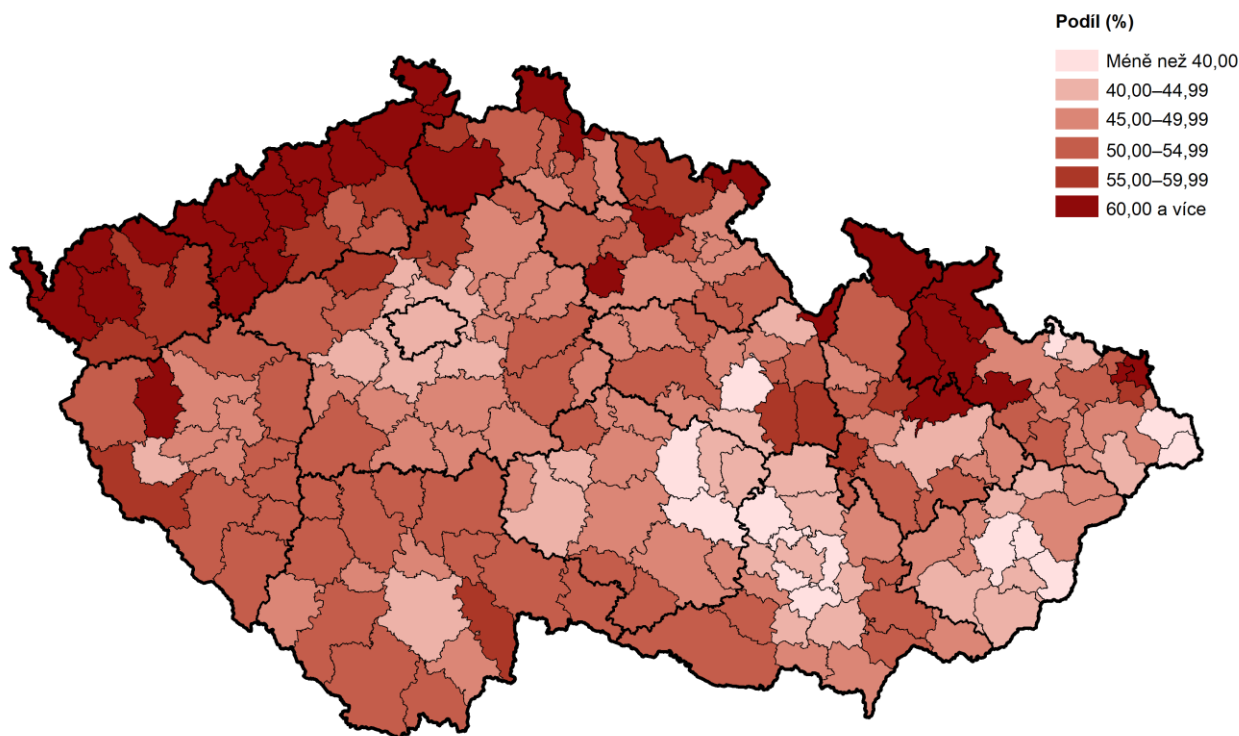
Mimo manželské svazky se nadále rodí více než polovina dětí.

Mimo manželství se v roce 2021 narodilo 51,9 % dětí. Pokračoval dlouhodobý růst podílu dětí narozených mimo manželství, který v roce 2001 dosahoval 21,9 %, v roce 2010 již dvě pětiny a v roce 2016 činil 50,7 %. Od roku 2009 je krajský podíl trvale nad republikovou hodnotou, v roce 2021 ji překročil o 3,4 p. b.

Největší podíl dětí narozených mimo manželství byl ve správních obvodech ORP Broumov, Nový Bydžov a Dvůr Králové nad Labem.

V územní struktuře správních obvodů ORP bylo nejvíce dětí narozených mimo manželství ve správních obvodech ORP Broumov (65,5 %), Nový Bydžov a Dvůr Králové nad Labem (60,6 %). Vyšší podíl než průměr kraje zaznamenalo devět správních obvodů ORP. Pouze pět správních obvodů mělo více dětí narozených v manželství, z nich nejvíce ve správním obvodu ORP Hradec Králové, kde byl podíl dětí narozených mimo manželství nejnižší, a to 46,7 %.

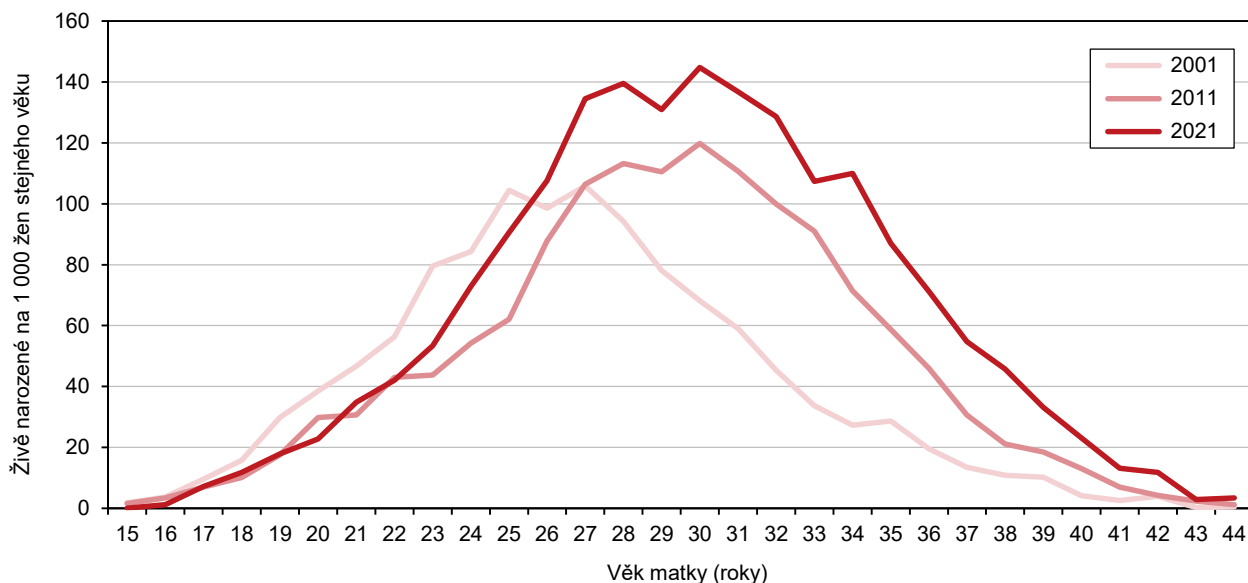
Živě narození mimo manželství ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v roce 2021

Zdroj: ČSÚ

Graf 1.9 Míry plodnosti podle věku matky v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

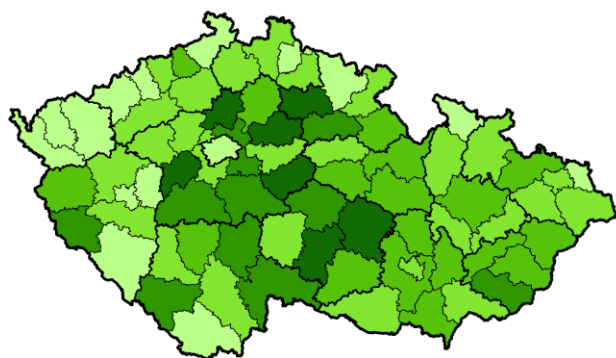

Průměrný věk matky při narození dítěte byl v roce 2021 již 31 let a neustále se zvyšuje.

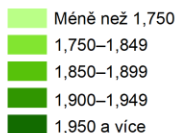
Průměrný věk matky při narození dítěte se nadále zvyšuje, v roce 2021 byl v dlouhodobém vývoji nejvyšší a činil 31,0 let, u prvního dítěte 29,2 let, u druhého 31,9 let a u třetího 34,1 let. Věk matky u třetího dítěte dosáhl maxima 34,6 let v roce 2015. Míra plodnosti byla v roce 2001 nejvyšší u matek 25 a 27letých, v roce 2011 a 2021 u matek 30letých.

Úhrnná plodnost a úhrnná potratovost v okresech v roce 2021

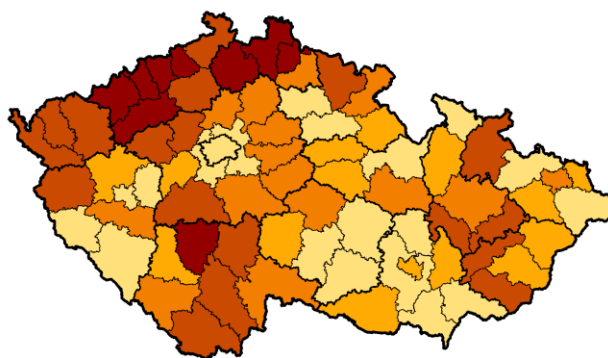
Úhrnná plodnost

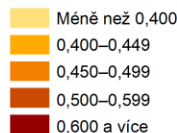
Průměrný počet živě narozených dětí na jednu ženu během jejího reprodukčního období

Úhrnná potratovost

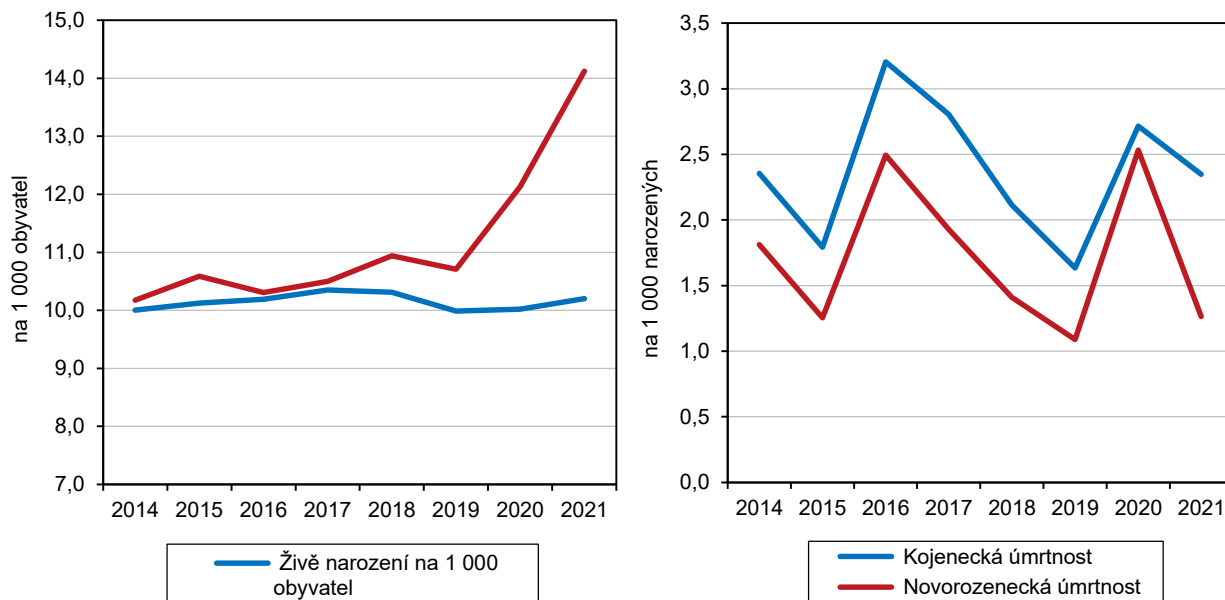
Průměrný počet potratů na jednu ženu během jejího reprodukčního období

Zdroj: ČSÚ

Graf 1.10 Porodnost a úmrtnost, novorozenecká a kojenecká úmrtnost v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

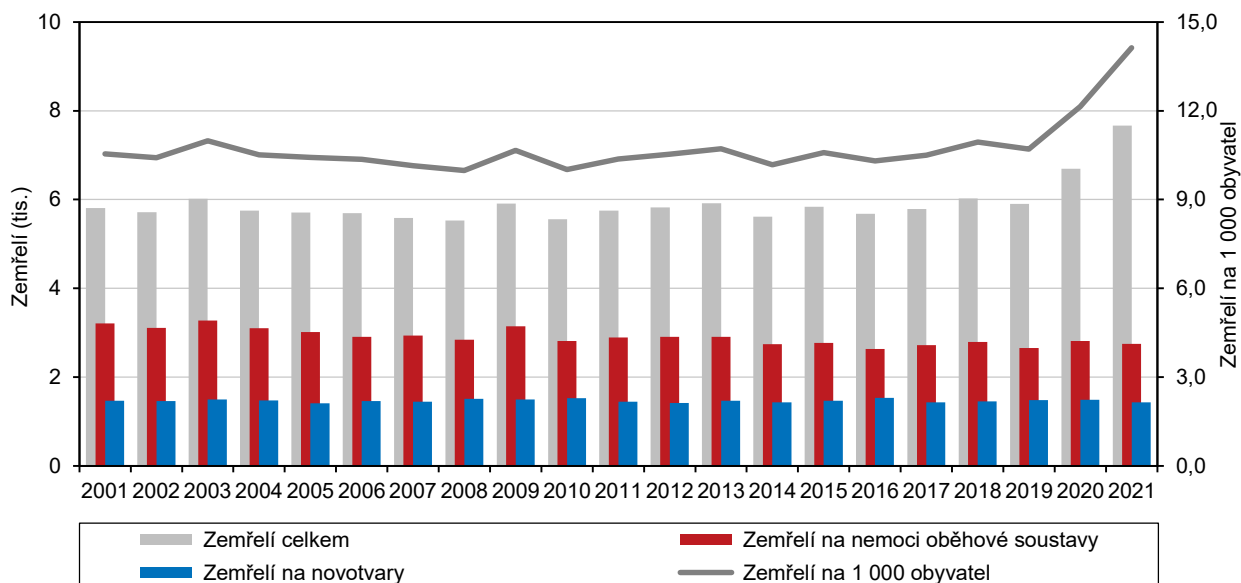
V letech 2020 a 2021 zemřelo nejvíce osob od roku 2000.

Počet obyvatel byl v letech 2020 a 2021 ovlivněn pandemií, v obou letech byly počty zemřelých nejvyšší od vzniku krajů v roce 2000, stejně tomu bylo v ostatních krajích. V Královéhradeckém kraji zemřelo v roce 2021 celkem 7 668 osob a v roce 2020

celkem 6 694 osob, v přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu to bylo 14,1 ‰ resp. 12,1 ‰. Úmrtnost předchozích let vykazovala stabilní trend mezi 10,0–11,0 ‰. Převažovala úmrtí na nemoci oběhové soustavy, novotvary a covid-19.

Graf 1.11 Zemřelí v Královéhradeckém kraji

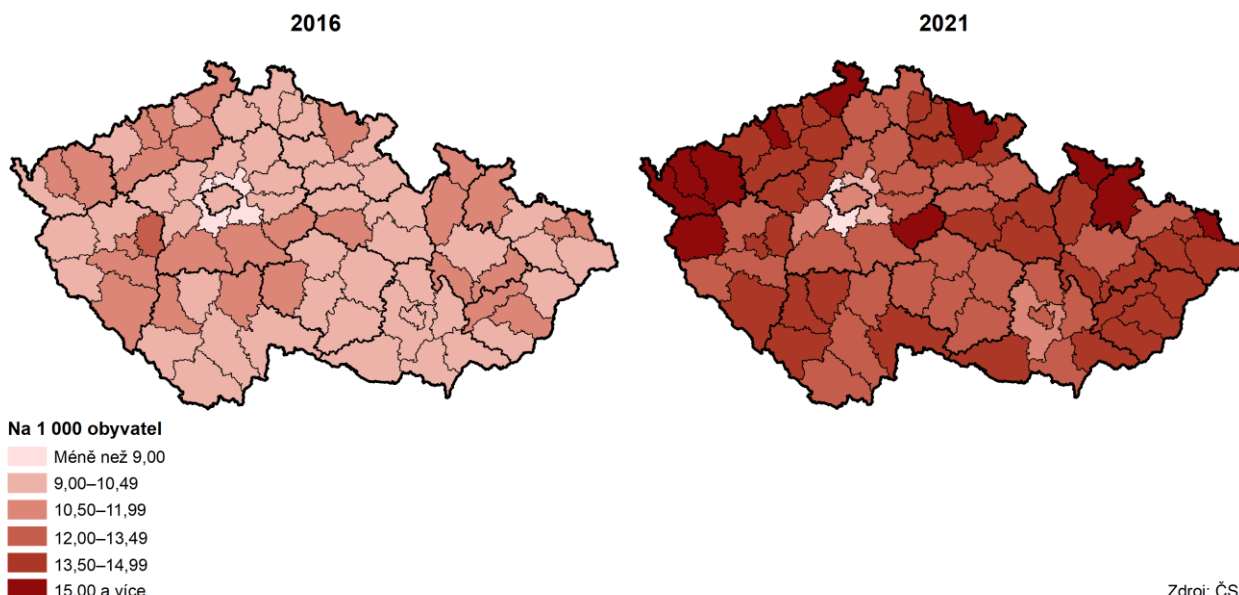
Zdroj: ČSÚ

Úmrtnost byla nejvyšší v okresech Trutnov a Náchod.

Vysoká úmrtnost postihla celé území republiky i napříč okresy. Nejnižší byla zaznamenána v okresech Hradec Králové a Rychnov nad Kněžnou. Relativně nejvíce obyvatel zemřelo v roce 2021 v okrese Trutnov (15,8 ‰) a Náchod (14,9 ‰).

Zemřelí podle okresů v letech 2016 a 2021

Od roku 2017 přibývá obyvatel kraje pouze migrací, nejvyšší migrační přírůstek byl v roce 2019.

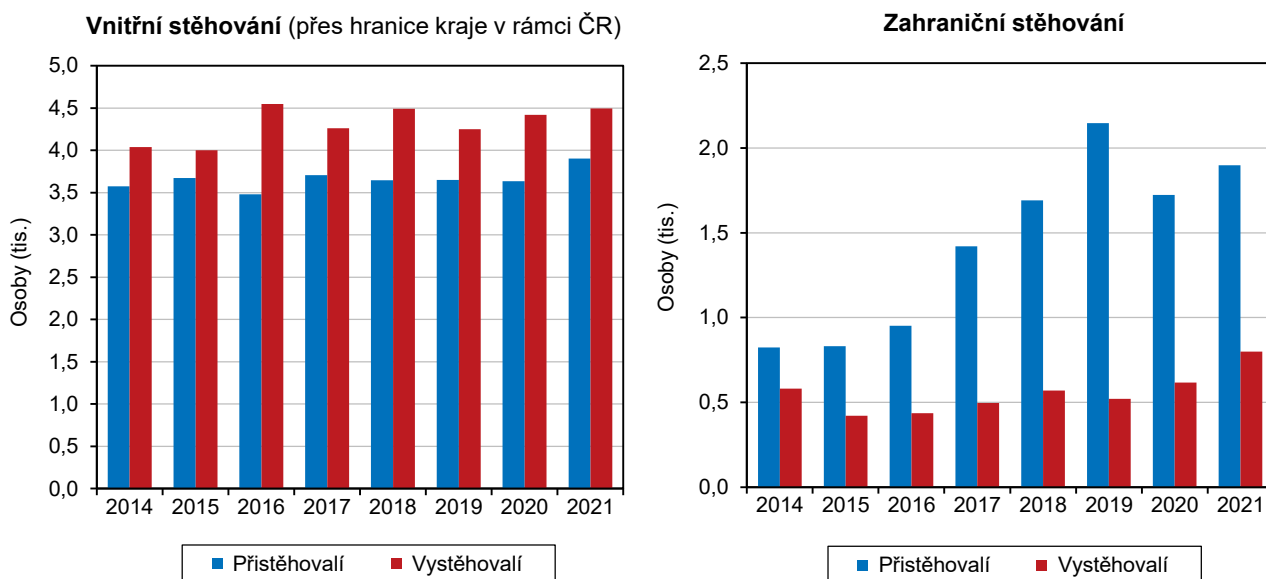
Vzhledem k dlouhodobému úbytku obyvatel přirozenou měnou má na růst populace vliv hlavně migrace, která byla v letech 2009 až 2016 (kromě roku 2015) záporná. Od roku 2017 přibývá obyvatel kraje vlivem stěhování, zejména zahraničního.

K 31. 12. 2021 činilo migrační saldo 509 osob, nejvyšší v počtu 1 023 osob bylo v roce 2019.

Graf 1.12 Migrace v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Nejvíce se lidé stěhovali do okresu Hradec Králové.

Přírůstek obyvatel v důsledku stěhování byl v roce 2021 zaznamenán ve všech okresech kraje s výjimkou okresu Trutnov, kde se počet obyvatel stěhováním snížil o 86 osob, tj. o 0,7 ‰. Absolutně i relativně se počet obyvatel důsledkem stěhování nejvíce zvýšil v okrese Hradec Králové (přírůstek 344 obyvatel, tj. 2,1 ‰).

Kladná migrace v posledních pěti letech byla z důvodu zahraničního stěhování, které se týkalo více mužů.

Z kraje se v průběhu roku 2021 vystěhovalo celkem 5 293 obyvatel, z toho 4 494 do ostatních krajů ČR a 799 do ciziny. Do ciziny se stěhovalo více mužů než žen (67,0 %). Do kraje se přistěhovalo 5 802 obyvatel, z toho 3 904 z jiných krajů ČR a 1 898 obyvatel z ciziny. Podíl přistěhovalých mužů z ciziny byl opět vyšší než podíl přistěhovalých žen (muži 59,1 %).

Sňatečnost v roce 2021 meziročně vzrostla, v roce 2020 byla nejnižší v dlouhodobém vývoji.

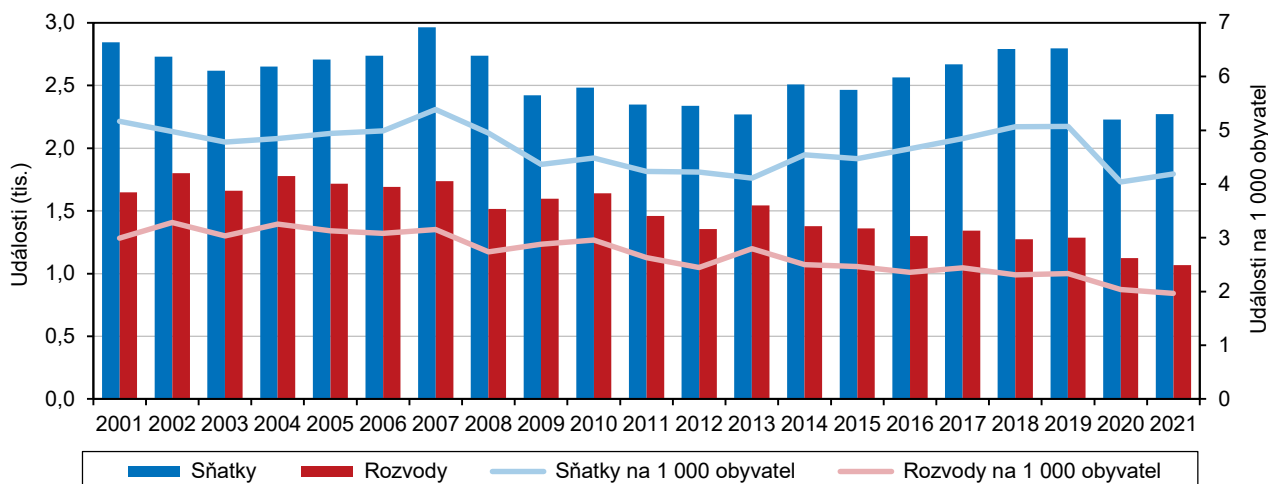
V roce 2021 bylo v kraji uzavřeno 2 272 sňatků, což bylo meziročně o 44 sňatků více, tj. o 2 %. Protiepidemická opatření ovlivnila množství uzavírání sňatků nejvíce v roce 2020, kdy bylo v dlouhodobém vývoji uzavřeno nejméně sňatků. V roce 2021 se dostal počet uzavřených sňatků na úroveň roku 2013. V relativním vyjádření bylo uzavřeno 4,2 sňatků na 1 000 obyvatel středního stavu, v roce 2020 byla sňatečnost 2,0 ‰, což bylo nejméně od roku 2001. Absolutně nejvíce sňatků bylo uzavřeno v okrese Hradec Králové (688 sňatků), relativně v okrese Rychnov nad Kněžnou (4,5 ‰).

Rozvodovost postupně klesá.

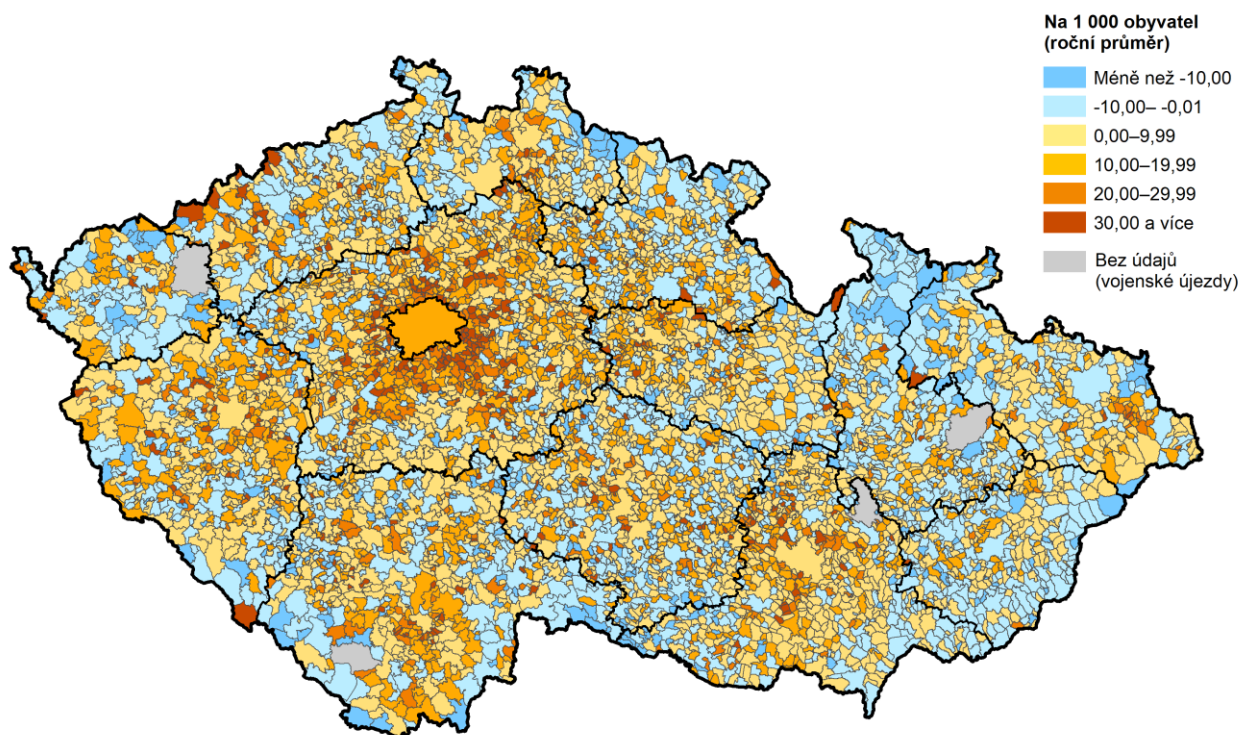
V roce 2021 bylo v kraji 1 068 manželství ukončeno rozvodem, v porovnání s rokem 2020 to bylo o 56 rozvodů méně, tj. o 5,0 %. Na 1 000 obyvatel středního stavu byla v kraji rozvedena 2,0 manželství. Hrubá míra rozvodovosti je meziročně beze změn a dlouhodobě postupně klesá. Nejvíce manželství bylo rozvedeno v absolutním vyjádření v okrese Hradec Králové (305 rozvodů) v relativním vyjádření v okrese Rychnov nad Kněžnou (2,3 ‰).

Graf 1.13 Sňatky a rozvody v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Celkový přírůstek/úbytek počtu obyvatel v obcích v letech 2016 až 2021

Zdroj: ČSÚ

Naděje dožití

Naděje dožití patří k nejvyšší v ČR.

Ukazatel naděje dožití odráží i kvalitu života a jeho hodnota je v kraji dlouhodobě příznivá a dosahuje nejvyšších hodnot mezi kraji České republiky. Vlivem vysoké úmrtnosti v posledních dvou letech došlo ke zkrácení demografického ukazatele průměrné délky života při narození.

Chlapec narozený v roce 2021 v Královéhradeckém kraji se pravděpodobně

Podle aktuálních údajů by se chlapec narozený v roce 2021 měl pravděpodobně dožít 75,5 let a dívka 81,5 let. Naděje dožití mužů i žen Královéhradeckého kraje je

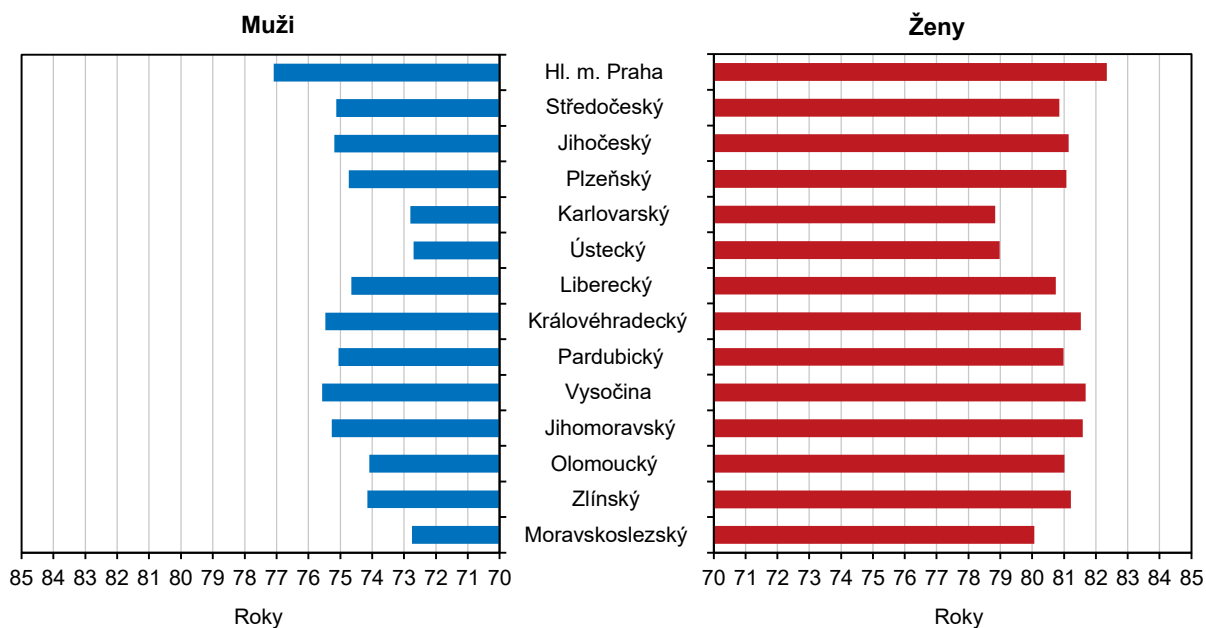

dožije 75,5 let, dívka pak 81,5 let.

nad úrovní celorepublikové hodnoty v celém sledovaném období od roku 2001. Rozdíl mezi pohlavími byl 6,5 let v roce 2001 a v roce 2021 to bylo 6,0 let.

Graf 1.14 Naděje dožití při narození podle pohlaví podle krajů v letech 2020–2021

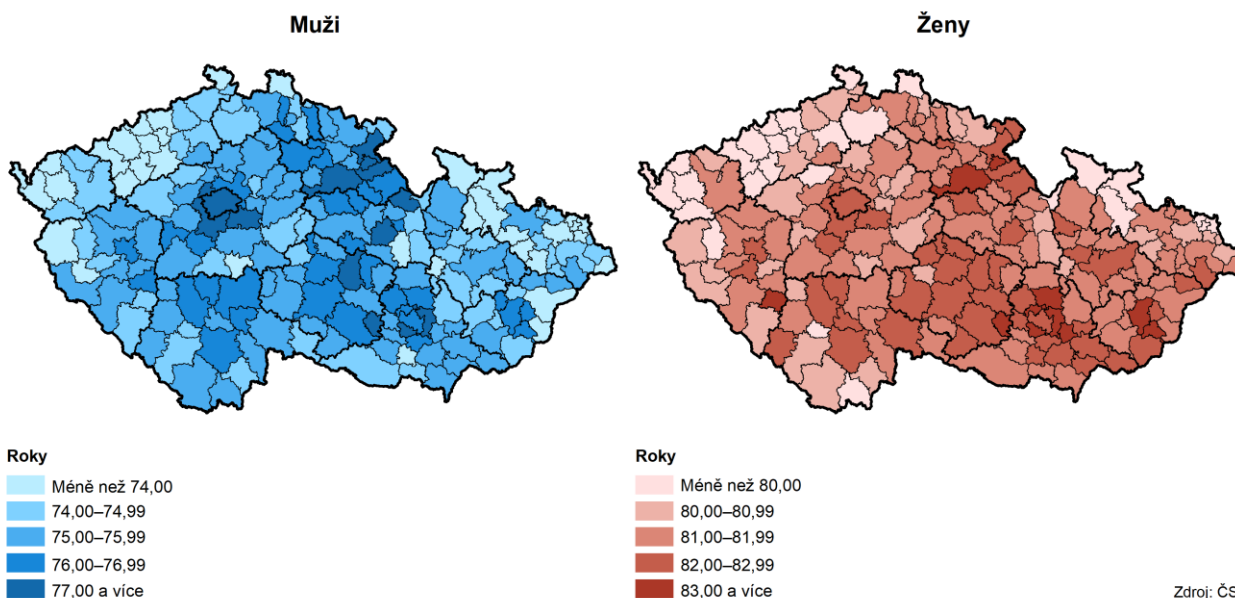
Zdroj: ČSÚ

Naděje dožití mužů je třetí nejvyšší a žen čtvrtá nejvyšší mezi kraji.

V mezikrajském srovnání byla v roce 2021 naděje dožití mužů třetí nejvyšší za hl. m. Prahou a Krajem Vysočina, u žen čtvrtá nejvyšší. Pomyslná hranice mezi první a druhou polovinou života je u mužů věk 37 a 38 let, u žen věk 40 a 41 let.

Naděje dožití při narození podle pohlaví ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností v letech 2017 až 2021

2. Sociální vývoj

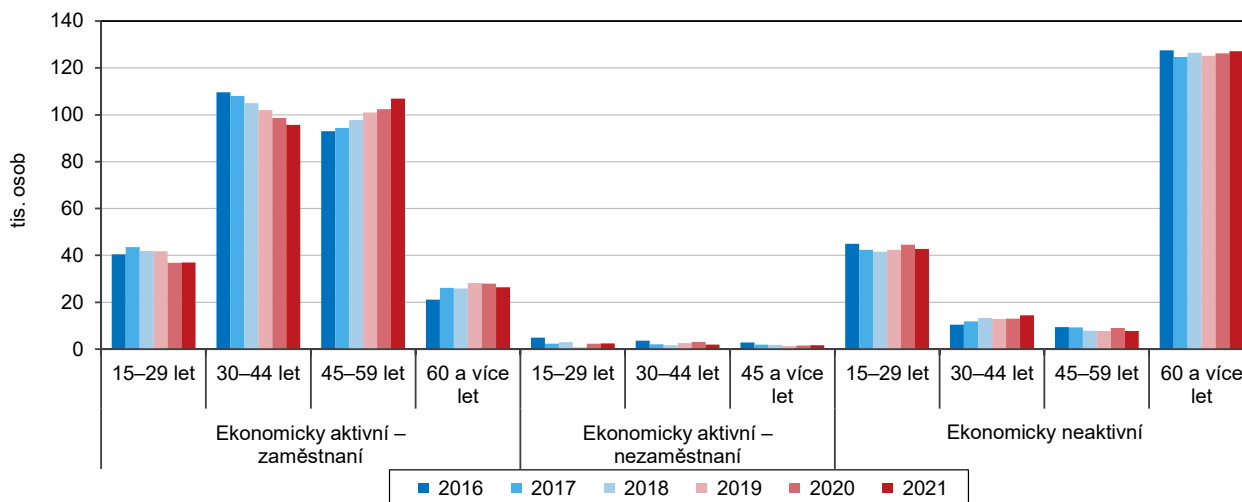
Zaměstnanost, ekonomická aktivita

V roce 2021 tvořilo populaci ve věku nad 15 let v Královéhradeckém kraji 464,1 tis. osob. Počet ekonomicky aktivních, nezaměstnaných i ekonomicky neaktivních meziročně klesl.

Ekonomickou aktivitu obyvatel Královéhradeckého kraje můžeme hodnotit podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS).¹ Populaci ve věku nad 15 let lze rozdělit na ekonomicky aktivní a ekonomicky neaktivní. Účastníci trhu práce (zaměstnaní a nezaměstnaní) tvoří pracovní sílu kraje, využitý pracovní potenciál představují osoby zaměstnané. Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo tvoří v nejjednodušším pohledu důchodci, studenti a osoby pečující o rodinu. V roce 2021 podle výsledků VŠPS v Královéhradeckém kraji tvořilo pracovní sílu 272,2 tis. ekonomicky aktivních osob, tj. o 0,6 tis. osob méně ve srovnání s předchozím rokem a zároveň druhá nejnižší hodnota za posledních deset let. V kategorii nezaměstnaných osob došlo k meziročnímu poklesu ze 7 tis. osob na 6,3 tis. osob. Počet ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let dosahoval v kraji maximálních hodnot v letech 2008 až 2014 (více než 195 tis. osob, v roce 2011 to bylo 201,4 tis. osob), přičemž v roce 2021 klesl o 0,8 tis. osob na 191,9 tis. osob, což je čtvrtá nejnižší hodnota za posledních deset let.

Graf 2.1 Obyvatelstvo Královéhradeckého kraje podle ekonomické aktivity a věku

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Do věkové struktury pracovní síly kraje se promítají demografické změny.

Na změny ve struktuře obyvatelstva podle ekonomické aktivity a věku působí celá řada vlivů, od demografického vývoje (zejména stárnutí populace), přes ekonomické aspekty (situace na trhu práce), legislativní změny (prodlužování věku odchodu do důchodu, důchodové reformy) až po vlastní preference (studium, mateřství). Počet obyvatel starších 15 let klesal v Královéhradeckém kraji od roku 2010 do roku 2019 v průměru o 0,2 % ročně. V roce 2020 došlo meziročně k nárůstu o 0,1 % a v roce 2021 k poklesu o 0,3 %. Při pohledu na dlouhodobý vývoj lze vypočítat, že demografické změny se promítají především do věkové struktury vyšších věkových kategorií a do rostoucího počtu ekonomicky neaktivní složky populace (důchodců). Zatímco v roce 2016 tvořili mladí ve věku 15–29 let 16,4 % pracovní síly a 23,4 % ekonomicky neaktivních, v roce 2021 jsou tyto podíly o 2,0 p. b., resp. 1,1 p. b. nižší. Trendem posledních let je nárůst počtu ekonomicky aktivních

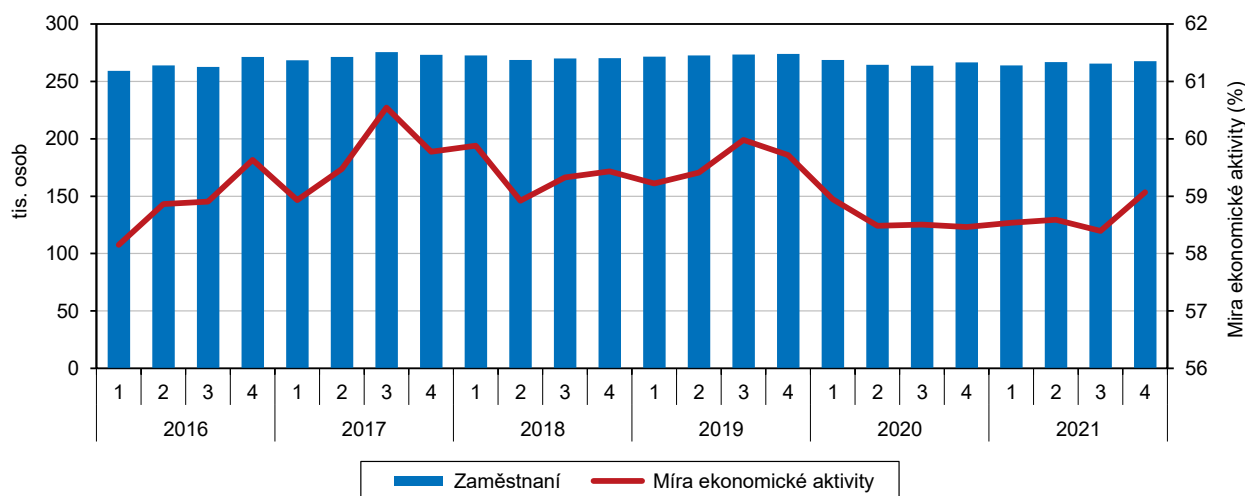
¹ VŠPS je organizováno od roku 1993, řídí se doporučeními Mezinárodní organizace práce (ILO) a jeho data jsou mezinárodně srovnatelná. Při posuzování výsledků je třeba mít na zřeteli, že výsledky šetření jsou reprezentativní statistické odhady zatížené určitou statistickou chybou a to především na úrovni regionů.

osob ve věku nad 60 let, který je způsoben stárnutím populace a zvyšováním věku pro odchod do důchodu.

Graf 2.2 Zaměstnaní a míra ekonomické aktivity v Královéhradeckém kraji podle čtvrtletí

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Míra ekonomické aktivity v kraji mírně poklesla, rozdíly mezi pohlavími se snižují.

Demografický vývoj má vliv i na pokles míry ekonomické aktivity (MEA²). Její hodnota v kraji dosáhla 58,6 % a byla pod celorepublikovým průměrem (59,8 %). V uplynulých deseti letech byla zaznamenána nejvyšší MEA v Královéhradeckém kraji v roce 2019 (59,6 %). V rámci celorepublikového srovnání nejvyšší hodnotu MEA vykázalo hl. město Praha (64,7 %) a Středočeský kraj (61,6 %), nejnižší hodnoty byly zaznamenány v krajích Zlínském (57,4 %) a Olomouckém (57,5 %), Královéhradecký kraj se umístil na 8. příčce.

Míra ekonomické aktivity u mužů i u žen v kraji vykazovala rozdílné hodnoty. Míra ekonomické aktivity u mužů se proti roku 2020 zvýšila a dosáhla hodnoty 67,3 %, nejvyšší MEA u mužů v uplynulých deseti letech byla zjištěna v roce 2017, a to 67,5 %. U žen tento ukazatel meziročně poklesl na hodnotu 50,4 %, nejvyšší hodnota v posledním desetiletém období byla zaznamenána v letech 2017 a 2019 (52,2 %).

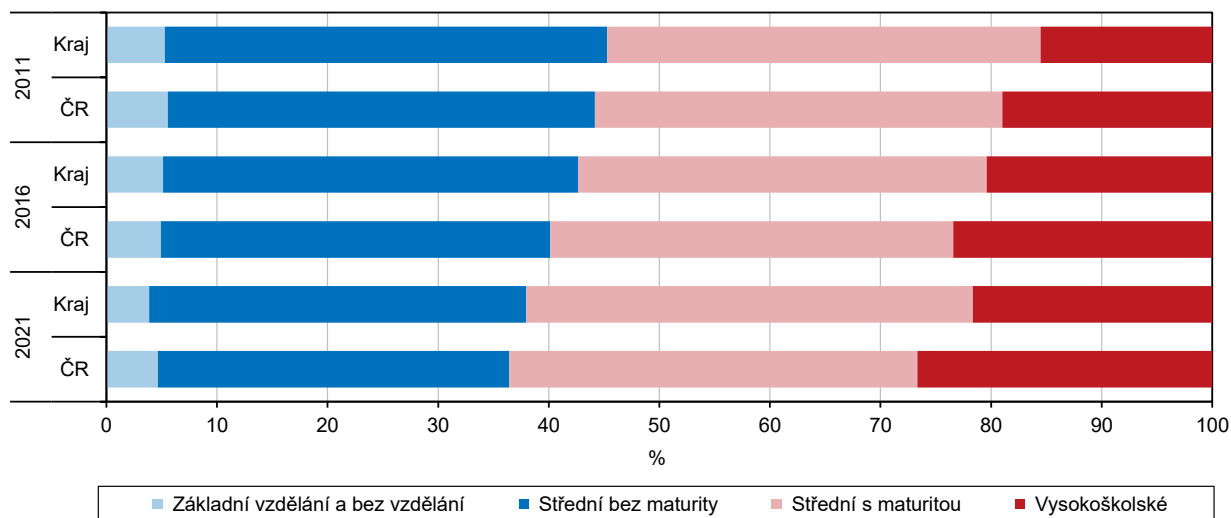
Roste podíl vysokoškoláků na pracovní síle.

V delším časovém horizontu se odráží nárůst vzdělanosti krajské populace. Každoročně se zvyšuje počet obyvatel s vysokoškolským vzděláním (78,4 tis. osob v roce 2021), vyšší počet se středním vzděláním s maturitou (171,4 tis. osob) než bez maturity (157,7 tis. osob) a přibližně 12% zastoupení osob se základním vzděláním v populaci (56,0 tis. osob). Vysoký podíl osob se základním vzděláním či bez vzdělání je především v kategorii ekonomicky neaktivních osob. Mezi ekonomicky aktivními byl v roce 2021 každý pátý s vysokoškolským vzděláním (21,7 %). Nejvíce pracujících (40,4 %) ukončilo své vzdělání maturitou, jejich počet v kraji byl vyšší než počet zaměstnaných a nezaměstnaných se středním vzděláním bez maturity (34,1 %). Základní vzdělání v kraji měla pouze 3,9 % osob z celkového počtu ekonomicky aktivních obyvatel kraje.

²Míra ekonomické aktivity vyjadřuje podíl osob zaměstnaných a nezaměstnaných, kteří aktivně hledají práci a jsou schopni k nástupu do práce okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů, na celkovém počtu obyvatel. Tento ukazatel se počítá pouze za osoby starší 15 let.

Graf 2.3 Zaměstnaní a míra ekonomické aktivity v Královéhradeckém kraji podle čtvrtletí

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

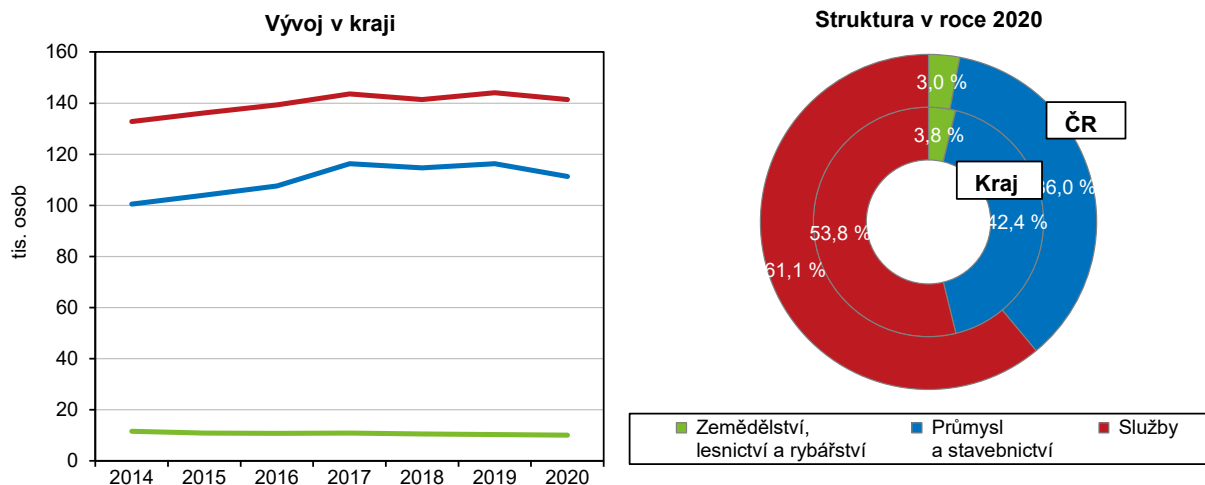

Dlouhodobě převládá podíl zaměstnaných.

Z hlediska postavení v zaměstnání bylo v kraji nejvíce zaměstnanců, ti se na celkovém počtu zaměstnaných v roce 2021 podíleli 82,7 %. Jejich podíl v čase kolísá a nejvyšší hodnoty dosáhl v roce 2019 (85,0 %). Podíl zaměstnavatelů se od roku 2016 pohyboval v rozmezí 2,3–3,0 % (v roce 2021 2,7 %). Podíl osob pracujících na vlastní účet zaznamenával od roku 2011 kolísavý trend. Zatímco v roce 2011 činil 16,2 %, v roce 2021 byl jejich podíl 13,9 %.

Graf 2.4 Zaměstnaní pracující v Královéhradeckém kraji podle odvětvových sektorů

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Nárůst zaměstnaných v průmyslu, stavebnictví a službách.

Podle struktury zaměstnanosti sledujeme rostoucí trend v počtu zaměstnanců v terciárním sektoru (v tržních a netržních službách). Přestože podíl zaměstnaných ve službách činil 54 %, zůstává v roce 2020 v mezikrajském srovnání 5. nejnižší. V porovnání s průměrnou hodnotou České republiky byl podíl zaměstnaných ve službách o 7,3 procentních bodů pod republikovým průměrem. Zaměstnanost v sekundárním sektoru (průmysl a stavebnictví) patří v mezikrajském srovnání k vyšším. Podíl sekundárního sektoru na celkové zaměstnanosti byl 42,4 % a mezi kraji obsadil 6. nejvyšší místo. Mírně klesající trend je patrný u zaměstnaných

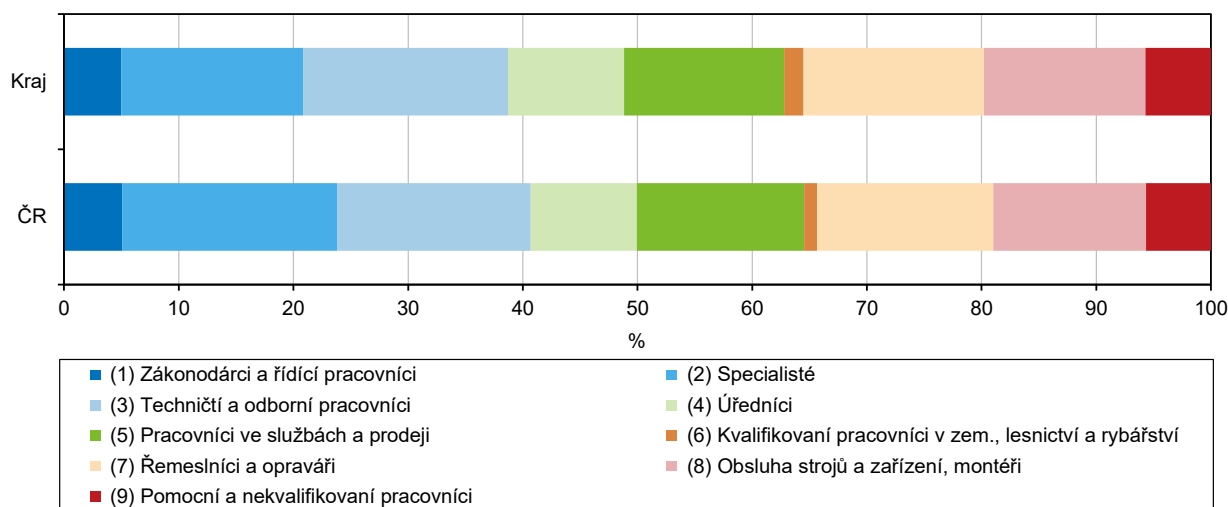

v primárním sektoru (zemědělství, lesnictví, rybářství). V roce 2020 se kraj s podílem 3,8 % zaměstnaných řadil na 6. místo.

Graf 2.5 Zaměstnaní podle hlavních tříd klasifikace zaměstnání CZ-ISCO v Královéhradeckém kraji a ČR v roce 2021

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

V kraji převládaly ženy mezi kvalifikovanými pracovníky (úředníky, pracovníky ve službách a prodeji), ale i mezi specialisty (učitelé, lékaři, zdravotní sestry atd.).

Ve složení zaměstnaných podle klasifikace zaměstnání CZ-ISCO překročil počet nemanuálních vysoce kvalifikovaných pracovníků (v třídách zaměstnanosti 1 až 3) stotisícovou hranici (102,7 tis. osob) a tvořil téměř dvě pětiny zaměstnaných, což bylo méně než činil republikový podíl (38,7 % oproti 40,7 % za ČR). Meziročně nižší počet byl zaznamenán u nemanuálních pracovníků s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5), jejich podíl byl mírně vyšší než v ČR (24,1 % oproti 23,8 %). V kraji byl také vyšší podíl manuálních kvalifikovaných zaměstnanců (třída 6 až 8), kteří zaujímali 31,4 % z celkového počtu zaměstnanců v kraji, zatímco republikový průměr byl 29,7 %. Mírný meziroční nárůst byl evidován u manuálních nekvalifikovaných pracovníků (třída 9), jejichž počet dosáhl 15,1 tis. osob a podíl byl téměř shodný s výsledky za republiku (5,7 % oproti 5,6 % za ČR).

Vysoký podíl osob s druhým a dalším zaměstnáním.

V roce 2021 mělo druhé a další zaměstnání 12,4 tis. osob, tj. 4,7 % zaměstnaných v kraji. I přes meziroční pokles zaujímá Královéhradecký kraj přední příčky v počtu osob s druhým a dalším zaměstnáním v celorepublikovém srovnání. Mezi osobami s druhým a dalším zaměstnáním převažovali muži, kterých bylo 6,9 tis.

Počet nezaměstnaných v kraji byl třetí nejnižší od roku 1993.

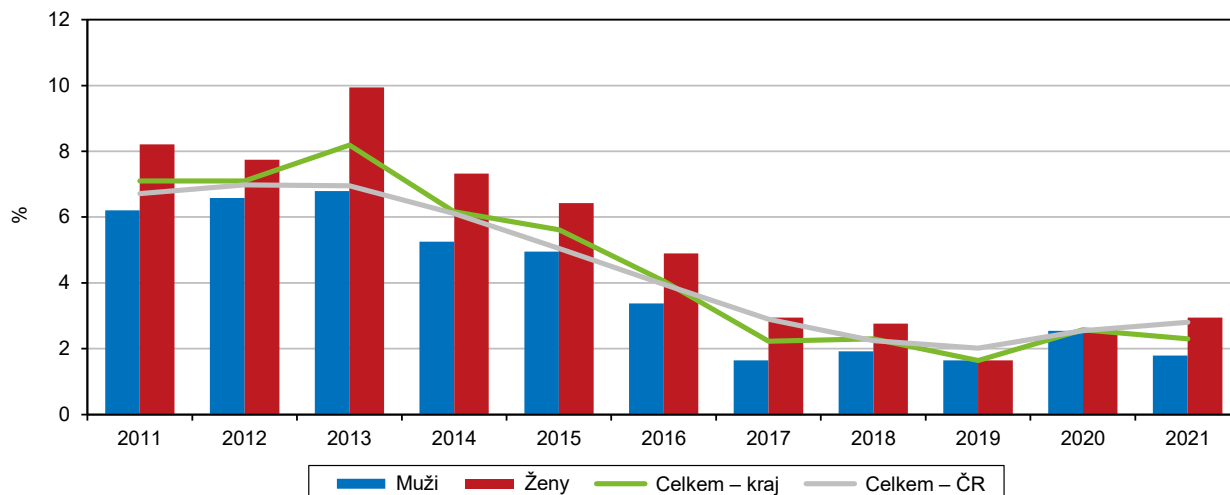
Do skupiny ekonomicky aktivních patří i nezaměstnaní. Podle výsledků šetření VŠPS bylo v kraji v roce 2021 zjištěno 6,3 tis. nezaměstnaných a jednalo se o třetí nejnižší počet v kraji od začátku tohoto šetření. Nejpříznivější situace na trhu práce v kraji nastala v roce 2019, kde bylo evidováno 4,6 tis. nezaměstnaných. Od roku 2016 v kraji ubylo 56,0 % nezaměstnaných.

V mezikrajském srovnání má Královéhradecký kraj pátou nejnižší obecnou míru nezaměstnanosti.

V roce 2021 činila obecná míra nezaměstnanosti 2,3 % a v rámci dlouhodobějšího pohledu byla čtvrtá nejnižší, historického minima dosáhla v roce 2019 (1,6 %). V mezikrajském porovnání se Královéhradecký kraj umístil na 5. pozici. Nejnižší průměrná míra nezaměstnanosti byla zjištěna v Jihočeském kraji (1,8 %), naopak nejvyšší byla v kraji Karlovarském (5,7 %). Hodnota obecné míry nezaměstnanosti činila u mužů 1,8 % a mezi kraji se umístili na 4. příčce, ženy s hodnotou 2,9 % obsadily 6. místo. Obecná míra nezaměstnanosti mužů i žen v roce 2021 nepřekročila průměr ČR, který činil 2,3 %, resp. 3,4 %.

Graf 2.6 Roční průměrná obecná míra nezaměstnanosti v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

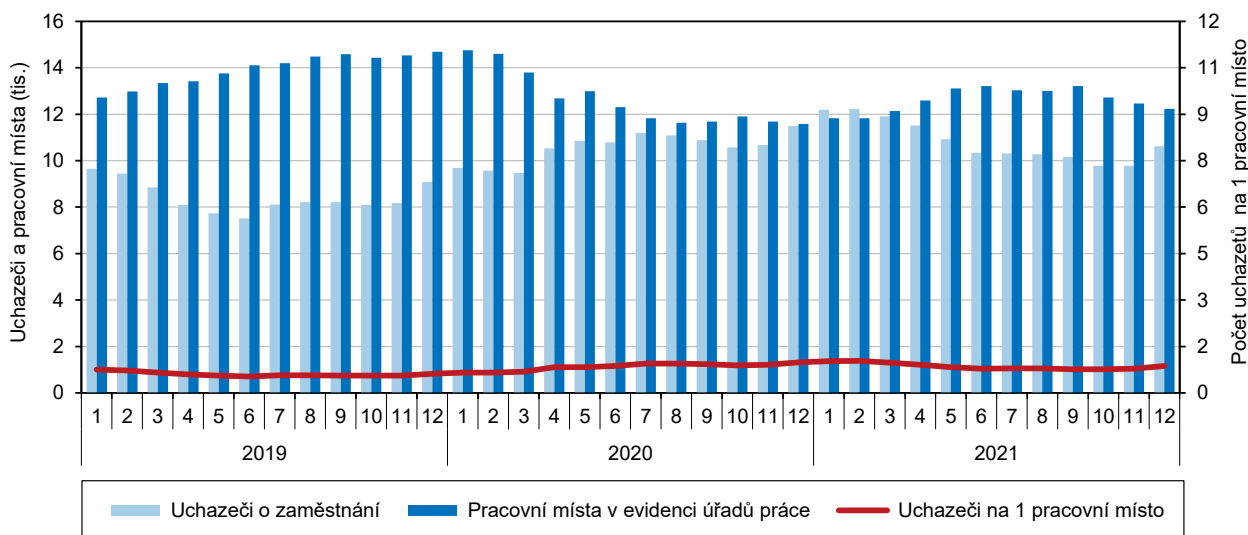
Nezaměstnanost

Počet nezaměstnaných se v kraji snížil o 7,5 %.

Ke konci roku 2021 bylo na úřadech práce v kraji registrováno celkem 10 622 uchazečů o zaměstnání. Dosažitelných uchazečů, tedy těch, kteří mohli bezprostředně nastoupit do zaměstnání v případě vhodného pracovního místa, bylo 9 667 osob, tj. 91,0 % z celkového počtu nezaměstnaných. Zlepšila se i situace rizikových skupin, počet uchazečů z řad absolventů a mladistvých se v kraji meziročně snížil o 5 % na 595 osob a počet uchazečů se zdravotním postižením klesl o 1,5 % na 1 817 osob.

Graf 2.7 Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa v Královéhradeckém kraji (stav ke konci měsíce)

Pramen: MPSV

Růst volných pracovních míst od roku 2014.

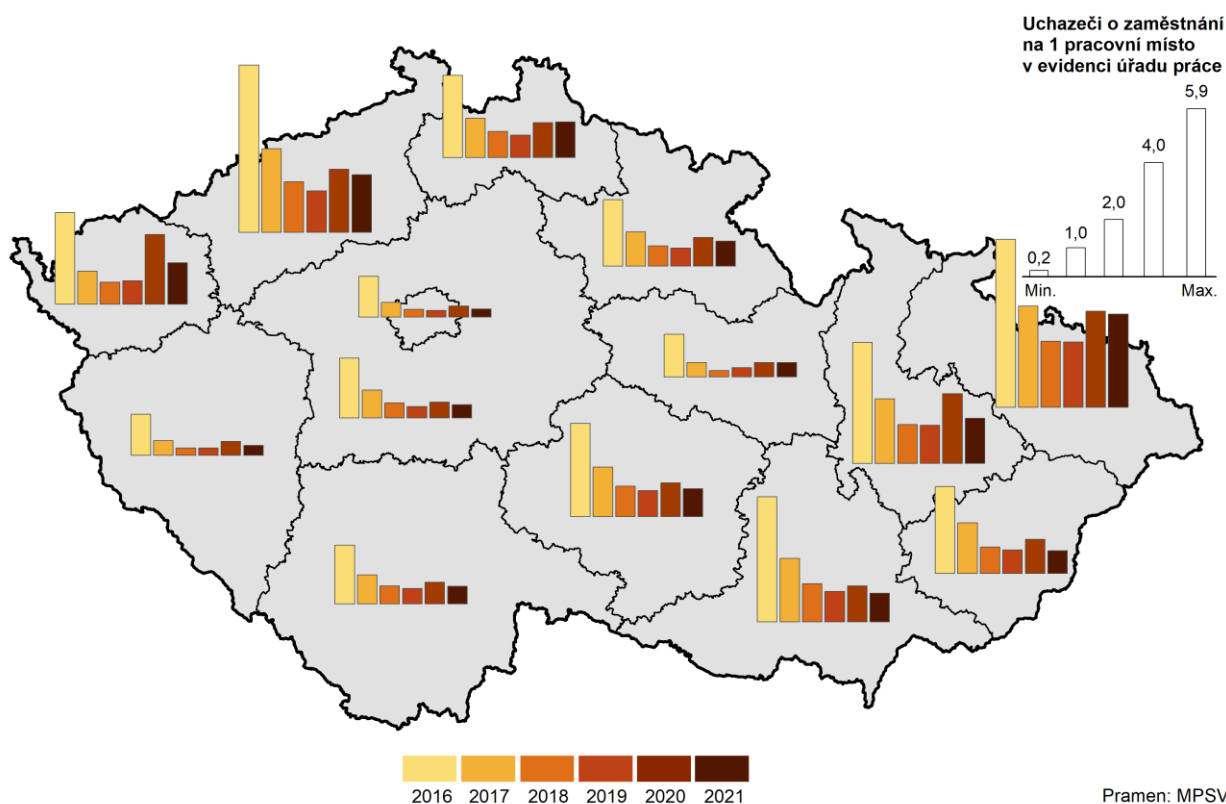
K 31. 12. 2021 bylo v kraji evidováno 12 228 volných pracovních míst, přičemž více než třetina byla v okrese Hradec Králové (37,6 %). Počet volných pracovních míst se oproti předchozímu roku zvýšil o 647 míst, což byl nárůst o 5,6 %. K nejvýraznějšímu nárůstu nabídky volných pracovních míst došlo v okrese Trutnov (o 19,6 %). Nabídka pracovních míst stoupla také v okresech Hradec Králové a Náchod (o 10,9 %, resp. 5,5 %). Naopak okres Jičín zaznamenal pokles počtu pracovních míst o 11,4 %.

Ke konci roku 2021 připadlo na jednoho uchazeče jedno volné pracovní místo.

Ke konci roku 2012 připadalo v kraji na jedno volné pracovní místo v evidenci úřadu práce 22,5 uchazeče, což bylo nejvíce od roku 1993. Situace se obrátila v roce 2018, kdy v kraji bylo více volných míst než uchazečů o zaměstnání. Nejnižší počet uchazečů na jedno volné pracovní místo byl v kraji zaznamenán v roce 2018 (na jednoho uchazeče připadaly téměř dvě volná pracovní místa). Ke konci roku 2021 jeden uchazeč dosáhl na jedno volné pracovní místo. Situace na trhu práce pro osoby se zdravotním postižením byla podstatně horší, ke konci roku 2012 v Královéhradeckém kraji připadalo na jedno pracovní místo 27 uchazečů se zdravotním postižením. V následujících letech se situace pro OZP zlepšila, nejprůzračnější situace byla také v roce 2018, kdy na jedno pracovní místo pro osoby ZP připadalo 2,6 uchazeče. Na konci roku 2021 na jedno volné pracovní místo pro OZP bylo 3,4 uchazeče.

Uchazeči o zaměstnání na pracovní místo v evidenci úřadu práce v krajích v letech 2016 až 2021 (stav k 31. 12.)

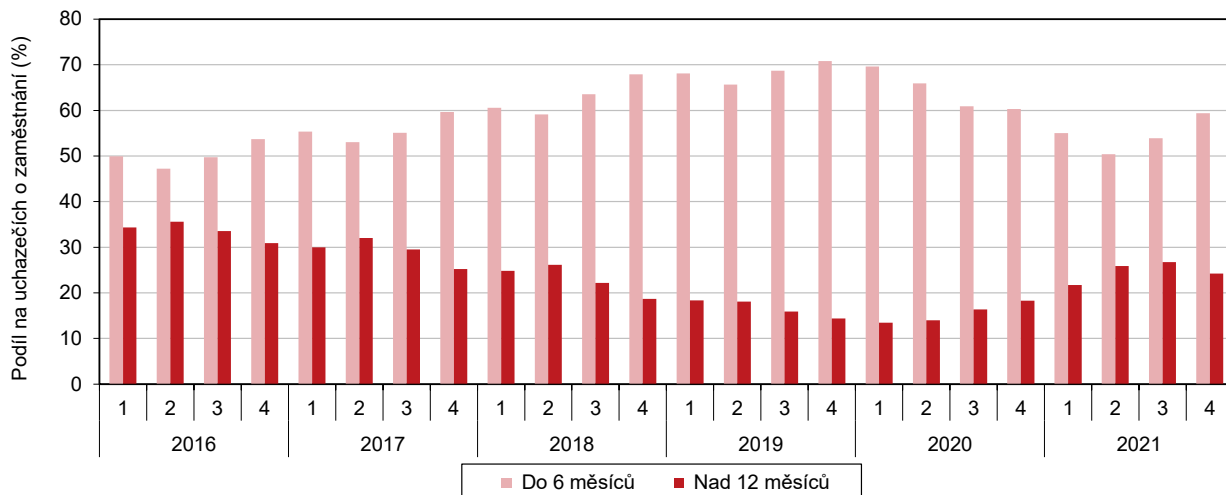

Průměrná délka evidence uchazečů o zaměstnání se meziročně mírně zvýšila.

Z hlediska délky nezaměstnanosti tvořili nejpočetnější skupinu uchazeči s délkou evidence do 3 měsíců, kterých bylo ke konci roku 2021 téměř dvě pětiny (38,7 %, tj. 4 115 osob). Druhou nejpočetnější skupinou byli uchazeči evidovaní od 3 do 6 měsíců (20,6 %, tj. 2 192 osob). Meziročně mírně vzrostl počet nezaměstnaných v kategorii dlouhodobě nezaměstnaných, tj. počet uchazečů evidovaných 12 měsíců a déle, kterých bylo na konci roku 2021 v evidenci 2 573 osob. Vlivem meziročního nárůstu počtu dlouhodobě nezaměstnaných si můžeme všimnout i zvýšení průměrné délky evidence o zaměstnání o 38 dní, k 31. 12. 2021 činila průměrná délka evidence uchazečů o zaměstnání 336 dní. Ve srovnání s rokem 2016 se průměrná délka snížila z 16,5 měsíce na 11 měsíců.

Graf 2.8 Krátkodobě a dlouhodobě nezaměstnaní ke konci čtvrtletí v Královéhradeckém kraji

Pramen: MPSV

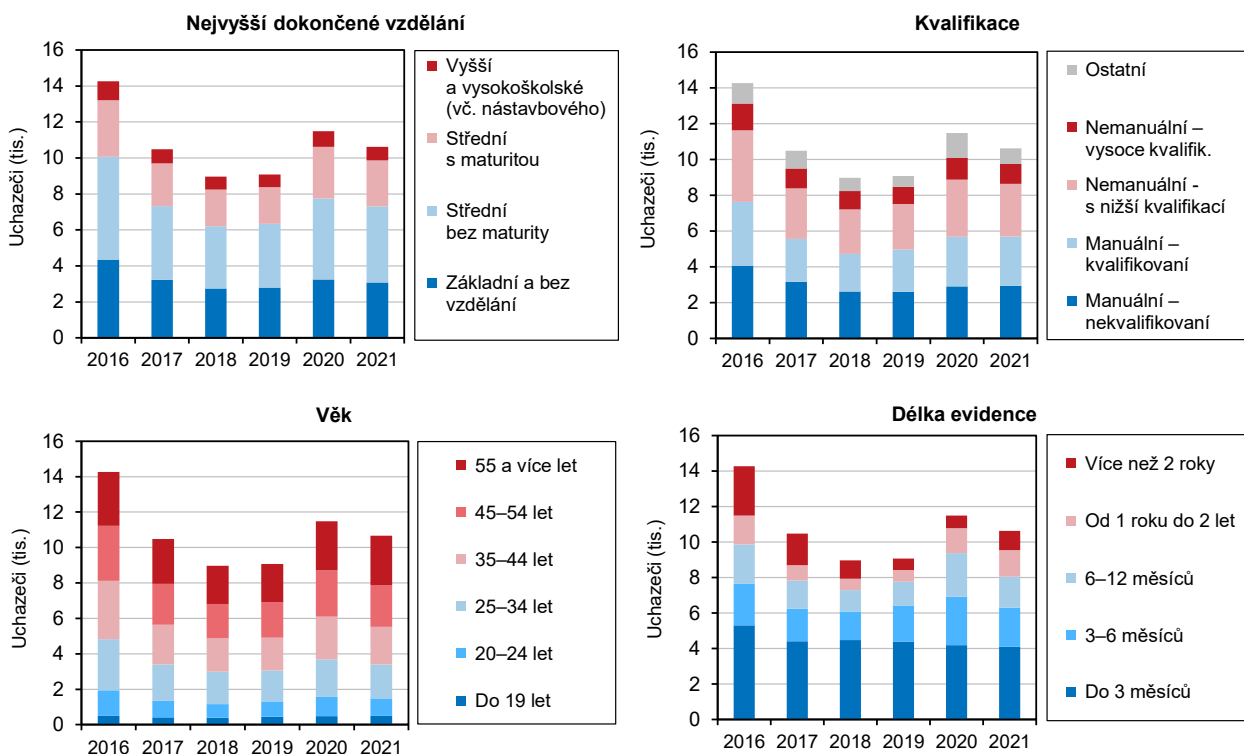

Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti v kraji v prosinci 2021 činila 8 984 Kč.

S délkou evidence uchazečů o zaměstnání souvisí také nárok na podporu v nezaměstnanosti, kterou pobíralo 4 080 uchazečů, tedy téměř dvě pětiny všech evidovaných nezaměstnaných. Průměrná podpora v Královéhradeckém kraji v prosinci 2021 činila 8 984 Kč, meziročně vzrostla o 795 Kč a byla o 248 Kč nižší než republikový průměr (9 232 Kč).

Graf 2.9 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce podle vzdělání, kvalifikace, věku a délky evidence v Královéhradeckém kraji (stav k 31. 12.)

Pramen: MPSV

Mezi nezaměstnanými je nejvíce osob se středním vzděláním bez maturity, které převyšují celorepublikový průměr.

Z hlediska vzdělanostní struktury převažovaly ke konci roku 2021 mezi uchazeči osoby se středním vzděláním bez maturity. Ty se na celkovém počtu nezaměstnaných podílely 39,7 %, přičemž jejich podíl převyšoval průměr v celé ČR (37,4 %). Základní nebo žádné vzdělání mělo 29,1 % uchazečů

a 24 % charakterizovalo střední vzdělání s maturitou (vč. vyššího odborného). Pouze 7,1 % osob, které byly hlášeny na úřadech práce v kraji, mělo vyšší odborné nebo vysokoškolské vzdělání.

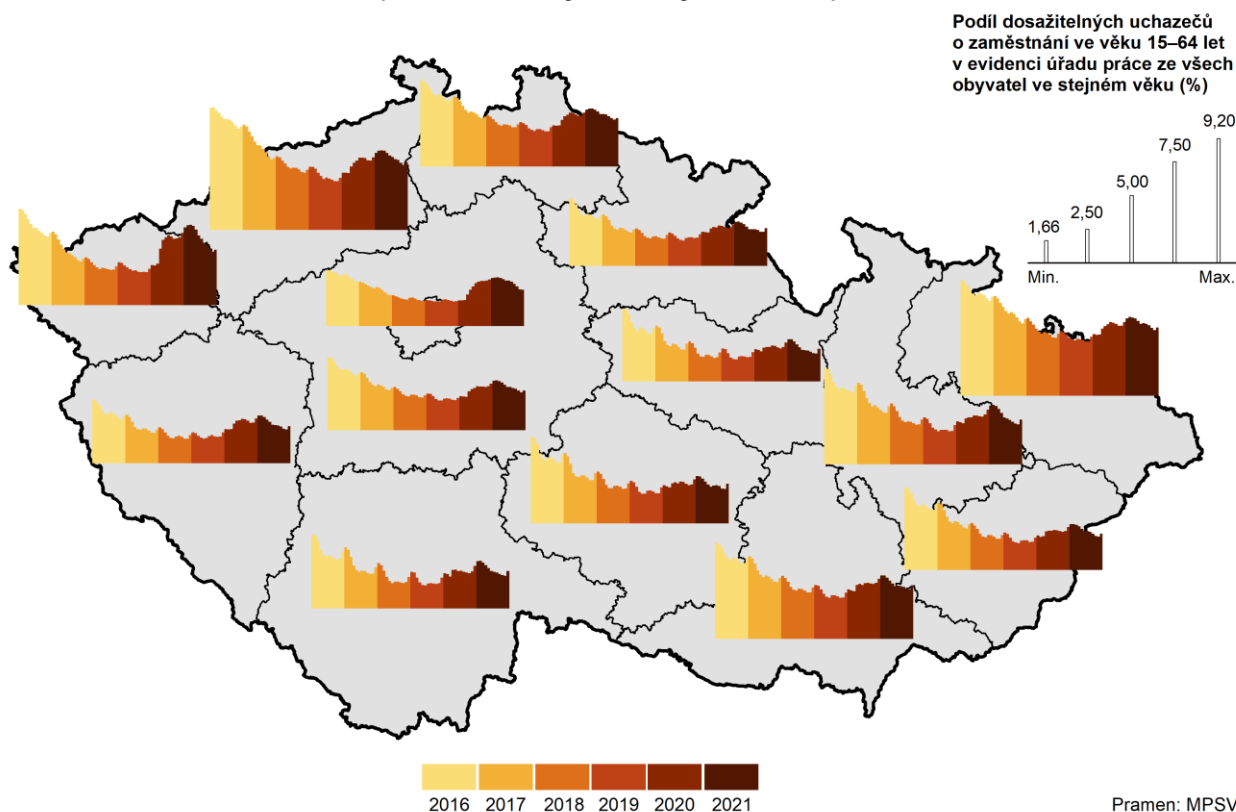
Nejvíce uchazečů o zaměstnání má nízkou nebo žádnou kvalifikaci.

Z hlediska kvalifikace mezi uchazeči o zaměstnání měli vysoké zastoupení pracovníci manuálně nekvalifikovaní (27,7 %) a nemanuální pracovníci s nižší kvalifikací (27,6 %). K meziročnímu poklesu došlo u všech skupin s výjimkou kategorie manuálně nekvalifikovaných, u které byl zaznamenán nárůst o 0,1 %.

Průměrný věk uchazečů o zaměstnání roste a klesá podíl uchazečů do 39 let.

V souvislosti s měnícím se věkovým složením populace a prodlužujícím se věkem odchodu do starobního důchodu dochází ke změnám ve struktuře uchazečů o zaměstnání podle věku. Průměrný věk uchazečů o zaměstnání v kraji se mezi koncem let 2011 až 2021 zvýšil z 38,7 roků na 42,9 roků. Tento trend se odrazil i na proměně jednotlivých věkových kategorií, kdy během tohoto období se mezi uchazeči o zaměstnání v kraji snížil podíl osob do 39 let (z 54,3 % na 41,8 %) a zároveň vzrostl podíl uchazečů, kteří byli starší 55 let (z 13,7 % na 25,7 %).

Podíl nezaměstnaných osob v krajích v letech 2016 až 2021 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

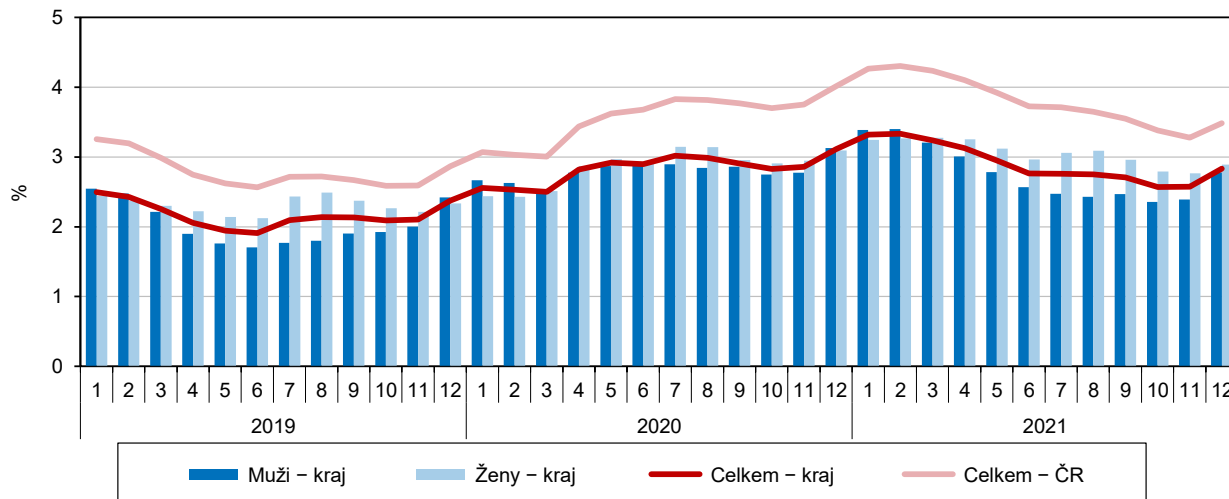

Podíl nezaměstnaných osob v kraji je dlouhodobě nízký. Ke konci roku 2021 činil jejich podíl 2,83 %.

Královéhradecký kraj dlouhodobě vykazuje nízký podíl nezaměstnaných osob. V rámci měsíčních údajů dosahuje kraj od roku 2005 nižších hodnot podílu nezaměstnaných osob, než činí republikový průměr. V období od září 2020 do září 2021 patřil kraj každměsíčně mezi tři kraje s nejnižší nezaměstnaností. Ke konci roku 2021 dosahoval podíl nezaměstnaných osob hodnoty 2,83 % a meziročně došlo k poklesu o 0,28 procentních bodů. V porovnání s ostatními kraji obsadil Královéhradecký kraj šestou nejnižší pozici. Nejnižší nezaměstnanost vykázal Pardubický kraj (2,45 %), nejvyšší Moravskoslezský kraj (5,14 %).

Graf 2.10 Podíl nezaměstnaných osob v Královéhradeckém kraji a ČR (stav ke konci měsíce)

Pramen: MPSV

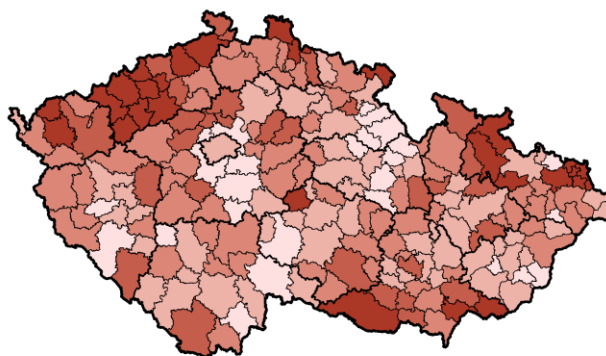
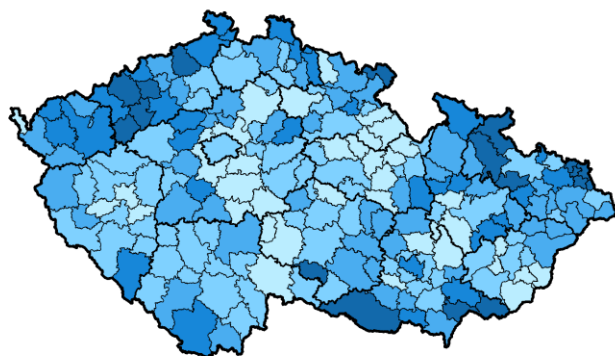
V letních měsících je každoročně vyšší podíl nezaměstnaných žen než mužů.

Ve vývoji podílu nezaměstnaných osob v průběhu roku jsou rozdílné hodnoty u mužů a žen, v letních měsících se každoročně vyšší podíl nezaměstnaných žen. Ke konci června 2021 činil podíl nezaměstnaných žen v kraji 2,97 %, což byla ve srovnání s podílem nezaměstnaných mužů v kraji (2,57 %) hodnota o 0,40 procentního bodu vyšší. Naopak v zimních měsících je vyšší podíl nezaměstnaných mužů. V průběhu zimy 2020 se situace mužů a žen na trhu práce vyrovnala a v lednu a únoru 2021 byl v kraji zaznamenán o 0,10 procentního bodu vyšší podíl nezaměstnaných žen (3,25 %, resp. 3,27 %) než podíl nezaměstnaných mužů (3,39 %, resp. 3,40 %).

Podíl nezaměstnaných osob podle pohlaví ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2021 (dosažitelní uchazeči o zaměstnání ve věku 15–64 let v evidenci úřadu práce)

Muži

Ženy

Podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku (%)

- Méně než 2,00
- 2,00–2,99
- 3,00–3,99
- 4,00–4,99
- 5,00 a více

Podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku (%)

- Méně než 2,00
- 2,00–2,99
- 3,00–3,99
- 4,00–4,99
- 5,00 a více

Pramen: MPSV

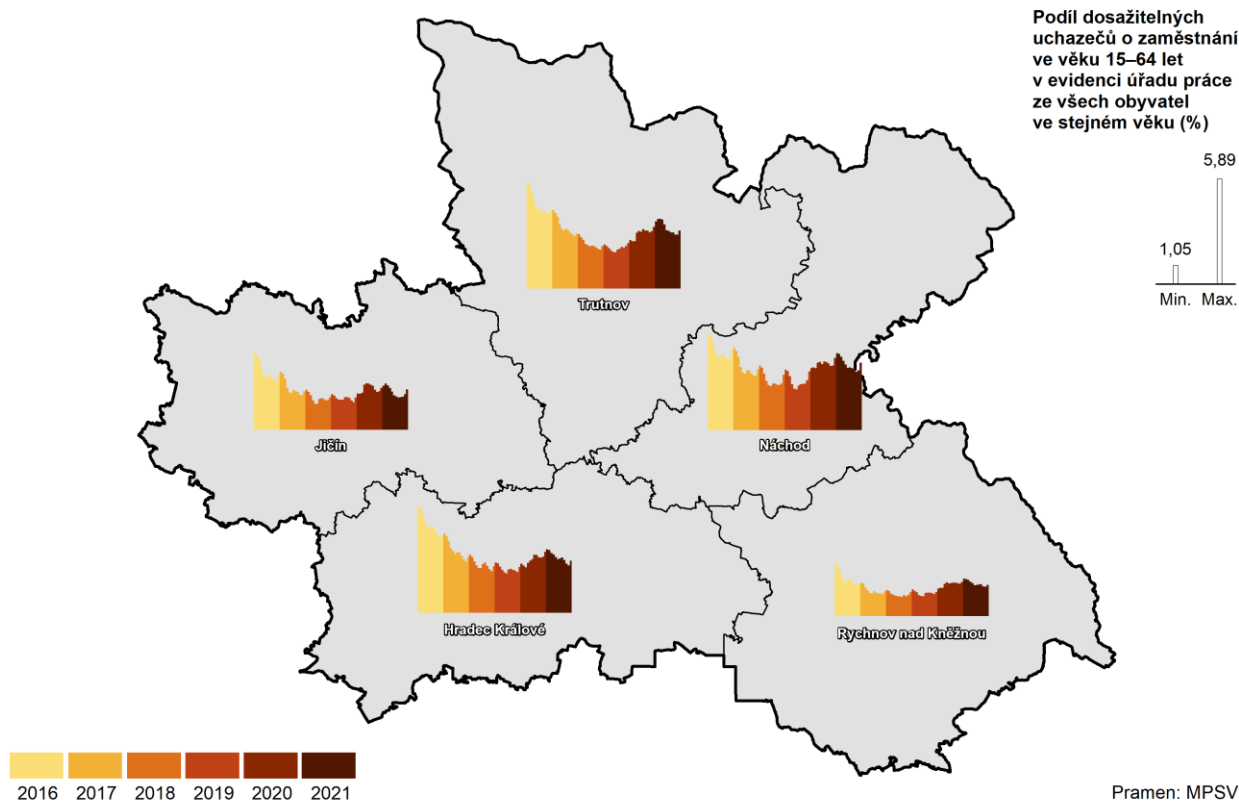
Nejnižší nezaměstnanost v kraji i celé ČR dlouhodobě vykazuje okres Rychnov nad Kněžnou.

V meziokresním srovnání v rámci Královéhradeckého kraje se podíl osob ke konci roku 2021 pohyboval v rozmezí 1,72 % v okrese Rychnov nad Kněžnou po 3,70 % v okrese Náchod. Okres Rychnov nad Kněžnou si dlouhodobě drží nejnižší podíl nezaměstnaných mezi všemi 77 okresy ČR (vč. hl. města Prahy), ke konci roku 2021 byl evidován na 3. místě. V první desítku se objevil i okres Jičín (2,23 %), 27. místo obsadil okres Hradec Králové (2,85 %), na 37. pozici byl okres Trutnov (3,17 %)

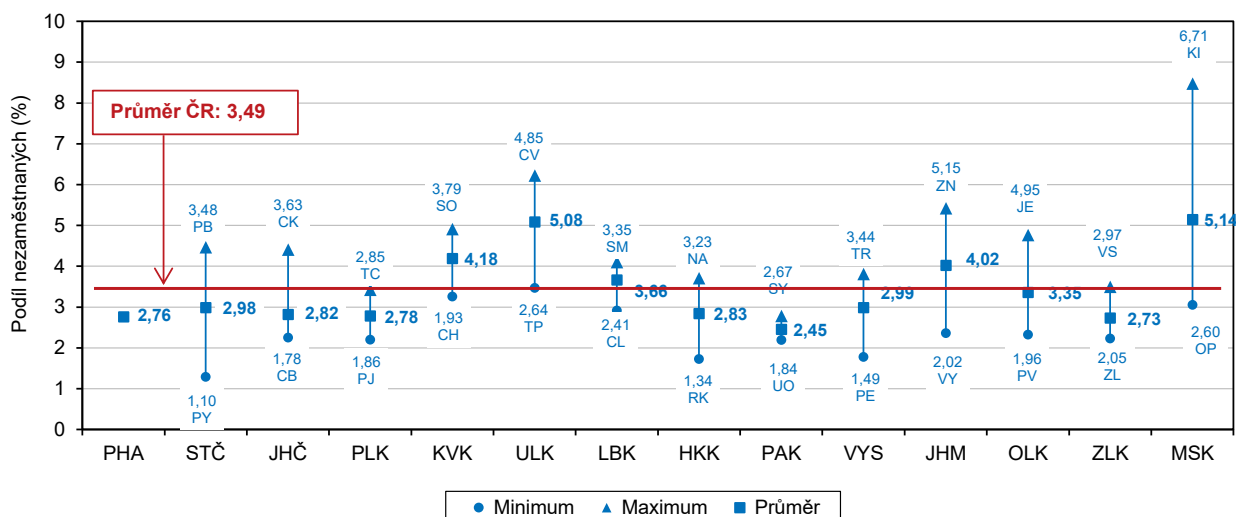
a na 50. pozici okres Náchod. Nejnižší nezaměstnanost mezi všemi okresy byla v okrese Praha-východ (1,28 %), na chvostu meziokresního žebříčku byl okres Karviná (6,71 %).

Podíl nezaměstnaných osob v okresech Královéhradeckého kraje v letech 2016 až 2021 (stav ke konci jednotlivých měsíců)

Graf 2.11 Rozptyl podílu nezaměstnaných v okresech podle krajů k 31. 12. 2021

Pramen: MPSV

Nezaměstnanost meziročně klesla v téměř dvou třetinách obcí kraje.

Mezi koncem let 2020 a 2021 se snížil podíl nezaměstnaných osob ve většině obcí Královéhradeckého kraje. Pokles nezaměstnanosti byl evidován v 259 ze 448 obcí

v kraji. Ke konci roku 2021 mělo vyšší podíl nezaměstnaných osob než 5 % 32 obcí, což bylo o 5 obcí více než v předchozím roce.

Příjmy a životní podmínky domácností

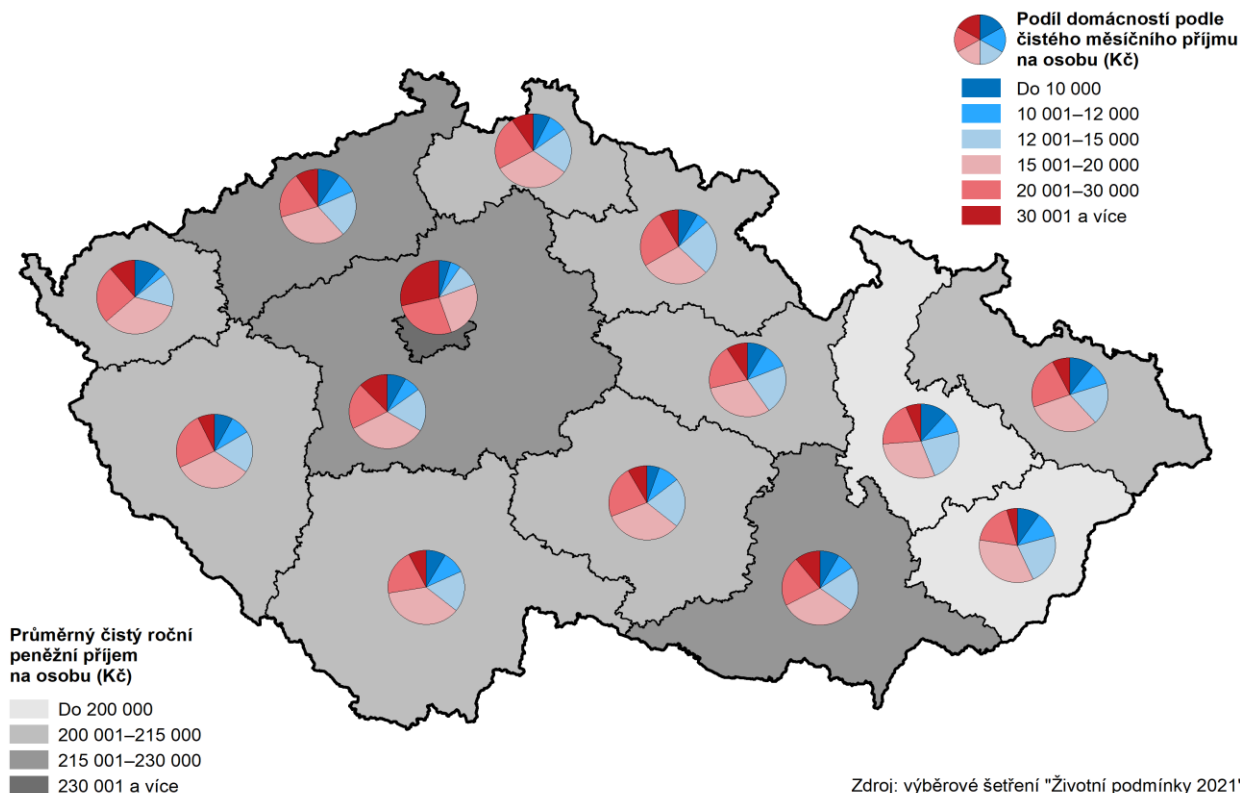
ČDDD meziročně vzrostl, tempo růstu bylo druhé nejnižší mezi kraji.

Jedním z ukazatelů, kterým můžeme posoudit příjmovou situaci domácností, je makroekonomický ukazatel čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD), který je tvořen čistými mzdami a platy, dávkami, ostatními důchody, provozním přebytkem drobných podnikatelů a domácností, zároveň je snižený o daně. Čistý disponibilní důchod domácnosti představuje částku, kterou mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu a úspory. Jeho objem v běžných cenách dlouhodobě postupně narůstá, s výjimkou let 2010 a 2011, kdy vlivem ekonomického útlumu zpomalil a přešel do meziročního poklesu, v roce 2013 stagnoval. Poté nastává oživení a v letech 2014 až 2019 se meziročně zvyšoval o 1,3 % až 9,1 %. V roce 2020 tento ukazatel dosáhl hodnoty 150 694 mil. Kč s meziročním navýšením o 3,0 %. Jednalo se o druhý nejnižší růst za Karlovarským krajem (o 2,3 %); nejvyšší růst byl evidován v Ústeckém kraji (7,5 %). Republikové navýšení bylo o 5,4 %. ČDDD kraje se na republikovém objemu dlouhodobě podílí v průměru 5,0 % a převážně se jedná o pátý nejnižší podíl v mezikrajském srovnání.

Hodnotou ČDDD na obyvatele se kraj řadí na šestou pozici mezikrajského žebříčku.

V přepočtu ČDDD na jednoho obyvatele se kraj dlouhodobě umísťuje na čtvrté až sedmé pozici mezi kraji, v roce 2020 mu s částkou 273,2 tis. Kč patřila šestá pozice. Za republikovým průměrem ČDDD na obyvatele (283,4 tis. Kč), který je výrazně ovlivněný vysokými hodnotami za hl. město Prahu, kraj dlouhodobě zaostává. V roce 2020 to bylo o 6,4 %. Hodnotu ČDDD na obyvatele ČR bez Prahy krajský důchod pravidelně převyšuje, v roce 2020 o 1,0 %.

Příjmy domácností podle krajů v roce 2020

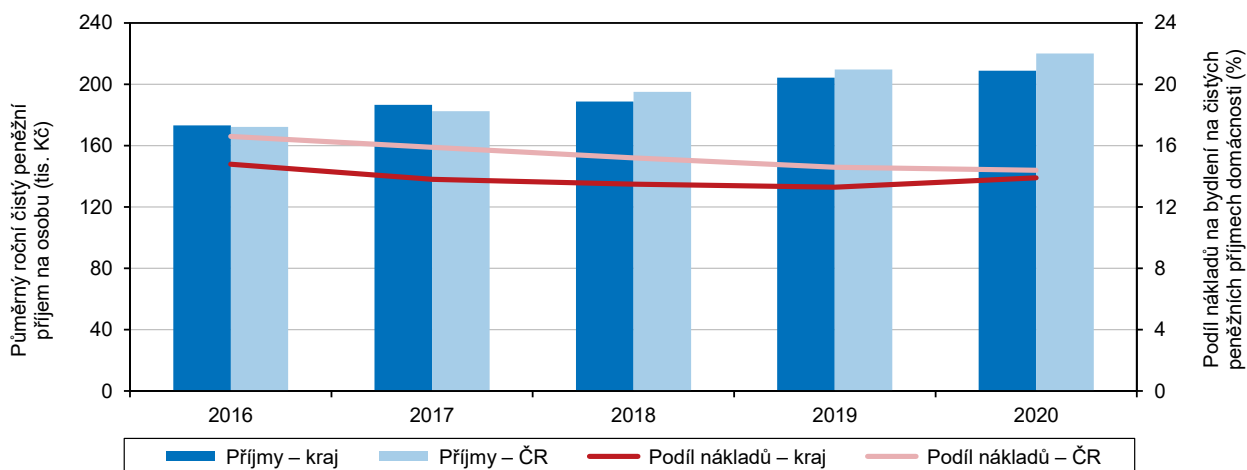

Čistý peněžní příjem na člena domácnosti byl 7. nejvyšší.

Podle výsledků výběrového šetření ČSÚ „Životní podmínky 2021“ (SILC) dosáhl průměrný čistý peněžní příjem na osobu v domácnosti v roce 2020 v Královéhradeckém kraji částky 208,8 tis. Kč. V mezikrajském žebříčku se kraj touto hodnotou zařadil na 7. místo, nejvyšší příjmy byly tradičně dosaženy v hl. městě Praze (290,7 tis. Kč), naopak nejnižší byly ve Zlínském kraji (190,4 tis. Kč).

Graf 2.12 Příjmy domácností a náklady na bydlení v Královéhradeckém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ (Životní podmínky)

Příjmy domácností v kraji v roce 2019 meziročně rostly podprůměrným tempem.

Ve srovnání s výsledky šetření v předchozím roce se čisté peněžní příjmy na člena domácnosti v kraji v roce 2020 zvýšily o 4,4 tis. Kč, tj. o 2,2 %, ale tempo růstu bylo pod průměrem ČR (průměr za ČR činil 5,0 %). Za posledních pět let vzrostly průměrné roční příjmy v kraji o pětinu (o 35,6 tis. Kč). V kraji byl patrný nárůst podílu domácností s průměrným čistým měsíčním příjmem nad 15 tis Kč, z 32,2 % podle šetření za rok 2016 na 62,6 % v roce 2020. Přesto zůstal tento podíl o 2,8 procentního bodu pod republikovým průměrem a byl pátý nejnižší. Přibližně každá osmnáctá domácnost (5,5 %) v kraji vycházela podle výsledků šetření s příjmem s obtížemi, s menšími obtížemi vycházela každá třetí domácnost a docela snadno vycházela téměř polovina domácností (45,8 %).

Podíl nákladů na bydlení byl šestý nejnižší mezi kraji.

Na čistých měsíčních peněžních příjmech domácností v kraji se 13,9 % podílely náklady na bydlení (v celé ČR 14,4 %). V mezikrajském žebříčku je kraj na 7. pozici. Náklady na bydlení domácností v kraji patří dlouhodobě k průměrným v mezikrajském srovnání, vliv má i nadprůměrné zastoupení domácností žijících ve vlastních rodinných domech. Měsíční náklady na bydlení dle výsledků šetření dosáhly v kraji částky 5 600 Kč, což představuje 90,7 % republikového průměru a byly šesté nejnižší mezi kraji.

Mzdy

V kraji byly páté nejvyšší mzdy v mezikrajském srovnání.

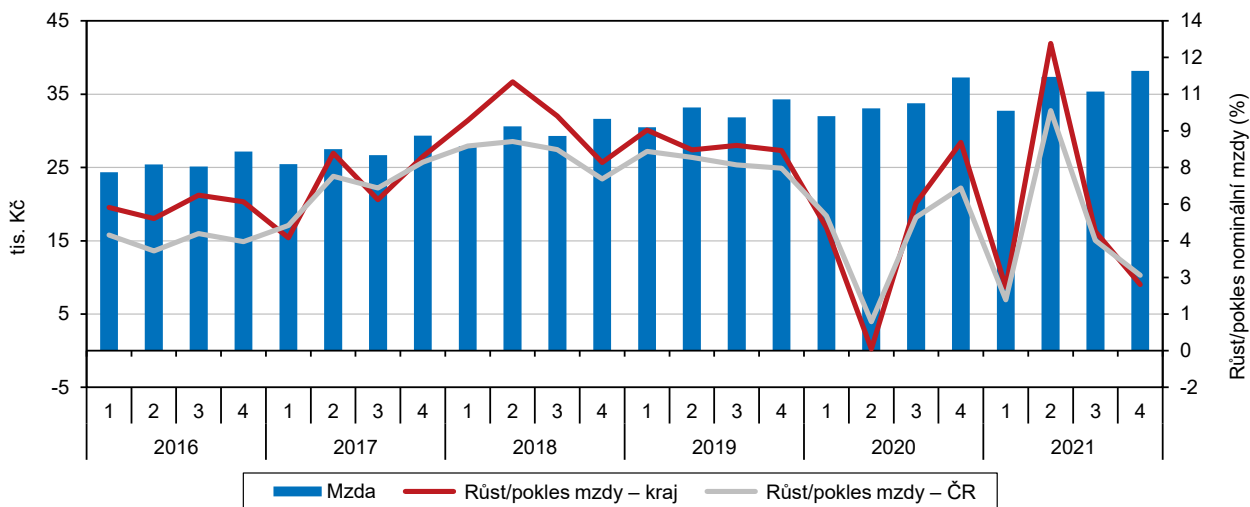
V roce 2021 se ve mzdovém vývoji odrazil vliv pandemie, a to především ve 2. až 4. čtvrtletí, kdy průměrné mzdy v kraji rostly pomalejším tempem než v celé ČR. V 1. až 4. čtvrtletí 2021 činila průměrná hrubá měsíční mzda³ v kraji 35 922 Kč a byla o 1 910 Kč vyšší oproti předchozímu roku a zároveň o 1 980 Kč zaostávala za průměrem ČR. V mezikrajském srovnání se kraj zařadil na 5. místo (stejně umístění jako v předchozím roce), nejvyšší mzdy byly tradičně vypláceny v hl. městě Praze (46 452 Kč), na druhém místě s výrazným rozdílem byl Středočeský kraj

³ Průměrná hrubá měsíční mzda počítaná podle skutečného místa pracoviště, tzv. pracovištní metodou, a za osoby přepočtené na plně zaměstnané.

(38 176 Kč), naopak nejnižší mzdy byly v krajích Karlovarském (33 180 Kč) a Zlínském (33 903 Kč.)

Graf 2.13 Průměrná hrubá měsíční mzda¹⁾ a její meziroční změny podle čtvrtletí v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

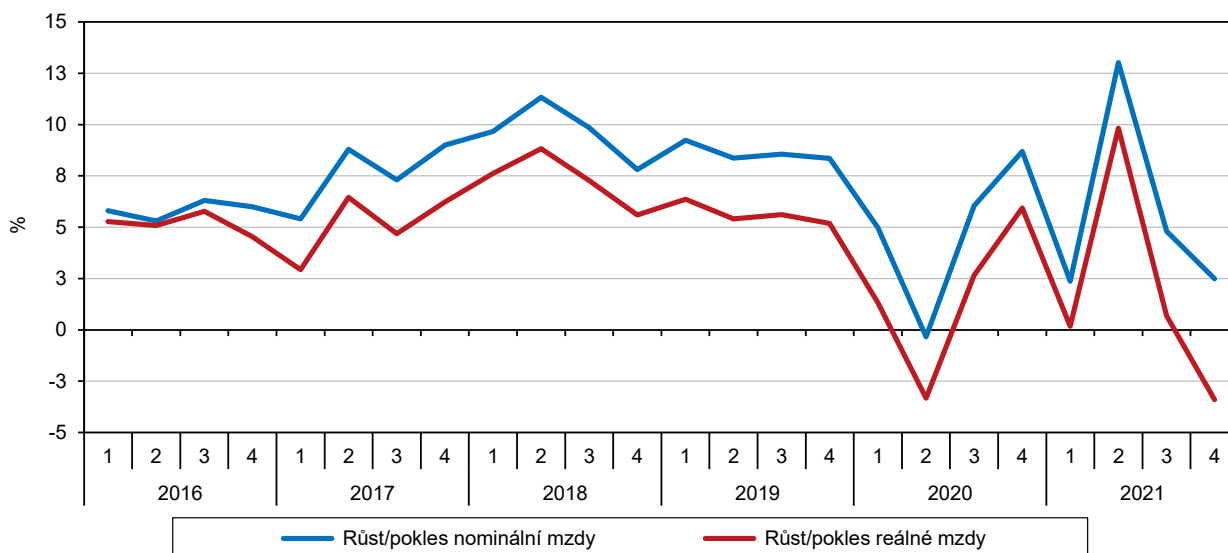
¹⁾ podle místa pracoviště; za osoby přepočtené na plně zaměstnané; v roce 2021 předběžné údaje

Mzdy v kraji meziročně vzrostly o 5,6 %, reálně o 1,7 %.

V porovnání s rokem 2020 došlo k nominálnímu zvýšení hrubé mzdy v kraji o 5,6 % při 4,8% růstu v celé České republice, na krajské úrovni se jednalo o druhý nejnižší nárůst za posledních pět let (shodně jako v ČR). Meziroční nárůst zaznamenaly všechny kraje, nejvyšší nárůst byl zjištěn ve Zlínském kraji (o 6,7 %) a nejnižší v hl. městě Praze (o 3,4 %). Vlivem meziročního nárůstu spotřebitelských cen (míra inflace v roce 2021 v ČR činila 3,8 %) vzrostla průměrná mzda v Královéhradeckém kraji pouze o 1,7 %, v ČR 0,9 %.

Graf 2.14 Čtvrtletní změny nominální a reálné mzdy v letech 2016–2021 v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Tempo růstu mediánu mezd zpomalilo a bylo páté nejrychlejší mezi kraji.

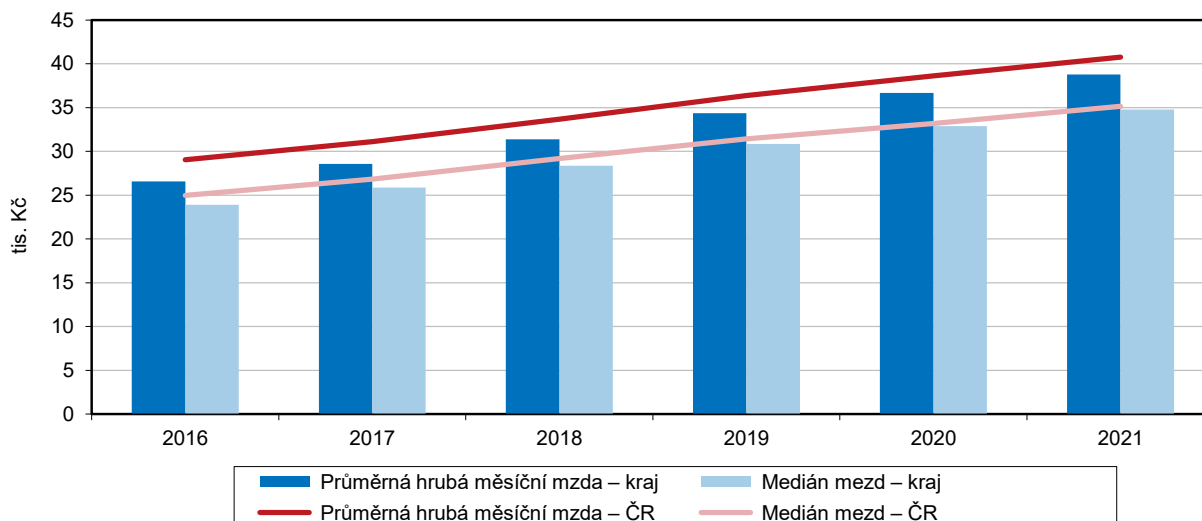
Medián hrubých měsíčních mezd⁴ činil v roce 2021 v kraji 34 772 Kč a jednalo se o pátou nejvyšší hodnotu mezi kraji, u mužů dosahoval 36 710 Kč a u žen byl 32 234 Kč, tedy o 4 476 Kč nižší. Oproti roku 2020 medián mezd v kraji vzrostl o 1 892 Kč, tj. o 5,8 %, a byl pátý nejvyšší mezi kraji, celorepublikový nárůst byl 5,9 %. Tempo růstu mzdového mediánu v roce 2021 zpomalilo (mezi lety 2018 a 2019 byl zaznamenán jeho nárůst o 8,9 % Kč). Medián mezd meziročně rostl ve všech krajích, nejrychleji v Jihomoravském kraji (o 6,9 %) a nejpomaleji v kraji Libereckém (o 4,0 %). Mzdový medián meziročně rostl téměř ve všech krajích rychleji u žen (v Královéhradeckém kraji o 6,9 %) než u mužů (v kraji o 5,5 %), čímž dochází ke sblížení mzdové úrovně mezi oběma pohlavími. Téměř ve všech krajích leží medián mezd pod úrovní průměrných mezd ČR s výjimkou hl. města Prahy a Středočeského kraje, kde byl mzdový medián vyšší. Nejvíce se mzdovému mediánu vzdálilo hl. město Praha, které medián mezd převyšuje o 16,9 % (5 927 Kč). Nejbližší byl mzdovému mediánu Jihomoravský kraj, který za ním zaostal o 0,1 %, Královéhradecký kraj za ním zaostal o 1,1 %. Mzdový medián v roce 2021 tvořil 89,7 % průměrných mezd v kraji, více se odchyloval u mužů (o 11,6 %) než u žen (o 8,8 %).

Meziroční nárůst mezd u všech kategorií podle typu zaměstnání.

Z hlediska hlavních tříd klasifikace zaměstnání CZ-ISCO pobírali v roce 2021 v Královéhradeckém kraji nejvyšší mzdy řídící pracovníci, kteří průměrnou mzdu v kraji převýšili téměř dvojnásobně (74 417 Kč). Vyšší než průměrnou mzdu měli ještě specialisté (52 140 Kč) a techničtí a odborní pracovníci (42 720 Kč). Nejnižší mzdy ve výši 24 851 Kč byly vypláceny pomocným a nekvalifikovaným pracovníkům. Meziročně si polepšili zaměstnanci všech tříd zaměstnání, nejnižší mzdový nárůst ve výši 605 Kč (o 1,8 %) zaznamenala kategorie obsluha strojů a zařízení, montéři.

Graf 2.15 Průměrná hrubá měsíční mzda a medián mezd v Královéhradeckém kraji a ČR

Pramen: MPSV, MF

⁴ Medián představuje hodnotu mzdy, která rozdělí zaměstnance na dvě stejné skupiny se mzdou pod a nad mediánem, uprostřed mzdového rozdělení je medián a vždy je nižší než průměrná mzda, to znamená, že polovina hodnot mezd je nižší a druhá polovina je vyšší než medián. Medián mezd je zjišťován prostřednictvím strukturálního šetření o mzdách zaměstnanců.

Úplné náklady práce

Náklady práce na zaměstnance v kraji v roce 2020 činily 44 993 Kč, zároveň rostly rychlejším tempem než v celé ČR.

Úplné náklady práce jsou výdaje zaměstnavatele související se zaměstnáváním pracovníků. Kromě přímých nákladů zahrnujících mzdy a platy, náhrady mezd za neodpracované hodiny tvoří úplné náklady práce náklady, které nesouvisí přímo se mzdou (sociální požitky, sociální náklady a výdaje, personální náklady), ale také daně a dotace související se zaměstnáváním lidí.

Úplné náklady práce (ÚPN) na jednoho zaměstnance v kraji v roce 2020 činily 44 993 Kč měsíčně (338,3 Kč na hodinu) a v mezikrajském srovnání byly na prostřední příčce. Nejvyšší byly v hl. městě Praze a Středočeském kraji, naopak minima dosáhly v Karlovarském a Zlínském kraji. Oproti roku 2019 vzrostly měsíční náklady práce v kraji o 4,3 %, v celé ČR o 3,9 %.

V kraji je nadprůměrný podíl nákladů mezd a platů, zároveň podprůměrný podíl náhrad mezd.

V kraji je při srovnání struktury ÚPN s celorepublikovými hodnotami nadprůměrný podíl nákladů na mzdy a platy a naopak nepatrně podprůměrný podíl náhrad mezd, zastoupení sociálních požitků a personálních nákladů je průměrné. Nejvyšší mzdy jsou v rámci České republiky vypláceny v odvětví informační a komunikační činnosti (85 156 Kč), naopak nejnižší v ubytování, stravování a pohostinství (26 849 Kč). Průměrná hodnota ÚPN na jednoho zaměstnance za všechna odvětví činnosti činila v ČR 49 924 Kč.

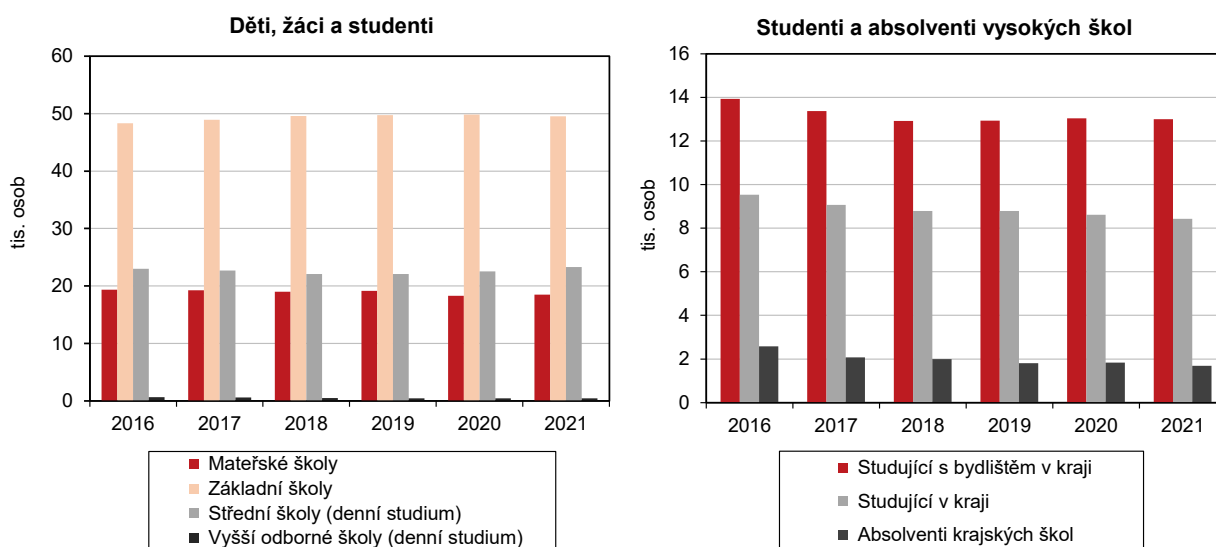
Vzdělávání

Porodnost v kraji ovlivňuje počty žáků mateřských, základních i středních škol.

Počty dětí a žáků mateřských, základních a středních škol jsou ovlivňovány demografickým vývojem kraje. Zvyšující se porodnost v letech 2007 až 2009 ovlivnila meziroční nárůsty počtu žáků na základních školách v letech 2016 až 2020, v roce 2021 se projevil nárůstem počtu žáků středních škol. Počet živě narozených stoupal i v letech 2014 až 2017. V letech 2018 až 2019 se porodnost lehce snížila, v posledních dvou letech byl opět zaznamenán mírný nárůst narozených dětí. Kolísavá porodnost se odráží v meziročních výkyvech počtu dětí především mateřských, ale i základních škol.

Graf 2.16 Děti, žáci, studenti a absolventi škol v Královéhradeckém kraji

Pramen: MŠMT

Meziročně se zvýšil počet dětí v mateřských školách.

Ve školním roce 2021/2022 navštěvovalo mateřské školy v kraji 18 482 dětí. Počet dětí se od roku 2014/2015, kdy byl evidován maximální počet dětí v mateřských školách v desetileté časové řadě, snížil o 1 504 dětí, tj. o 7,5 %. Meziročně se však

počet dětí mírně zvýšil o 171 dětí, tj. o 0,9 %. Mezi okresy kraje se meziroční nárůst dětí pohyboval v intervalu od 0,2 % v okrese Trutnov až do 1,7 % v okrese Náchod.

Základní školy v kraji navštěvovalo méně žáků, než v předchozím školním roce.

Základní školy v kraji ve školním roce 2021/2022 navštěvovalo celkem 49 524 žáků, v porovnání s předchozím rokem to bylo o 326 žáků, tj. o 0,7 % méně. Meziroční pokles byl zaznamenán poprvé od roku 2012/2013, kdy počet žáků v posledních devíti letech meziročně mírně stoupal. Počet žáků poklesl ve čtyřech okresech kraje, nárůst byl evidován pouze v okrese Hradec Králové (50 žáků, tj. 0,3 %). Nejvíce žáků ubylo v porovnání s rokem 2020/2021 v okrese Trutnov (163 žáků, tj. 1,5 %).

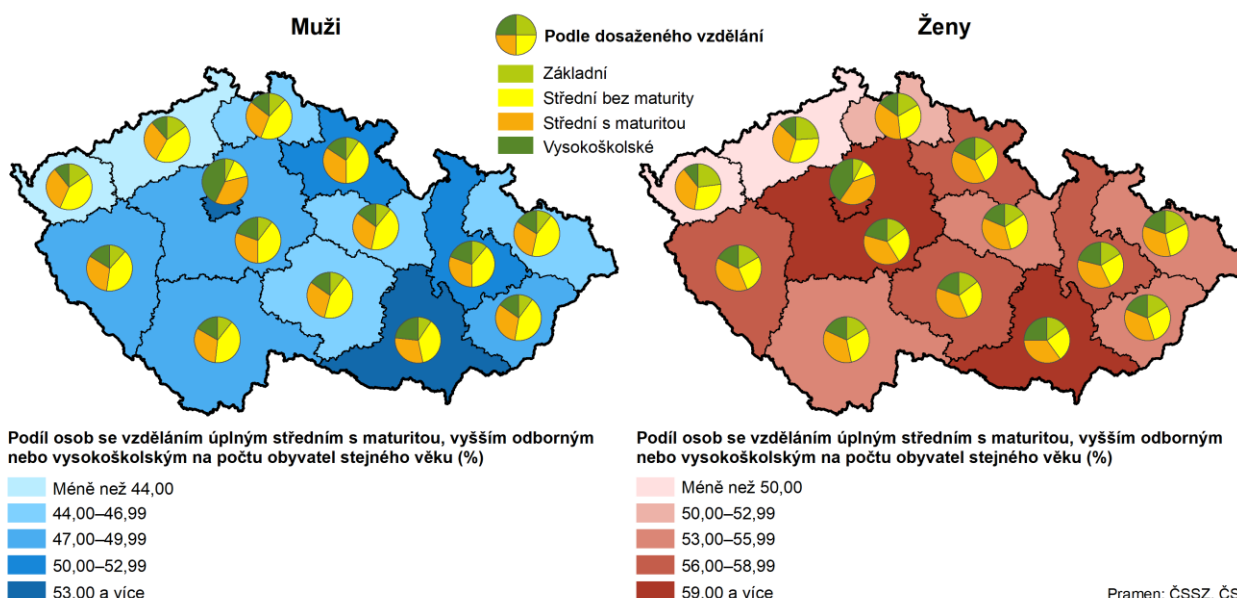
Počet studentů středních škol v posledních třech letech stoupal.

Na středních školách v kraji ve školním roce 2021/2022 studovalo 23 287 studentů denního studia, jejich počet v dlouhodobé časové řadě klesal důsledkem nízké porodnosti na konci 90. let. První meziroční nárůst studentů byl zaznamenán v roce 2019/2020, tento trend pokračuje již třetím rokem. V porovnání s rokem 2020/2021 se počet studentů zvýšil o 763 studentů, tj. o 3,4 %.

Dlouhodobě klesal počet studentů vysokých škol s trvalým bydlištěm v kraji i s místem výuky v kraji.

V akademickém roce 2021/2022 mělo v kraji bydliště 12 993 studentů vysokých škol se státním občanstvím ČR. Po dlouhodobém nárůstu z let 2001 až 2011 se jejich počet meziročně snižoval, výjimkou byly pouze roky 2019 a 2020, kdy byl zaznamenán mírný meziroční nárůst. V posledním sledovaném roce 2021/2022 se počet studentů v porovnání s předchozím rokem opět snížil. Podobný trend lze sledovat i u studentů s místem výuky v kraji, jejich počet dlouhodobě stoupal do roku 2011, od roku 2012 byl patrný každoroční pokles. V roce 2021/2022 studovalo v kraji 8 429 studentů se státním občanstvím ČR, což bylo o 186 studentů méně než v roce 2020/2021. Porovnáme-li však počet studentů s rokem 2011, kdy bylo dosaženo v dlouhodobé časové řadě maxima, je počet studujících v kraji nižší o více než jednu třetinu.

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle vzdělání a pohlaví v roce 2021 v krajích

Zdravotnictví, dočasná pracovní neschopnost

Počet lékařů v posledních pěti letech stoupal, poklesl počet zubních lékařů.

Ve zdravotnických zařízeních v Královéhradeckém kraji působilo v roce 2020 (poslední dostupné údaje) celkem 2 630 lékařů (přepočteno na osoby plně zaměstnané), z toho 399 zubních lékařů. Zatímco počet lékařů celkem v kraji v posledních pěti letech stoupal (v porovnání s rokem 2016 o 107 lékařů, tj. o 4,2 %)

a v posledním sledovaném roce stagnoval, počet zubních lékařů se meziročně snížil o 10 lékařů. V roce 2020 tak působilo v kraji nejméně zubních lékařů za posledních pět let.

V počtu lékařů na jeden tisíc obyvatel jsou mezi okresy kraje výrazné rozdíly.

Na jeden tisíc obyvatel středního stavu v roce 2020 připadlo 4,8 lékařů, krajská hodnota byla shodná s průměrnou hodnotou za ČR. V porovnání s rokem 2016 se počet lékařů na tisíc obyvatel zvýšil o dvě desetiny. Výrazné jsou rozdíly mezi jednotlivými okresy kraje, zatímco v okrese Hradec Králové připadalo na tisíc obyvatel 7,7 lékařů, v okrese Rychnov nad Kněžnou to byli pouze 3 lékaři. Na jednoho lékaře v kraji tak připadalo 210 pacientů, počet pacientů na lékaře se dlouhodobě snižoval, v porovnání s rokem 2016 se snížil o 8 osob. Zatímco v okrese Hradec Králové připadalo na 1 lékaře pouze 130 pacientů, v okrese Rychnov nad Kněžnou byl počet pacientů na lékaře 2,6 krát vyšší.

Relativní počet nemocničních lůžek v okrese Hradec Králové patří k nejvyšším v ČR.

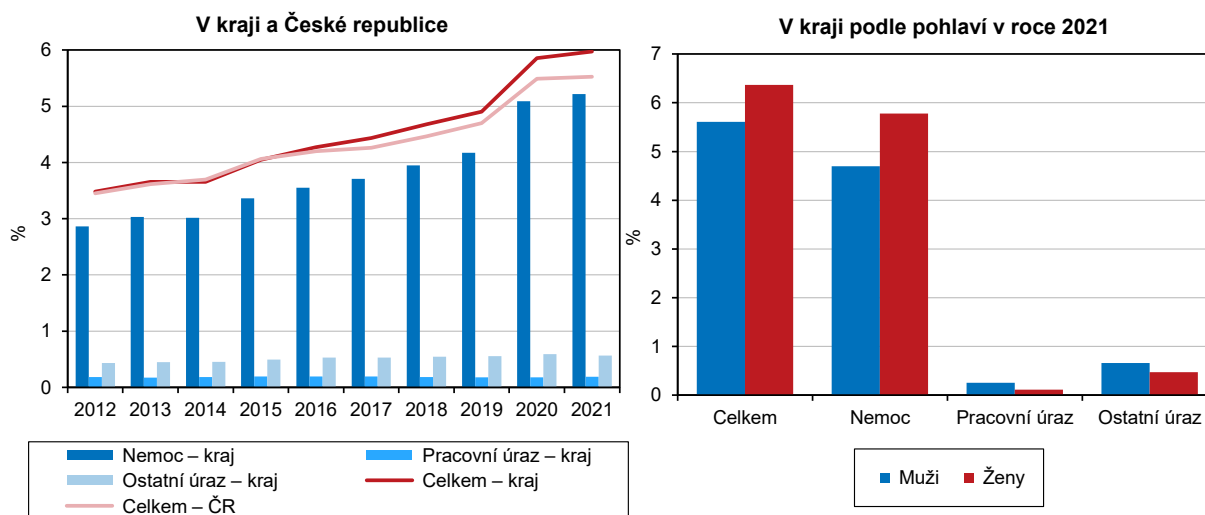
V kraji bylo v roce 2020 v provozu 13 nemocnic, které disponovaly 3 434 lůžky. Na jeden tisíc obyvatel v kraji tak připadalo 6,2 nemocničních lůžek. Při porovnání okresů kraje lze konstatovat, že okres Hradec Králové s 9,4 lůžky na jeden tisíc obyvatel zaujal nejen první místo v Královéhradeckém kraji ale i čtvrté místo mezi 77 okresy ČR (včetně hl. m. Prahy) Relativní počet lůžek v okrese Rychnov nad Kněžnou byl oproti okresu Hradec Králové třetinový (3,1 lůžek).

Ubývá ordinací praktických lékařů, především stomatologů.

Na území kraje v roce 2020 působilo 241 samostatných ordinací praktických lékařů pro dospělé, 99 ordinací praktických lékařů pro děti a dorost a 282 ordinací stomatologů. V letech 2016 až 2020 došlo ke snížení počtu všech jmenovaných ordinací primární ambulanci péče. Nejvýrazněji byla omezena péče stomatologů, počet jejich ordinací poklesl ve sledovaném období o 7,2 %. Úbytek ordinací zubních lékařů byl patrný ve všech okresech kraje, nejvýraznější byl v okrese Rychnov nad Kněžnou, kde se od roku 2016 snížil počet ordinací stomatologů o téměř jednu čtvrtinu.

Graf 2.17 Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti v Královéhradeckém kraji a ČR

Pramen: ČSÚ, ČSSZ

Průměrný počet nemocensky pojištěných se v posledních letech zvyšoval.

V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2021 průměrně nemocensky pojištěno 200 777 osob, z toho 285 mladistvých. Meziročně se počet pojištěnců mírně zvýšil (nárůst o 1 077 osob, tj. o 0,5 %). V porovnání s rokem 2016 počet pojištěnců stoupl o necelých 9,5 tisíce osob, tj. o 5,0 %. V České republice se v roce 2021 účastnilo

nemocenského pojištění v průměru 4,7 milionů osob, podíl kraje na celkovém počtu nemocensky pojištěných v ČR činil 4,3 %.

Průměrné procento dočasně pracovní neschopnosti bylo páté nejnižší v ČR.

Průměrné procento dočasně pracovní neschopnosti udává, kolik osob ze 100 pojištěnců je průměrně každý den v pracovní neschopnosti pro nemoc či úraz. V roce 2021 dosáhl tento ukazatel nemocnosti hodnoty 5,974 %, u žen pak 6,367 %. Proti roku 2020 se průměrné procento dočasně pracovní neschopnosti zvýšilo o 0,1 procentního bodu. Z hlediska mezikrajského srovnání šlo o pátou nejnižší hodnotu v ČR, nejnižší průměrné procento dočasně pracovní neschopnosti mělo hl. m. Praha (3,897 %), nejvyšší Moravskoslezský kraj (6,956 %). V okresech kraje se průměrné procento dočasně pracovní neschopnosti pohybovalo mezi 5,285 % v okrese Hradec Králové a 6,580 % v okrese Jičín. Denně bylo v kraji průměrně v dočasně pracovní neschopnosti 11 994 osob. Na celkovém počtu 260 136 osob, které byly denně v dočasně pracovní neschopnosti v ČR, se tak kraj podílel 4,6 %.

Počet nových případů dočasně pracovní neschopnosti na sto pojištěnců byl mezi kraji třetí nejvyšší.

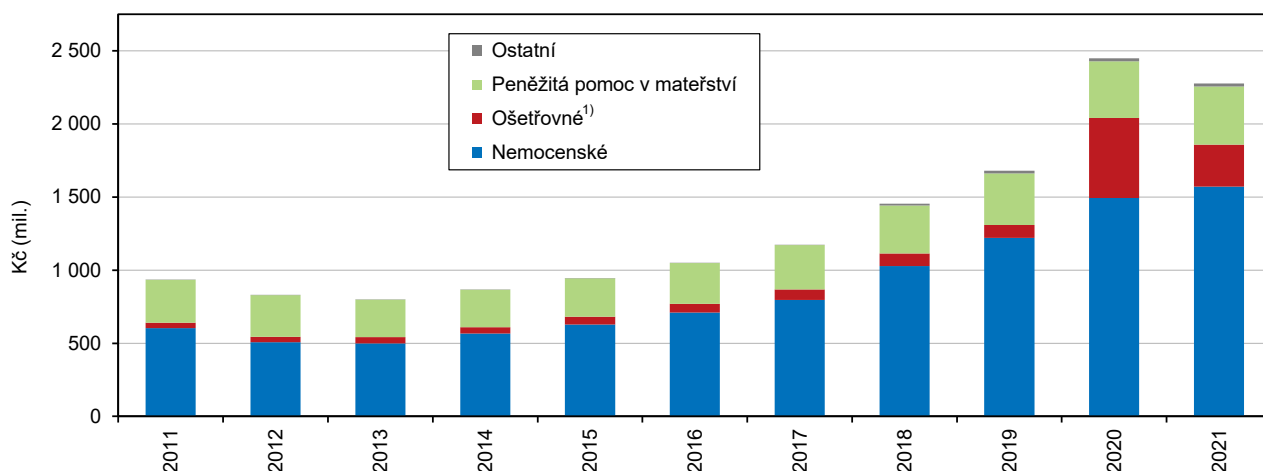
Na 100 nemocensky pojištěných v roce 2021 připadalo v Královéhradeckém kraji 67,77 nově hlášených případů dočasně pracovní neschopnosti, zatímco v roce 2020 to bylo pouze 58,23 případů. Krajská hodnota překročila republikový průměr o více než devět případů, v mezikrajském srovnání zaujal kraj třetí místo. V meziokresním srovnání se počet nově hlášených případů na 100 pojištěných pohyboval v intervalu od 62,06 případů v okrese Hradec Králové až po 77,89 případů v okrese Rychnov nad Kněžnou.

Průměrná doba trvání jednoho případu dočasně pracovní neschopnosti byla nejnižší v ČR.

Počet kalendářních dnů dočasně pracovní neschopnosti dosáhl v roce 2021 v kraji hodnoty necelých 4,4 milionů, meziroční nárůst činil 95,5 tisíc dnů, tj. 2,2 %. Kraj se na republikové hodnotě ukazatele podílel 4,6 %. Průměrná doba trvání jednoho případu dočasně pracovní neschopnosti činila 32,2 dne, ženy byly v pracovní neschopnosti v průměru 34,2 dne. Meziročně se průměrná doba snížila o 4,6 dne. V mezikrajském srovnání byla krajská hodnota nejnižší v ČR, naopak nejdelší doba byla zaznamenána ve Zlínském kraji (39,0 dne). Při porovnání okresů kraje byla nejdelší průměrná doba trvání jedné dočasně pracovní neschopnosti v okrese Jičín (34,4 dne), zatímco v okrese Rychnov nad Kněžnou to bylo v průměru o 5 dní méně (29,4 dne).

Graf 2.18 Výdaje na dávky nemocenského pojištění v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

¹⁾ na zvýšené výdaje na ošetřovné v roce 2020 a 2021 mělo vliv uzavření škol a jiných zařízení během pandemie covid-19 vč. souvisejících legislativních úprav

Vlivem pandemie covid-19 skokově vzrostly výdaje na dávky nemocenského pojištění, především na ošetřovné.

V kraji byla v roce 2021 na dávkách nemocenského pojištění vyplacena částka 2,28 miliard Kč. Výdaje na dávky nemocenského pojištění se meziročně zvyšovaly od roku 2013, výrazný nárůst výdajů na vybrané dávky nemocenského pojištění (o 45,8 %) byl zaznamenán v roce 2020 v důsledku pandemie covid-19. V tomto roce se meziročně skokově zvýšily výdaje na dávky ošetřovného (více než pětinásobně) z důvodu uzavření škol a s tím souvisejících legislativních úprav, výdaje na dávky nemocenské se v tomto období zvýšily o více než jednu pětinu. Výdaje mezi lety 2020 a 2019 poklesly pouze u dávky vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství, a to o 37 %. Výdaje na dávku otcovské poporodní péče se v období pandemie covid-19 zvýšily jen mírně (4,3 %), výdaje na dlouhodobé ošetřovné se mezi rokem 2020 a 2021 zvýšily o téměř čtvrtinu.

Na nemocenském byly vyplaceny více než dvě třetiny celkového objemu dávek.

V roce 2021 byl meziroční pokles výdajů zaznamenán u dávky ošetřovného (pokles o 47,5 %), naopak u dávky vyrovnávacího příspěvku v těhotenství a mateřství došlo meziročně k nárůstu výdajů o 53,2 %. Z celkového objemu vyplacených dávek nemocenského pojištění v roce 2021 připadalo 70 % na dávku nemocenskou, 17,4 % na peněžitou pomoc v mateřství a 12,7 % na ošetřovné. Výdaje na otcovskou poporodní péči a dlouhodobé ošetřovné se na celkovém objemu vyplacených dávek podílely pouze v řádu desetin procent.

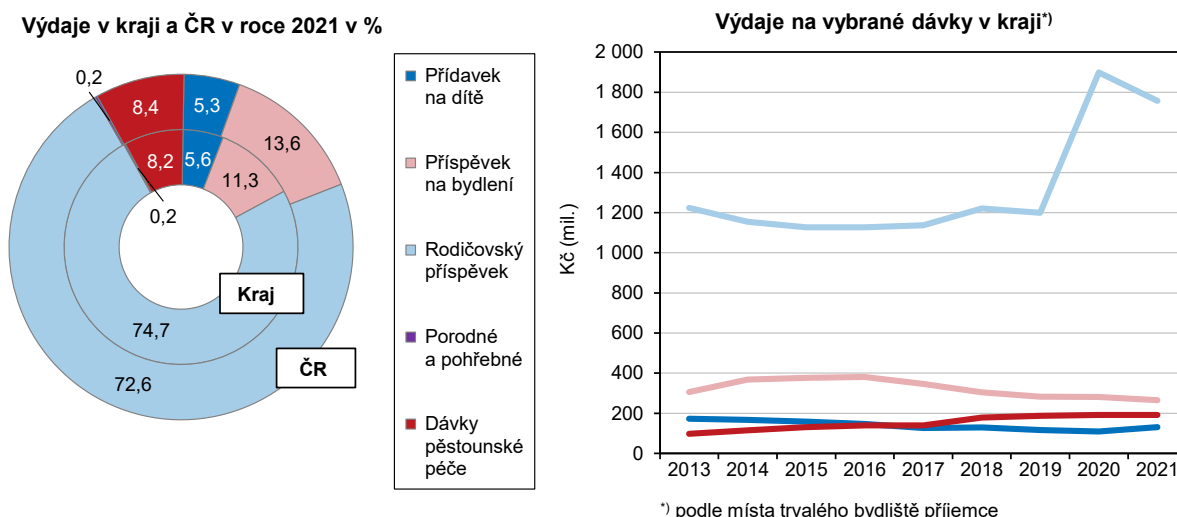
Státní sociální podpora

Počty vyplacených dávek státní sociální podpory se dlouhodobě snižovaly.

Obyvatelům kraje bylo v roce 2021 vyplaceno celkem 412,5 tisíc dávek státní sociální podpory a dávek pěstounské péče. Celkový počet vyplacených dávek se v posledních pěti letech snižoval, s výjimkou roku 2020, kdy byl zaznamenán meziroční nárůst. V roce 2021 bylo v porovnání s předchozím rokem vyplaceno o 2 % dávek méně. Od roku 2016 se počet vyplacených dávek snížil téměř o čtvrtinu. Na rodičovském příspěvku bylo v roce 2021 vyplaceno celkem 181,9 tisíc dávek, meziročně se počet vyplacených dávek snížil o 3,9 %, avšak v porovnání s rokem 2016 se počet vyplacených dávek zvýšil o 9,2 %. Na celkovém počtu vyplacených dávek státní sociální podpory se rodičovský příspěvek podílel 46 %.

Graf 2.19 Výdaje na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče v Královéhradeckém kraji a ČR

Pramen: MPSV

Rodičovský příspěvek tvořil tři čtvrtiny objemu vyplacených dávek.

Na dávkách státní sociální podpory, tj. na rodičovském příspěvku, přídávku na dítě, příspěvku na bydlení, porodném a pohřebném bylo v kraji v roce 2021 vyplaceno celkem 2,2 miliardy Kč, na dávkách pěstounské péče bylo vyplaceno 192 mil. Kč. V posledních pěti letech byl zaznamenán nejvyšší meziroční nárůst výdajů v roce

2020, kdy se výdaje na dávky státní sociální podpory zvýšily o 43 %, v roce 2021 již meziročně klesly o 6 %. Hodnota vyplacených dávek rodičovského příspěvku, který se na objemu vyplacených dávek podílel více než třemi čtvrtinami, se v roce 2020 meziročně zvýšila o 58 %. Při porovnání roku 2021 s rokem 2020 se objem vyplacených dávek snížil o 7,5 %.

Výše dávek přepočtená na jednoho obyvatele byla v kraji pod republikovým průměrem.

Každému obyvatele kraje (při přepočtu vyplacených dávek státní sociální podpory na 1 obyvatele) bylo v průměru vyplaceno 4 329 Kč. V porovnání s republikovým průměrem byla krajská hodnota přibližně o 320 Kč nižší. V rámci mezikrajského srovnání patřil krajský průměr k těm nižším (9. místo), v Moravskoslezském kraji, který zaujal 1. místo, bylo jednomu obyvatele vyplaceno v průměru o 1 047 Kč více, naopak ve Zlínském kraji (14. místo) to bylo o 287 Kč méně.

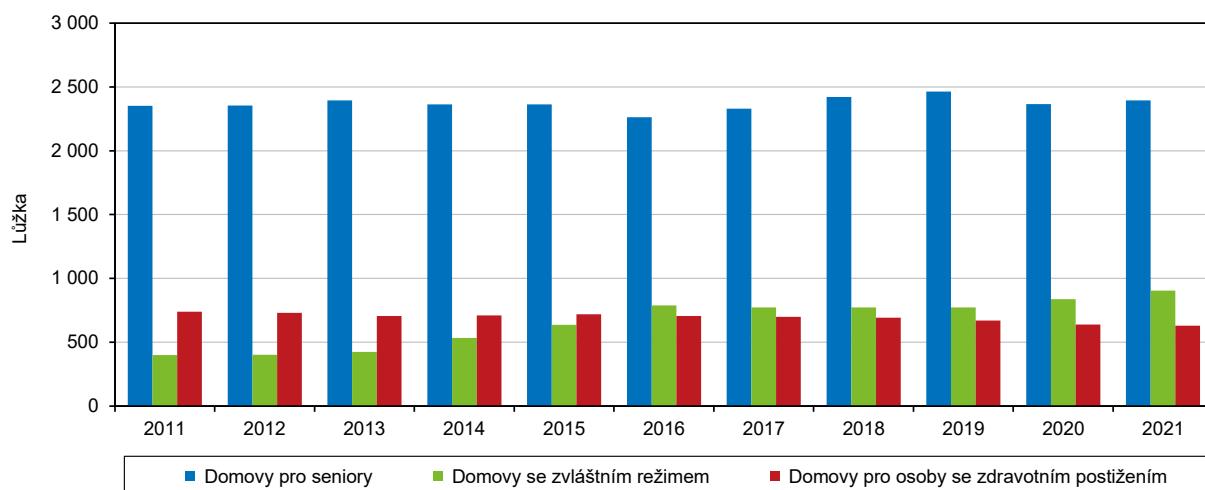
Sociální služby, příspěvek na péči, držitelé průkazů osob se zdravotním postižením

Kapacity pobytových sociálních služeb pro seniory se zvyšovaly.

V souvislosti s demografickým jevem stárnutí populace narůstá potřeba vybraných sociálních služeb. Je proto nezbytné průběžně navyšovat kapacity pobytových služeb, především pro seniory, jako jsou domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem.

Graf 2.20 Lůžka ve vybraných pobytových zařízeních sociálních služeb v Královéhradeckém kraji
(stav k 31. 12.)

Pramen: MPSV

Počet lůžek na jeden tisíc obyvatel starších 65 let byl jeden z nejvyšších v ČR.

Kapacita domovů pro seniory se v kraji zvyšovala mezi roky 2017 až 2019, kdy dosáhla v časové řadě maximální hodnoty (2 464 lůžek). V roce 2020 došlo ke snížení o 98 lůžek, v roce 2021 opět přibýlo 133 lůžek na konečný stav 2 395 lůžek v kraji. Na jeden tisíc obyvatel ve věku 65 a více let tak v kraji připadalo 19,7 lůžek, což byl čtvrtý nejvyšší relativní počet lůžek mezi kraji ČR. V porovnání s hl. m. Prahou, která disponovala 9,2 lůžky na tisíc seniorů, byl krajský relativní počet lůžek více než dvojnásobný.

Intenzivně rostl počet lůžek v domovech se zvláštním režimem.

Domovy se zvláštním režimem v kraji disponovaly v roce 2021 celkem 905 lůžky, v porovnání s rokem 2016 se kapacita zvýšila o 14,9 %. Výrazné navýšení lůžek bylo patrné v letech 2020 a 2021, v tomto dvouletém období se kapacity domovů se zvláštním režimem rozšířily o 133 lůžek, tj. o 17,2 %. Počet lůžek v domovech pro osoby se zdravotním postižením se ve sledovaném období snižoval, v porovnání s rokem 2016 se kapacita snížila o 75 lůžek, tj. o 10,6 % ve prospěch navyšování kapacit služby chráněného bydlení.

Příspěvek na péči pobíralo v kraji 20 tisíc osob, nejčastěji ve věku 80 a více let.

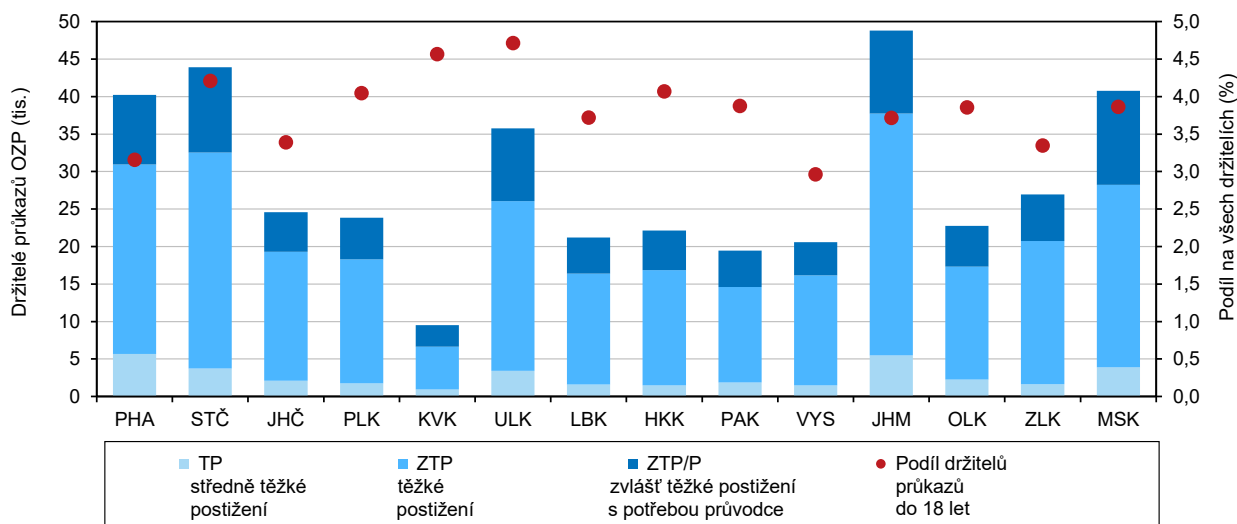
Příspěvek na péči pobíralo v prosinci 2021 v kraji 20,5 tisíc osob, více příjemců bylo mezi ženami (61%). Jednu třetinu příjemců příspěvku (6,7 tisíc osob) tvořili příjemci příspěvku ve II. stupni závislosti (středně těžká závislost), příspěvek ve IV. stupni závislosti (úplná závislost) pobíralo 2,8 tisíce osob. Podle věku pobíralo příspěvek nejvíce osob ve věku 80 a více let (8,3 tisíce), ve věku 65 až 79 let bylo 5,7 tisíce příjemců. Každý desátý příjemce příspěvku byl ve věku do 17 let. (2 tisíce osob). Výdaje na příspěvek na péči v roce 2021 dosáhly částky 1,8 miliard Kč.

Meziročně se zvýšil počet držitelů průkazu OZP.

V kraji bylo ke konci roku 2021 evidováno 22 tisíc držitelů průkazů osob se zdravotním postižením (OZP). Počet držitelů průkazu OZP celkově meziročně stoupl o 2,5 %. Největší meziroční nárůst byl evidován mezi držiteli průkazu s těžkým postižením (ZTP), jejich počet stoupl o 3,3 %. Počet držitelů průkazu se středně těžkým postižením (TP) se meziročně zvýšil o 2,4 %, u držitelů průkazu ZTP/P (zvláště těžké postižení s potřebou průvodce) byl zaznamenán meziroční nárůst o 0,5 %. Mezi držiteli průkazu OZP byl vyšší podíl žen (52,5 %), osoby mladší 18 let se na celkovém počtu držitelů průkazu OZP podílely 4,1 %. Podle druhu postižení byl jejich nejvyšší podíl mezi osobami se zvláště těžkým postižením s potřebou průvodce (9,3 %).

Graf 2.21 Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením podle krajů v prosinci 2021

Pramen: MPSV

Důchodci, důchody

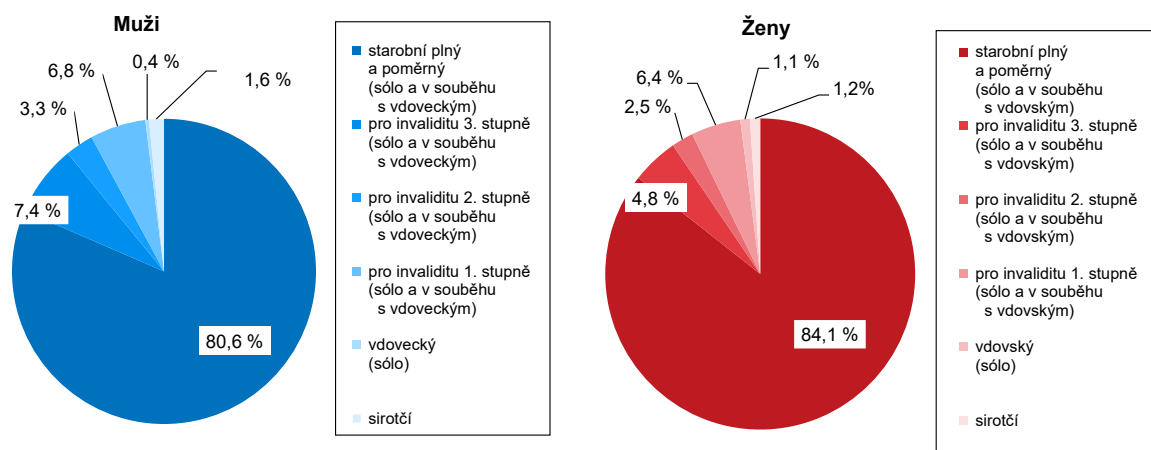
Dvě třetiny příjemců důchodu tvořili starobní důchodci.

V kraji pobíralo ke konci roku 2021 některý z důchodů celkem 158 927 osob, z toho necelé dvě třetiny tvořili příjemci starobního důchodu (plného bez poměrného, bez souběhu s důchodem vdovským nebo vdoveckým). Více než jedna pětina příjemců důchodu pobírala důchod vdovský nebo vdovecký, včetně kombinovaného, tj. souběžně se starobním nebo invalidním důchodem. Invalidní důchod pro invaliditu prvního, druhého nebo třetího stupně pobíralo 13,8 % příjemců důchodů.

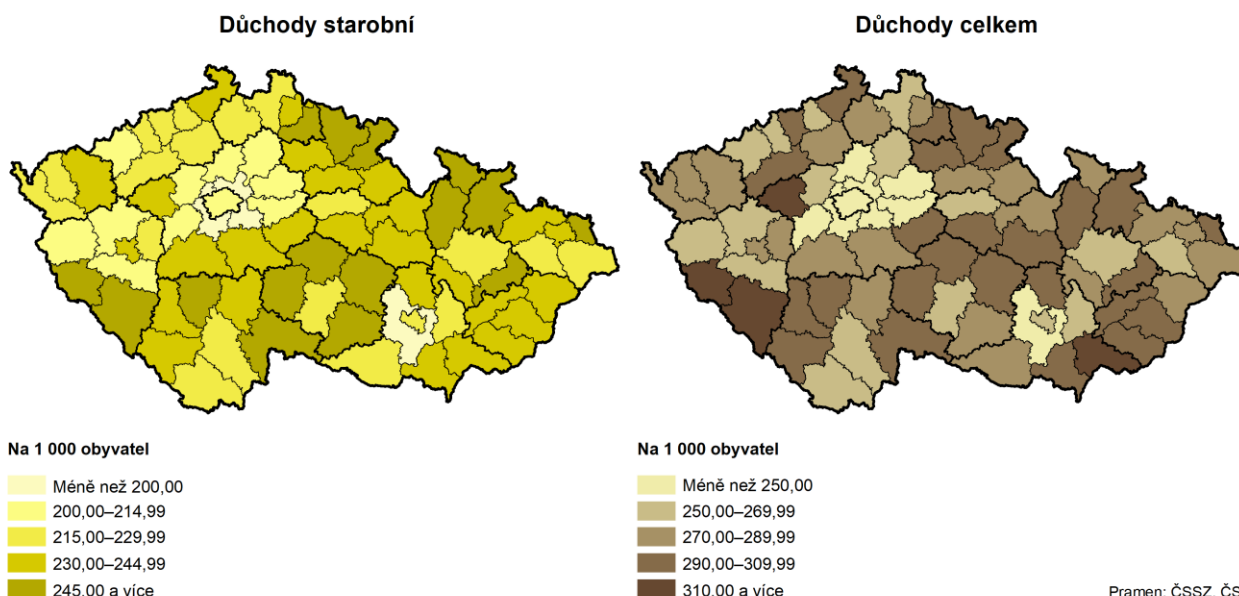

Graf 2.22 Příjemci důchodů podle pohlaví a druhu pobíraného důchodu v Královéhradeckém kraji v prosinci 2021

Pramen: ČSSZ

Příjemci důchodů v okresech v prosinci 2021

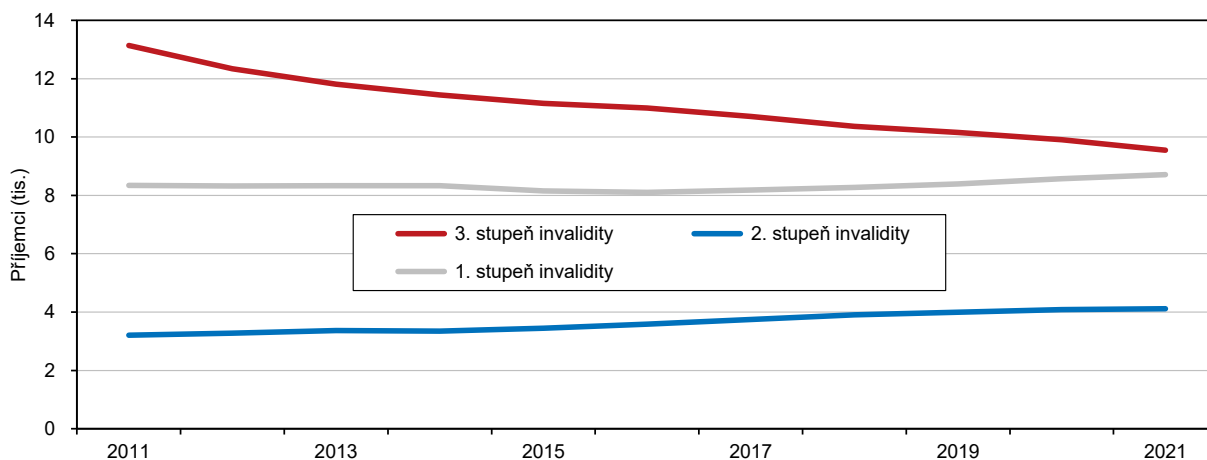
Meziročně se počet příjemců starobních důchodů mírně snížil.

Meziročně se počet příjemců starobních důchodů (plných, včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem) v kraji snížil o téměř 1 500 osob, tj. o 1,1 %, v porovnání s rokem 2016 jejich počet poklesl o 0,9 %. Celkový počet příjemců invalidních důchodů se proti roku 2020 snížil o 0,8 %. U příjemců invalidních důchodů pro invaliditu 1. a 2. stupně byl zaznamenán meziroční nárůst 1,5 %, resp. 0,6 %, zatímco počet příjemců invalidních důchodů pro invaliditu 3. stupně meziročně poklesl o 3,5 %. Při porovnání s rokem 2016 se celkový počet příjemců invalidního důchodu snížil o 0,9 %, ve skupině příjemců invalidního důchodu 3. stupně o necelých 13 %, zatímco u příjemců invalidního důchodu 2. stupně byl zaznamenán téměř 15% nárůst. Počet příjemců invalidního důchodu 1. stupně se ve sledovaném období zvýšil o 8 %. Počet příjemců vdovských a vdoveckých důchodů (včetně kombinovaných se starobním či invalidním důchodem) meziročně stagnoval, v porovnání s rokem 2016 se počet příjemců vdovských důchodů snížil o 4,6 %, u příjemců vdoveckých důchodů o 2,1 %. Počet příjemců

sirotčího důchodu stoupl meziročně o 5,9 %, od roku 2016 se počet osob pobírajících sirotčí důchod snížil o 2,3 %.

Graf 2.23 Příjemci invalidních důchodů podle stupně invalidity v Královéhradeckém kraji (stav v prosinci)
(včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem)

Pramen: ČSSZ

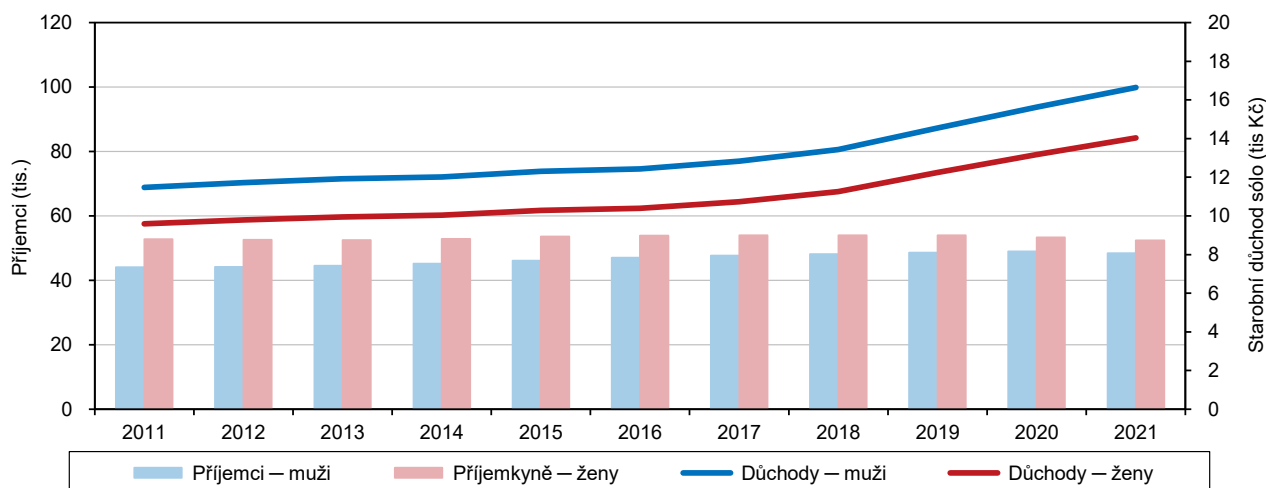

Průměrná výše starobního důchodu vzrostla za posledních pět let o 35 %.

Průměrná výše starobního důchodu (plného, bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem) dosáhla v kraji v prosinci 2021 částky 15 286 Kč. V porovnání s rokem 2016 se starobní důchody zvýšily v průměru téměř o 35 %, meziročně pak o 6,6 %. Podobný trend byl v letech 2016 až 2021 zaznamenán také u vdovských a vdoveckých důchodů, včetně kombinovaných se starobním nebo invalidním důchodem (nárůst o 34,3 %, resp. o 35,6 %), meziročně se vdovské a vdovecké důchody zvýšily o více než 6 %. U invalidních důchodů byl v porovnání s rokem 2016 nejvyšší nárůst zaznamenán u důchodů pro invaliditu 2. stupně (33,6 %), mírněji vzrostly invalidní důchody 1. stupně (29,9 %), nejmenší nárůst byl zaznamenán u invalidních důchodů 3. stupně (29,6 %). Meziroční nárůst invalidních důchodů se pohyboval v intervalu 5,5 % (invalidní důchody pro invaliditu 3. stupně) až 3,8 % (invalidní důchody pro invaliditu 1. stupně). Sirotčí důchod byl v prosinci 2021 vyplácen v průměrné výši 8 088 Kč, od roku 2016 vzrostl o 37,5 %, meziroční nárůst činil 5,0 %.

Graf 2.24 Příjemci starobního důchodu sólo (plného) a průměrná výše důchodu podle pohlaví v Královéhradeckém kraji (stav v prosinci)

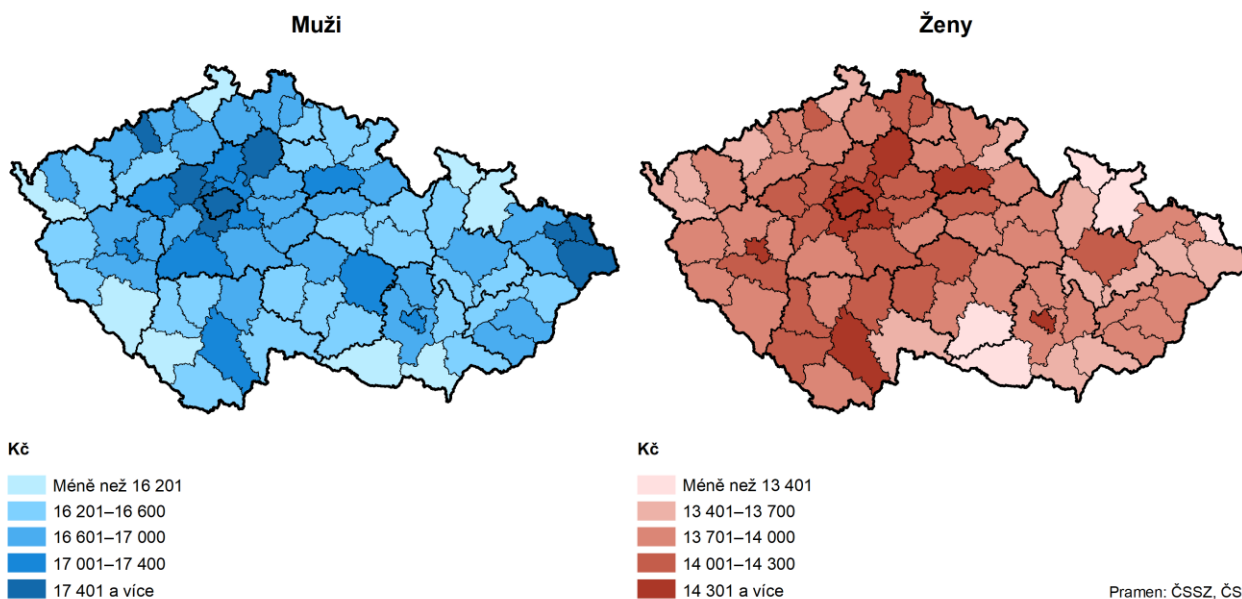
Pramen: ČSSZ

Starobní důchod mužů v kraji byl o dva a půl tisíce vyšší než starobní důchod žen.

Z genderového pohledu byl patrný rozdíl v průměrné výši všech druhů důchodů. Největší rozdíly mezi muži a ženami byly zaznamenány v roce 2021 u starobních důchodů, muži pobírali v průměru o 2 610 Kč více než ženy, rovněž vdovecký důchod (včetně kombinovaného s důchodem starobním nebo invalidním) byl v průměru o 2 098 Kč vyšší než důchod vdovský. U invalidních důchodů se rozdíl ve výši důchodu mužů a žen pohyboval v intervalu 446 Kč (invalidní důchod pro invaliditu 1. stupně) až 671 Kč (invalidní důchod pro invaliditu 3. stupně) ve prospěch mužů.

Průměrný měsíční starobní důchod plný (sólo) podle pohlaví v okresech v prosinci 2021

Průměrný starobní důchod mužů i žen v kraji byl pod republikovým průměrem.

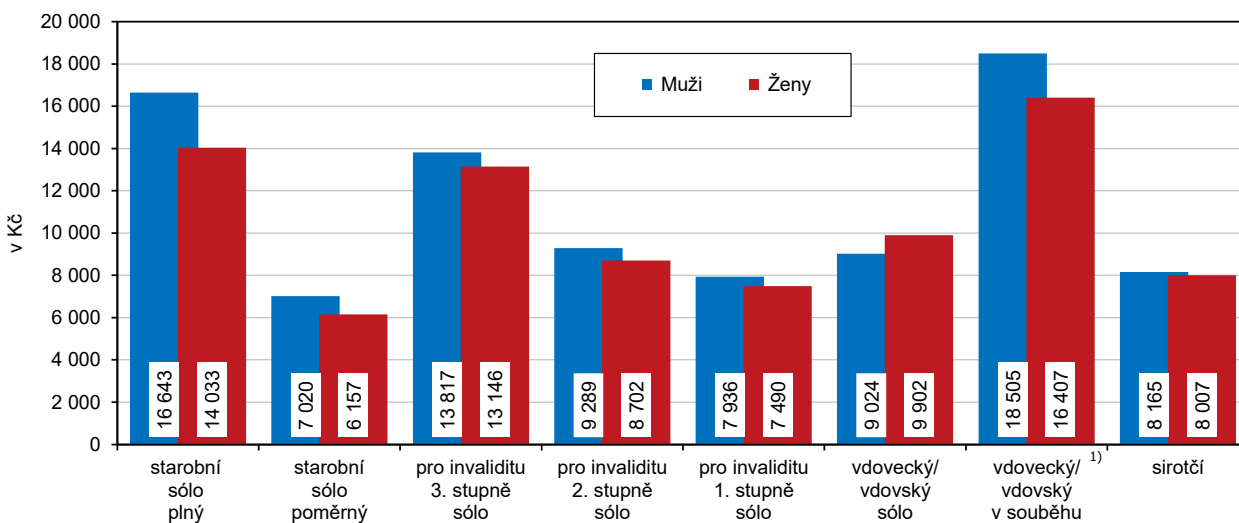
Průměrná výše starobního důchodu (plného, bez souběhu s důchodem vdoveckým nebo vdovským) v kraji byla v porovnání s republikovým průměrem nižší u mužů i u žen. Muži v Královéhradeckém kraji pobírali v průměru o 295 Kč méně, u žen byl rozdíl zanedbatelný, pouhých 47 Kč. Z pěti okresů kraje překročil republikový průměr pouze okres Hradec Králové, kde starobní důchod dosáhl u mužů částky 17 155 Kč a u žen 14 624 Kč. Nejnižší průměrné důchody v kraji pobírali starobní důchodci v okrese Náchod (muži 16 220 Kč, ženy 13 631 Kč).

Za hl. m. Prahou zaostával krajský průměrný starobní důchod téměř o 1 200 Kč.

V rámci mezikrajského srovnání se Královéhradecký kraj s průměrnou výší starobního důchodu (plného, bez souběhu s vdoveckým nebo vdovským důchodem) umístil na 6. místě. Za hl. m. Prahou, kde byly starobní důchody nejvyšší (1. místo), zaostával o 1 181 Kč. Invalidní důchod v kraji byl ve všech třech stupních mírně nad republikovým průměrem. Výše vdovského důchodu (bez souběhu se starobním nebo invalidním důchodem) zaujala v mezikrajském srovnání prostřední 7. místo, vdovského kombinovaného pak 6. místo, přesto nedosáhla na republikovou průměrnou hodnotu. Vdovecké důchody sólo zaujaly opět prostřední sedmou příčku, kombinované vdovecké důchody byly mezi ostatními kraji spíše nižší (10. místo), v porovnání s republikovým průměrem pobírali příjemci kombinovaného vdoveckého důchodu v průměru o 349 Kč méně. Výši sirotčího důchodu zaujal kraj 6. místo a mírně tak překročil republikový průměr.

Graf 2.25 Průměrná výše důchodů podle jejich druhu a pohlaví příjemce v Královéhradeckém kraji v prosinci 2021

Pramen: ČSSZ

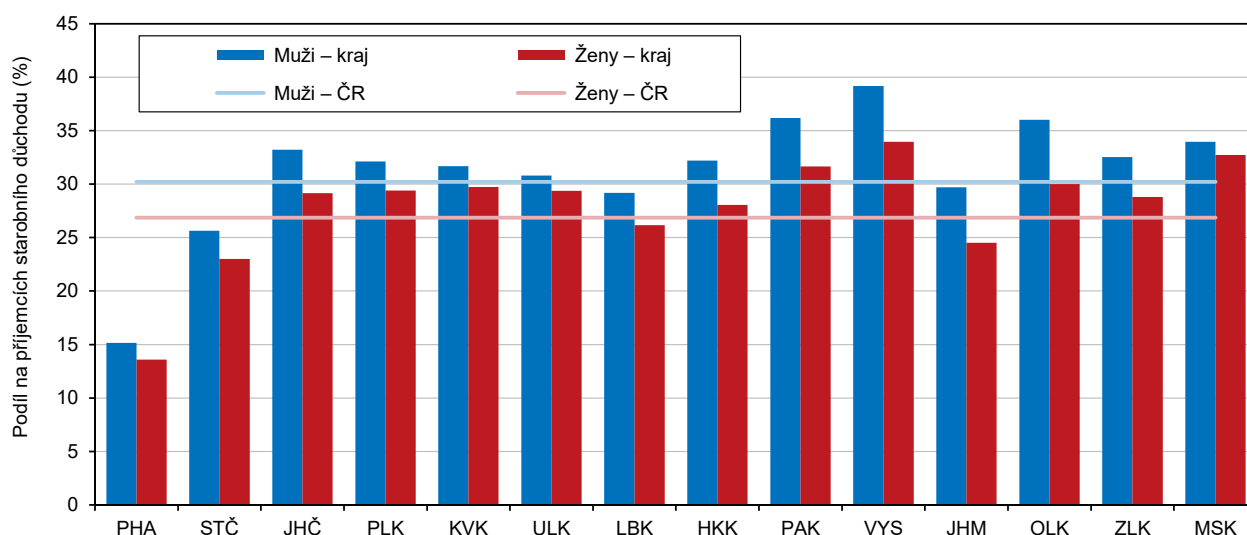
¹⁾ důchod vdovecký nebo vdovský v souběhu s přímým důchodem (tj. starobním nebo invalidním)

Dlouhodobě se zvyšuje počet předčasných starobních důchodců i jejich podíl na příjemcích starobních důchodů celkem.

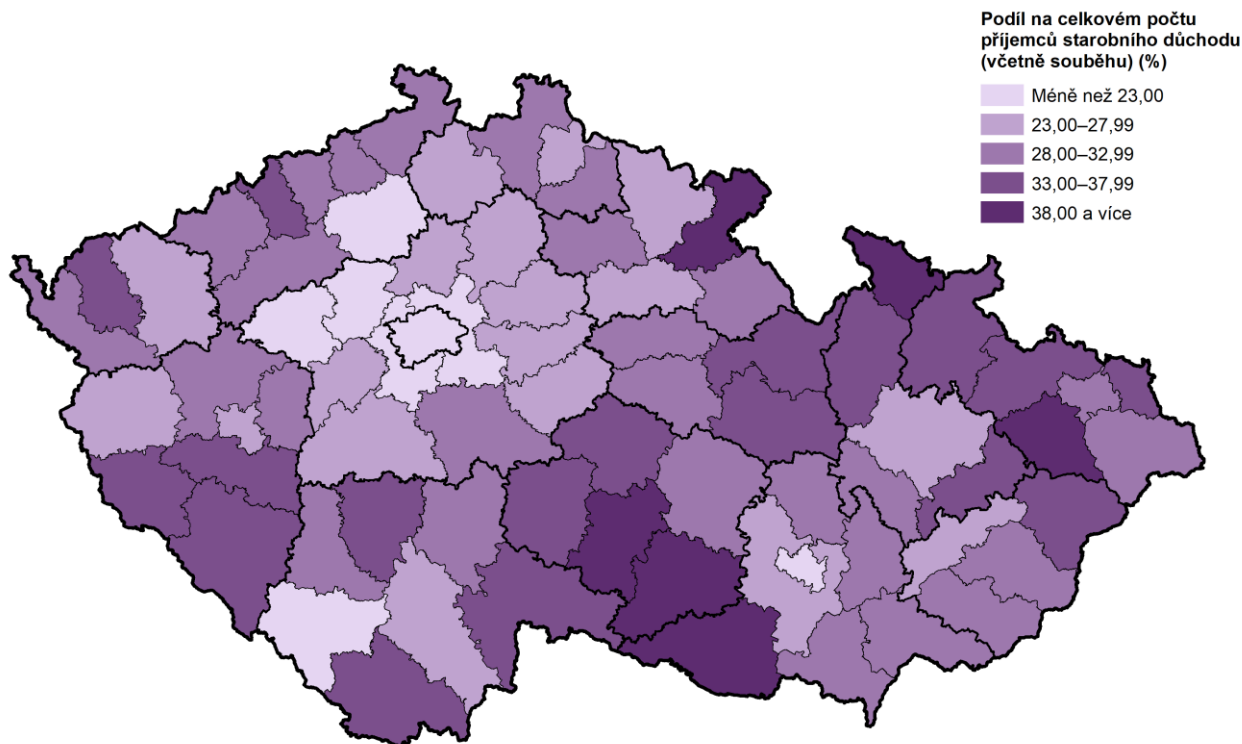
Dlouhodobě se v kraji zvyšuje počet příjemců předčasného starobního důchodu, zároveň stoupá podíl předčasných starobních důchodců na příjemcích starobních důchodů celkem. V prosinci 2021 pobíralo v kraji předčasný důchod celkem 39 564 osob (17 242 mužů a 22 322 žen), tj. 29,7 % všech příjemců starobních důchodů. V porovnání s rokem 2016 se počet příjemců předčasných starobních důchodů zvýšil u mužů o 13,7 %, u žen byl ve sledovaném období nárůst 11,7 %. Zatímco v roce 2016 pobíralo předčasný starobní důchod 29 % příjemců starobních důchodů mužů a 24,3 % žen, jejich podíl se na celkovém počtu příjemců starobních důchodů každoročně zvyšoval na současných 32,2 % u mužů a 28,0 % u žen.

Graf 2.26 Příjemci předčasného starobního důchodu podle pohlaví v krajích v prosinci 2021

Pramen: ČSSZ

Příjemci předčasného starobního důchodu v okresech v prosinci 2021

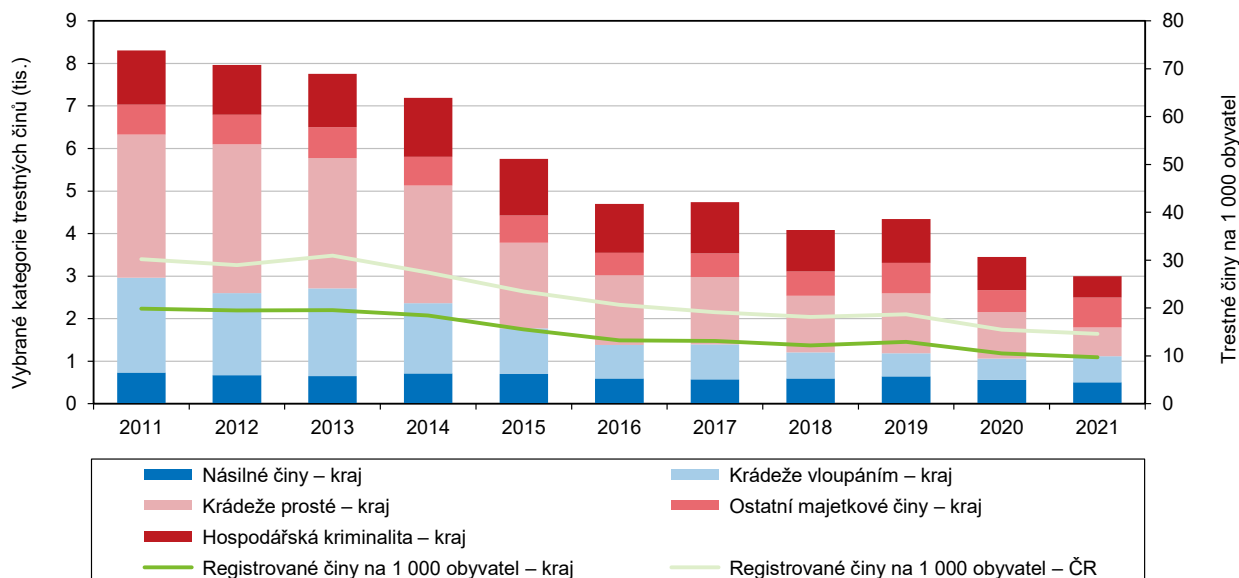

Pramen: ČSSZ, vlastní dopočet

Kriminalita, dopravní nehody, požáry

Graf 2.27 Registrované trestné činy v Královéhradeckém kraji a ČR

Pramen: Policejní prezidium ČR

Počet registrovaných trestných činů se meziročně snížil.

V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2021 registrováno celkem 5 268 trestných činů. V porovnání s rokem 2019 jde o více než čtvrtinový pokles, meziročně se počet trestných činů snížil o 9,1 %. V porovnání s rokem 2020 se počet registrovaných

trestných činů snížil ve všech okresech kraje, nejvíce v okrese Rychnov nad Kněžnou (o 16,9 %).

Intenzita kriminality v posledním desetiletí klesala.

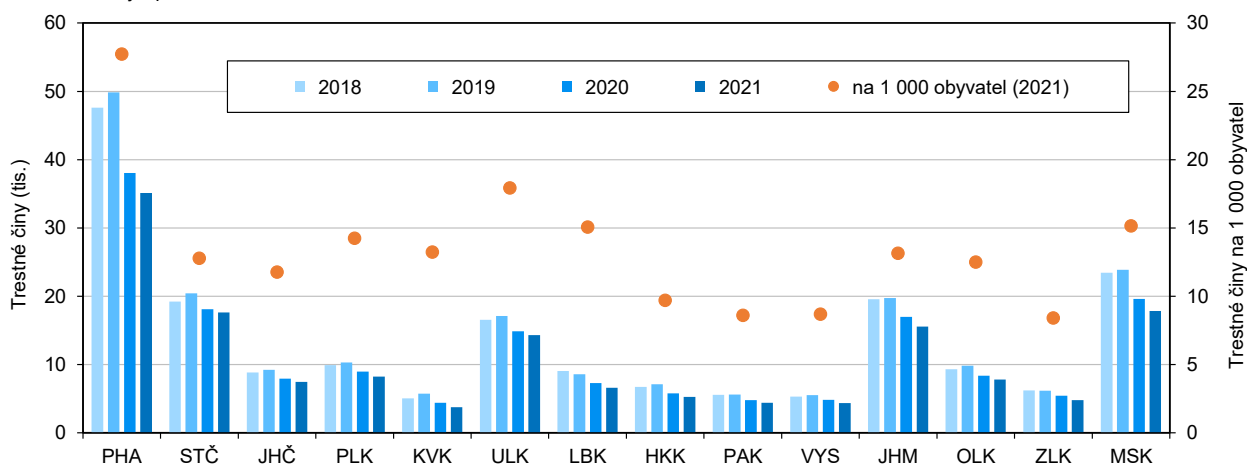
Při přepočtu registrovaných trestných činů na jeden tisíc obyvatel středního stavu bylo v kraji zjištěno 9,7 trestných činů, což bylo o 0,8 trestných činů méně než v roce 2020. Lze konstatovat, že intenzita kriminality v posledním desetiletí klesala (přes mírný meziroční nárůst v roce 2019), v roce 2011 byl počet trestných činů na jeden tisíc obyvatel více než dvojnásobný (19,9 trestných činů).

Registrované trestné činy přepočtené na tisíc obyvatel patřily k nejnižším v ČR.

Počet registrovaných trestných činů na tisíc obyvatel byl výrazně pod republikovým průměrem (průměr ČR činil 14,6 trestných činů). V porovnání s ostatními kraji byl Královéhradecký kraj jedním z nejbezpečnějších krajů (4. nejnižší kriminalita v ČR), v hl. m. Praze byl relativní počet registrovaných trestných činů téměř trojnásobný.

Graf 2.28 Registrované trestné činy podle krajů

Pramen: Policejní prezidium ČR

Počet dopravních nehod meziročně mírně stoupl.

V roce 2021 řešila v kraji Policie České republiky celkem 4 913 hlášených dopravních nehod. V porovnání s předchozím rokem je to o 1,5 % více, v letech 2017 až 2019 však počet dopravních nehod přesáhl v kraji hranici 5 tisíc. V roce 2019 bylo evidováno nejvíce dopravních nehod v desetileté časové řadě (5 191 nehod).

Vzrostl i počet usmrcených při dopravních nehodách.

Meziročně výrazně vzrostl počet usmrcených při dopravních nehodách, zatímco v roce 2020 zemřelo při dopravních nehodách 25 osob, v roce 2021 to bylo 38 osob. Minimální počet usmrcených byl v desetileté časové řadě evidován v roce 2017, kdy na silnicích zemřelo 24 osob. Nejvíce osob zemřelo při dopravních nehodách v letech 2011 a 2012 (shodně 57 osob). V porovnání s rokem 2020 klesl počet těžce zraněných o více než jednu pětinu (na 86 osob), snížil se i počet lehce zraněných (lehce zraněno bylo 1 111 osob, tj. pokles o 2,7 %).

Škody při dopravních nehodách se dlouhodobě zvyšují.

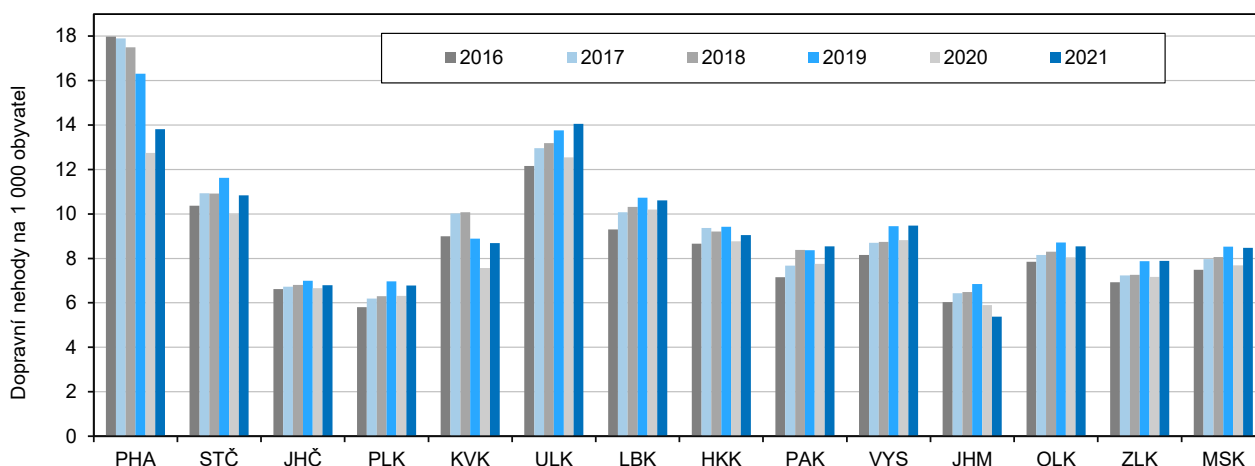
Škody na vozidlech, jejich nákladu nebo na komunikaci způsobené při dopravních nehodách překročily 360 mil. Kč, meziročně stouply o 10,1 %. I přes meziroční poklesy v letech 2018 a 2020 lze konstatovat, že v dlouhodobé časové řadě výše škod stoupá, v porovnání s rokem 2016 byl zaznamenán 28% nárůst.

Graf 2.29 Dopravní nehody podle krajů

Pramen: Policejní prezidium ČR

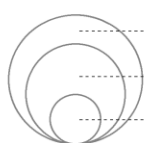

Počet nehod pod vlivem alkoholu byl nejnižší za posledních pět let.

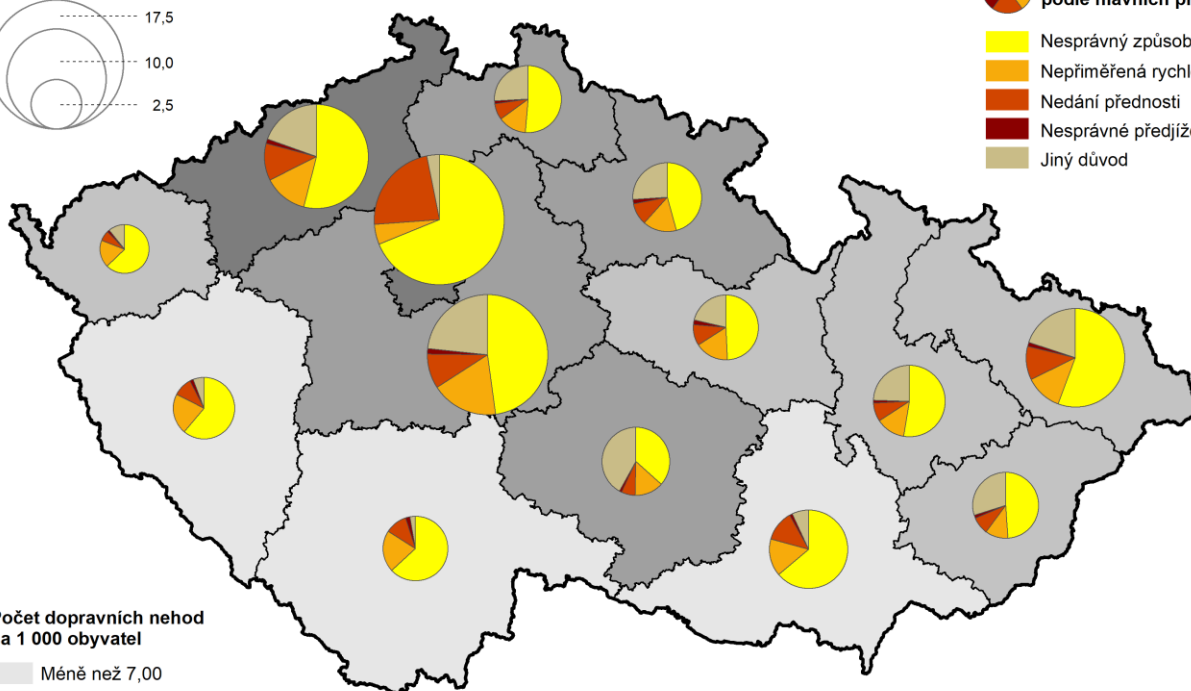
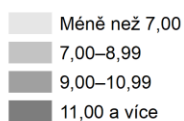
Pod vlivem alkoholu došlo v kraji ke 213 dopravním nehodám, z toho u 90 nehod došlo ke zranění osoby. Dvě osoby byly usmrceny, 7 osob bylo zraněno těžce a 93 osob utrpělo lehká zranění. Hmotná škoda překročila částku 15 mil. Kč. Počet nehod, ke kterým došlo pod vlivem alkoholu, byl v posledních pěti letech nejnižší. V roce 2018 (maximum) bylo pod vlivem alkoholu spácháno 269 dopravních nehod, při kterých byly usmrceny 4 osoby.

Dopravní nehody v krajích ČR v roce 2021

Počet dopravních nehod (tis.)

Počet dopravních nehod na 1 000 obyvatel

Pramen: Policejní prezidium ČR

Počet požárů se meziročně snížil.

Na území Královéhradeckého kraje bylo v roce 2021 zaznamenáno 766 požárů. Nejvíce požárů v kraji vypuklo v posledních pěti letech v roce 2018 (1 107 požárů). Meziročně se počet požárů snížil o 38 událostí, tj. o 4,7 %. V roce 2021 připadlo

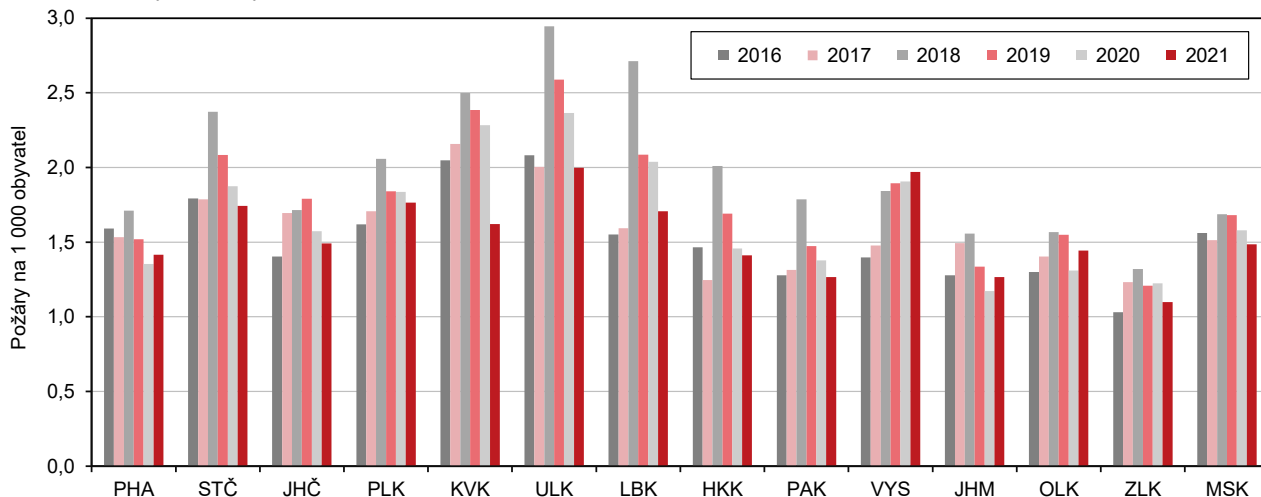
v kraji na jeden tisíc obyvatel 1,4 požáru. Mezi okresy kraje bylo nejvíce požárů na tisíc obyvatel hlášeno v okresech Náchod a Rychnov nad Kněžnou (1,6 požárů) nejméně pak v okresech Hradec Králové a Trutnov (1,3 požáru).

Meziročně se snížila i přímá škoda na majetku, převyšovala však celorepublikovou průměrnou výši škody na jeden požár.

Přímá škoda na majetku způsobená požáry dosáhla v roce 2021 téměř 229 mil. Kč, v porovnání s rokem 2020 byla o necelých 24 mil. Kč, tj. o 9,4 % nižší. V desetileté časové řadě byla nejvyšší škoda zaznamenána v roce 2012, kdy byl v důsledku požárů poškozen majetek za 343 mil. Kč. Přímá škoda na jeden požár v kraji činila v průměru 299 tisíc Kč, což bylo zhruba o 30 tisíc Kč více, než průměrná přímá škoda v ČR. Hodnota uchráněného majetku dosáhla v roce 2021 částky 1,7 miliardy Kč.

Graf 2.30 Požáry podle krajů

Pramen: Hasičský záchranný sbor ČR

Počet usmrcených osob při požárech byl v letech 2019 až 2021 nejvyšší za deset let.

V souvislosti s požáry bylo v kraji v roce 2021 usmrceno 8 osob, v porovnání s předchozím rokem to bylo o jednu osobu méně. Poslední tři sledované roky lze považovat za nejtragičtější v delší časové řadě, vyšší počet usmrcených osob byl zaznamenán naposledy v roce 2010, kdy při požárech zemřelo 12 osob. V souvislosti s požáry bylo v roce 2021 v kraji zraněno 37 osob, což bylo nejméně za posledních deset let. Nejvíce zraněných v důsledku požáru bylo v roce 2013, kdy bylo zraněno 87 osob a v roce 2019, kdy utrpělo zranění 84 osob.

3. Ekonomický vývoj

Makroekonomický rámec

Kolísavý růst regionálního HDP vystřídal výrazný pokles v roce 2020.

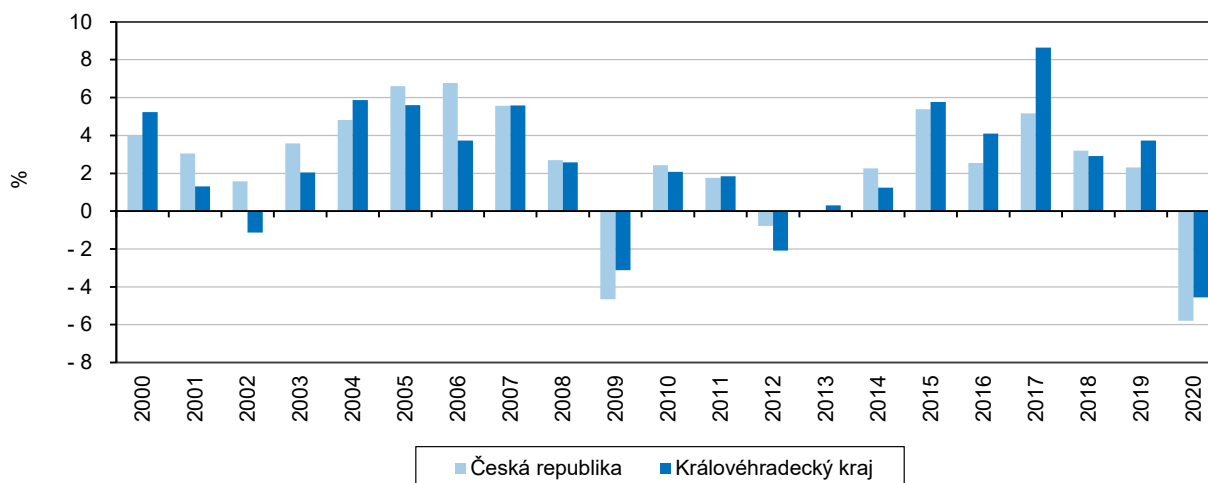
Základním národohospodářským ukazatelem pro měření ekonomické výkonnosti na daném území je hrubý domácí produkt (HDP), který vyjadřuje finální produkci vytvořenou za určité období výrobními kapacitami na sledovaném území. Z dlouhodobého pohledu se v regionálním vývoji HDP Královéhradeckého kraje odrážely základní trendy ekonomického vývoje České republiky. Období let 2008–2013 je charakteristické vleklou hospodářskou recesí, předchozí dlouholetý růst HDP byl vystřídán v roce 2009 výrazným poklesem, s výjimkou let 2010 a 2011. V roce 2009 klesl HDP v Královéhradeckém kraji meziročně o 3,1 %, v rámci České republiky dokonce o 4,7 %, také v roce 2012 došlo ke snížení, a to o 2,1 % v kraji a o 0,8 % v celé ČR. Pro následující sedmileté období byl charakteristický kolísavý růst, který v roce 2020 vlivem pandemie covid-19 vystřídal výrazný propad HDP.

Propad HDP zaznamenaly všechny kraje.

Ve všech krajích došlo v roce 2020 k meziročnímu propadu HDP, v Královéhradeckém kraji klesl o 4,6 % a tempo snížení patřilo k nejpomalejším. Největší propad zaznamenal Ústecký kraj (o 8,1 %) a naopak nejmenší byl v Pardubickém kraji (o 1,2 %), republikový pokles byl o 5,8 %.

Graf 3.1 Meziroční změna HDP ve srovnatelných cenách v Královéhradeckém kraji a ČR

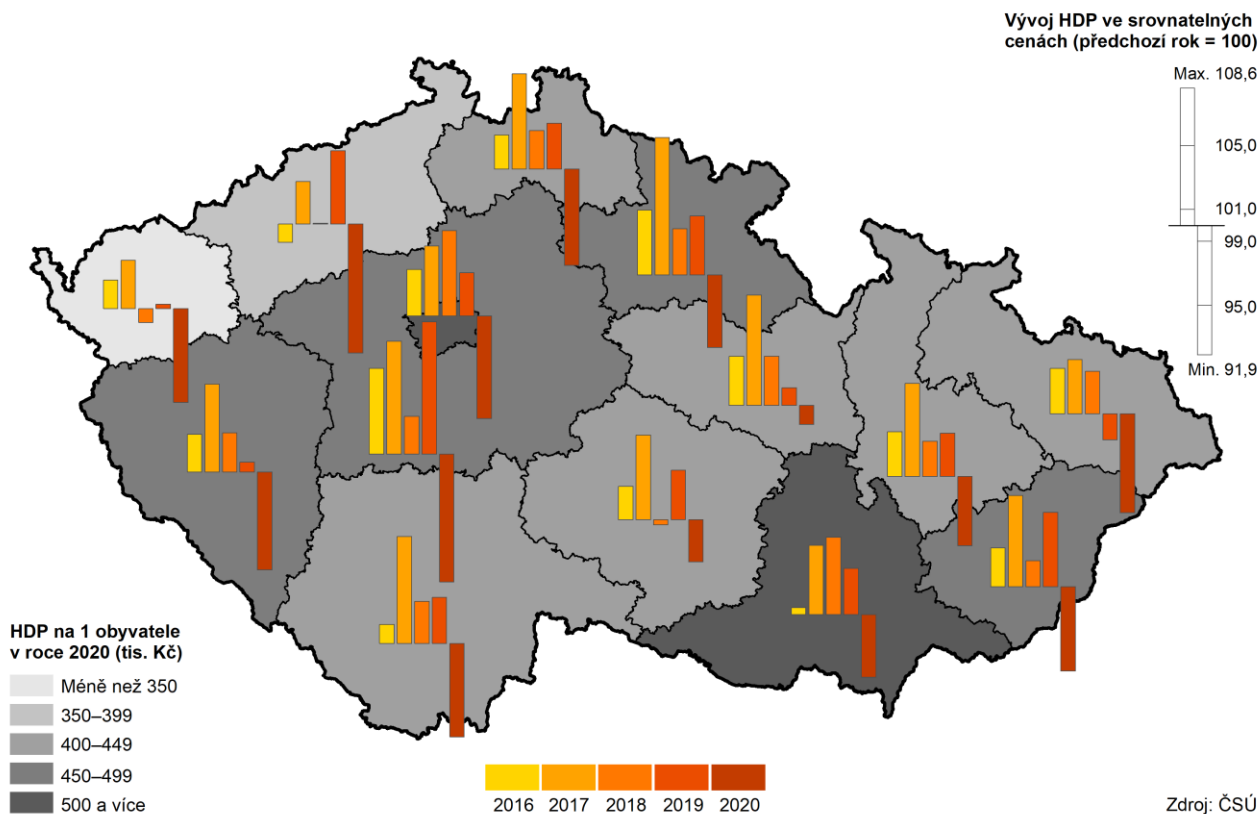
Zdroj: ČSÚ

Regionální HDP kraje činí 4,7 % republikového HDP.

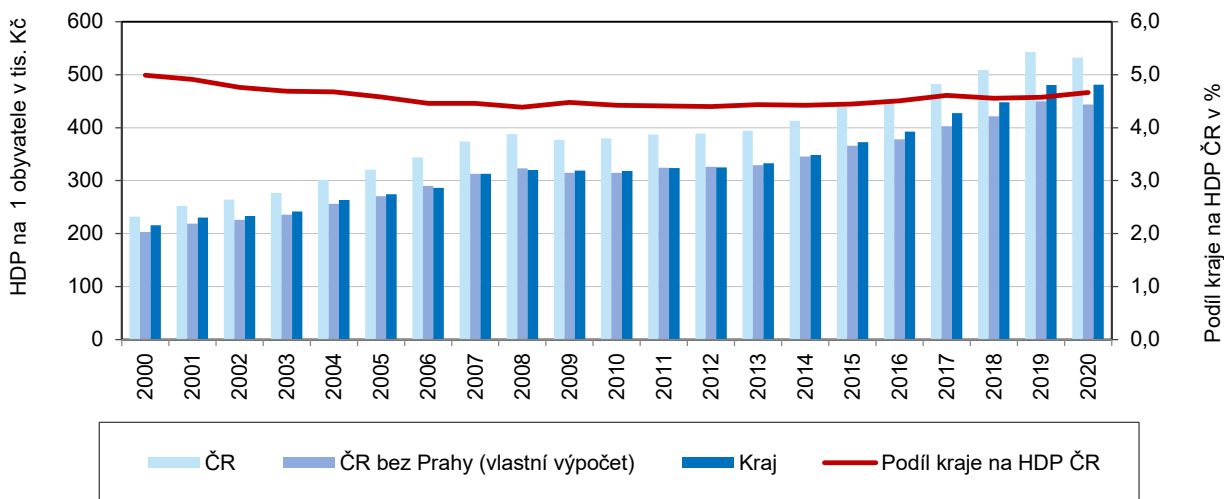
Regionální HDP dosáhl v roce 2020 v Královéhradeckém kraji úrovně 265,5 mld. Kč v běžných cenách, což představuje 4,7 % republikové hodnoty HDP (5 694,4 mld. Kč). Příspěvek kraje se dlouhodobě výrazně nemění a pohybuje se v rozmezí 4,4–5,0 % a od roku 2010 do roku 2019 to představuje mezi kraji 5. nejnižší příčku. Mírný nárůst podílu kraje na republikovém úhrnu v roce 2020 znamená vylepšení pořadí v mezikrajském srovnání o dvě příčky. Z krajů se nejméně na tvorbě celorepublikového HDP podílel Karlovarský kraj (1,7 %), naopak více než čtvrtinou (27,0 %) přispělo hl. město Praha.

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2016 až 2020

Graf 3.2 Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele v Královéhradeckém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

HDP v přepočtu na 1 obyvatele byl čtvrtý nejvyšší mezi kraji.

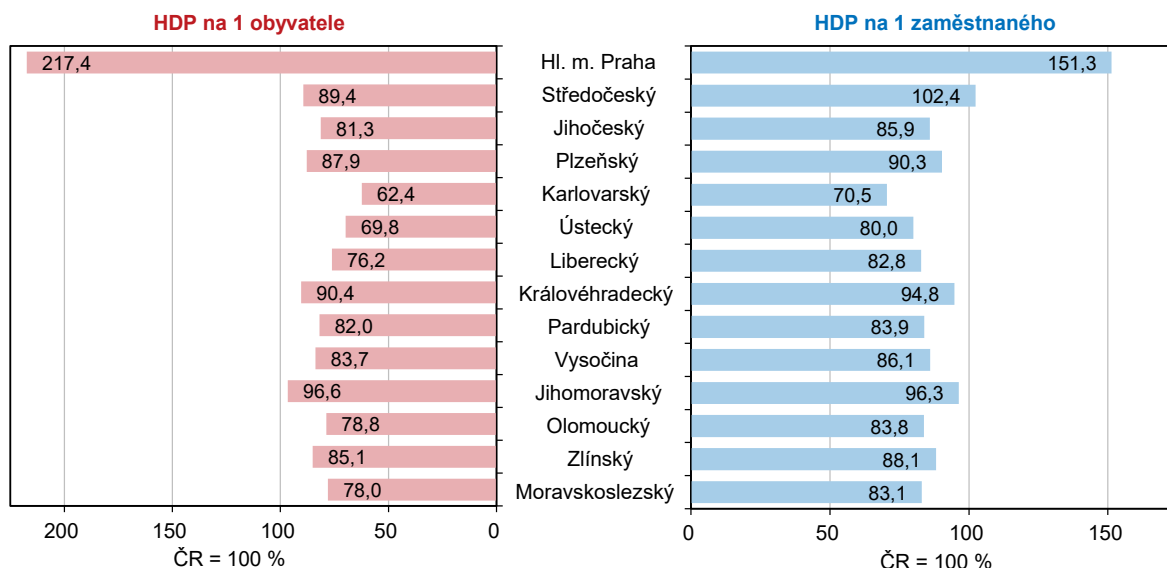
Hrubý domácí produkt v přepočtu na jednoho obyvatele Královéhradeckého kraje dosáhl v roce 2020 hodnoty 481,3 tis. Kč (v běžných cenách) a mezi kraji byl čtvrtý nejvyšší. Jak ukazuje graf 3.2, kraj za republikovou hodnotou dlouhodobě zaostával, nejvíc v roce 2008, kdy HDP na 1 obyvatele dosáhl 82,6 % republikového průměru. V roce 2020 to bylo 90,4 %, což je mezi kraji druhá nejvyšší hodnota po kraji Jihomoravském (96,6 %), když hl. město Praha převyšuje republikový průměr dvojnásobně (217,4 %). Nutno připomenout, že republikový průměr HDP na jednoho

obyvatele, ale i ostatní makroekonomické ukazatele tak výrazně ovlivňuje svou ekonomickou úrovní hl. město Praha. Při porovnání HDP na obyvatele mimopražských krajů dosáhl Královéhradecký kraj úrovně 108,5 %. V mezinárodním přepočtu HDP na 1 obyvatele ve standardu kupní síly dosáhl Královéhradecký kraj 84,1 % průměru 27 členských států Evropské unie.

Graf 3.3 Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele a na 1 zaměstnaného podle krajů (ČR = 100) v roce 2020

Zdroj: ČSÚ

Regionální HPH v kraji dlouhodobě rostla, ale v roce 2020 se tempo růstu výrazně zpomalilo.

Vývoj regionální hrubé přidané hodnoty (RHPH) úzce souvisí s vývojem HDP, která je jeho součástí. Strukturu ekonomiky a její změny je možno měřit odvětvovou strukturou HPH. Regionální HPH představuje rozdíl mezi celkovou produkcí a mezispotřebou jednotlivých odvětví daného regionu. Na regionální úrovni se vyjadřuje pouze v běžných cenách (b.c.), takže její vývoj, dlouhodobý růst, byl ovlivněn i cenovými vlivy. Meziroční tempo růstu v roce 2020 bylo v kraji 1% a nejpomalejší za předchozích osm let. V osmi ze čtrnácti krajů došlo k meziročnímu poklesu RHPH.

Vyšší podíl primárního sektoru na RHPH, nadprůměrný podíl sekundéru a podprůměrný podíl terciéru.

V dlouhodobém horizontu dochází ve struktuře HPH ke změnám, které jsou společné většině krajů, tj. klesá podíl primárního sektoru a roste podíl terciéru. Podobně je tomu i v Královéhradeckém kraji. Zastoupení primárního sektoru na HPH dlouhodobě klesalo, mezi roky 2000 a 2020 se snížilo ze 4,9 % na 2,8 %, přesto mezi kraji zůstává šesté nejvyšší. Podíl sekundárního sektoru se dlouhodobě pohybuje v rozmezí 39,1–47,4 % a průměrnou hodnotu za ČR převyšoval v celé dlouhé časové řadě od roku 1995. V roce 2020 činilo krajské zastoupení 44,6 % a bylo proti republikovému průměru o 10,8 p. b. vyšší, mezi kraji třetí nejvyšší. Podíl terciární sféry se dlouhodobě pohybuje v rozmezí 48,8–56,0 % a proti průměru České republiky byl v celé časové řadě vždy nižší, za republikovou hodnotou zaostával v posledních sedmi sledovaných letech o více než 10 p. b. V roce 2020 činilo zastoupení sektoru v kraji 52,5 %, bylo 11,6 p. b. pod průměrem ČR a mezi kraji to byl třetí nejnižší podíl. Po odečtení hl. města Prahy, jejíž HPH je tvořena službami z 84,5 %, je podíl služeb na HPH v kraji o 4 p. b. nižší oproti republikovému průměru.

Protipandemická opatření ovlivnila strukturu RHPH, především poklesl podíl

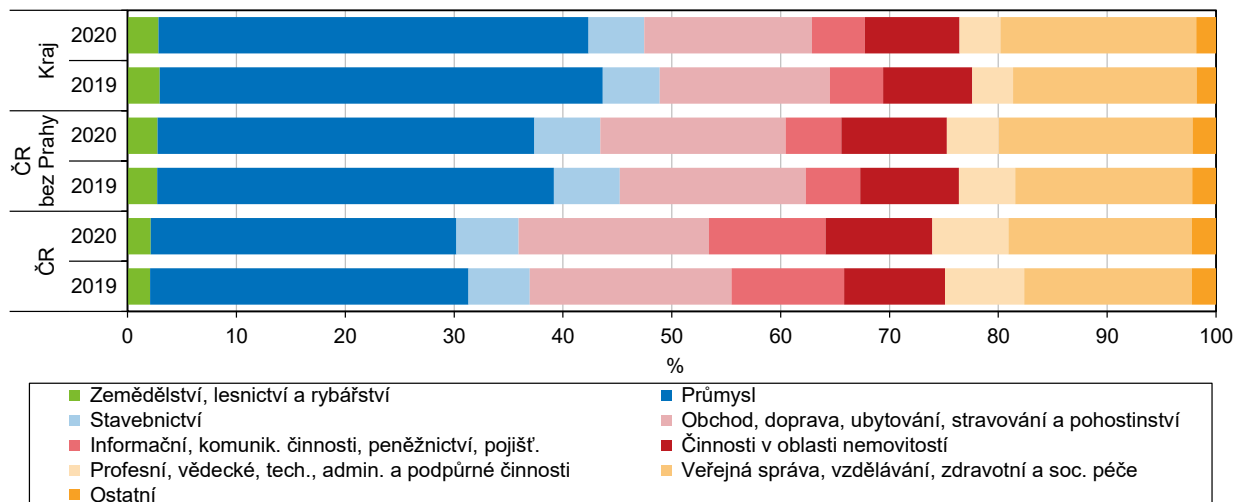
Vývoj ekonomiky kraje byl ovlivněn protipandemickými opatřeními vlády. Jejich vliv na HPH našeho kraje naznačuje graf 3.4. Meziročně došlo k dalšímu poklesu

sekundéru ve prospěch terciéru.

primárního sektoru na tvorbě HPH, ale především se snížil podíl průmyslu (o 1,2 p. b.). V terciárním sektoru vzrostl podíl především veřejné správy, vzdělávání, zdravotní a sociální péče a také činnosti v oblasti nemovitostí na tvorbě regionální HPH.

Graf 3.4 Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty v Královéhradeckém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

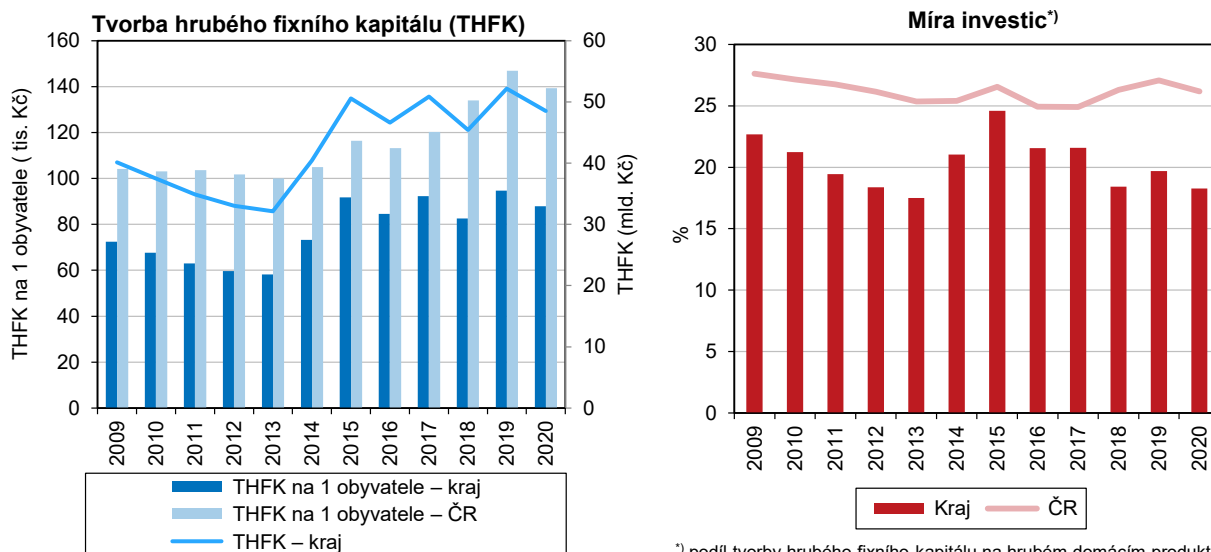

Investiční aktivita kraje byla čtvrtá nejvyšší od roku 1995, ale mezi kraji to bylo v roce 2020 poslední místo.

Ukazatel tvorby hrubého fixního kapitálu (THFK) vyjadřuje investiční aktivitu v regionu, která v roce 2020 dosáhla hodnoty 48,5 mld. Kč (tj. meziročně o 7,0 p. b. méně), ale byla to čtvrtá nejvyšší hodnota od roku 1995. Objem prostředků investovaných do pořízení fixního kapitálu patří dlouhodobě k nejnižším mezi kraji a pohyboval se v letech 2000–2020 v rozmezí 3,1–5,0 %, v roce 2020 činil 3,3 % z celkového objemu THFK a byl nejnižší ze všech krajů. Tradičně nejvíce investovalo hl. město Praha (436,3 mld. Kč).

Graf 3.5 Tvorba hrubého fixního kapitálu a míra investic v Královéhradeckém kraji a ČR

Zdroj: ČSÚ

Podobně nízká byla investiční aktivita v přepočtu

V přepočtu na jednoho obyvatele je THFK v Královéhradeckém kraji dlouhodobě pod republikovým průměrem, v roce 2020 činila 87,9 tis. Kč, mezi kraji byla druhá

na 1 obyvatele kraje, mezi kraji byla druhá nejnižší.

nejnižší po kraji Karlovarském. V dlouhodobé časové řadě se krajská hodnota nejméně přiblížila republikovému průměru v roce 2002 (93,7 %), v roce 2020 to bylo 63,1 %. THFK v jednotlivých krajích často kolísá v návaznosti na realizaci velkých investic. Dlouhodobě nejlepší poměr THFK na 1 obyvatele ČR vykazuje hl. město Praha, která průměrnou hodnotu za ČR převyšuje dvojnásobně, pravidelně ho mírně převyšuje i kraj Středočeský, ostatní kraje jen výjimečně.

Míra investic byla v posledních třech sledovaných letech nejnižší ze všech krajů.

Míra investic vyjádřená podílem THFK na RHDP se v letech 2000–2020 pohybovala, s výjimkou roku 2002, pod republikovým průměrem a byla značně proměnlivá. V roce 2020 směřovalo do tvorby hrubého fixního kapitálu v kraji 18,3 % HDP, to je druhý nejnižší podíl od roku 2000. Průměrná míra investic v ČR činila v roce 2020 celkem 26,2 %, kraj za ní zaostal o 7,9 p. b. Královéhradecký kraj patří dlouhodobě k regionům s nejnižší mírou investic, v letech 2018–2020 byla vůbec nejnižší ze všech krajů.

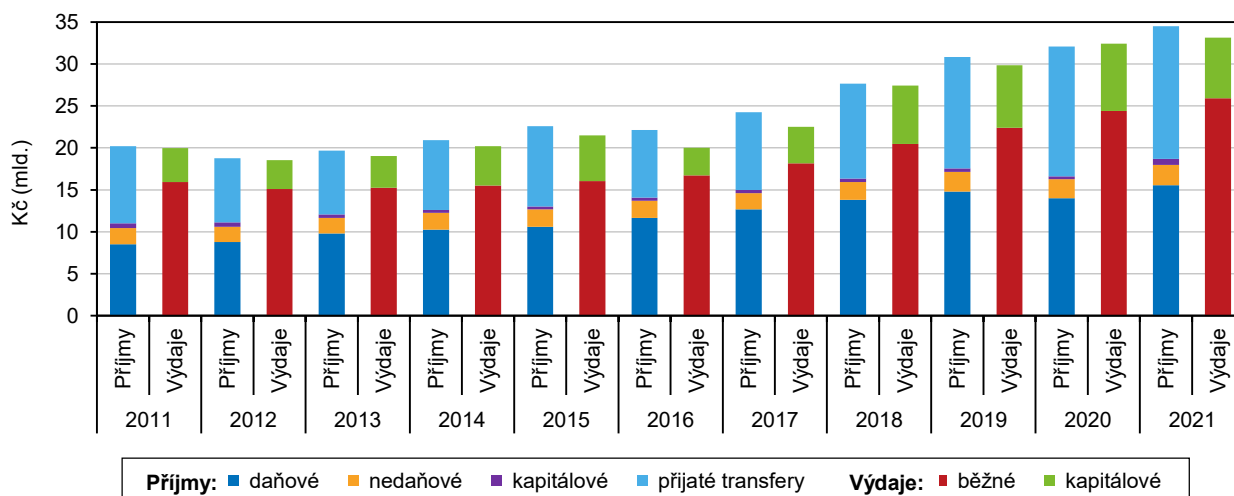
Místní rozpočty

Příjmy i výdaje místních rozpočtů byly historicky nejvyšší v roce 2021, jejich saldo se vrátilo do kladných hodnot.

Příjmy místních rozpočtů po konsolidaci činily v Královéhradeckém kraji dle údajů Ministerstva financí v roce 2021 celkem 34,5 mld. Kč (tj. 5,0 % příjmů celorepublikových) a meziročně vzrostly o 7,6 %. Mezi kraji je to čtvrté nejpomalejší tempo růstu. Konsolidované výdaje dosáhly úrovně 33,1 mld. Kč (meziročně o 2,2 % více). V obou případech se jednalo o dosud nejvyšší hodnoty, saldo zůstalo kladné 1 386 mil. Kč na rozdíl od předchozího roku 2020, kdy se veřejné rozpočty dostaly do záporných hodnot -329 mil. Kč. Bylo to poprvé za posledních deset let.

Graf 3.6 Příjmy a výdaje místních rozpočtů v Královéhradeckém kraji (po konsolidaci)

Pramen: Ministerstvo financí

Na straně příjmů převýšily přijaté transfery příjmy z daní.

Největší část příjmů tvořily přijaté transfery, a to především transfery neinvestiční. V roce 2021 dosáhly výše 15,9 mld. Kč, tj. 45,9 % z celku a mírně tak převýšily druhou nejvyšší složku příjmů, a to příjmy daňové. Ty činily celkem 15,5 mld. Kč a na celkových příjmech se podílely 45,0 %. Zároveň se jednalo o nejvyšší hodnotu od roku 2009. V mezikrajském srovnání byl zjištěný podíl v Královéhradeckém kraji šestý nejnižší. Zcela nejvyšší náležel hlavnímu městu Praze (66,9 %) a naopak nejnižší byl v Kraji Vysočina (43,0 %).

Běžné výdaje tvořily více než tři čtvrtiny z celkových výdajů v roce 2021.

Největší část výdajů kraje připadá na běžné výdaje. V roce 2021 tvořily běžné výdaje kraje, obcí a dobrovolných svazků obcí v Královéhradeckém kraji 25,9 mld. Kč,

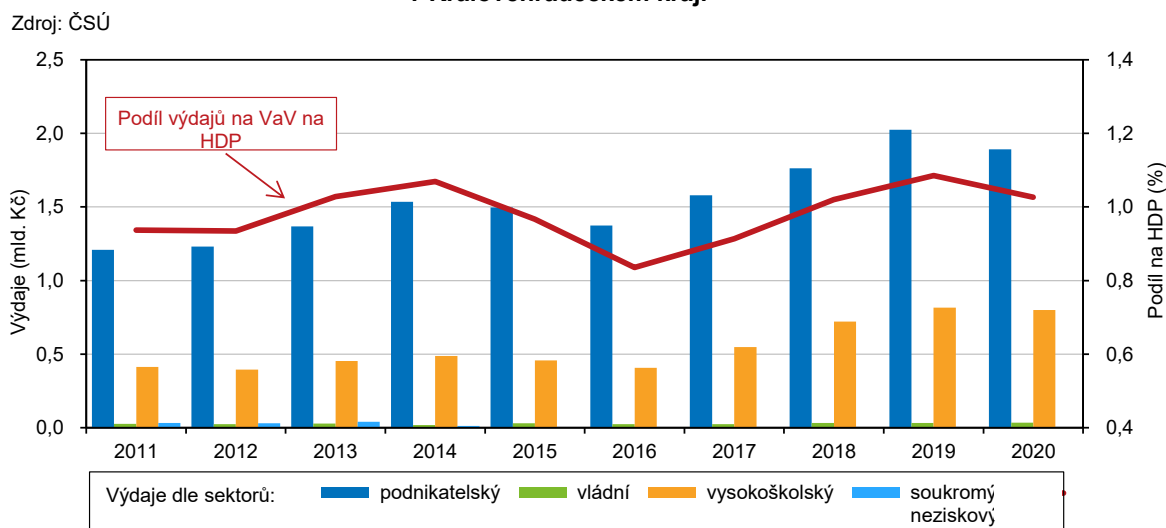
tj. 78,3 % z celkových výdajů. Zbývajících 7,2 mld. Kč, tj. 21,7 % připadlo na kapitálové výdaje.

Věda, IT

Po výrazném růstu výdajů na VaV v letech 2017–2019 došlo k poklesu o 5,1 % v roce 2020.

Výzkumem a vývojem se v roce 2020 v Královéhradeckém kraji zabývalo celkem 150 pracovišť, proti roku 2017, kdy byl jejich počet historicky nejvyšší (153 pracovišť) od roku 2005, to představuje mírný pokles. Investice do výzkumu a vývoje přináší konkurenceschopné poznatky, inovace a technologie, které patří mezi nejdůležitější hybné faktory udržitelného rozvoje a sociální soudržnosti. V roce 2020 bylo v kraji vynaloženo na vědu a výzkum 2,7 mld. Kč, z toho bylo 1,7 mld. Kč na mzdy. Zatímco v letech 2017–2019 rostly výdaje na VaV meziročně o 14,3–19,0 %, v roce 2020 došlo k meziročnímu poklesu o 5,1 %. V celé České republice sice výdaje na VaV rostly, ale meziroční pokles byl zaznamenán v celkem devíti krajích. Královéhradecký kraj se na celkových výdajích na VaV v České republice podílel 2,4 %, v předchozím roce 2019 to bylo 2,6 %, kdy dosáhly výdaje na VaV maxima od roku 2005 a výše 2,9 mld. Kč.

Graf 3.7 Výdaje na výzkum a vývoj podle sektorů a podíl výdajů na VaV na HDP v Královéhradeckém kraji

Podíl výdajů na VaV na HDP kraje byl 1 % a zůstal pod republikovým průměrem.

Důležitým ukazatelem statistiky VaV je jeho podíl na HDP. Na celkovém hrubém domácím produktu kraje představoval podíl výdajů VaV 1,0 %, v průměru za ČR to byly 2,0 %. Výdaje na VaV výrazně v posledních letech ovlivnilo čerpání prostředků ze strukturálních fondů. Nejvýznamnějšími příjemci na podporu VaV z evropských fondů byly v kraji v posledních 10 letech soukromé podniky.

Výdaje podnikatelského sektoru tvořily téměř 70 % celkových výdajů na výzkum a vývoj.

Výdaje financované z veřejných zdrojů činily 771,2 mil. Kč, to bylo o 15,8 mil. méně než v roce 2019 a tvořily 28,3 % celkových výdajů. Ve struktuře výdajů podle sektorů provádění výzkumu a vývoje převažují výdaje podnikatelského sektoru, v roce 2020 to bylo 69,4 %, podíl výdajů vysokých škol činil 29,3 %, na vládní sektor připadlo 1,2 %.

Meziročně došlo k mírnému poklesu počtu pracovníků ve VaV.

Mezi pracovníky výzkumu a vývoje jsou zahrnuti nejen výzkumní pracovníci, kteří provádějí přímo výzkumnou činnost, ale i techničtí, odborní, administrativní a ostatní pracovníci obstarávající přímé služby pro výzkumná a vývojová pracoviště. V roce 2020 pracovalo v kraji ve VaV celkem 2 308 zaměstnanců (přepočtené počty–FTE),

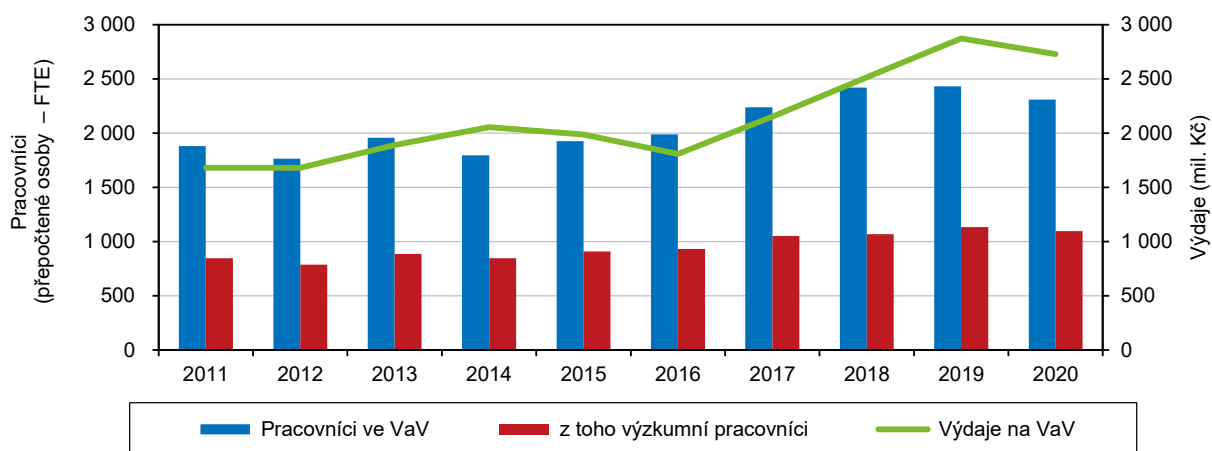

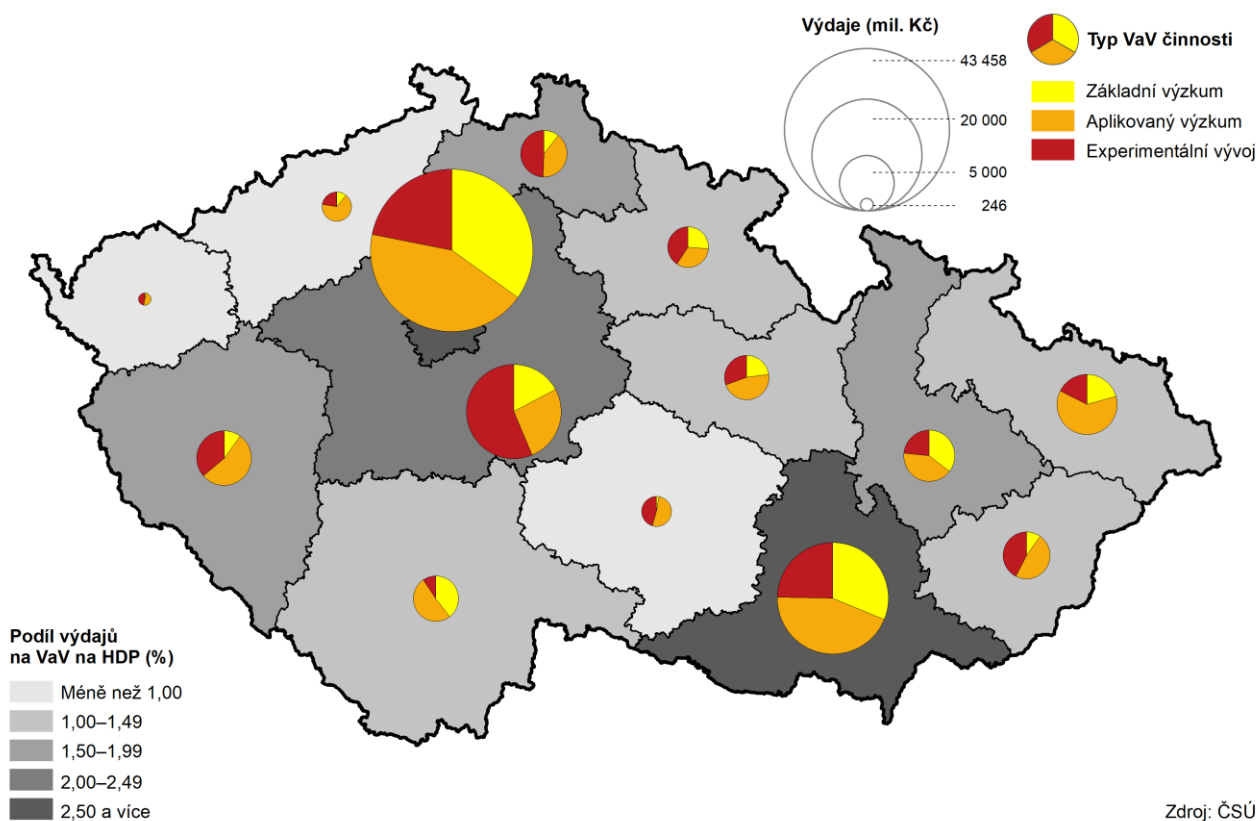
z toho ženy tvořily necelých 28 %. Proti roku 2019 to představuje 5% pokles, tj. o 122 zaměstnanců ve VaV méně.

Graf 3.8 Pracovníci ve výzkumu a vývoji a výdaje na výzkum a vývoj v Královéhradeckém kraji

Zdroj: CSÚ

Výdaje na výzkum a vývoj podle krajů v roce 2020

Zdroj: ČSÚ

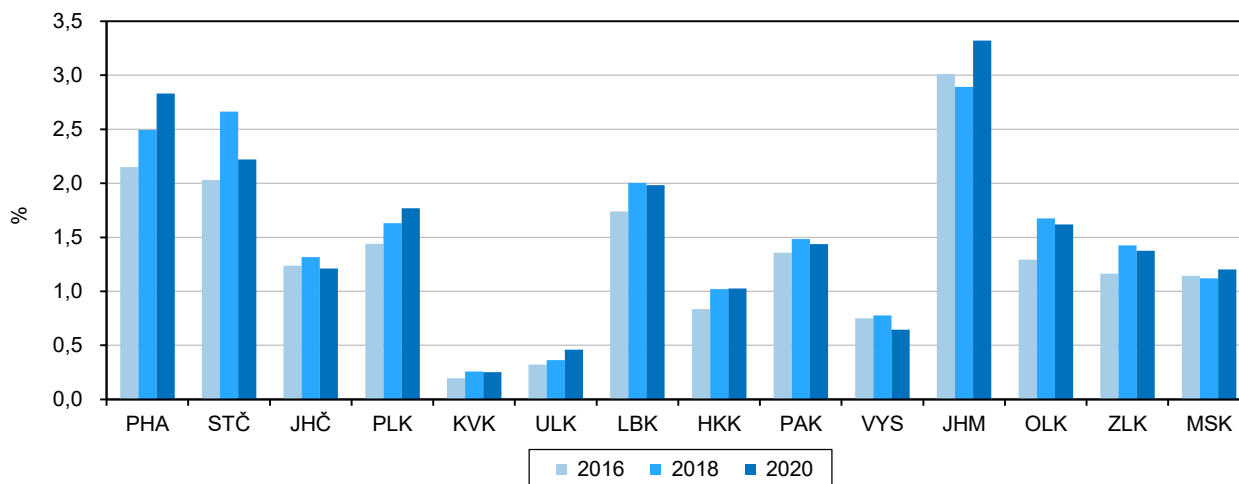
Více než 70 % zaměstnanců ve VaV pracovalo v podnikatelském sektoru.

Na celkovém počtu zaměstnanců ve VaV se kraj podílel 2,9 %, u výzkumných pracovníků činil podíl na celkovém počtu ČR 2,5 %. Celkový počet zaměstnanců ve VaV od roku 2015 rostl, v posledním sledovaném roce 2020 došlo k poklesu o 5,0 %, tj. o 122 pracovníků. Více než 70 % zaměstnanců VaV pracovalo

v podnikatelském sektoru, více než čtvrtina ve vysokoškolském sektoru a zbývající 2,2 % ve vládním sektoru.

Graf 3.9 Podíl výdajů na výzkum a vývoj na regionálním HDP podle krajů

Zdroj: ČSÚ

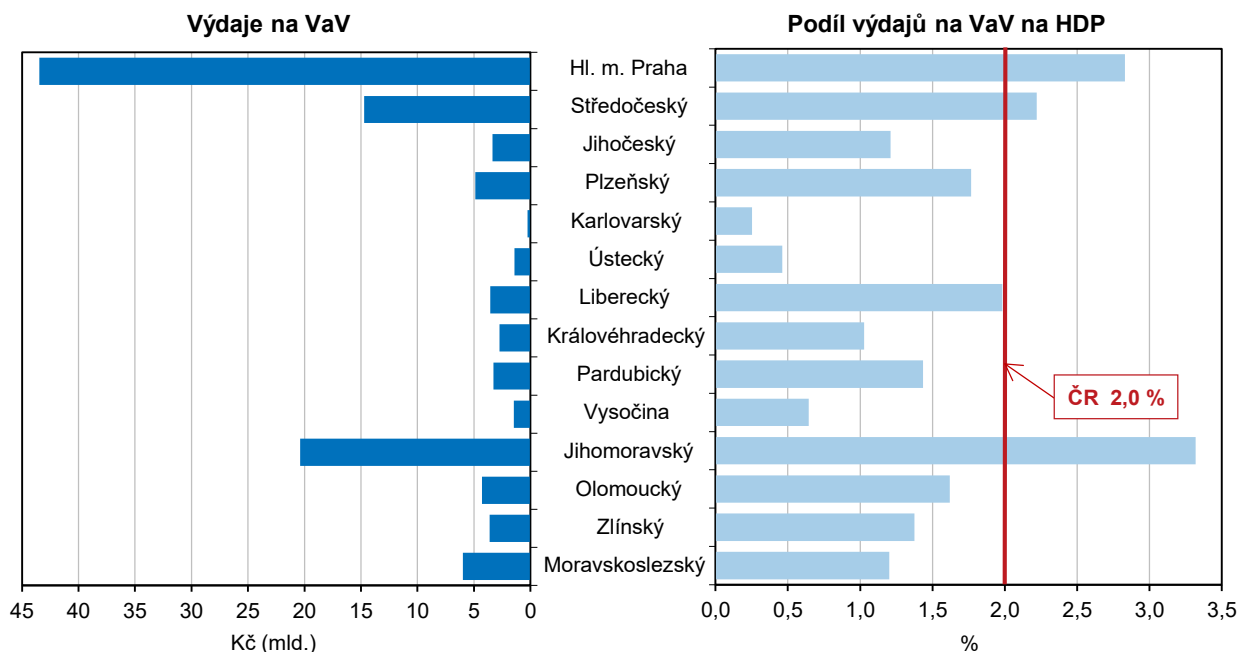

V oblasti ICT pracovalo v kraji v roce 2019 necelých 7 tisíc zaměstnanců.

Činnostmi v oblasti ICT se v roce 2019 zabývalo v kraji 6,9 tisíc zaměstnanců (fyzické osoby), z toho 44,9 % tvořili ICT specialisté a zbývající část ICT technici. Z celkového počtu zaměstnanců ICT v ČR jich bylo v kraji zaměstnáno 3,3 %.

Graf 3.10 Výdaje na výzkum a vývoj podle krajů v roce 2020

Zdroj: ČSÚ

Počítač doma mělo 78,8 % domácností, v domácnostech seniorů to bylo 43,9 % v kraji.

Počítač má doma 78,5 % českých domácností, tento podíl se v posledních letech již výrazně nemění. Roste však využívání přenosných počítačů, tedy notebooku nebo tabletu. V Královéhradeckém kraji bylo v roce 2020 vybaveno počítačem 78,8 % domácností, v roce 2005 to byla necelá třetina, v roce 2008 polovina a v roce 2010 téměř dvě třetiny domácností v kraji. V domácnostech seniorů to bylo v roce 2020

43,9 %, když průměr za ČR činil 39,9 %. Mezi kraji to byl třetí nejvyšší podíl po hl. městě Praze a Karlovarském kraji.

K internetu je připojeno 81,3 % domácností.

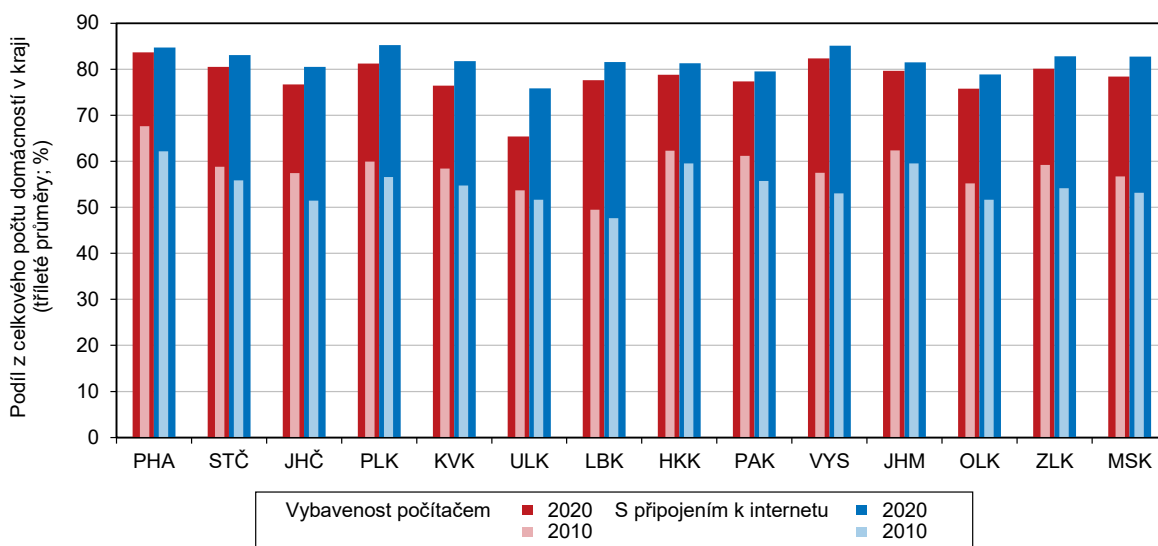
Celkem 81,3 % domácností v kraji bylo v roce 2020 připojeno k internetu, před deseti lety to bylo necelých 60 % a v roce 2005 necelá čtvrtina domácností (23,2 %). Z toho podle typu domácnosti mělo připojení k internetu 46,8 % domácností seniorů a mezi kraji to byl čtvrtý nejvyšší podíl.

Přes internet nakupovalo více než 60 % obyvatel kraje starších 16 let.

Internet používalo již 81,3 % obyvatel kraje starších 16 let. V roce 2010 to byly necelé dvě třetiny obyvatel. Internet na mobilním telefonu využívalo v roce 2020 již 67,0 % osob starších 16 let, meziroční nárůst byl 6,8 procentních bodů, v roce 2017 to nebyla ještě ani polovina obyvatel. Internetové bankovníctví využívalo na mobilu 65,9 % obyvatel ve věku 16 a více let, meziroční podíl se zvýšil o 5,1 procentního bodu, v roce 2010 to byla pětina, což představuje trojnásobné zvýšení. Přes internet nakupovalo 60,9 % uživatelů internetu a v roce 2010 to bylo 27,3 %, což je více než dvojnásobný nárůst.

Graf 3.11 Domácnosti vybavené osobním počítačem a s připojením k internetu podle krajů

Zdroj: ČSÚ

Ekonomické subjekty

V roce 2021 bylo evidováno 142 tisíc subjektů se sídlem v kraji.

Ke konci roku 2021 bylo v Registru ekonomických subjektů evidováno celkem 142 tisíc subjektů se sídlem v kraji, z toho 104 tisíc, tj. 73,3 % živnostníků. Subjektů se zjištěnou aktivitou bylo 75 tisíc, tj. 52,9 % registrovaných subjektů. Většinu z nich tvořili živnostníci, kterých bylo 51 tisíc, tj. 67,9 %.

Nejvíce subjektů bylo aktivních v odvětví průmyslu a obchodu.

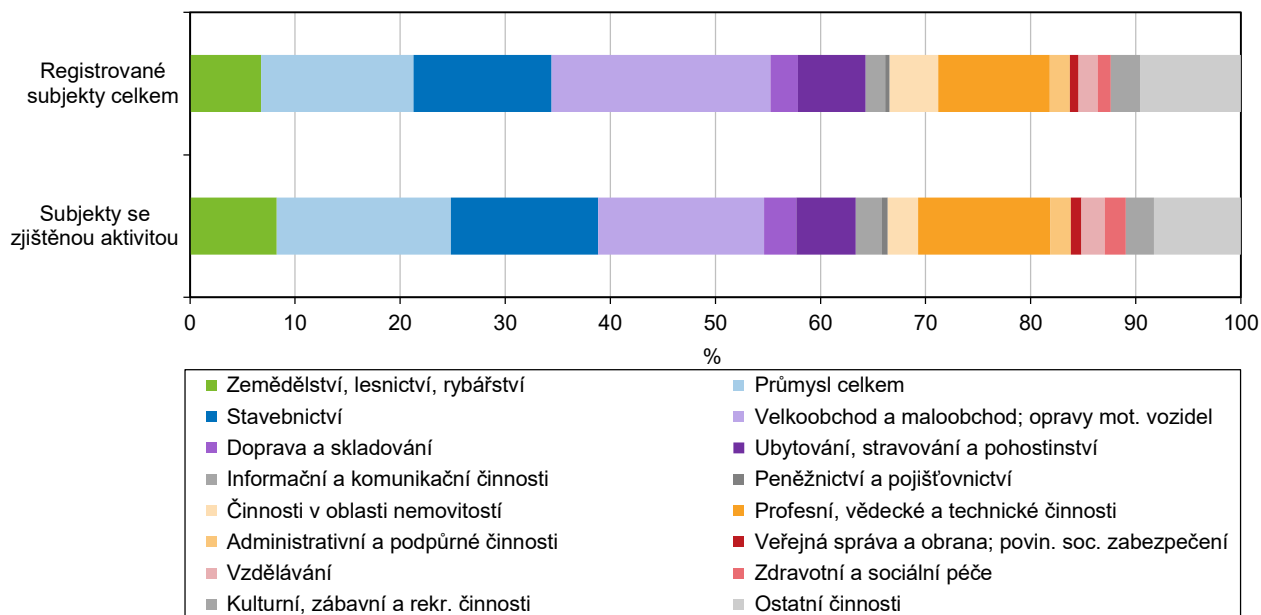
Subjektů se zjištěnou aktivitou bylo v roce 2021 nejvíce v odvětví průmyslu, ve velkoobchodu a maloobchodu, v opravách motorových vozidel, ve stavebnictví a v profesních, vědeckých a technických činnostech. Intenzita podnikatelské aktivity byla nejvyšší v okrese Hradec Králové.

V roce 2021 se nově zaregistrovalo necelých 3,9 tis. subjektů, z toho 73,1 % bylo živnostníků.

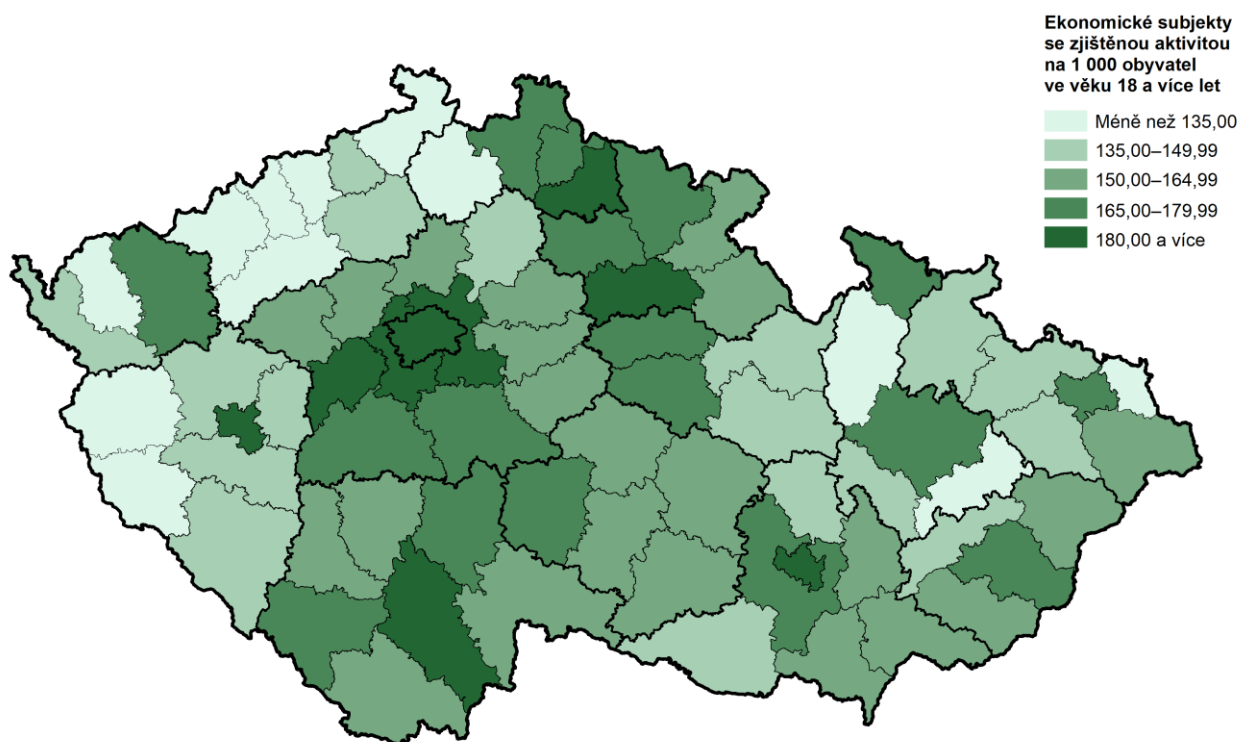
V roce 2021 se v kraji nově zaregistrovalo 3 860 subjektů, z toho bylo 2 822 živnostníků, tj. 73,1 %. Z celkového počtu registrovaných živnostníků to bylo 2,7 %, z aktivních živnostníků 5,5 %.

Graf 3.12 Ekonomické subjekty podle převažující ekonomické činnosti v Královéhradeckém kraji k 31. 12. 2021 (subjekty s uvedenou činností)

Zdroj: ČSÚ

Intenzita podnikatelské aktivity v okresech k 31. 12. 2021

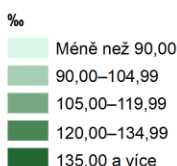
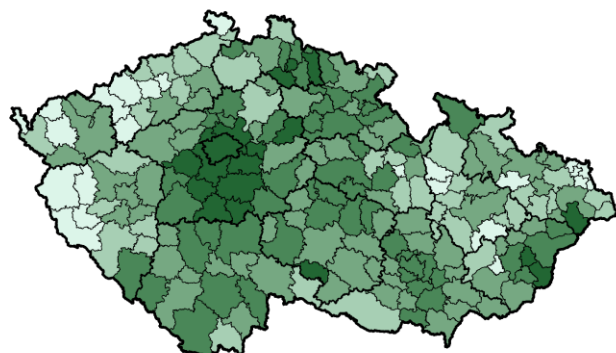
Pozn.: ekonomické subjekty se sídlem na daném území

Zdroj: ČSÚ

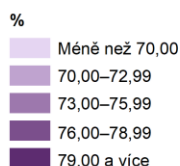
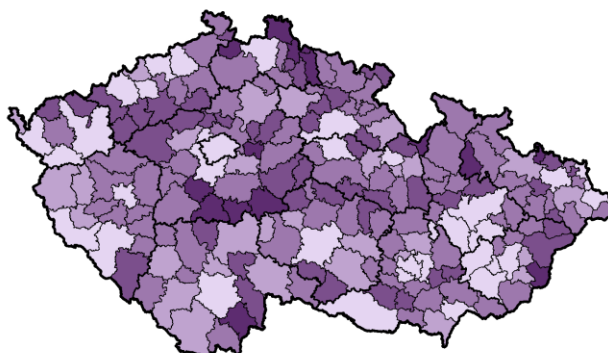

Soukromí podnikatelé^{*)} ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2021

Na 1 000 obyvatel ve věku 18 a více let

Podíl na ekonomických subjektech se zjištěnou aktivitou

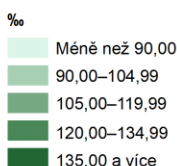
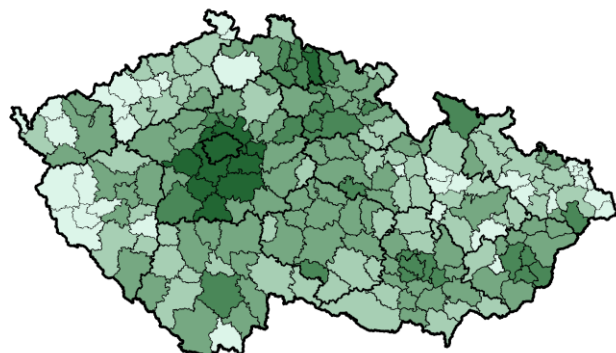

^{*)} Osoby podnikající dle živnostenského zákona a zemědělské podnikatelé se zjištěnou aktivitou a sídlem na daném území

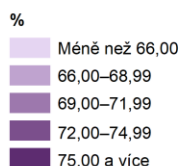
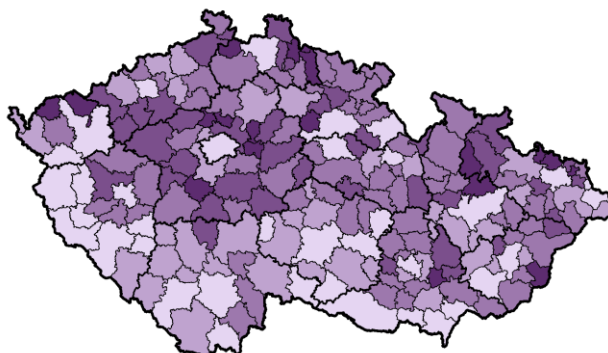
Zdroj: ČSÚ

Živnostníci^{*)} ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2021

Na 1 000 obyvatel ve věku 18 a více let

Podíl na ekonomických subjektech se zjištěnou aktivitou

^{*)} Osoby podnikající dle živnostenského zákona se zjištěnou aktivitou a sídlem na daném území

Zdroj: ČSÚ

Zemědělství

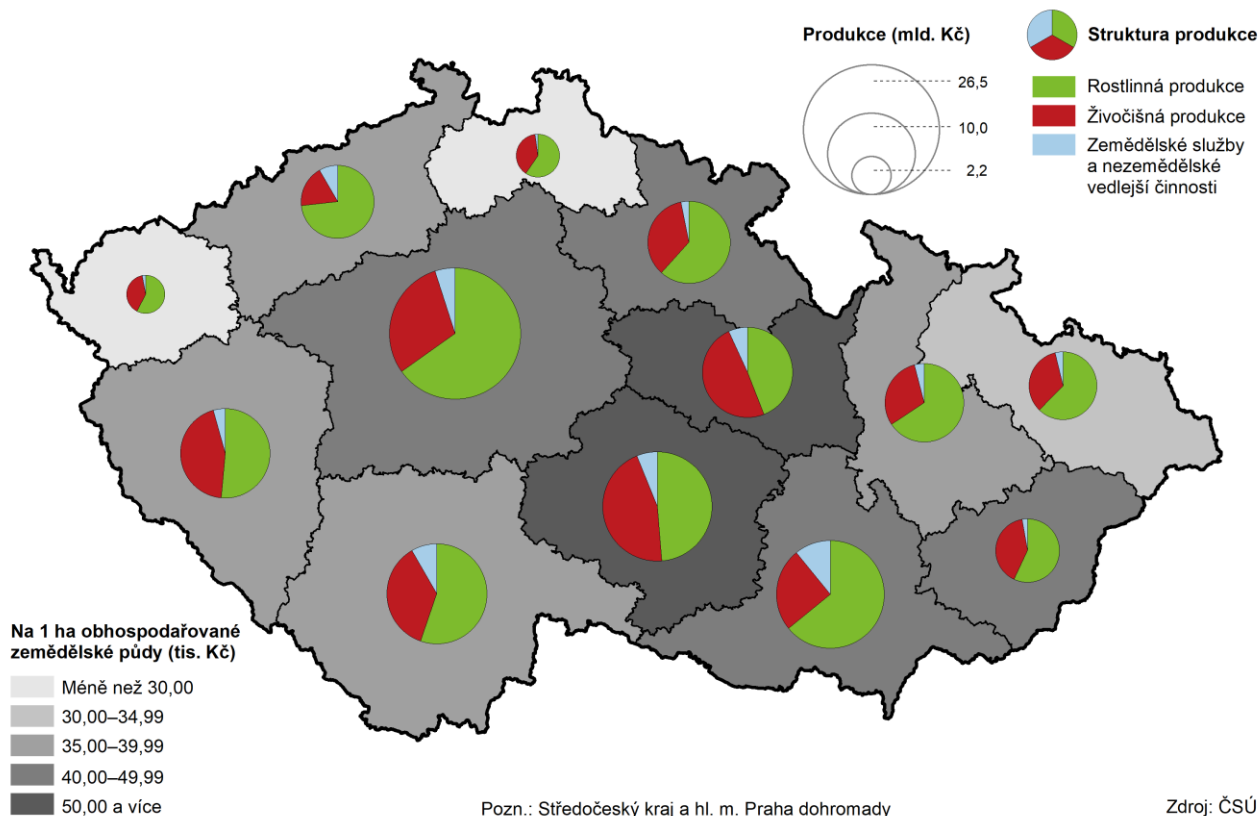
Významné je pěstování obilovin, luskovin, okopanin, zeleniny a květin.

Královéhradecký kraj patří mezi významné pěstitele obilovin, luskovin, okopanin, zeleniny (mrkev, cibule, květák a brokolice) a ovoce (třešně, višně) a také květin a okrasných rostlin. Kraj měl v roce 2021 největší podíl na celorepublikových osetých plochách u mrkve (36,0 % osetých ploch v ČR), cibule (15,9 %), třešní (19,9 %) a višni (11,7 %). Ve sledovaném období 2016–2021 byl nejúrodnější rok 2016.

Na zemědělské produkci ČR se kraj podílí 7 %, na 1 ha připadá pátá nejvyšší produkce mezi kraji.

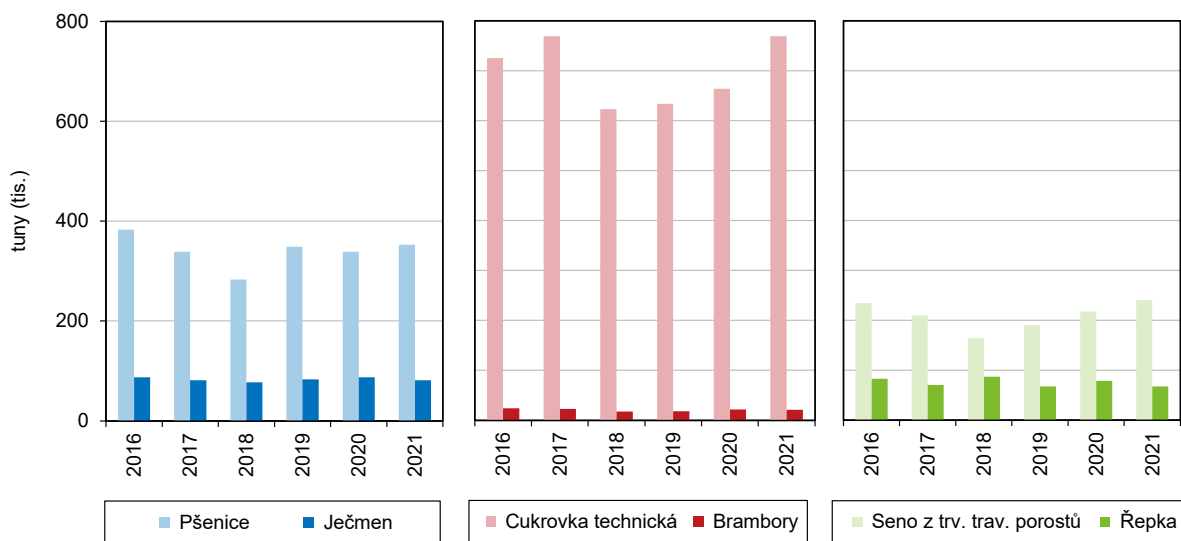
Hodnota zemědělské produkce v roce 2020 dosáhla v Královéhradeckém kraji 10,4 mld. Kč a podílela se na celkové produkci ČR 7,0 %. V přepočtu na hektar zemědělské půdy činí celková produkce 43,6 tis. Kč, proti průměru ČR (42,2 tis. Kč) je vyšší a mezi kraji je to pátá nejvyšší hodnota.

Produkce zemědělského odvětví v krajích v roce 2020

Graf 3.13 Sklizeň vybraných plodin v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

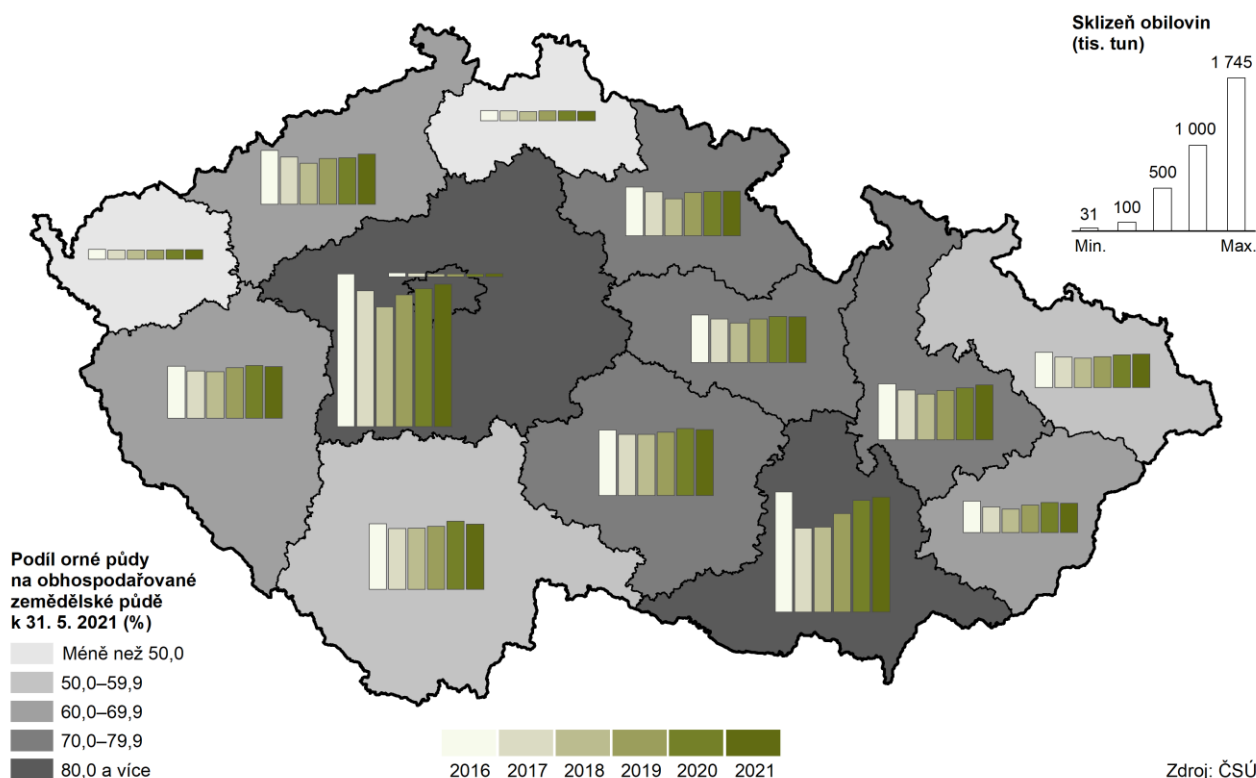

Převaha rostlinné produkce nad živočišnou od roku 2010.

Z celkové zemědělské produkce tvořila rostlinná produkce kraje 6,4 mld. Kč, tj. 61,7 % a živočišná produkce 35,1 %. Královéhradecký kraj se na celkové rostlinné produkci ČR podílel 7,3 % a mezi kraji to byl pátý nejvyšší podíl, na živočišné produkci ČR to bylo 6,9 % a mezi kraji sedmý nejvyšší podíl. Do roku 2009 byla v kraji živočišná a rostlinná produkce zhruba vyrovnaná, od roku 2010 začala převažovat rostlinná produkce až na současných téměř 62 %.

Skližeň obilovin v krajích v letech 2016 až 2021

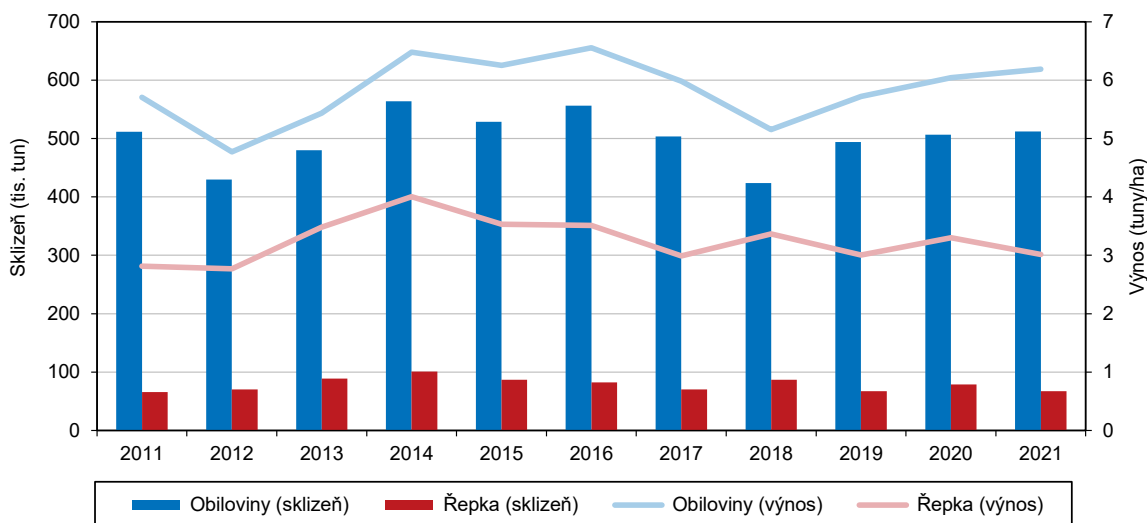

Nejvíce obilovin se sklídilo v roce 2016, v roce 2021 to bylo o 8,9 % méně.

V roce 2021 se v Královéhradeckém kraji z plochy 82,8 tis. ha sklídilo 512,2 tis. tun obilovin, to bylo o 1,1 % více než v předchozím roce 2020. Ve sledovaném období 2016 až 2021 to byla druhá nejvyšší sklizeň, v roce 2016 byla ještě vyšší, a to 556,1 tis. tun obilovin. Největší část sklizňové plochy (téměř tři pětiny) připadla na pšenici ozimou, která se i na celkové sklizni obilovin v kraji v roce 2021 podílela 60,8 %.

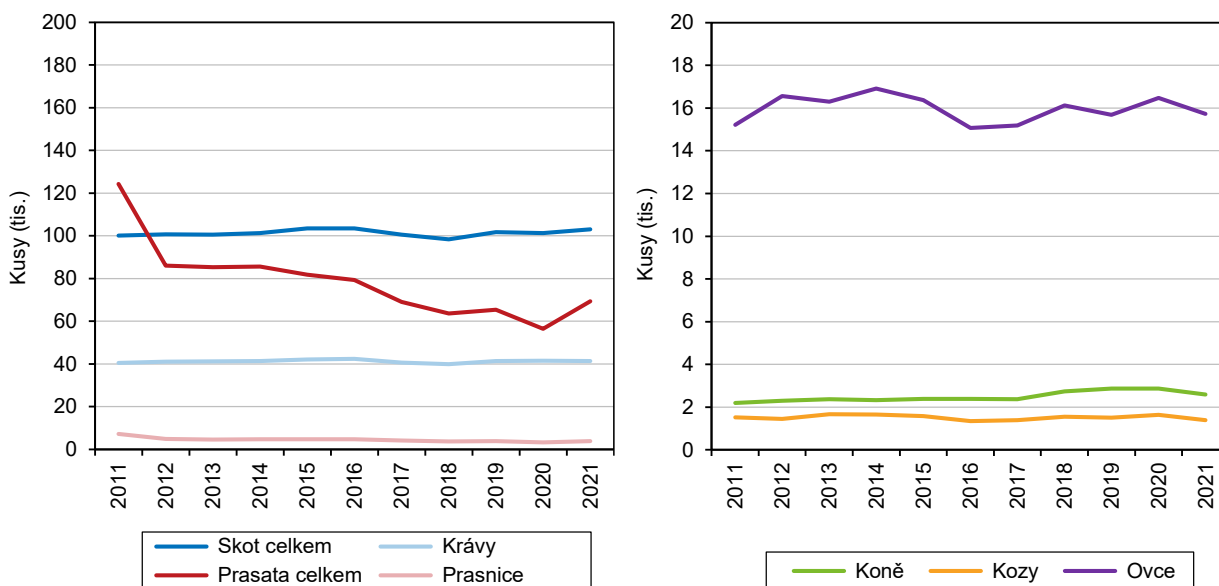
Graf 3.14 Sklizeň a hektarové výnosy obilovin a řepky v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Graf 3.15 Hospodářská zvířata v Královéhradeckém kraji (stav k 1. 4.)

Zdroj: ČSÚ

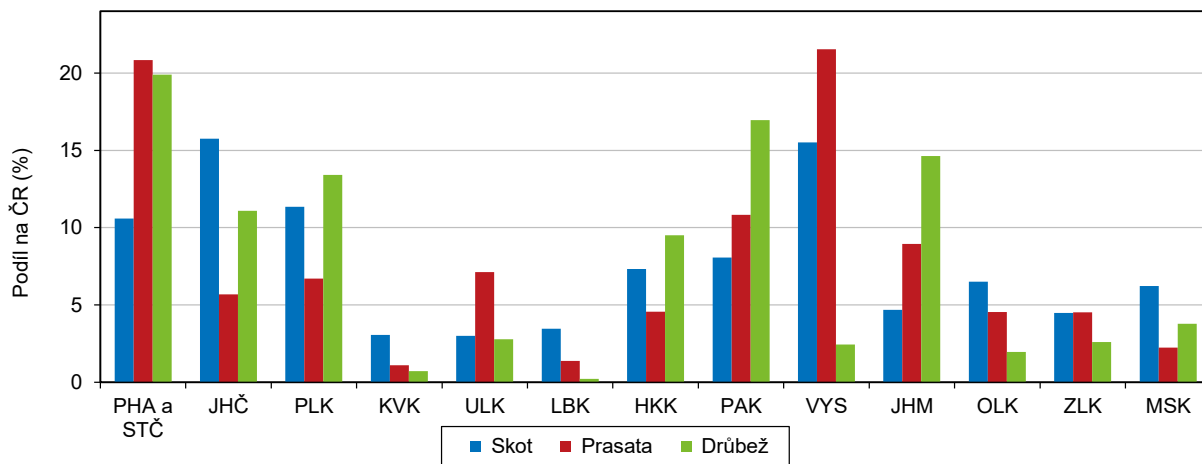

Stavy skotu a prasat se zvýšily, u drůbeže naopak klesly.

Stavy skotu se meziročně zvýšily jen mírně o 1,7 %, u prasat byl nárůst více než pětinnový (o 22,7 %). Počty koz, ovcí, drůbeže i koní naopak meziročně klesly, nejvýraznější propad byl u drůbeže o 17,6 % a koz 14,9 %. Snížení u koní bylo téměř 10% a kraj se řadí na třetí místo v chovu koní mezi kraji. Stavy skotu od roku 2016 kolísají, u prasat došlo k omezení chovu, ale poslední sledovaný rok naznačuje zlepšení a stavy drůbeže od roku 2019 dále klesají. Kraj se na celkových stavech České republiky podílí u skotu 7,3 %, u prasat 4,6 % a u drůbeže 9,5 %.

Graf 3.16 Podíl krajů na stavech skotu, prasat a drůbeže chovaných v České republice k 1. 4. 2021

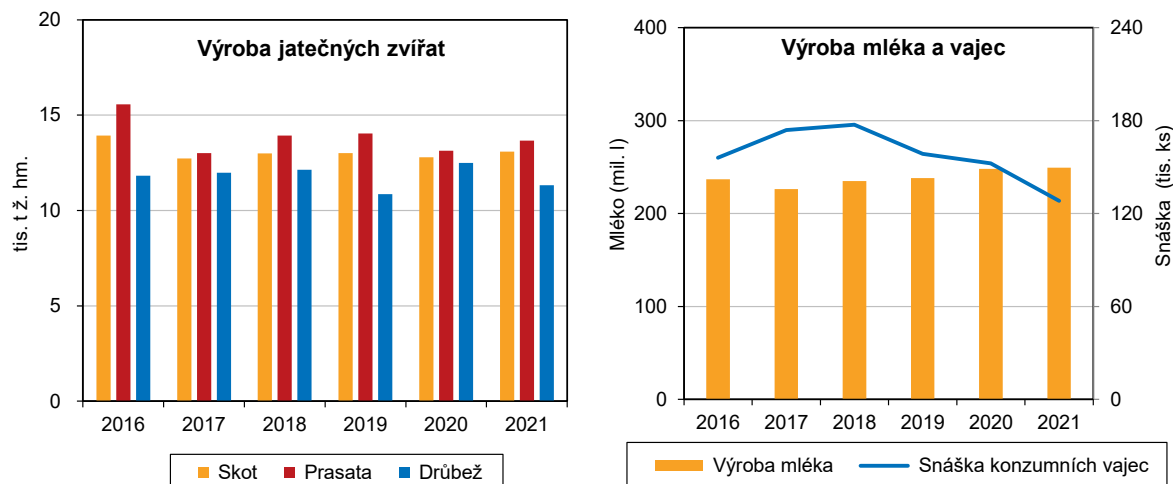
Zdroj: ČSÚ

Graf 3.17 Výroba jatečných zvířat, mléka a vajec v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Lesnictví

Nejvíce ploch se zalesnilo v posledním sledovaném roce 2021, celkem 1 241 ha.

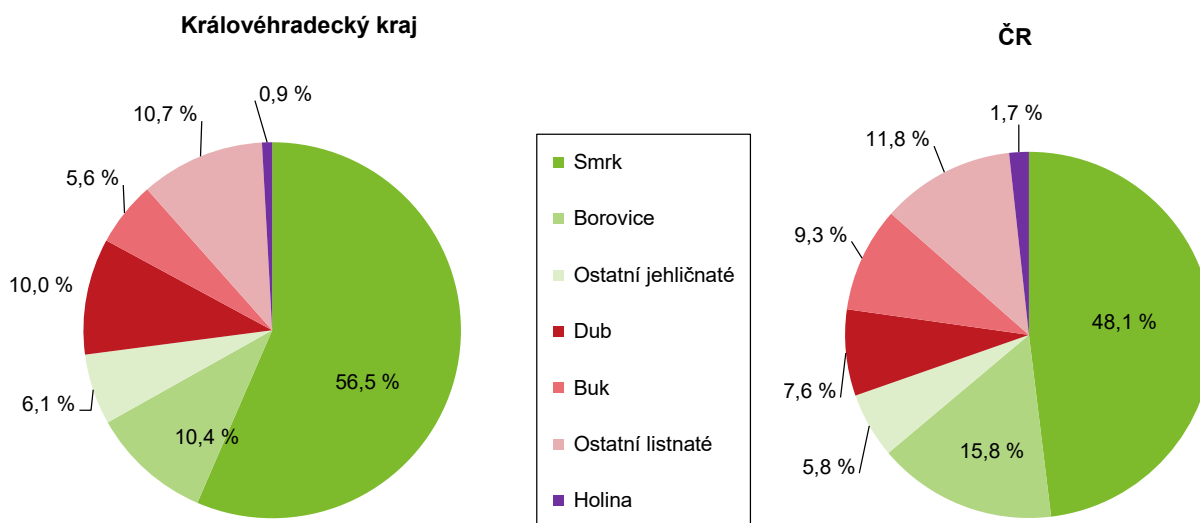
Celková plocha lesních pozemků představuje téměř třetinu výměry kraje. Z hlediska okresů zaujímají lesní pozemky největší rozlohu v příhraničních okresech na severu a východě kraje, v okrese Trutnov (47,0 %) a Rychnov nad Kněžnou (38,0 %). Za sledované období 2016 až 2021 bylo v kraji zalesněno 5 209 ha, tj. průměrně ročně 868 ha. Největší rozsah zalesňování byl v posledních dvou sledovaných letech, v roce 2020 to bylo 1 130 ha a v roce 2021 celkem 1 241 ha. V roce 2021 se zalesnění provádělo dubem 33,7 %, smrkem 30,6 %, bukem 14,3 %.

U lesních porostů převažují ze tří čtvrtin jehličnany, z nich nejvíce smrky.

Ve skladbě dřevin lesních porostů převažují v kraji téměř ze tří čtvrtin jehličnaté stromy, lesní plochy jsou nejčastěji porostlé smrkem (56,5 %), borovice tvoří 10,4 % a zbylých 6,1 % modřiny, jedle a další jehličnany. Z listnatých dřevin tvoří desetinu duby a 5,6 % buky. Tomu odpovídá i těžba dřeva s převahou smrků.

Graf 3.18 Druhovú skladbu dřevin lesních porostů v Královéhradeckém kraji k 31. 12. 2021

Pramen: ÚHÚL

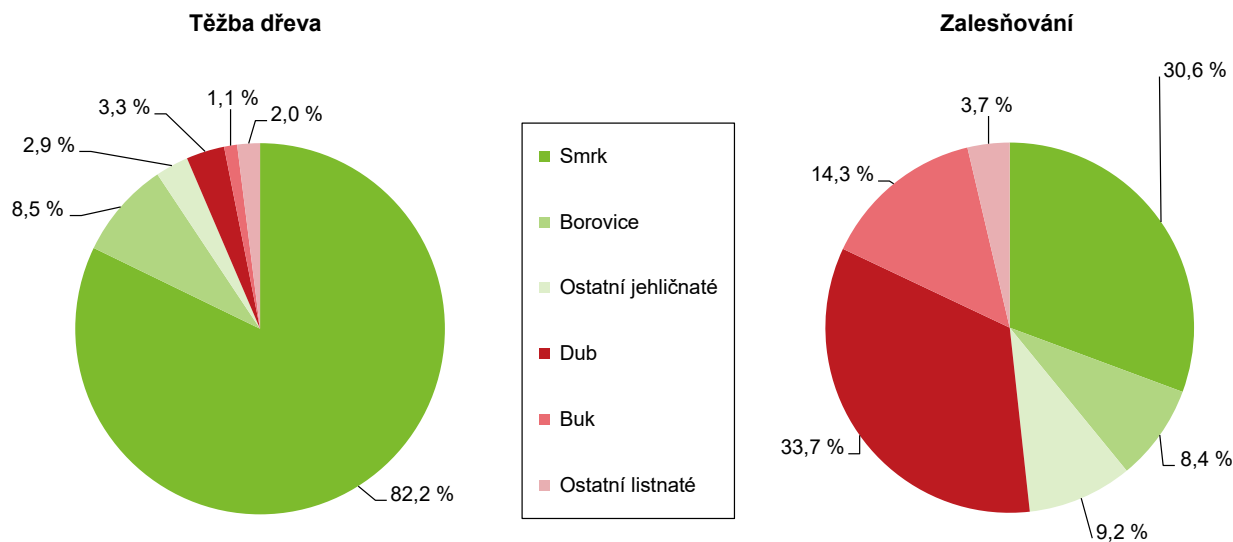

Také v těžbě převažovaly smrky, těžba z důvodu hmyzí kalamity klesla, v roce 2021 byla více než poloviční.

Těžba se v hodnoceném období pohybovala průměrně ročně kolem 949 m³ b. k. a v roce 2020 to bylo rekordních 1 202 m³ b. k. V posledním sledovaném roce 2021 bylo vytěženo 1 071 m³ b. k. dřeva, převažoval smrk s podílem 82,2 %, druhý nejčastěji těžžený strom byla borovice s 8,5 %. Z hlediska vlivu nahodilé těžby byl rozhodující podíl těžby dřeva z důvodu hmyzí kalamity, který byl v roce 2021 více než poloviční a v letech 2019 a 2020 dvoutřetinový.

Graf 3.19 Těžba dřeva a zalesňování podle dřevin v Královéhradeckém kraji v roce 2021

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: těžba v m³ bez kůry, zalesňování v ha

Průmysl

V kraji bylo 133 velkých průmyslových podniků, které zaměstnávaly 45,9 tis. zaměstnanců.

V roce 2021 sídlilo v Královéhradeckém kraji 133 velkých průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci, jejich počet se meziročně zvýšil o dva a proti roku 2016 o 6 podniků. Počet velkých průmyslových podniků roste od roku 2015, kdy bylo v kraji evidováno historicky nejméně velkých průmyslových podniků, a to celkem 124. Velké průmyslové podniky zaměstnávaly v roce 2021 celkem 45,9 tis. zaměstnanců, tj. 5,6 % z republikového úhrnu 816,1 tis. zaměstnanců a mezi kraji je to čtvrtý nejmenší počet. Nárůst počtu zaměstnanců velkých průmyslových podniků v letech 2013 až 2017 vystřídal kolísavý vývoj v posledních letech.

Výše mzdy patří dlouhodobě k podprůměrným, tempo růstu bylo čtvrté nejrychlejší.

Průměrná hrubá měsíční mzda ve velkých průmyslových podnicích v roce 2021 činila 36 555 Kč a mezi kraji zaujala 8. příčku. Proti roku 2020 vzrostla mzda o 7,3 %, tempo růstu bylo od roku 2000 v kraji čtvrté nejrychlejší, v mezikrajském srovnání pak třetí nejvyšší. V kraji se mzdy v průmyslu zvýšily proti roku 2016 o téměř jednu třetinu, tj. o 8 777 Kč. V rámci republikového srovnání byly průměrné mzdy v průmyslu v roce 2021 nejmenší v Karlovarském kraji (34 569 Kč) a nejvyšší ve Středočeském kraji (47 288 Kč).

Tržby vzrostly, tempo bylo průměrné, produktivita práce byla šestá nejvyšší mezi kraji.

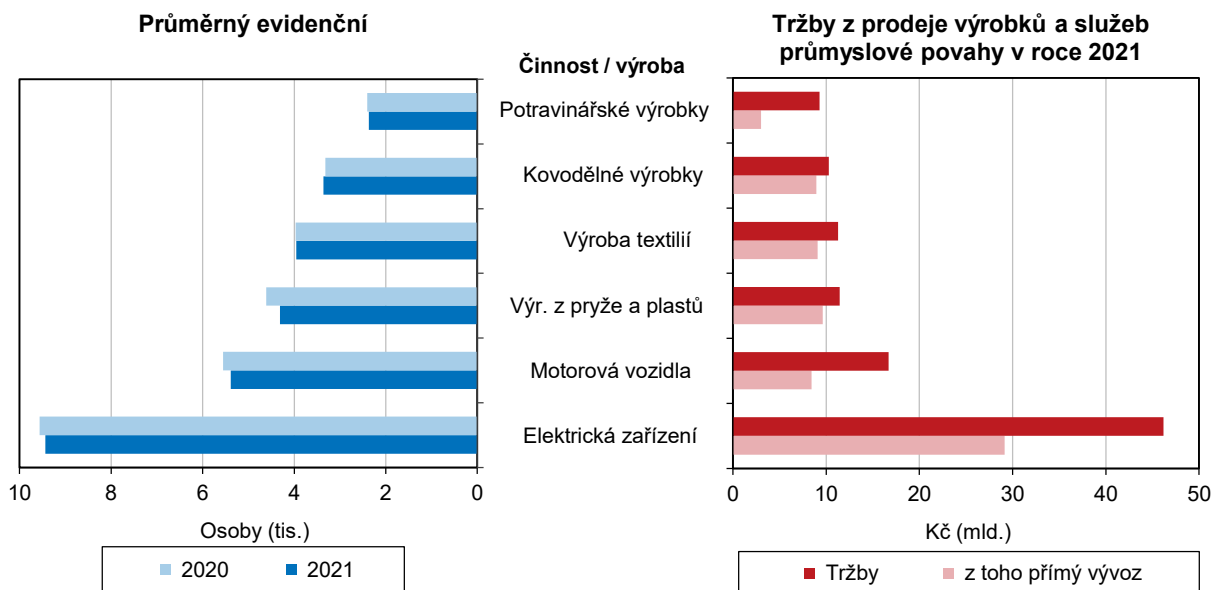
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (dále jen „tržby“) dosáhly v kraji 186,3 mld. Kč, meziročně vzrostly o 12,0 %, tj. o víc než 20,0 mld. Kč. Z dlouhodobého pohledu to bylo od roku 2020 sedmé nejrychlejší tempo růstu, ale mezi čtrnácti kraji patřilo k průměrným. V přepočtu na jednoho zaměstnance se tržby průmyslových podniků pohybovaly od 2 786 tis. Kč v Karlovarském kraji po 7 188 tis. Kč ve Středočeském kraji. Produktivita práce v Královéhradeckém kraji

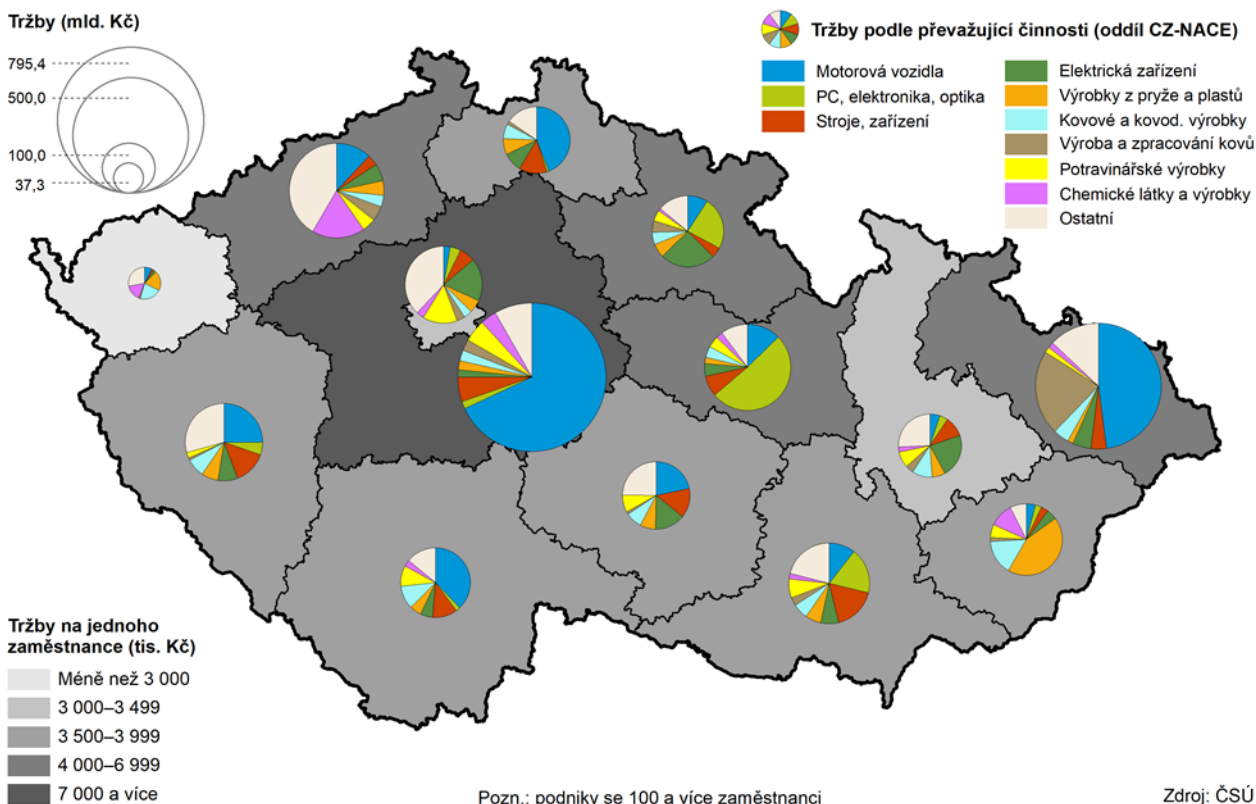
vzrostla meziročně o 14,0 % na 4 063 tis. Kč na zaměstnance a byla mezi kraji šestá nejvyšší.

Graf 3.20 Zaměstnanci a tržby podle vybrané převažující činnosti zpracovatelského průmyslu v Královéhradeckém kraji (podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)

Zdroj: ČSÚ

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy zpracovatelského průmyslu v krajích v roce 2021

Na tržbách zpracovatelského průmyslu měla největší podíl výroba

Veškerý objem tržeb velkých průmyslových podniků se sídlem v kraji vytvářel zpracovatelský průmysl. Na tržbách zpracovatelského průmyslu se kromě výroby počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení podílela nejvíc výroba

počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení a výroba elektrických zařízení.

elektrických zařízení (25,1 %), výroba motorových vozidel (9,1 %), výroba pryžových a plastových výrobků (6,2 %), výroba textilií (6,1 %) a výroba kovodělných výrobků (5,6 %).

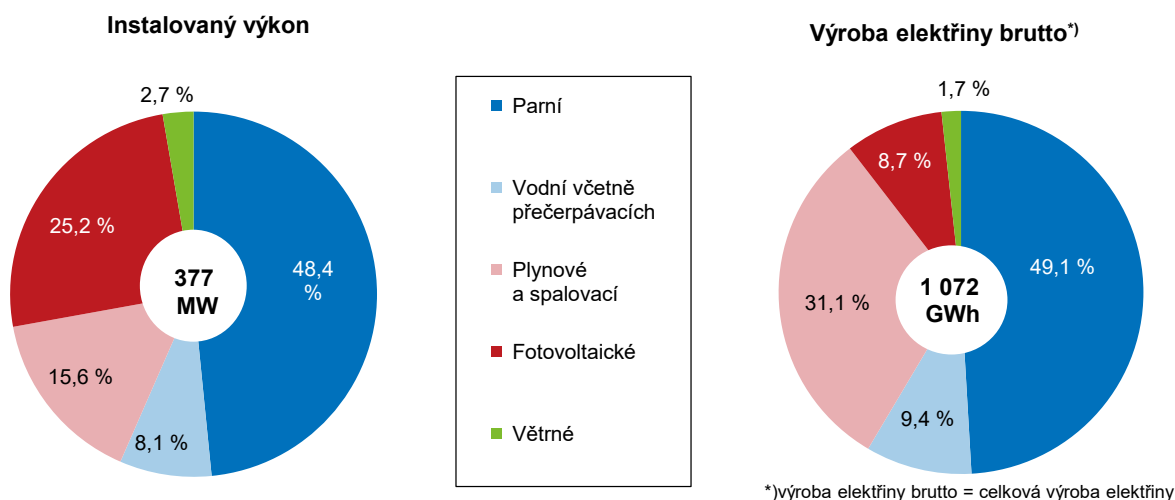
Energetika

Instalovaný výkon elektráren i výroba elektřiny patří k nejnižším mezi kraji.

Podle dat Energetického regulačního úřadu instalovaný výkon elektrizační soustavy Královéhradeckého kraje činil v roce 2021 celkem 377,1 MW, to bylo 1,8 % výkonu ČR (4. nejnižší podíl mezi kraji). Více než čtvrtina instalovaného výkonu i výroby elektřiny byla realizována v Ústeckém kraji.

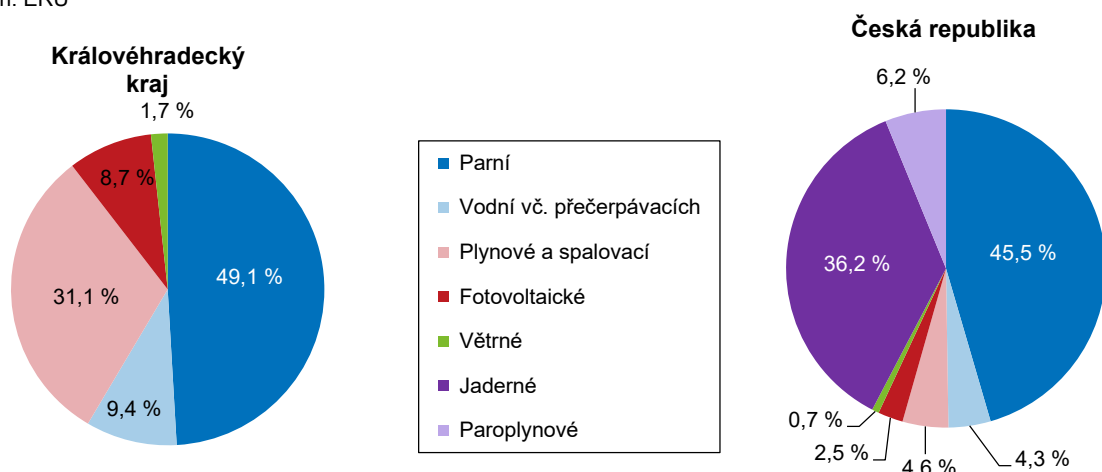
Graf 3.21 Instalovaný výkon a výroba elektřiny podle technologie elektráren v Královéhradeckém kraji v roce 2021

Pramen: ERÚ

Graf 3.22 Výroba elektřiny brutto¹⁾ podle technologie elektráren v roce 2021

Pramen: ERÚ

¹⁾ Výroba elektřiny brutto = celková výroba elektřiny na svorkách generátorů (zdrojů).

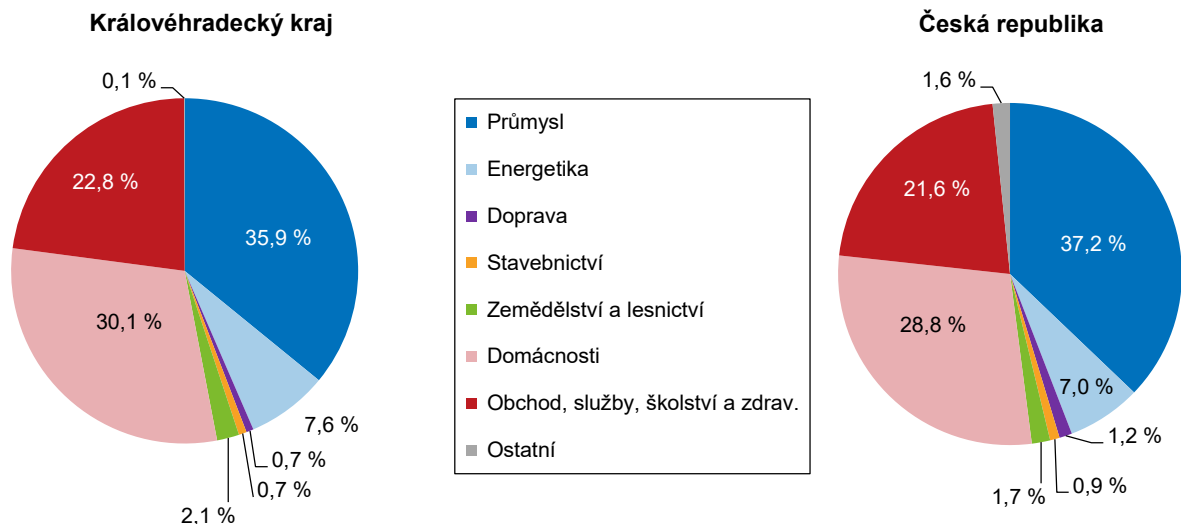
Výkon soustavy v kraji nejvíc vzrostl v období 2009 až 2013, nejvýraznější meziroční nárůst byl v roce 2010 (z 268 na 319 MW), kdy v kraji byla postavena řada fotovoltaických zdrojů. Od roku 2013 výkon stagnuje. Největší výkon zajišťují v kraji parní (182,6 MW) a fotovoltaické (94,8 MW) elektrárny. Výkon celé elektrizační soustavy kraje doplňují ještě plynové a spalovací (58,9 MW), vodní (30,6 MW) a větrné (10,2 MW) elektrárny. V kraji bylo v roce 2021 vyrobeno 1 071,8 GWh

elektřiny, podíl na výrobě ČR činil 1,3 % a byl čtvrtý nejnižší mezi kraji. Nejvíce elektřiny se vyrobilo v parních (49,1 %) a v plynových a spalovacích elektrárnách (31,3 % s celkové výroby). Vodní elektrárny vyrobily 9,4 %, fotovoltaické 8,7 % a větrné 1,7 % z celkového objemu vyrobené elektřiny v kraji.

Graf 3.23 Spotřeba elektřiny netto^{*)} podle odvětví spotřeby v roce 2021

Pramen: ERÚ

^{*)} Spotřeba elektřiny netto = spotřeba elektřiny v odběrných místech provozovatelů regionálních distribučních soustav a spotřeba subjektů

Spotřeba elektřiny netto i v domácnostech patřila k vyšším mezi kraji.

V roce 2021 se spotřebovalo 3 603,2 GWh elektřiny netto (6,0 % spotřeby ČR), to byla šestá nejvyšší spotřeba mezi kraji. Nejvíce energie v kraji se spotřebovalo v průmyslu 35,9 %, v domácnostech 30,1 % a ve službách 22,8 %. Spotřeba elektřiny v domácnostech na 1 obyvatele činila v roce 2021 celkem 1 998,0 kWh a byla třetí nejvyšší mezi kraji po krajích Středočeském a Jihočeském. V Královéhradeckém kraji bylo vyrobeno v roce 2021 necelých 30 % vlastní spotřeby elektřiny.

Spotřeba zemního plynu roste, ale mezi kraji patří k nejnižším.

Více než 9% meziroční nárůst zaznamenala spotřeba zemního plynu. V roce 2021 to představovalo v kraji 358 329 tis. m³, tj. 3,8 % spotřeby ČR a byla čtvrtá nejnižší mezi kraji. Téměř třetina z toho byla spotřebována v domácnostech a meziročně vzrostla o 11,6 % na 117 719 tis. m³. Spotřeba plynu v domácnostech na 1 odběratele meziročně vzrostla o 12,0 % a její hodnota v roce 2021 (11 680,4 kWh) řadí Královéhradecký kraj na 5. nejvyšší příčku mezi kraji.

Stavebnictví, stavební povolení

Vzrostl počet zaměstnanců, snížily se mzdy a mezi kraji byly nejnižší.

Na území Královéhradeckého kraje mělo v roce 2021 sídlo 18 stavebních podniků s 50 a více zaměstnanci. Průměrný počet fyzických osob zaměstnaných v těchto podnicích se zvýšil o 10,8 % na 1 513 osob. Průměrná měsíční mzda zaměstnanců meziročně klesla o 4,3 % na 31 401 Kč a dosáhla jen necelých tří čtvrtin republikového průměru. Výše mezd byla ze všech krajů nejnižší a jako v jediném z krajů došlo v roce 2021 k meziročnímu poklesu.

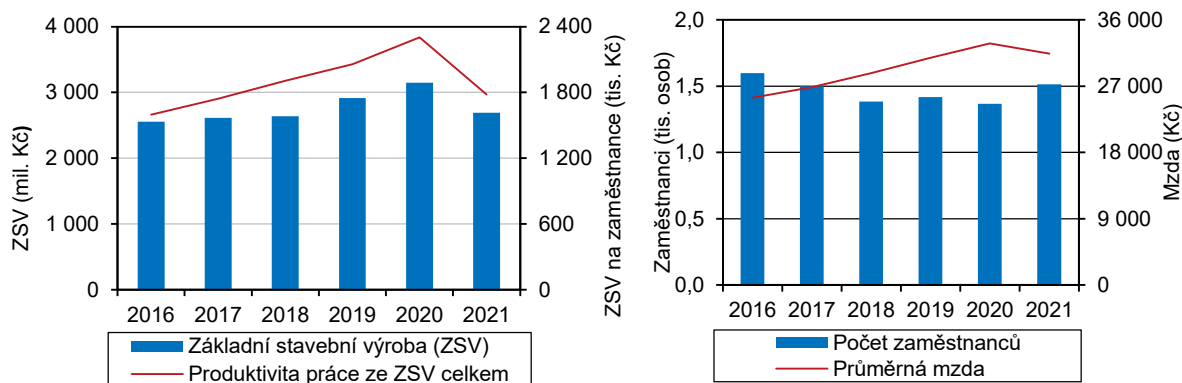
ZSV rostla v letech 2016 až 2020, v roce 2021 se propadla.

Objem stavební výroby 18 největších stavebních podniků se sídlem v kraji dosáhl v roce 2021 hodnoty 2,7 mld. Kč v běžných cenách. Po mírném růstu stavební výroby v období 2016–2020 došlo v roce 2021 k výraznému meziročnímu propadu o 14,4 %, který byl nejhlubší ze všech krajů. Na celorepublikové hodnotě základní

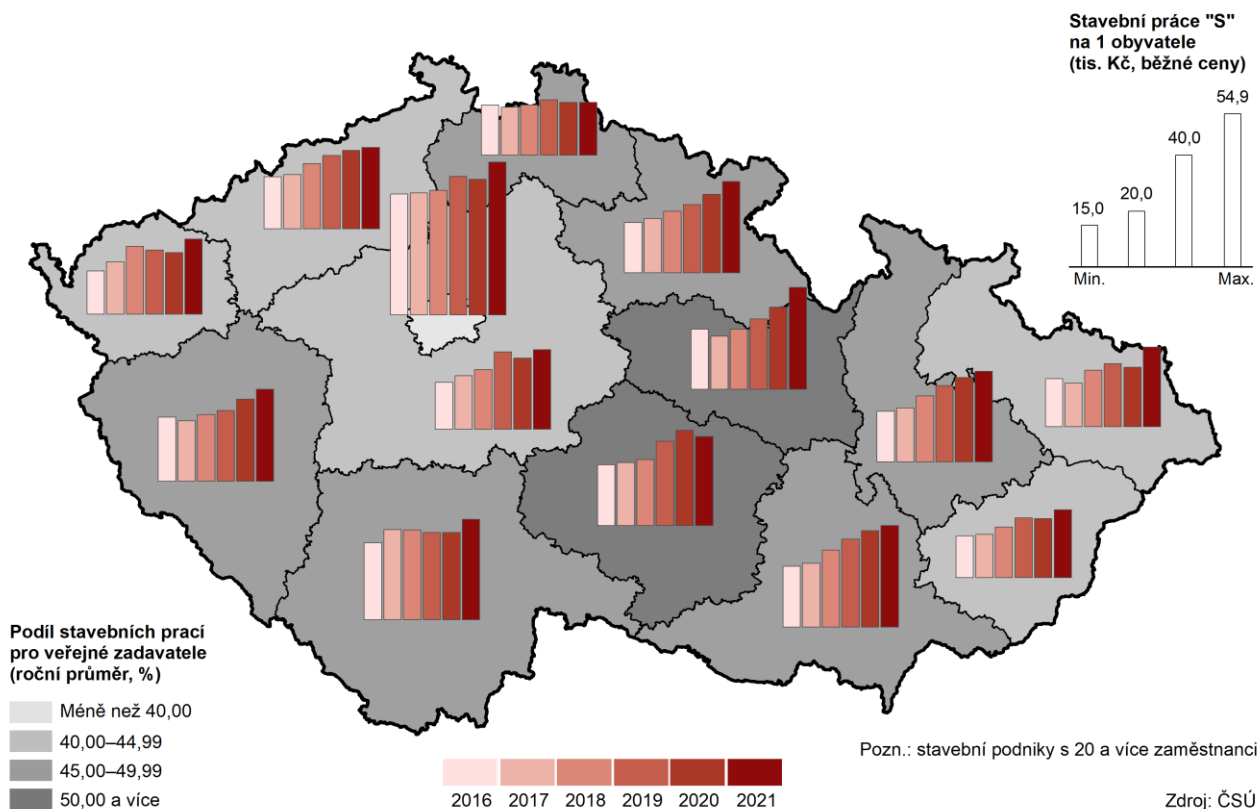
stavební výroby (ZSV) 190,1 mld. Kč se Královéhradecký kraj podílel 1,4 %, což je druhý nejnížší podíl po kraji Karlovarském.

Graf 3.24 Stavebnictví v Královéhradeckém kraji
(podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji)

Zdroj: ČSÚ

Stavební práce "S" podle kraje místa stavby v letech 2016 až 2021

Pokles produktivity práce byl více než pětinnový.

Větší část ZSV připadla na pozemní stavitelství (60,8 %), které meziročně kleslo o 8,1 %, podíl inženýrského stavitelství činil 38,9 % a meziroční pokles byl proti pozemnímu stavitelství zhruba poloviční (8,5 %). Produktivita práce ve stavebnictví dosáhla v roce 2021 hodnoty 1,8 mil. Kč na pracovníka, meziročně klesla nejvíce ze všech krajů (o 22,7 %) a mezi kraji byla čtvrtá nejnížší. Královéhradecký kraj tak zaostal v produktivitě práce za celorepublikovým průměrem o 651,3 tis. Kč na 1 zaměstnance.

Rychlé tempo růstu stavebních prací „S“, podíl kraje zůstává nízký.

Stavební práce „S“ provedené podniky s 20 a více zaměstnanci na území Královéhradeckého kraje meziročně vzrostly o 14,4 % a dosáhly hodnoty 17,8 mld. Kč (v běžných cenách), což bylo mezi kraji čtvrté nejrychlejší tempo růstu. Na celorepublikové hodnotě (přes 354,1 mld. Kč) se kraj podílel 5,0 % a v mezikrajském srovnání zaujal 10. příčku.

Stavební práce pro veřejné zadavatele byly realizovány v hodnotě 9,6 mld. Kč.

Pro veřejné zadavatele byly v roce 2021 realizovány stavební práce v hodnotě 9,6 mld. Kč, což bylo 53,9 % z celku a od roku 2003 se jedná o třetí nejvyšší hodnotu pro veřejného zadavatele v kraji (v roce 2020 to bylo 54,4 %). Podíl stavebních prací pro veřejného zadavatele byl mezi kraji pátý nejvyšší. Zcela nejvyšší byl v Pardubickém kraji 66,1 %, naopak nejnižší v hl. městě Praze (37,0 %).

V relativním vyjádření byla stavební aktivita podprůměrná.

V relativním vyjádření byly v Královéhradeckém kraji realizovány stavební práce provedené na jednoho obyvatele v hodnotě 32,8 tis. Kč, mezi kraji to byla 6. nejvyšší hodnota. Celorepublikový průměr činil 33,7 tis. Kč na jednoho obyvatele.

Přes meziroční nárůst vydaných stavebních povolení patří krajský podíl k nejnižším mezi kraji.

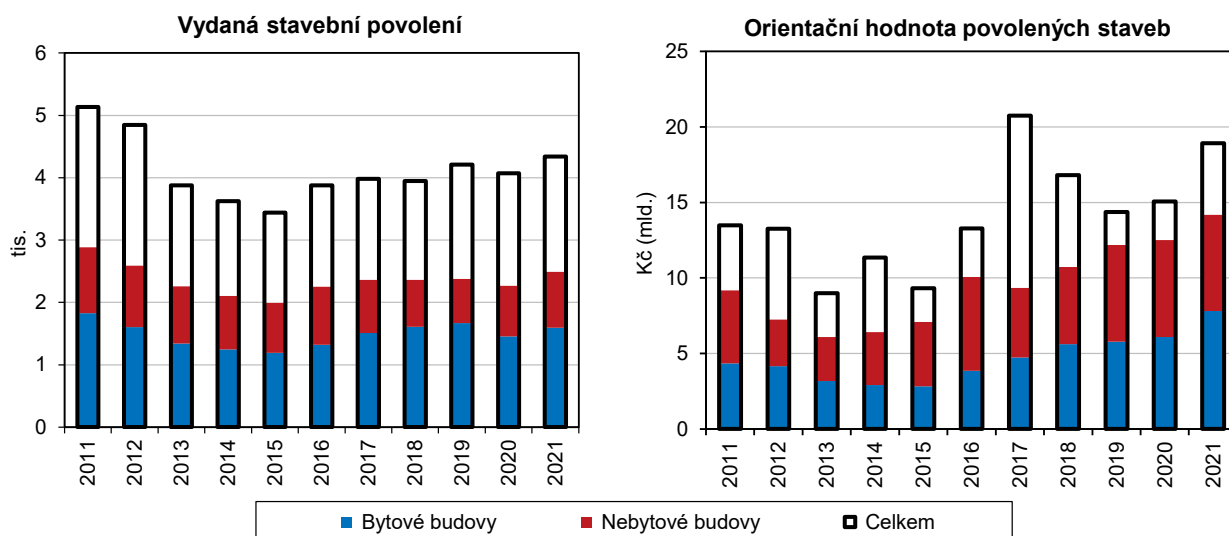
V průběhu roku 2021 vydaly stavební úřady v Královéhradeckém kraji celkem 4 340 stavebních povolení, a to byl nejvyšší počet za posledních devět let. V tomto období byl vydán historicky nejnižší počet povolení, vůbec nejméně v roce 2015, a to 3 439. Nejvíce stavebních povolení od roku 1994 vydaly úřady v roce 2000 (9 707). Meziroční nárůst v roce 2021 o 6,5 % byl sedmý nejvyšší a podíl kraje na celkovém počtu vydaných stavebních povolení v ČR (celkem 89 949 povolení) se významně nemění a patří mezi kraje k nejnižším (4,8 %). V roce 2021 bylo vydáno 57,4 % povolení na budovy a zbylých 42,6 % na inženýrské stavby. Stavební povolení na bytové domy tvořila 36,8 % z celkového počtu vydaných stavebních povolení v tomto roce.

Průměrná hodnota povolené stavby meziročně vzrostla a byla čtvrtá nejvyšší mezi kraji.

Průměrná hodnota na jedno stavební povolení dosáhla v roce 2021 hodnoty 4,4 mil. Kč a od roku 2000 byla druhá nejvyšší. Maxima dosáhla v roce 2017 (5,2 mil. Kč). I když meziroční nárůst hodnoty byl až sedmý nejrychlejší mezi kraji (o 18,0 %), průměrná hodnota staveb připadající na jedno stavební povolení patří v ČR k těm vyšším, v roce 2021 byla čtvrtá nejvyšší.

Graf 3.25 Vydaná stavební povolení podle druhu stavby v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Orientační hodnota nově povolených staveb byla třetí

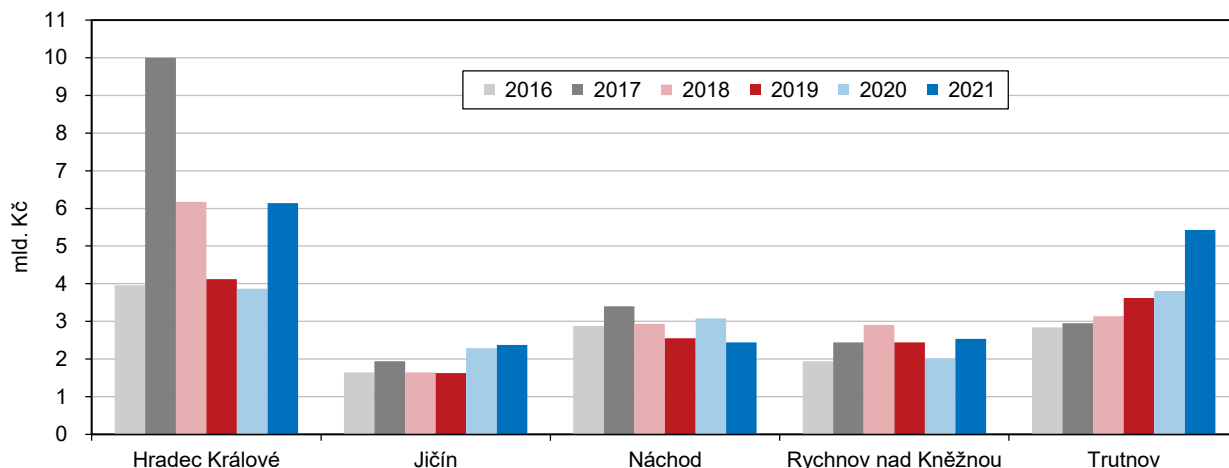
Orientační hodnota vydaných stavebních povolení v Královéhradeckém kraji představovala v roce 2021 hodnotu 18 928 mil. Kč a v dlouhodobé časové řadě

nejvyšší v celé historii sledování.

od roku 1994 to byla třetí nejvyšší hodnota. Vyšší hodnota vydaných stavebních povolení byla jen v roce 2017 a 2010 (20 748 mil. Kč, resp. 19 697 mil. Kč). Meziroční nárůst byl více než čtvrtinový, pátý nejvyšší mezi kraji. Nejvyšší částka z hodnoty vydaných stavebních povolení byla určena na výstavbu budov (15 371 mil. Kč, tj. 81,2 %), na výstavbu inženýrských staveb dopravních bylo vydáno 1 966 mil. Kč, tj. 10,4 % a zbylých 1 591 mil. Kč, tj. 8,4 % na ostatní inženýrské stavby.

Graf 3.26 Orientační hodnota povolených staveb podle okresů v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

V roce 2021 dosáhla hodnota povolených bytových budov nejvyšší částky 7,8 mld. Kč.

Z hlediska typu výstavby se hodnota povolených bytových budov dostala na historicky nejvyšší hodnotu od roku 2000 a dosáhla 7 803 mil. Kč, meziroční nárůst činil 28,2 % a tempo růstu bylo páté nejvyšší mezi kraji. Orientační hodnota povolených nebytových budov dosáhla historicky druhého nejvyššího maxima a vzrostla meziročně o 47,5 % na 7 567 mil. Kč, mezi kraji to bylo třetí nejrychlejší tempo růstu.

Bytová výstavba

Zahájených bytů bylo nejvíce od roku 2010, meziroční nárůst byl o 15,7 %.

V roce 2021 byla v Královéhradeckém kraji zahájena výstavba 1 787 bytů, tj. o 243 bytů, o 15,7 % více než v předchozím roce 2020. Byl to nejvyšší počet od roku 2010. V rámci kraje doznaly meziroční nárůst jen tři okresy, nevýraznější byl v okrese Trutnov (o 250 bytů, tj. o 78,1 %), v okrese Rychnov nad Kněžnou a Jičín představoval nárůst shodně více než 28 %, tj. 60 resp., 44 bytů. Naopak v okrese Hradec Králové a Náchod došlo k poklesu (o 13,7 %, resp. 10,9 %).

Nejvíce zahájených bytů bylo v okresech Trutnov a Hradec Králové.

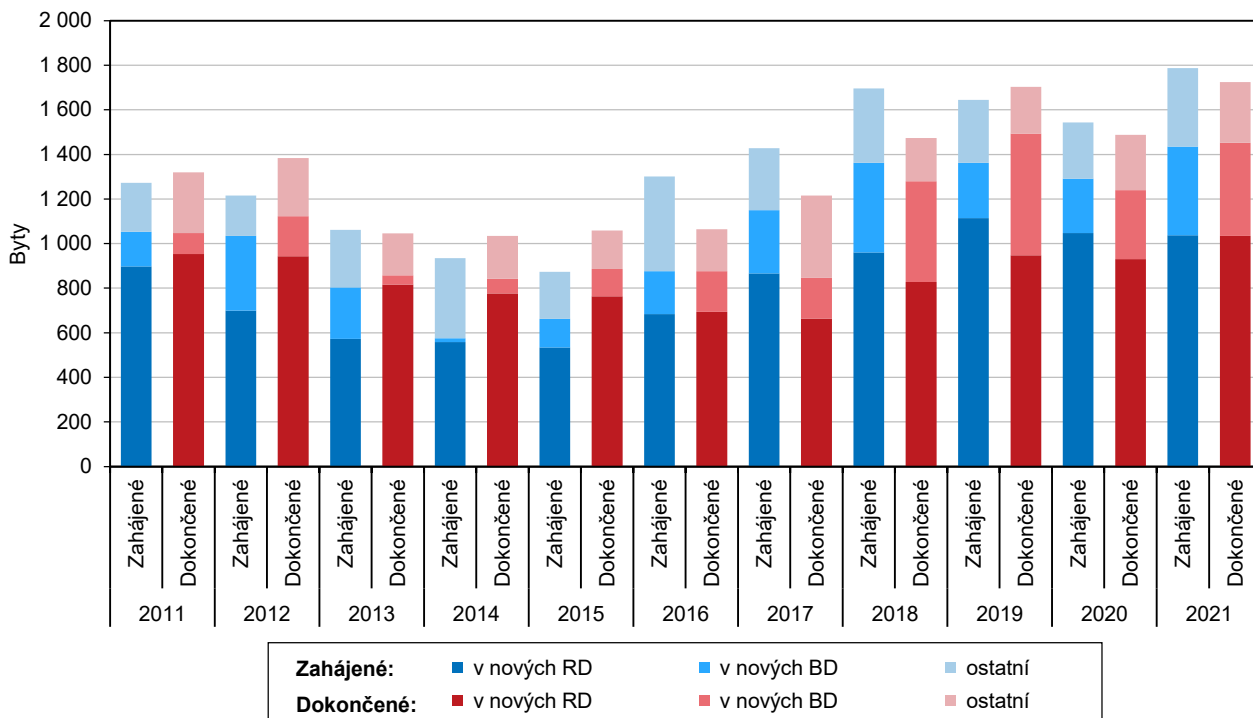
Více než šedesát procent z celkového počtu zahájených bytů bylo situováno do dvou největších okresů v kraji Trutnova (31,9 %, tj. 570 bytů) a Hradce Králové (29,9 %, tj. 534 bytů). Podíl ostatních tří okresů byl výrazně nižší, Rychnov nad Kněžnou se podílel více než jednou sedminou, okresy Náchod a Jičín každý více než desetinou.

Graf 3.27 Bytová výstavba v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

Největší počet bytů byl zahájen v rodinných domech, nejvíce v okrese Hradec Králové.

Z celkového počtu zahájených bytů jich 58,0 %, tj. 1 037 bytů připadlo na novostavby v rodinných domech. Je to šestý nejvyšší počet od roku 1994. Téměř třetina byla umístěna v okrese Hradec Králové, pětina v okrese Trutnov a podíl zbývajících třech okresů se pohyboval od 17,3 % v okrese Rychnov nad Kněžnou po 13,3 % v okrese Jičín.

Více než pětina nových bytů byla zahájena v bytových domech, nejvíce v okrese Trutnov.

Druhý nejvyšší počet zahájených bytů byl v nových bytových domech, které jsou převážně budovány ve městech. V roce 2021 jich bylo zahájeno v kraji celkem 398 (22,3 % z celku). Výstavba více než poloviny z nich byla zahájena v okrese Trutnov (217 bytů), více než čtvrtina v okrese Hradec Králové (112 bytů), nejméně pak v okresech Jičín (34 bytů), Rychnov nad Kněžnou (22 bytů) a Náchod (28 bytů), což tvoří dohromady necelou pětinu z celku.

Intenzita zahájených bytů i podíl kraje na celkovém počtu byly podprůměrné.

Zahájené byty v Královéhradeckém kraji v roce 2021 tvořily 4,0 % z celkového počtu v celé ČR. S tím souvisí i nízká intenzita bytové výstavby, na tisíc obyvatel kraje připadlo 3,3 bytů, když průměr za ČR činil 4,3 bytů. Oba ukazatele řadí kraj na pátou nejnižší příčku mezi čtrnácti kraji.

Tempo růstu dokončených bytů bylo 2. nejrychlejší mezi kraji.

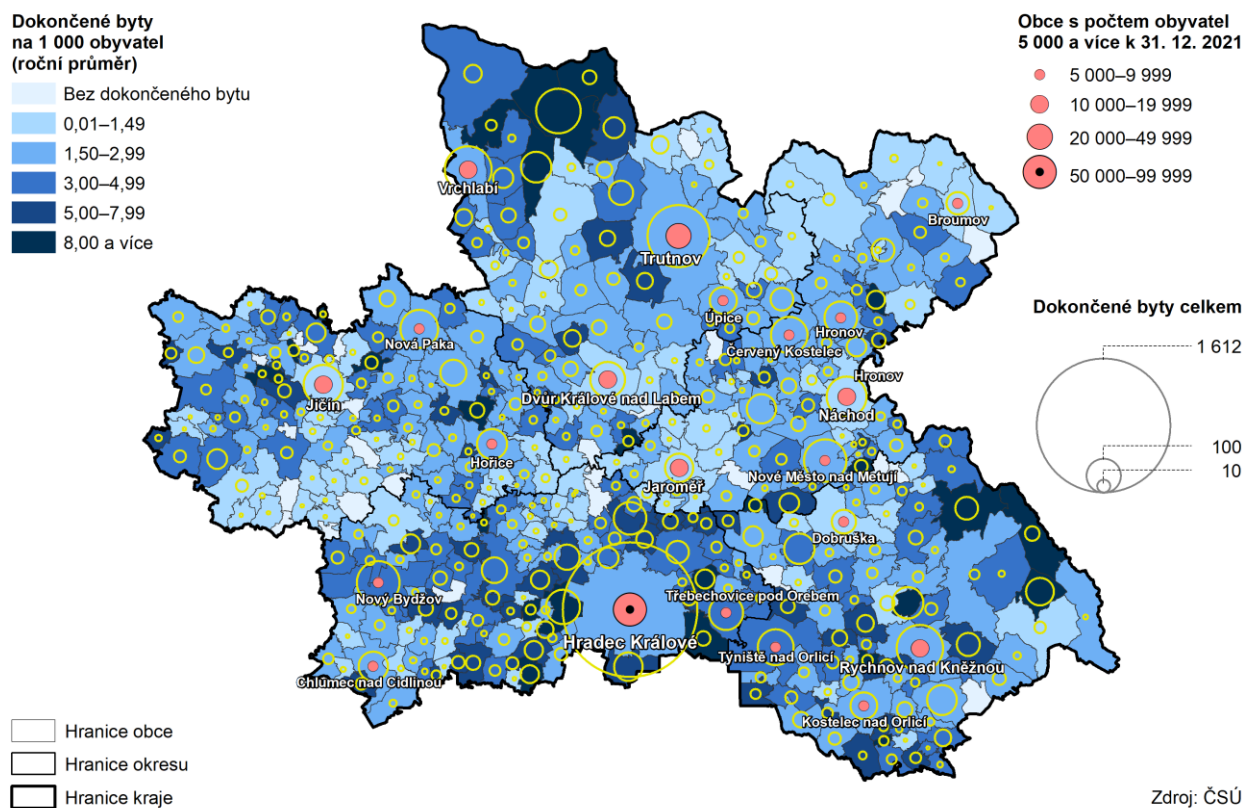
Počet dokončených bytů v Královéhradeckém kraji v roce 2021 byl téměř shodný s počtem bytů zahájených. V kraji jich bylo dokončeno celkem 1 725, to byl druhý nejvyšší počet od roku 2010. Došlo k meziročnímu nárůstu o 237 bytů, tj. o 15,9 %, v relativním vyjádření je to druhé nejrychlejší tempo růstu mezi kraji po Kraji Vysočina.

Téměř 60 % dokončených bytů bylo v rodinných domech.

V novostavbách rodinných domů bylo zkolaudováno 1 034 bytů, tj. 59,9 % z celku, v novostavbách bytových domů 418 bytů, tj. 24,2 %. Zbytek připadl na úpravy bytů v již dokončených rodinných a bytových domech. Počet dokončených bytů

v novostavbách rodinných domů dosáhl svého maxima od počátku jeho sledování v roce 1989.

Bytová výstavba v obcích Královéhradeckého kraje v letech 2016 až 2021

Více než 35 % nových bytů bylo dokončeno v okrese Hradec Králové.

Dlouhodobě nejvíce bytů v rámci kraje je dokončováno v okrese Hradec Králové, v roce 2021 to bylo 610 bytů, tj. 35,4 %. Druhý nejvyšší počet dokončených bytů byl v okrese Rychnov nad Kněžnou 370 bytů, tj. 21,4 % z celku a meziroční nárůst byl téměř 70%. Podíl ostatních okresů na dokončených bytech v kraji byl nižší, Trutnov 17,6 %, Náchod 13,9 % a Jičín 12,5 %.

V okrese Rychnov nad Kněžnou byl nejvyšší podíl bytů v nových bytových domech.

Téměř 60 % z celkového počtu dokončených bytů v kraji připadlo na novostavby v rodinných domech. Výjimku tvoří okres Rychnov nad Kněžnou, kde činil tento podíl jen 47,3 %, v ostatních čtyřech okresech byl více než 60%. Naopak v okrese Rychnov nad Kněžnou bylo dokončeno 153 bytů v novostavbách bytových domů, které tvoří 40,9 % z celku, a je to nejvyšší podíl z okresů v rámci kraje.

Intenzita dokončených bytů byla v kraji podprůměrná.

Počet dokončených bytů v přepočtu na tisíc obyvatel středního stavu dosáhl v roce 2021 v kraji hodnoty 3,18 bytů a zůstal pod průměrem ČR (3,29 bytů), mezi kraji to byla šestá nejvyšší hodnota. Intenzita dokončené bytové výstavby v Královéhradeckém kraji se dlouhodobě (od roku 2003) pohybuje pod republikovým průměrem.

Hodnota metru čtverečního obytné plochy dokončených bytů v rodinných domech byla o 6,7 tis. Kč vyšší než v bytových domech.

Investiční náklady na výstavbu 1 m² obytné plochy bytů dokončených v nových rodinných domech v období 2014–2021 v kraji rostly obdobně jako v průměru za ČR. V roce 2021 se jejich hodnota vyšplhala na 43,7 tis. Kč a v celorepublikovém srovnání byla podprůměrná (44,7 tis. Kč), mezi kraji 8. nejvyšší. Tradičně nejvyšší hodnota byla v hl. městě Praze (59,8 tis. Kč). Investiční náklady dokončených bytů v nových bytových domech byly více proměnlivé, než tomu bylo u rodinných domů.

Dlouhodobě je v průměru za ČR i za Královéhradecký kraj jasný trend růstu. V roce 2021 činila hodnota 1 m² obytné plochy v nových bytových domech 37,0 tis. Kč, meziročně to představovalo 10% pokles a mezi kraji to byla čtvrtá nejnižší hodnota. Náklady na výstavbu 1 m² obytné plochy byly v Královéhradeckém kraji v roce 2021 u rodinných domů vyšší o 6,7 tis. Kč než u domů bytových.

Doprava

Přibýlo 22 km dálnice v okresech Hradec Králové a Náchod.

Silniční síť v Královéhradeckém kraji byla v roce 2021 tvořena 3 763 km silnic I. až III. třídy a dálnic, která je v kraji v provozu od prosince 2006. V roce 2021 přibýlo 22,6 km dálnic, z toho v okrese Hradec Králové 16,5 km a v okrese Náchod 6,2 km. Délka silnic zůstala v kraji beze změn. Ke konci roku 2021 bylo nejvíce kilometrů silničních komunikací v okrese Jičín (23,3 %), dále v okrese Hradec Králové (21,9 %), Rychnov nad Kněžnou (20,8 %) a nejméně v okresech Trutnov (17,1 %) a Náchod (16,9 %). Díky sousedství Královéhradeckého kraje s Polskem je území kraje z hlediska dopravy zatíženo tranzitní dopravou nejvíc v okrese Náchod a v samotném městě Náchod. Situace by se měla zlepšit po dostavbě dálnice D11 k hranicím s Polskem.

Nejhustší silniční síť je v okrese Jičín.

Hustota silniční sítě v rozsahu 79,1 km na 100 km² je nad průměrem České republiky, mezi kraji byla v roce 2021 čtvrtá nejhustší. Z územního pohledu má kraj nejhustší síť silnic v okrese Jičín (98,8 km na 100 km²) a Hradec Králové (92,5 km na 100 km²) a naopak nejnižší v okrese Trutnov (56,2 km na 100 km²), to souvisí s hustotou sídel a geografickou polohou okresů.

Nejvyšší podíl silnic I. třídy má okres Trutnov.

Ve struktuře komunikací kraje tvoří dálnice délkou 43,5 km pouhých 1,2 % z komunikační sítě, silnice I. třídy 11,5 % (oba typy určené zejména pro dálkovou a mezinárodní dopravu), silnice II. třídy 24,0 % a nejvíce silnice III. třídy 63,3 % (slouží k propojení obcí). Dálnice se na délce silničních komunikací v okrese Hradec Králové podílí 4,5 % a v okrese Náchod 1,0 %. Silnic I. třídy má nejvíce na svém území okres Trutnov (26,3 %), silnic II. třídy okres Rychnov nad Kněžnou (28,5 %) a silnic III. třídy okres Jičín (26,4 %).

Délka železničních tratí v kraji tvoří 7,5 % tratí ČR.

Provozní délka železničních tratí činila koncem roku 2021 celkem 714,9 km, což je 7,5 % železničních tratí v ČR a pátá nejdelší mezi kraji. Délka splavných vodních cest pro pravidelnou dopravu činila 24,5 km, což představuje 3,4 % ze 726 km vodních cest v ČR a 8. místo mezi kraji.

Počet evidovaných osobních aut vzrostl meziročně o necelé procento.

V evidenci vozidel bylo v kraji ke konci roku 2021 registrováno 317 181 osobních automobilů včetně dodávkových. Meziročně došlo k navýšení o 2,0 tis., tj. o 0,6 %, proti roku 2016 o 37,6 tis. aut, tj. o 13,4 % a za posledních dvacet let přibýlo 118,1 tis. aut, to představuje téměř 60% nárůst. Ve sledovaném období 2016–2021 přibýlo do evidence nejvíc automobilů v roce 2017, bylo to téměř 11 tisíc aut.

Cestovní ruch

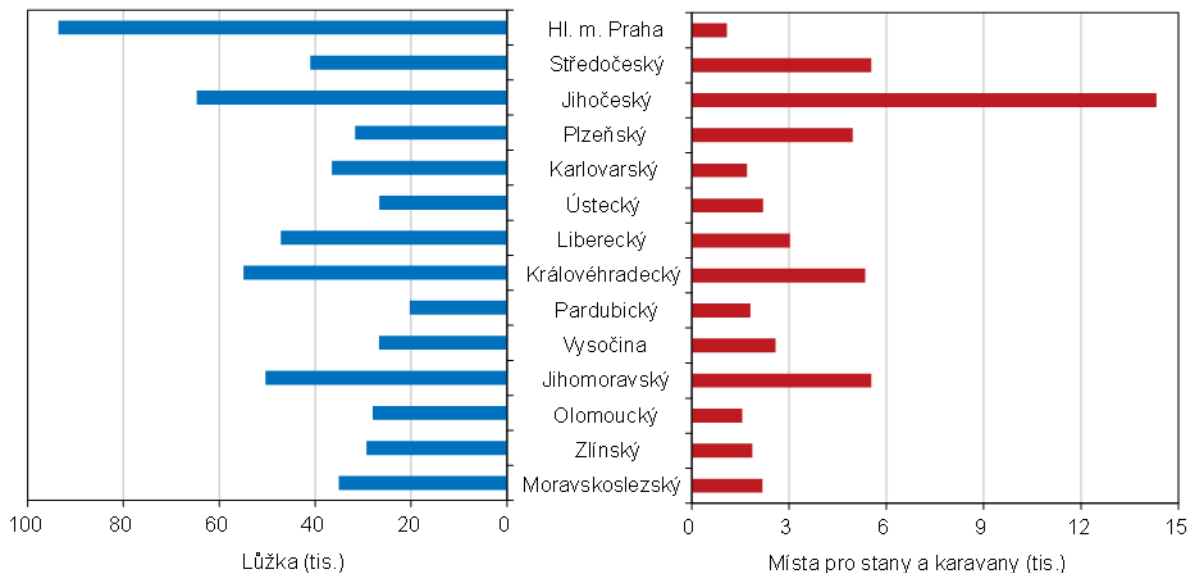
V hromadných ubytovacích zařízeních se v roce 2021 ubytovalo 939 tis. hostů, meziročně o 5,6 % méně.

Královéhradecký kraj je, díky své poloze a přírodním zajímavostem, typický svým rozvinutým cestovním ruchem, který má pro jeho rozvoj nemalý význam. Počtem hromadných ubytovacích zařízení a zejména návštěvností se kraj řadí trvale na přední místa mezi kraji. V roce 2021 to byl druhý nejvyšší počet hromadných ubytovacích zařízení a třetí nejvyšší počet lůžek mezi kraji. V posledním sledovaném roce se v Královéhradeckém kraji ubytovalo 939,3 tis. hostů, což bylo meziročně o 55,8 tis. osob, tj. o 5,6 % méně. V porovnání s předcovidovým rokem 2019, kdy byla návštěvnost v kraji nejvyšší za posledních 10 let, byla dvoutřetinová. Pokles byl způsoben odlivem zahraniční klientely. Domácích turistů (rezidentů) bylo 853,6 tis.

osob a tvořili 90,9 % hostů. Přijelo jich meziročně o 3,2 tisíce více, tj. o 0,4 %. Hostů ze zahraničí (nerezidentů) se ubytovalo 85,7 tisíc, tj. o 40,7 % méně než v roce 2020. V Královéhradeckém kraji se ubytovala zhruba desetina z celkového počtu domácích hostů České republiky a 3,3 % z celkového počtu návštěvníků z ciziny.

Graf 3.28 Kapacity hromadných ubytovacích zařízení podle krajů v roce 2021

Zdroj: ČSÚ

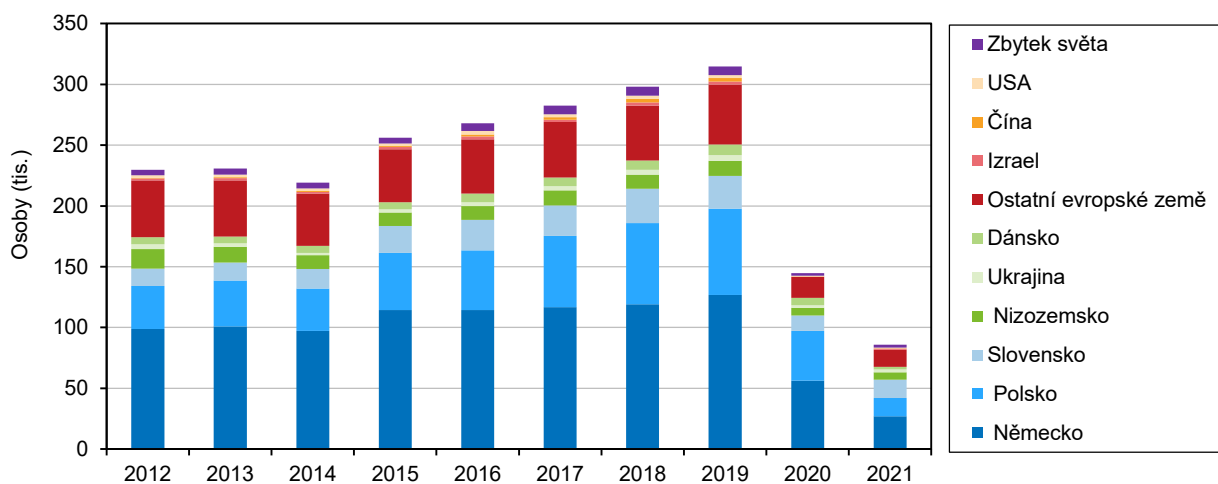

Čtvrtý nejvyšší počet hostů mezi krajů.

V mezikrajském srovnání se v kraji ubytoval čtvrtý nejvyšší počet hostů po hl. městě Praze, Jihomoravském a Jihočeském kraji, stejně tomu bylo u domácích hostů. V celé České republice naopak hostů meziročně přibýlo o 5,0 % vlivem domácích hostů, kterých se ubytovalo meziročně téměř o desetinu více, naopak zahraničních ubýlo o 7,7 %. Domácí hosté ubýli jen v krajích Libereckém a Olomouckém, cizinci v devíti krajích, největší propad byl v Královéhradeckém kraji (o dvě pětiny).

Graf 3.29 Zahraniční hosté ubytovaní v hromadných ubytovacích zařízeních podle země původu v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

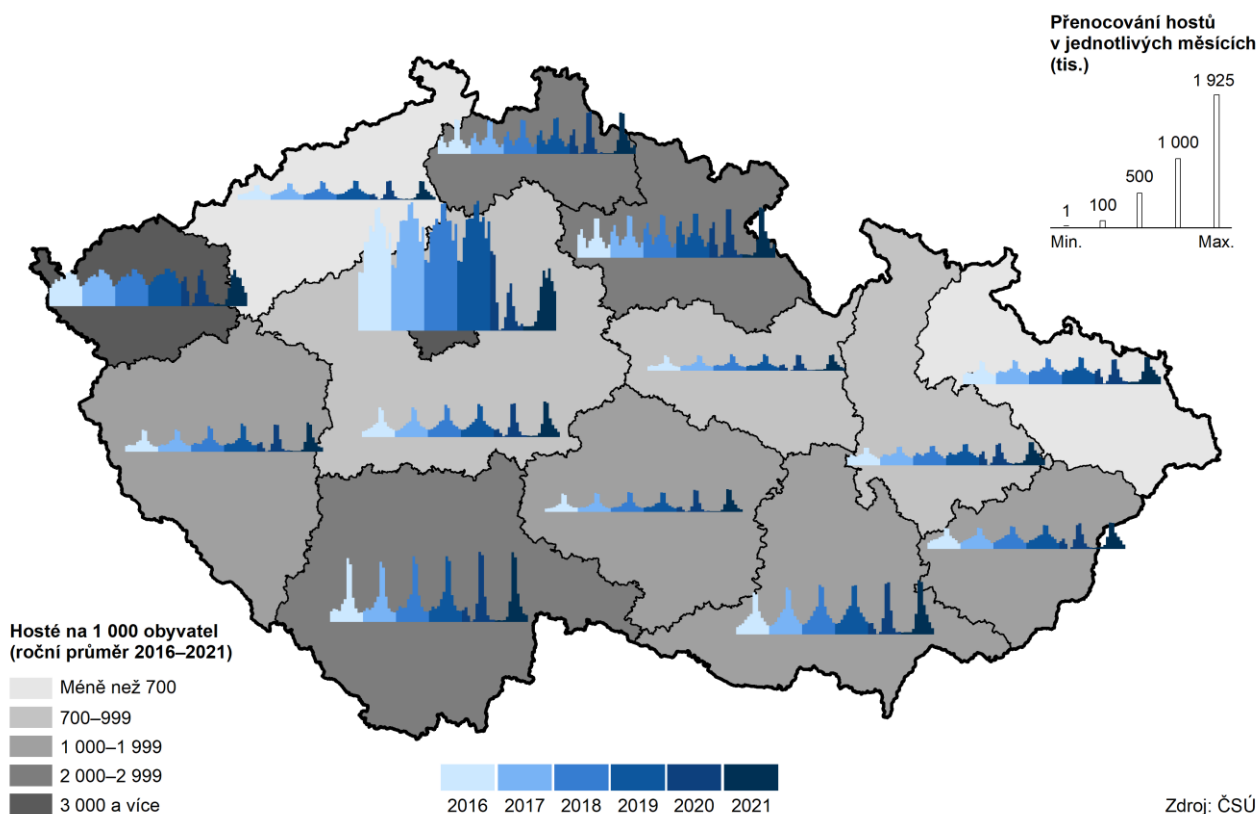
Zahraničních hostů ubýlo a byli nejčastěji z Německa, Polska a Slovenska.

Nejvíce zahraničních hostů (podle státního občanství) přijelo do Královéhradeckého kraje tradičně z Německa, a to 27,0 tisíc. Jejich počet se proti roku 2020 snížil o více než polovinu. Druzí v pořadí byli hosté z Polska (15,1 tis. osob) s úbytkem

o 25,8 tis. osob, tj. o 63,1 % a třetí byli hosté ze Slovenska (15,0 tis. osob s přírůstkem o 2,3 tis. osob, tj. téměř o pětinu). Přibylo i hostů z Ukrajiny (2,4 tis. osob) o 184 hostů, tj. o 8,2 % více. Naopak počet hostů z Nizozemska (6,1 tis. osob) byl nižší, ale jen o 237 osob, tj. o 3,8 % a podobně hostů z Francie (1,4 tis. osob) bylo o 81 osob, tj. o 5,7 % méně. Hostů z Dánska se ubytovalo 2,1 tis. osob, což bylo o 3,8 tis. osob, tj. o 63,5 % méně.

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2016 až 2021

Nejvíce hromadných ubytovacích zařízení se nachází v okrese Trutnov.

V kraji leží nejvyšší pohoří České republiky a s tím souvisí i největší koncentrace hromadných ubytovacích zařízení v Krkonoších v okrese Trutnov, největší počet hotelů a penzionů v tomto okrese. V Královéhradeckém kraji pobývali hosté v průměru 3,2 noci na jeden pobyt, tj. o 0,4 noci více než v průměru za celou republiku. V porovnání s ostatními kraji to byla druhá nejdelší doba pobytu po kraji Karlovarském (4,0 noci na jeden pobyt). Cizinci strávili v našem kraji v průměru 2,8 noci, domácí hosté 3,2 noci.

4. Životní prostředí

Půdní fond

Orná půda tvoří dvě pětiny celkové výměry kraje.

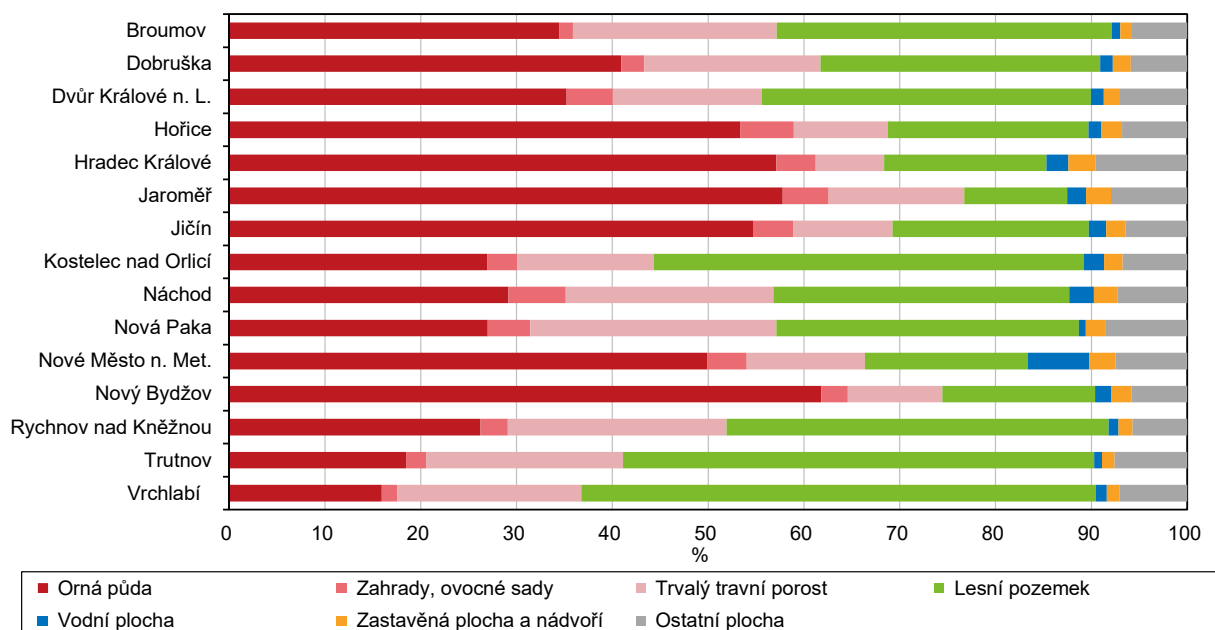
Pro harmonický vývoj krajiny a kvalitu životního prostředí je důležité hospodaření s půdou. Orná půda tvořila k 31. 12. 2021 necelé dvě pětiny celkové výměry kraje, nejvíce je zastoupena v úrodné Polabské nížině v okresech Hradec Králové (59 %) a Jičín (52 %), nejméně v horském okrese Trutnov (22 %).

Orné půdy meziročně stále ubývá, za pět let o 5,4 tis. ha.

Půdní fond v Královéhradeckém kraji zaznamenal ke konci roku 2021 další úbytek orné půdy a vyšší podíl lesních pozemků. Výměra zemědělské půdy od roku 2016 poklesla o 695 ha, tj. o 0,3 %, z toho orná půda o 5 402 ha, tj. o 2,8 %. Snižuje se i podíl orné půdy, největší byl v roce 2019. Z hlediska území okresů ubylo nejvíce zemědělské půdy proti roku 2016 v okrese Rychnov nad Kněžnou celkem 267 ha, orné půdy pak v okrese Trutnov celkem 1,6 tisíc ha.

Graf 4.1 Struktura půdy podle správních obvodů ORP Královéhradeckého kraje k 31. 12. 2021

Pramen: ČÚZK

Více než polovinu rozlohy pěti správních obvodů ORP tvoří orná půda. Správní obvod ORP Vrchlabí má nadpoloviční podíl lesních pozemků.

Struktura půdy ve správních obvodech ORP je velmi rozdílná v rozmanité krajině Královéhradeckého kraje, pro který je typický největší rozdíl mezi nejvyšším a nejnižším bodem v kraji, což je vzhledem k nejvyšší hoře ČR Sněžce v Krkonoších a nížině Polabí nejvíce mezi kraji, a to celkem 1 400 m. Orná půda tvoří více než polovinu výměry správních obvodů ORP Nový Bydžov (62,4 %), Jaroměř, Hradec Králové, Jičín a Hořice, na polovině je téměř u správního obvodu ORP Nové Město nad Metují. Lesní pozemky tvoří více než polovinu výměry správního obvodu ORP Vrchlabí, vyšší zastoupení lesů mají dále správní obvody Trutnov, Kostelec nad Orlicí a Rychnov nad Kněžnou.

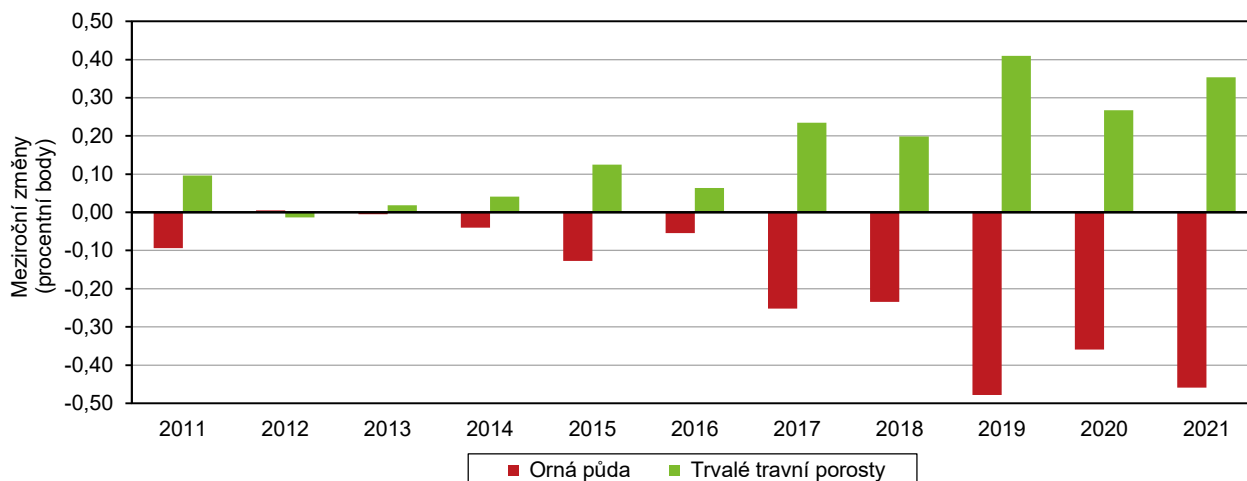
Vodní plochy se za pět let zvětšily o 3,5 %.

Vodních ploch přibývalo za uplynulých pět let celkem o 264 ha, tj. zvětšení o 3,5 % a přibývají ve všech okresech kraje, nejvíce v okrese Hradec Králové, kde se zvětšily o 131 ha, tj. o 7,4 %.

Graf 4.2 Meziroční změny podílů orné půdy a trvalých travních porostů na zemědělské půdě v Královéhradeckém kraji v letech 2011–2021

Pramen: ČÚZK

Zvyšuje se podíl trvalých travních porostů na zemědělské půdě.

Zatímco podíl orné půdy v kraji se snižuje, roste podíl trvalých travních porostů na zemědělské půdě, výrazněji se zvýšil za uplynulých pět let, nejvyšší nárůst byl v roce 2019 a 2021. Za pět let přibýlo téměř 4 tisíce ha trvalých travních porostů, tj. nárůst o 5,4 % a jejich podíl na zemědělské půdě vzrostl na 27,2 %, tj. o 1,5 p. b. Čtvrtinový podíl na výměře správního obvodu ORP mají trvalé travní porosty správního obvodu ORP Nová Paka (25,7 %), následují správní obvody ORP Rychnov nad Kněžnou (22,8 %), Náchod (21,7 %) Broumov (21,3 %) a Trutnov (20,5%).

Chráněná území

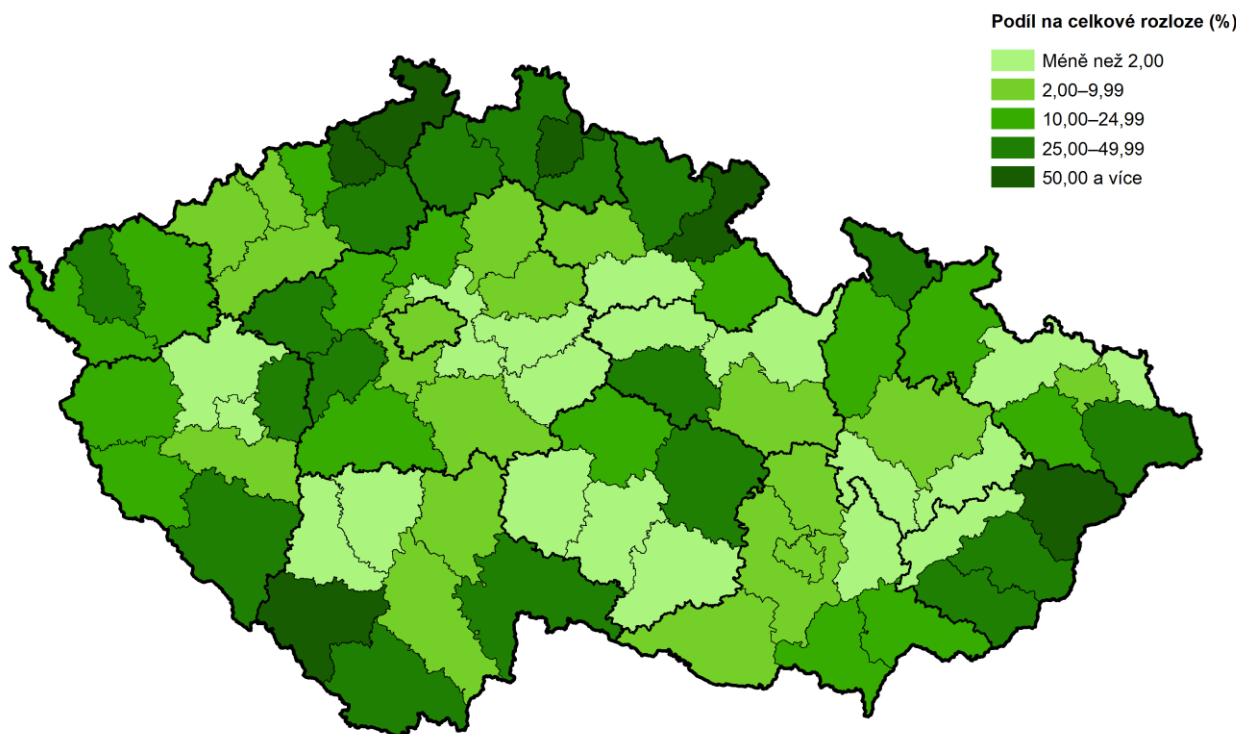
Chráněná území tvoří více než pětinu rozlohy kraje.

Chráněná území tvoří více než pětinu rozlohy kraje. Na území se nachází Krkonošský národní park v okrese Trutnov (5,2 % rozlohy kraje), tři chráněné krajinné oblasti (14,9 % rozlohy kraje) a 138 maloplošných chráněných oblastí (1,9 % rozlohy kraje). Mezi chráněné krajinné oblasti patří Broumovsko (okres Náchod), Český ráj (okres Jičín a území krajů Středočeského a Libereckého) a Orlické hory (okres Rychnov nad Kněžnou a území kraje Pardubického).

V okrese Náchod je více než polovina jeho výměry zvláště chráněným územím.

Nejvyšší podíl zvláště chráněných území na celkové výměře má okres Náchod (50,1 %), čtvrtina území je chráněna v okresech Trutnov (25,6 %) a Rychnov nad Kněžnou (24,1 %). Z pohledu ochrany přírody a krajiny má okres Trutnov, zejména na území Krkonoš, nejvíce chráněných ptačích oblastí a evropsky významných lokalit v kraji.

Zvláště chráněná území v okresech k 31. 12. 2021

Pozn.: zahrnutý národní parky, chráněné krajinné oblasti, národní přírodní rezervace, přírodní rezervace, národní přírodní památky a přírodní památky. V ukazateli jsou zohledněny vzájemné překryvy chráněných území (tzn. nejsou započítána maloplošná ZCHÚ ležící na území velkoplošných ZCHÚ).

Pramen: AOPK ČR

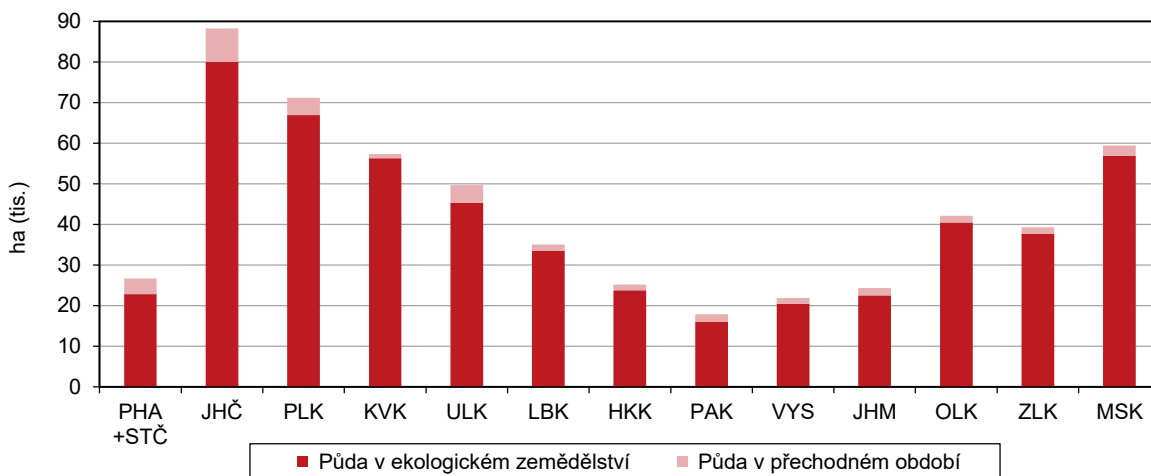
Ekologické zemědělství

Rozšiřují se plochy ekologického zemědělství. Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové rozloze v ČR činil 4,5 %.

Přibývá ekologických zemědělců i ekologicky obhospodařované zemědělské půdy (půda v přechodném období přechází po splnění podmínek počtu let do ekologického zemědělství). V roce 2021 se v kraji hospodařilo na 25,2 tis. ha ekologicky obhospodařované půdy, z toho na 23,8 tis. ha v ekologickém zemědělství a na 1,4 tis. ha půdy v přechodném období. Na její celkové výměře v České republice se kraj podílel 4,5 %.

Graf 4.3 Výměra půdy v ekologickém zemědělství podle krajů k 31. 12. 2021

Pramen: Ministerstvo zemědělství

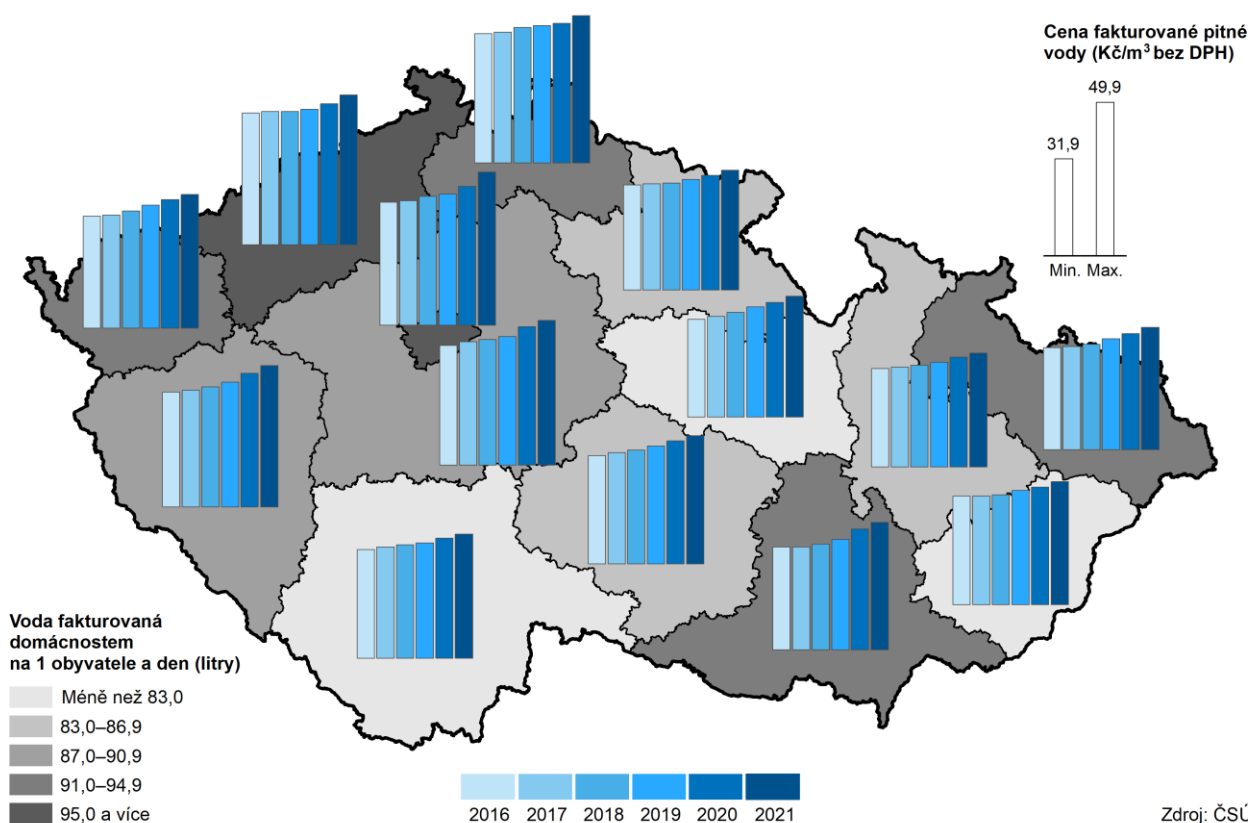

Vodovody a kanalizace

Spotřeba vody v domácnostech vzrostla za rok 2021 o 4,1 litru na osobu a den a byla meziročně nejvyšší.

Vodou z vodovodů je v Královéhradeckém kraji zásobováno již 97,0 % obyvatel, shodně jako v průměru za Českou republiku a mezi kraji je to 9. pořadí. Podle výsledků o vodovodech a kanalizacích za rok 2021 vzrostla spotřeba fakturované vody v Královéhradeckém kraji meziročně o 1,7 litru na osobu a den a množství vody fakturované domácnostem o 1,2 litru na osobu a den. Spotřeba se ve sledovaném období 2016–2021 pohybovala od 120 do 126 litrů na osobu a den, u domácností mezi 78 a 85 litry na osobu a den a je pod republikovým průměrem.

Spotřeba vody v roce 2021 a vývoj cen vody

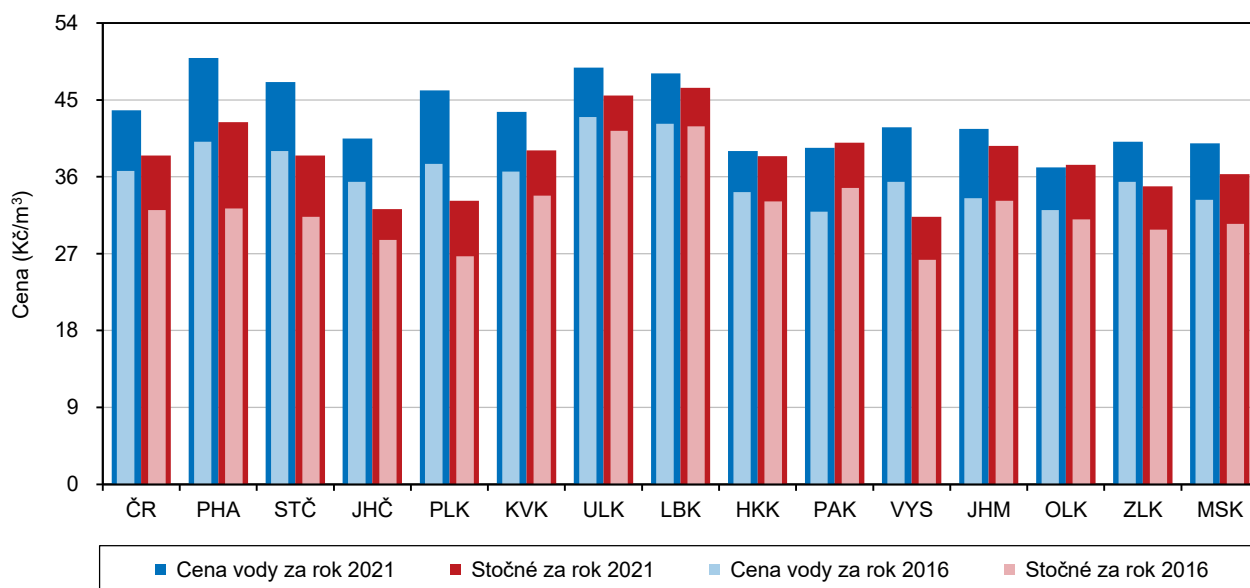

Ceny vodného a stočného nadále rostly, meziročně vzrostla cena vody o 1,6 Kč/m³ a stočné o 1,2 Kč/m³.

Cena vody i stočné se meziročně nadále zvyšovaly, cena vody dosáhla v roce 2021 na 39,0 Kč/m³ a stočné na 38,4 Kč/m³. Vodné meziročně vzrostlo o 1,6 Kč/m³ a proti roku 2016 o 4,8 Kč/m³, stočné o 1,2 Kč/m³ a proti roku 2016 o 5,3 Kč/m³. Cena vody byla v kraji o 4,8 Kč/m³ pod celorepublikovým průměrem a cena stočného jen o 0,1 Kč/m³ nižší.

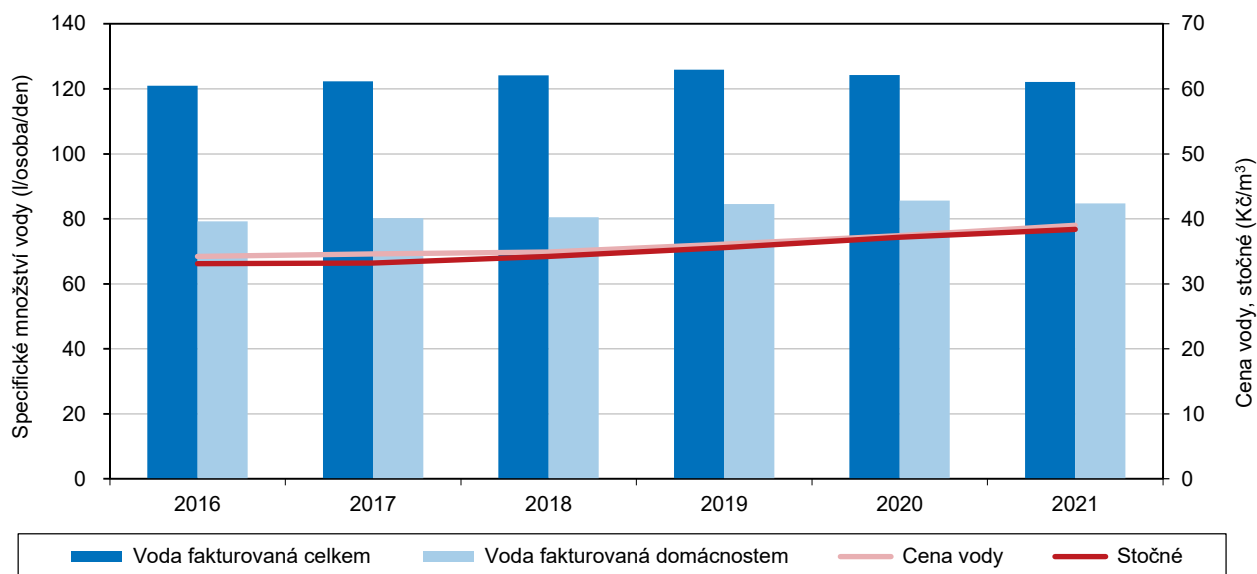
Graf 4.4 Průměrná cena vody a stočné podle krajů v letech 2016 a 2021

Zdroj: ČSÚ

Graf 4.5 Specifické množství fakturované vody, cena vody a stočné v Královéhradeckém kraji

Zdroj: ČSÚ

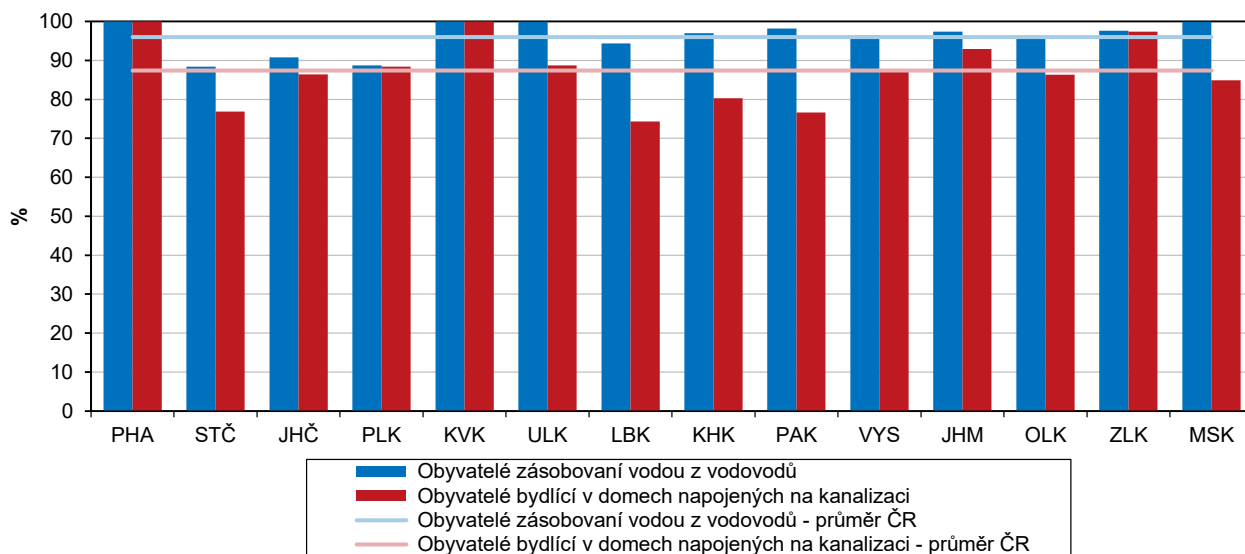
Na kanalizaci s čistírnou odpadních vod bylo v roce 2021 napojeno 76,1 % obyvatel.

Podíl obyvatel kraje bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci vzrostl a v roce 2021 činil 80,3 %, v roce předchozím to bylo 79,6 %. Průměr ČR byl 87,4 % a mezi kraji je to 11. pořadí. Na kanalizaci s čistírnou odpadních vod bylo napojeno 76,1 % obyvatel. V roce 2021 bylo v kraji celkem 143 čistíren odpadních vod (ČOV) s celkovou kapacitou 226 tisíc m³ na den.

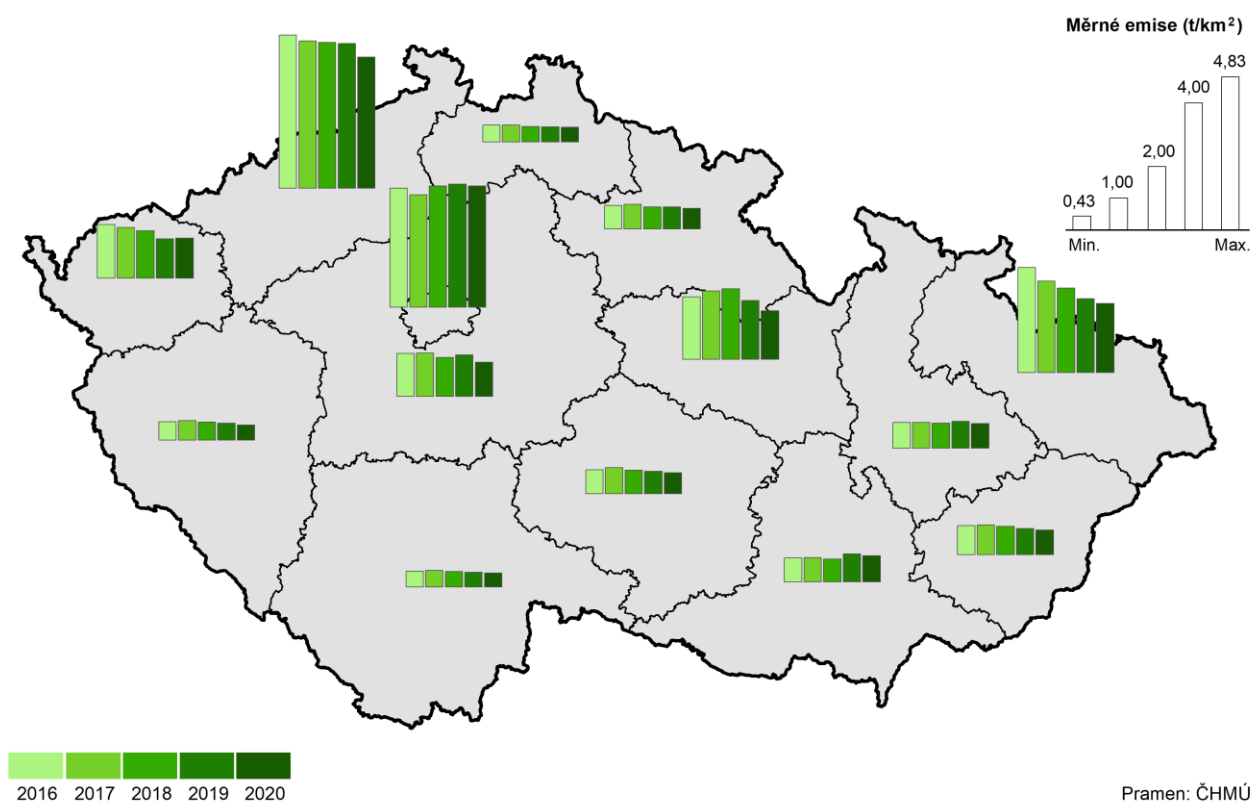
Graf 4.6 Podíl obyvatel zásobovaných vodou a napojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu podle krajů v roce 2021

Zdroj: ČSÚ

Emise

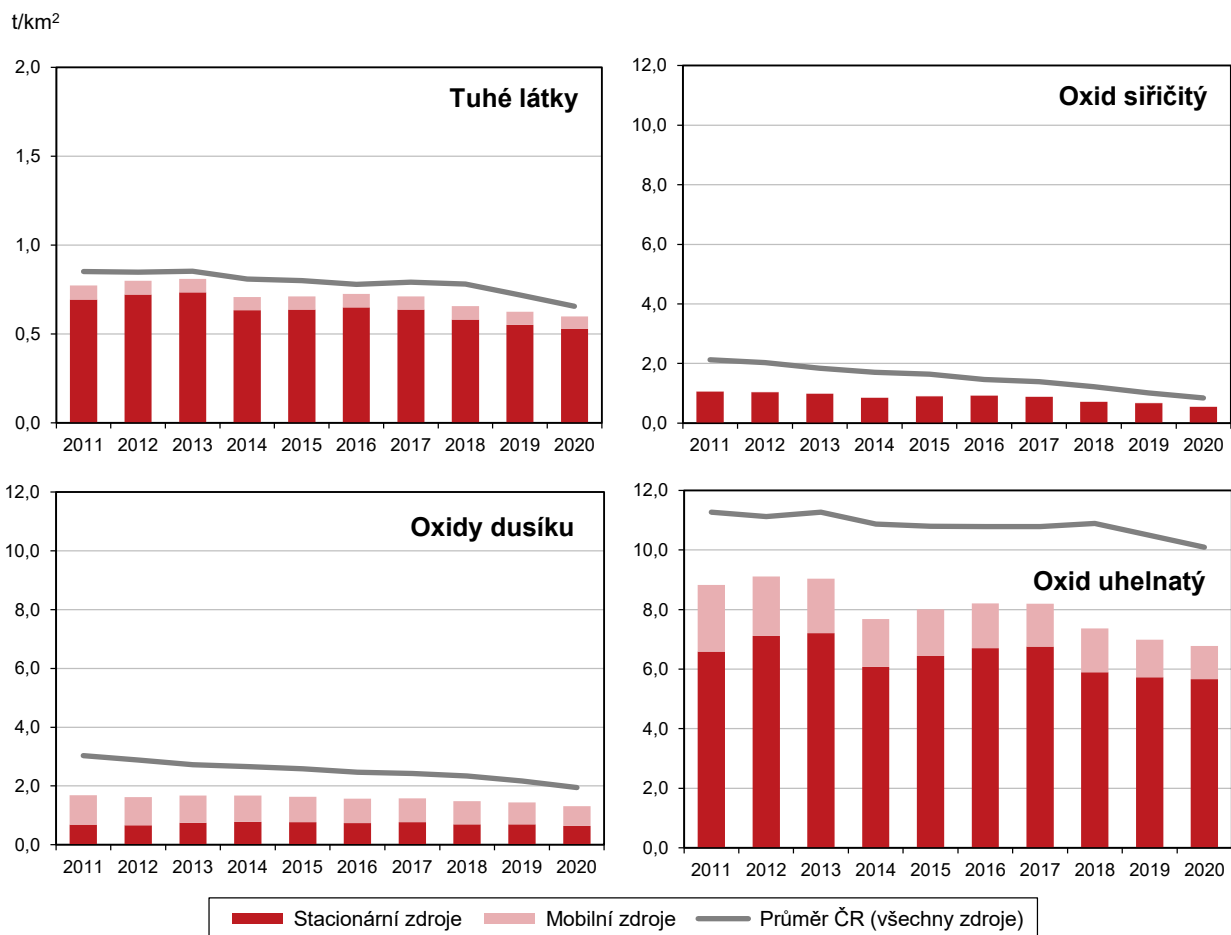
Emise oxidů dusíku (REZZO 1-3) v krajích v letech 2016 až 2020

Emise hlavních znečišťujících látek klesají a hodnoty byly pod celorepublikovou úrovní.

Ovzduší v Královéhradeckém kraji patří k těm méně znečištěným v ČR i podle výskytu oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší vzhledem k cílovým imisním limitům pro ochranu zdraví. Emise znečišťujících látek vypouštěných do ovzduší se v Královéhradeckém kraji ve sledovaných letech 2011–2020 postupně snižovaly, zejména vlivem stacionárních zdrojů. U emisí je kraj stále pod úrovní hodnot za Českou republiku, u tuhých látek a oxidu siřičitého zejména vlivem stacionárních zdrojů, u oxidu dusíku a oxidu uhelnatého i vlivem mobilních zdrojů.

Graf 4.7 Měrné emise základních znečišťujících látek podle zdroje znečištění v Královéhradeckém kraji

Měrné emise všech sledovaných emisí byly pod úrovní znečištění v ČR.

Měrné emise oxidů dusíku, oxidu siřičitého i oxidu uhelnatého stále byly v kraji pod úrovní hodnot za Českou republiku. Hodnoty měrných emisí tuhých látek kopírovaly republikové průměry.

Odpady

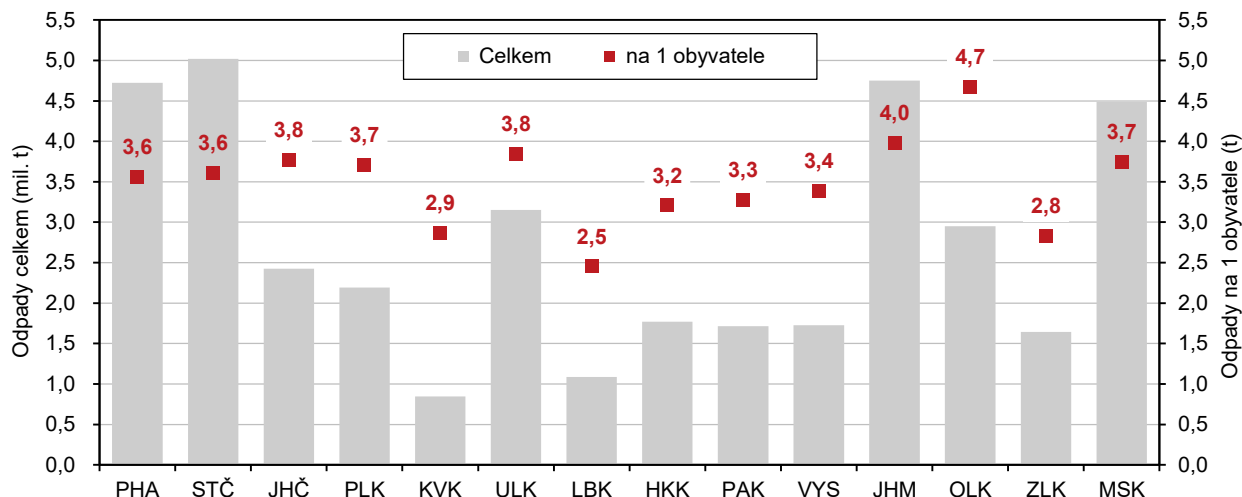
Produkce podnikového odpadu se zvyšuje.

Královéhradecký kraj se v produkci odpadů, a to jak absolutně tak v přepočtu na 1 obyvatele, řadí již dlouhodobě k regionům s menším zatížením. Produkce odpadů celkem v přepočtu na 1 obyvatele dosáhla v roce 2020 již 3 208 kg na 1 obyvatele, zatímco v roce 2017 to bylo 2 836 kg, což bylo o 472 kg více, tj. o 13,3 %.

Graf 4.8 Produkce odpadů celkem podle krajů v roce 2020

Zdroj: ČSÚ

Na 1 obyvatele připadlo v roce 2020 celkem 526 kg komunálního odpadu.

Obyvatel kraje vyprodukoval v roce 2020 v průměru 526 kg odpadu za rok, což byl meziroční nárůst o 2 kg a proti roku 2017 už o 17 kg odpadu za rok na osobu více. V České republice to bylo v průměru 506 kg na 1 obyvatele.

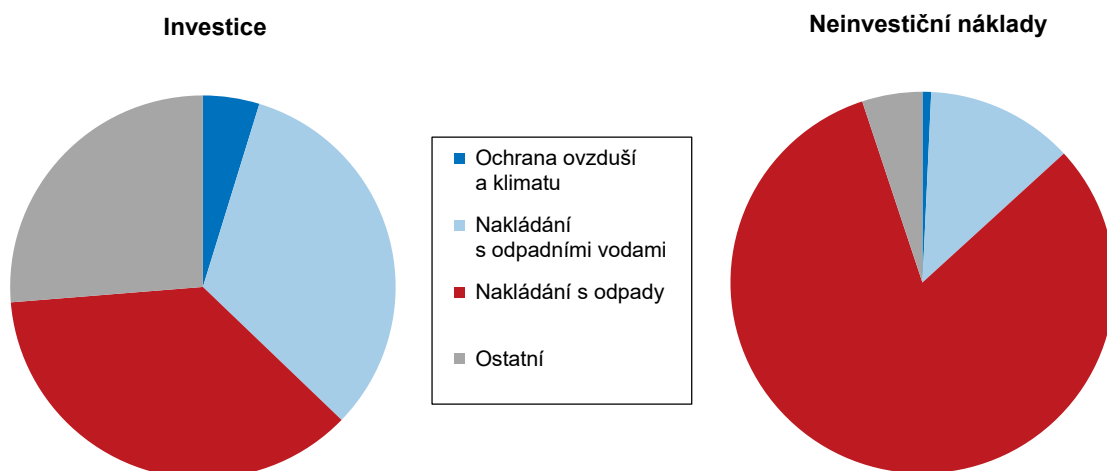
Výdaje na ochranu životního prostředí

V roce 2021 bylo na ochranu životního prostředí v kraji vynaloženo 1,7 tisíc Kč na 1 obyvatele.

Výdaje na ochranu životního prostředí meziročně kolísají. Pořízené investice podle místa investice na 1 obyvatele v roce 2021 činily v kraji 1 684 Kč a byly ve sledovaném období 2016–2021 třetí nejnižší, nejvyšší byly v roce 2020, a to téměř o 1 tisíc Kč.

Graf 4.9 Investice a neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle kraje sídla investora a podle účelu v Královéhradeckém kraji (průměr let 2016–2021)

Zdroj: ČSÚ

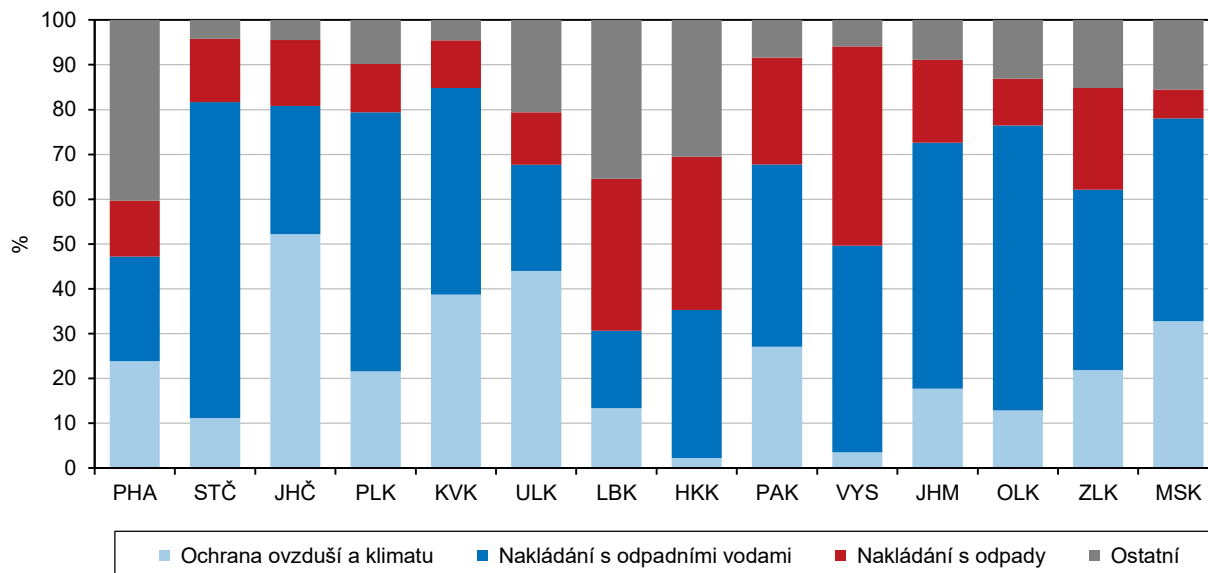

V roce 2021 připadla třetina investic na nakládání s odpadními vodami a třetina na nakládání s odpady.

Investice na ochranu životního prostředí podle sídla investora v Královéhradeckém kraji dosáhly v roce 2021 částky 1,4 mld. Kč, z toho třetina připadla na nakládání s odpadními vodami a třetina na nakládání s odpady. Na ochranu ovzduší připadl nejnižší podíl mezi kraji.

Graf 4.10 Investice na ochranu životního prostředí podle kraje sídla investora v roce 2021

Zdroj: ČSÚ

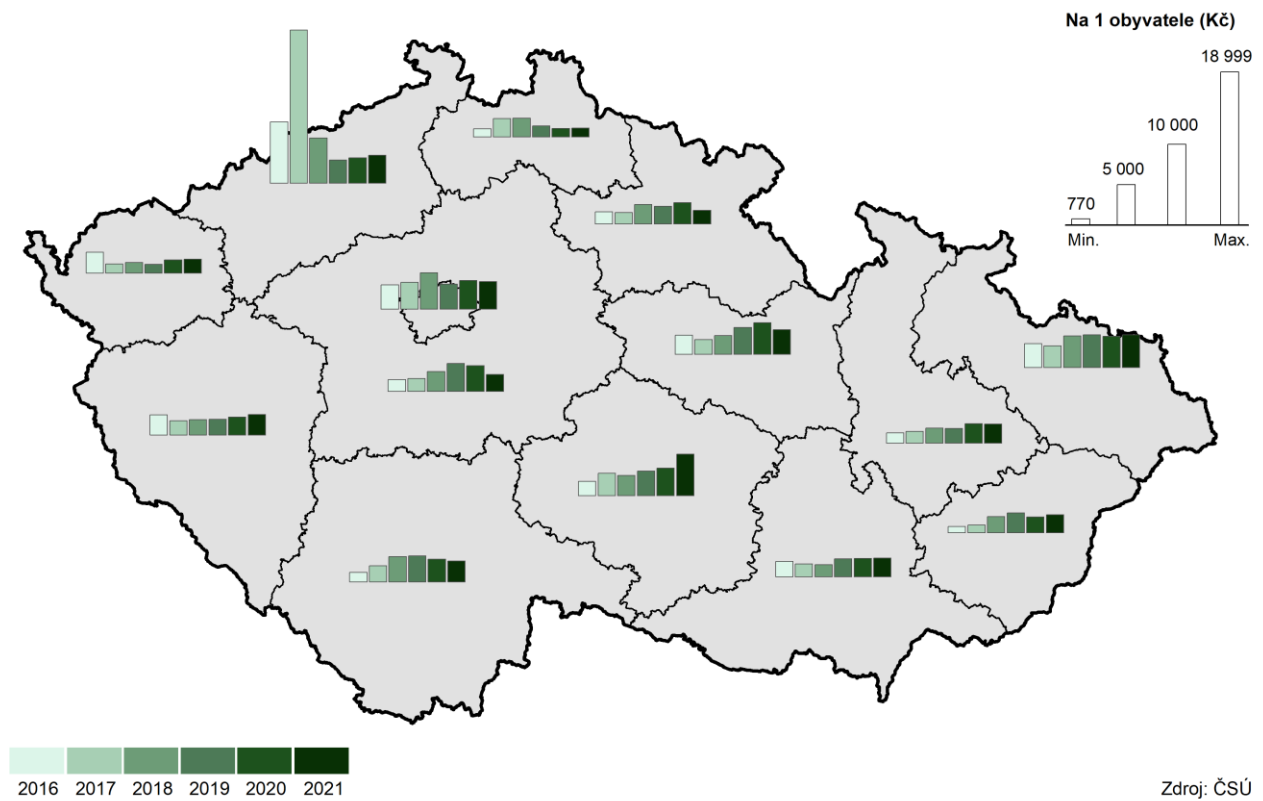

V období let 2016–2021 bylo 80 % neinvestičních prostředků vynaloženo na nakládání s odpadními vodami.

Podle sídla investora se v kraji v roce 2021 vynaložilo celkem 1,5 mld. Kč, také nejvíce ve sledovaném období. Za celé sledované období 2016–2021 bylo po 40 % z celkových investic vynaloženo na nakládání s odpadními vodami a shodně i na nakládání s odpady. Na ochranu ovzduší a klimatu připadlo 5 %. U výše neinvestičních nákladů byla většina (80 %) určena na nakládání s odpadními vodami.

Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2016 až 2021

5. Mezikrajské srovnání

Z pohledu demografického vývoje byly v roce 2021 v řadě ukazatelů zachovány trendy předchozích let. Dlouhodobě trvalým procesem zůstává stárnutí populace. Základní migrační proudy se nemění a převažuje stěhování do Středočeského kraje a hl. m. Prahy. Zvýšená úmrtnost v letech 2020 a 2021 však přinesla pokles naděje dožití mužů i žen ve všech krajích. Na vývoj ekonomiky v posledních letech měla vliv epidemie covid-19 a opatření přijatá proti šíření této nemoci. V roce 2020 došlo k meziročnímu snížení objemu hrubého domácího produktu České republiky o 5,5 % (ve stálých cenách, podle revize zveřejněné v červnu 2022), v roce 2021 HDP Česka vzrostl o 3,5 %, ale k dosažení úrovně předpandemického roku 2019 chyběly 2,2 %. V regionálním pohledu jsou informace o vývoji HDP k dispozici pouze do roku 2020 (regionální účty a výsledky za rok 2021 budou zveřejněny v lednu 2023). Plochy ekologického zemědělství se rozšiřují ve všech krajích. V posledních letech dochází k postupnému snižování měrných emisí znečišťujících látek, velké rozdíly mezi kraji však zůstávají.

Demografický vývoj

Populace stárne ve všech krajích. V průměru nejstarší je obyvatelstvo kraje Zlínského, naopak nejmladší je kraj Středočeský.

Demografický vývoj zaznamenal ve 14 krajích České republiky řadu společných rysů. Jedním z hlavních fenoménů zůstává stárnutí populace, které dokumentuje řada ukazatelů. Průměrný věk obyvatele v České republice se zvyšuje souvisle od jejího vzniku. V roce 2021 dosáhl hodnoty 42,8 let a oproti roku 2001 vzrostl o 3,8 roku. V dlouhodobém pohledu stárne populace všech krajů, avšak různým tempem. Díky tomu se pořadí krajů podle průměrného věku v čase mění. Do roku 2012 bylo průměrně nejstarším obyvatelstvo hlavního města Prahy, které však v roce 2021 bylo vlivem demografických změn druhé nejmladší. Druhé nejpomalejší tempo stárnutí charakterizovalo v uplynulých dvou desetiletích populaci Středočeského kraje. Zatímco v roce 2001 byla třetí nejstarší, o 20 let později již byla nejmladší mezi všemi kraji. Obyvatelstvo Prahy i kraje Středočeského je dlouhodobě nejvíce ovlivněno početnými migračními přírůstky. Vyšší tempa stárnutí byla naopak typická pro regiony s výraznými migračními úbytky. Zcela nejrychlejší byla v kraji Karlovarském a Moravskoslezském. Jestliže obyvatelstvo Karlovarského kraje bylo v roce 2001 nejmladší, v roce 2021 bylo v mezikrajském srovnání třetí nejstarší. Nejvyšší průměrný věk náležel v roce 2021 kraji Zlínskému a Královéhradeckému.

Dlouhodobě klesá podíl osob ve věku 15–64 let a roste podíl osob starších 65 let.

Stárnutí obyvatelstva je determinováno jeho stávající věkovou skladbou. Průběžně je ovlivňováno počty narozených dětí, nadějí dožití a migrací. Homogenním rysem všech krajů je od roku 2008 trvale klesající podíl produktivní populace ve věku 15 až 64 let. Zatímco ještě v roce 2008 přesahoval ve všech krajích 70% hranici, o 13 let později osciloval v rozmezí od 61,9 % v kraji Královéhradeckém do 64,4 % v Praze. Výrazně proměnil věkové složení obyvatelstva odchod populačně silných ročníků do důchodu. Jestliže v roce 2001 žilo v zemi 1 415 tis. osob ve věku 65 a více let (tj. 13,9 %), v roce 2021 jejich počet vzrostl na 2 169 tis. osob (tj. 20,6 %). Nejvyšší podíl osob v postproduktivním věku vykazala dvojice krajů s nejvyšším věkovým průměrem, tj. Královéhradecký a Zlínský. Na opačném pólu pořadí se umístil kraj Středočeský a hlavní město Praha.

Index ekonomického zatížení roste ve všech krajích nepřetržitě již 14 let. Nejvyšší hodnota náleží kraji Královéhradeckému.

Zásadní změny ve věkovém složení obyvatelstva jednotlivých krajů se promítly do proměn indexů stárnutí a ekonomického zatížení. Index stárnutí, tj. počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0 až 14 let, roste od roku 2011 ve všech krajích kromě hlavního města. V Praze byl index stárnutí nejvyšší až do roku 2013. Od roku 2014 přísluší nejvyšší hodnota kraji Královéhradeckému. Naopak nejnižší index stárnutí je posledních 11 let v kraji Středočeském. Počet seniorů zde převážil nad počtem dětí jako v posledním z krajů až v roce 2015. Neměnná tendence charakterizovala vývoj indexu ekonomického zatížení, který vyjadřuje počet osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let. Tento index roste ve všech krajích

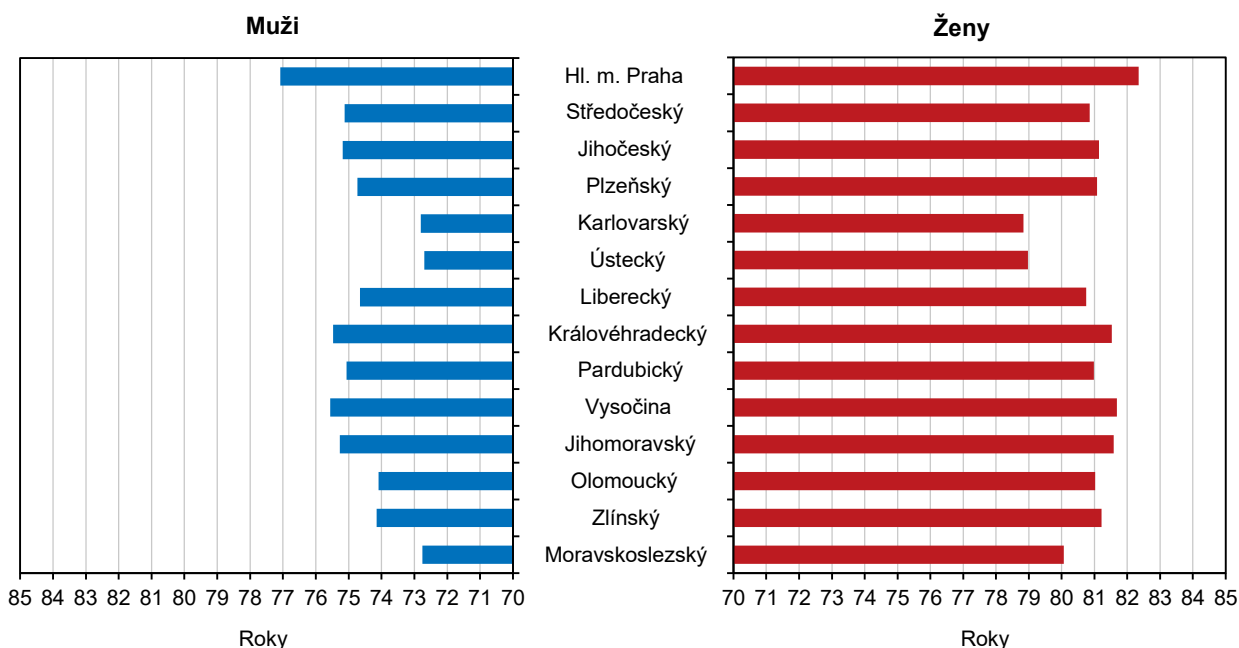
nepřetržitě již 14 let. V posledních čtyřech letech se nezměnila ani pozice krajů s mezními hodnotami. Nejvyšší index ekonomického zatížení náležel kraji Královéhradeckému a nejnižší hlavnímu městu Praze.

Ve všech krajích zemřelo v letech 2020 a 2021 nejvíce obyvatel od roku 2000.

Statistika obyvatelstva byla v letech 2020 a 2021 výrazně ovlivněna epidemií onemocnění covid-19. V obou letech byly počty zemřelých ve všech krajích nejvyšší od vzniku novodobého krajského uspořádání. Nejvyšší hrubá míra úmrtnosti příslušela kraji Karlovarskému, naopak nejnižší hodnoty náležely Praze. V roce 2021 zemřelo v České republice 139,9 tis. osob, tj. nejvíce od konce 2. světové války. Nejčastějšími příčinami úmrtí byly nemoci oběhové soustavy, novotvary a covid-19.

Graf 5.1 Naděje dožití při narození podle pohlaví podle krajů v letech 2020–2021

Zdroj: ČSÚ

Naděje dožití mužů i žen klesla v průměru let 2020 až 2021 ve všech krajích. Nejvyšší hodnoty přísluší Praze.

Společným jmenovatelem demografického vývoje ve všech krajích bylo v průměru let 2020 až 2021 zkrácení očekávané průměrné délky života při narození. S výjimkou Kraje Vysočina byl vyšší pokles zaznamenán v případě mužů. Napříč všemi kraji zůstala naděje dožití žen vyšší než naděje dožití mužů. Nejvyšší genderový rozdíl náležel kraji Moravskoslezskému (o 7,3 let). Nejnižší rozdíl mezi oběma pohlavími příslušel hlavnímu městu Praze (o 5,3 let), která současně vykázala nejvyšší hodnoty naděje dožití mužů (77,1 let) i žen (82,3 let) v mezikrajském srovnání. Pod 74letou hranicí byla v letech 2020 až 2021 očekávaná průměrná délka života mužů při narození v kraji Ústeckém, Moravskoslezském a Karlovarském. Nejnižší naděje dožití žen charakterizovala stejnou trojici krajů, ale v odlišném pořadí.

Nejlidnatějším zůstal kraj Středočeský. Následovala Praha, kraj Jihomoravský a Moravskoslezský.

Zatímco v řadě ukazatelů vykazují kraje souhlasné trendy, v dílčích demografických statistikách jsou tendence zcela protichůdné. Jednu z takových oblastí, spojenou se zásadními krajskými disparitami, představuje migrace. Výrazné přírůstky obyvatel stěhováním charakterizují v dlouhodobém pohledu kraj Středočeský a hlavní město Prahu. Nejvyšší úbytky přísluší kraji Moravskoslezskému. Dlouhodobě protichůdné migrační trendy se podepsaly pod změny v pořadí krajů podle počtu obyvatel. Na konci roku 2021, ve kterém demografická bilance již navazuje na výsledky Sčítání 2021, byl nejlidnatějším kraj Středočeský (1 387 tis. osob). Přes milion obyvatel mělo registrovaný pobyt také v Praze (1 275 tis. osob), kraji Jihomoravském (1 185 tis.

osob) a Moravskoslezském (1 178 tis. osob). Nejméně lidnatým zůstal kraj Karlovarský (283 tis. osob).

Více než třetina cizinců v ČR měla na konci roku 2021 registrovaný pobyt v Praze. Nejnižší podíl cizinců byl v kraji Olomouckém.

Velmi různorodé jsou kraje nejen v počtu obyvatel, ale také ve struktuře obyvatel podle státního občanství. Na konci roku 2021 žilo v České republice 658,6 tis. cizinců s trvalým nebo dlouhodobým pobytem nad 90 dnů (v případě občanů EU s pobytem přechodným). Zatímco v populaci hlavního města Prahy tvořil podíl cizinců 18,5 %, v populaci Olomouckého kraje jen 2,2 %. Republikový podíl 6,3 % cizinců v populaci překonala vedle hlavního města pouze trojice krajů – Plzeňský, Karlovarský a Středočeský.

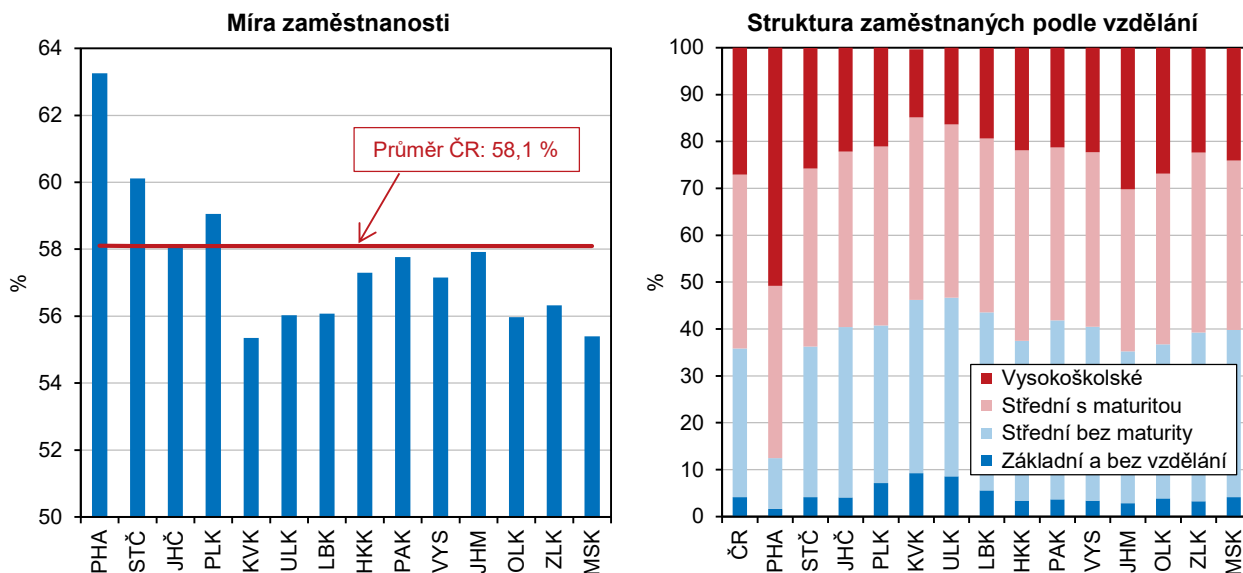
Sociální vývoj

Vývoj zaměstnanosti v letech 2020 a 2021 ovlivnila protiepidemická opatření.

Trh práce, který významně ovlivňují trendy v ekonomickém a demografickém vývoji, byl v souvislosti s příznivým ekonomickým vývojem v letech 2014 až 2019 charakterizován vysokou zaměstnaností. Míra zaměstnanosti dosáhla nejvyšších hodnot na přelomu let 2018 a 2019. Rok 2020 znamenal přerušení dlouhodobého trendu a trh práce se vlivem protiepidemických opatření proměnil, míra zaměstnanosti se meziročně snížila o 0,9 p. b., přičemž významně vyšší byl pokles zaměstnanosti žen (o 1,1 p. b.) než mužů (o 0,8 p. b.). Rok 2021 charakterizovalo postupné rozvolnění těchto opatření, a tím i oživení na trhu práce. Z regionálního hlediska však byla situace velmi různorodá, proti roku 2020 zaměstnanost poklesla v osmi krajích, nejrychleji v Karlovarském kraji (o 1,7 p. b.), v ostatních krajích se míra zaměstnanosti zvýšila či stagnovala. Nejvyšší míra zaměstnanosti zůstala tradičně v hlavním městě Praze, Středočeském a Plzeňském kraji a naopak nejnižší byla zaznamenána v Karlovarském, Moravskoslezském a Olomouckém kraji.

Graf 5.2 Míra zaměstnanosti a struktura zaměstnaných osob podle vzdělání a krajů v roce 2021

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

Struktura zaměstnaných podle vzdělání se zlepšuje ve prospěch středoškolského vzdělání s maturitou a vysokoškolského vzdělání.

Existuje pozitivní závislost mezi stupněm vzdělání a intenzitou ekonomického zapojení, takže také vzdělanostní úroveň populace má vliv na míru zaměstnanosti. Porovnáním skupin zaměstnaných v národním hospodářství v letech 2001 a 2021 dle vzdělání vidíme, že během dvaceti let se změnila vzdělanostní struktura ve všech krajích. Podíl zaměstnaných se základním vzděláním a středním bez maturity se snižuje ve prospěch zaměstnaných se středním vzděláním s maturitou a vysokoškolským vzděláním. Na republikové úrovni se podíl zaměstnaných se středním vzděláním bez maturity snížil od roku 2001 téměř o 12 procentních bodů

a naopak vysokoškolsky vzdělaní zaměstnanci posílili o 14 p. b. Nejvyšší podíl zaměstnaných s vysokoškolským vzděláním byl v roce 2021 dosažen v hlavním městě Praze (51 %) a Jihomoravském kraji (30 %), nejvyšší podíl zaměstnaných pouze se základním vzděláním byl zaznamenán v Karlovarském a Ústeckém kraji (shodně 9 %).

Zaměstnanost v sektoru služeb se dlouhodobě zvyšuje.

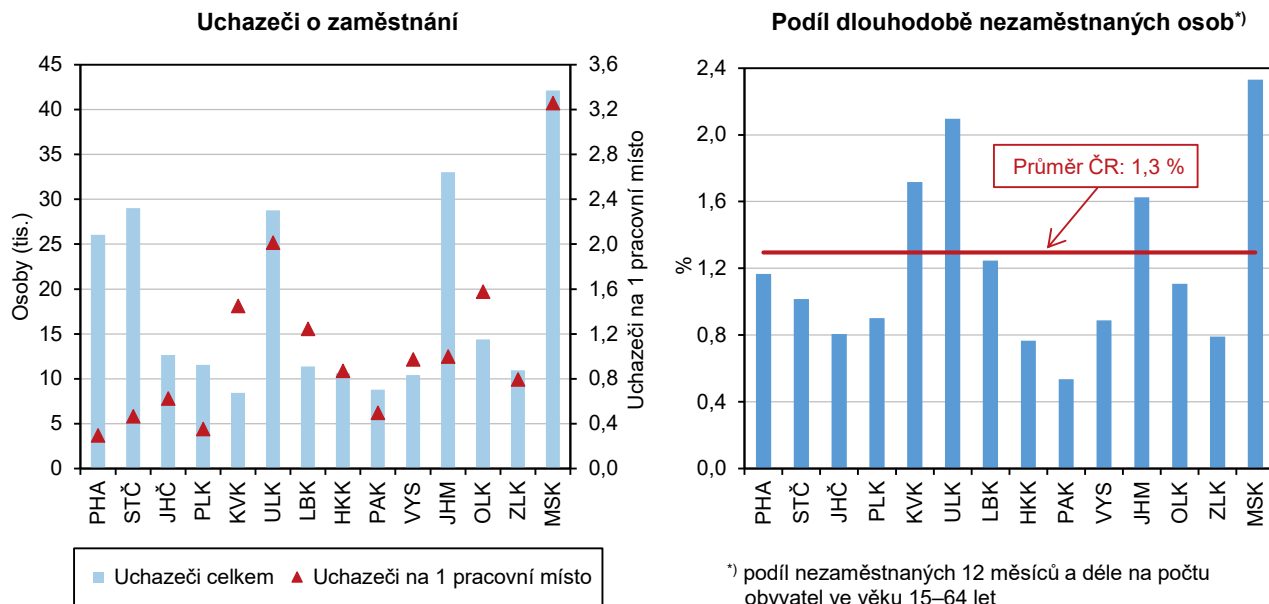
Vývoj celkové zaměstnanosti v České republice byl provázen pokračujícími změnami v odvětvové skladbě pracujících. Nejvýznamnějším sektorem z hlediska zaměstnanosti byl sektor služeb (terciér). Dlouhodobě počet zaměstnaných v tomto sektoru roste, a stejně tak se zvyšuje i jeho podíl na celkové zaměstnanosti; vývoj významně neovlivnil ani odliv zaměstnanců v roce 2020. Zastoupení sektoru služeb se v jednotlivých krajích liší. Markantní vliv na průměrnou zaměstnanost ve službách v České republice má hlavní město Praha, kde v tomto sektoru dlouhodobě pracuje více než 80 % zaměstnaných osob (v roce 2021 to bylo 83,1 %). V ostatních krajích pracovala ve službách více než polovina zaměstnaných, pouze v Libereckém kraji to bylo 49,4 %.

Počet pracovních míst v evidenci úřadů práce se v letech 2016–2021 zvyšoval ve všech krajích.

Zatímco na sklonku roku 2020 nabízely úřady práce ve své evidenci 319 tis. pracovních míst, o dvanáct měsíců později vlivem pokoronavirového oživení trhu práce to bylo více než 343 tis. volných pozic, přičemž od roku 2016 se počet volných pracovních míst zvýšil více než dvaapůlkrát. V roce 2021 byl nejvyšší meziroční nárůst počtu pracovních míst v evidenci úřadů práce zaznamenán v Karlovarském kraji (o 31 %), Olomouckém a Zlínském kraji (shodně o 28 %) a Jihomoravském kraji (o 13 %); pokles naopak zaznamenaly kraje Pardubický (o 14 %), Liberecký (o 10 %) a Moravskoslezský (o 4 %).

Graf 5.3 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce a dlouhodobá nezaměstnanost podle krajů k 31. 12. 2021

Pramen: MPSV

V roce 2020 byl přerušen klesající trend podílu nezaměstnaných.

Z dlouhodobého hlediska podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku od roku 2007 rostl a kulminoval v roce 2013, kdy se jeho hodnota v ČR vyšplhala k 8,2 % (podíl nezaměstnaných osob v ČR v roce 2007 tvořil 4,5 %). I v mezikrajském srovnání dosáhl podíl nezaměstnaných osob v posledních deseti letech maximálních hodnot v roce 2013 (kromě krajů Plzeňského, Pardubického a Kraje Vysočina, které dosáhly maxima již v roce 2010). Po roce 2013 se podíl nezaměstnaných osob ve všech krajích snižoval na minimum

v roce 2019 (kromě Plzeňského, Královéhradeckého a Pardubického kraje, kde byla nejnižší hodnota v roce 2018, a hlavního města Prahy, kde byla minimální hodnota dosažena již v roce 2008). V roce 2020 došlo ke změně klesajícího trendu vývoje nezaměstnanosti a podíl nezaměstnaných osob v ČR meziročně vzrostl o 1,1 p. b. V roce 2021 došlo k pozitivnímu obratu na trhu práce a hodnota podílu nezaměstnaných osob meziročně klesla ve všech regionech, a to u mužů i u žen. Nejvyšší nezaměstnanost byla zaznamenána v Moravskoslezském a Ústeckém kraji. Nejpříznivější situace naopak byla v Pardubickém a Zlínském kraji. Koncem roku 2021 bylo v České republice téměř 86,2 tis. dlouhodobě nezaměstnaných. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob se od roku 2016 do roku 2019 stále snižoval, v roce 2020 byla klesající tendence přerušena, v roce 2021 podíl dlouhodobě nezaměstnaných meziročně vzrostl ve všech krajích. S problémem dlouhodobě nezaměstnaných se potýkal zejména Moravskoslezský a Ústecký kraj.

Čistý disponibilní důchod v roce 2020 rostl.

Čistý disponibilní důchod domácností, tedy částka, kterou mohou domácnosti věnovat na konečnou spotřebu, meziročně vzrostla podle posledního dostupného údaje (rok 2020) v průměru o 5,1 %, ale v souvislosti s ekonomickým vývojem se jeho růst zpomalil; ve srovnání s rokem 2014 činil průměrný nárůst 26,7 %. Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele zaznamenal meziročně nejvyšší nárůst v Ústeckém kraji (o 7,6 %, tj. o 18 tis. Kč), nejnižší nárůst byl evidován v Karlovarském kraji (o 2,5 %, tj. o 6 tis. Kč). Nejvyšší hodnoty dosáhl v hl. městě Praze, naopak nejnižší čistý disponibilní důchod na 1 obyvatele měly domácnosti v kraji Karlovarském.

Tempo růstu mezd od roku 2019 zpomaluje.

Zvyšující se napětí na pracovním trhu spojené jak s nízkou nezaměstnaností, tak s vysokým a dále rostoucím počtem volných pracovních míst působilo prorůstově i v oblasti mezd. Od roku 2013 rostou průměrné hrubé měsíční mzdy každoročně. Tempo růstu mezd však od roku 2019 začalo zpomalovat.

Průměrné hrubé mzdy i medián mezd jsou dlouhodobě nejvyšší v hlavním městě Praze.

Podle výsledků strukturálního šetření mezd za rok 2021, které publikuje Český statistický úřad ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí, vzrostly proti roku 2020 hrubé měsíční mzdy ve všech krajích ČR. Mzdový vývoj byl velmi nerovnoměrný, nadprůměrně mzdy rostly v Jihomoravském a Jihočeském kraji (o 7,0, resp. 6,8 %), nejpomaleji v Středočeském a Plzeňském kraji (o 3,8, resp. 4,8 %). V reálném vyjádření byl vlivem zvýšení míry inflace mzdový růst mnohem slabší. Diference mzdové úrovně zůstávají mezi kraji zachovány, i když náskok hl. města Prahy se v čase mírně snižuje. Nejvyšší hrubé měsíční mzdy byly v roce 2021 vyplaceny v hl. městě Praze (50 494 Kč) a proti nejnižším mzdám v Karlovarském kraji (35 611 Kč) byly téměř o 15 tis. Kč vyšší. V těchto dvou krajích byly zaznamenány i nejvyšší a nejnižší hodnoty mediánu mezd, avšak rozdíl mezi nimi byl menší (9 tisíc korun).

Počet příjemců důchodů se již druhým rokem snižuje.

Celkový počet příjemců důchodů, nehledě na druh důchodu, se již druhým rokem snižuje. Zatímco v roce 2020 se počet důchodců v České republice proti roku předchozímu snížil o 16 tis. osob, v roce následujícím pokles pokračoval a úbytek představoval již téměř 24 tis. osob. Pokles se dotkl všech krajů ČR. Jako jeden z hlavních faktorů snížení počtu příjemců důchodů lze uvést zvýšenou úmrtnost v důsledku onemocnění covid-19. Naposledy došlo k poklesu počtu důchodců v roce 2013.

V delším časovém horizontu počet příjemců důchodů v návaznosti na demografický vývoj a stárnutí populace spíše roste. Dlouhodobý trend nárůstu počtu důchodců mírně pouze postupně zvyšování věkové hranice pro odchod do důchodu, která v současné době činí 65 let.

Poklesl počet starobních důchodců, výraznější úbytek byl zaznamenán mezi ženami.

Počet starobních důchodců meziročně poklesl o 22,7 tisíce, v roce 2021 tak v České republice pobíralo starobní důchod (vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým) 2,4 mil. osob – 952 tis. mužů a 1 426 tis. žen. Výraznější úbytek byl zaznamenán mezi ženami (-15,8 tis.) než mezi muži (-6,8 tis.). Ve většině krajů se celkový počet starobních důchodců proti roku 2020 snížil (s výjimkou Jihomoravského a Olomouckého kraje).

Počet i podíl osob pobírajících předčasný starobní důchod roste.

Dlouhodobě se zvyšuje počet i podíl osob pobírajících předčasný starobní důchod. V roce 2021 pobíralo předčasně přiznaný starobní důchod téměř 670 tis. osob, tedy 28,2 % ze všech příjemců plného starobního důchodu (vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým). Srovnáním s rokem 2010 vzrostl počet osob v předčasném starobním důchodu na republikové úrovni téměř o 240 tis., relativně se podíl příjemců předčasných důchodů zvýšil o 9,1 procentních bodů. V osmi krajích ČR (Vysočina, Pardubický, Moravskoslezský, Olomoucký, Jihočeský, Karlovarský, Plzeňský a Zlínský) překročil v roce 2021 podíl osob v předčasném důchodu 30 % s maximem v Kraji Vysočina (36,1 %), v dalších 4 krajích přesáhl 25 %. Opačný konec žebříčku obsadil Středočeský kraj s 24,1% podílem předčasných starobních důchodců a hlavní město Praha s 14,2% podílem (oba regiony vykazují nižší zastoupení důchodců na populaci kraje než je průměr ČR).

Starobní důchody v ČR meziročně vzrostly o 6,6 % a jejich výše přestavovala 43,9 % mediánu hrubého výdělku.

Průměrná výše důchodů je ovlivňována zvyšováním vyplácených důchodů. Na růst penzí má vliv jak valorizace, tak i výše nově přiznaných důchodů, které jsou vyšší než postupně zanikající důchody starších penzistů. V prosinci 2021 vzrostla průměrná výše sólo vyplácených plných starobních důchodů v ČR meziročně o 6,6 % na 15 453 Kč a činila 43,9 % mediánu hrubého výdělku. V regionálním pohledu na výši starobních důchodů v poměru ke mzdovému mediánu se nejvýše umístily kraje, ve kterých podíl starobních důchodů dosáhl nebo přesáhl 46 % mzdového mediánu, a to Karlovarský Zlínský, Moravskoslezský a Jihočeský. Pod republikový průměr se řadí kraje Středočeský, Jihomoravský, Plzeňský a s výrazným odstupem hlavní město Praha (40,1 %).

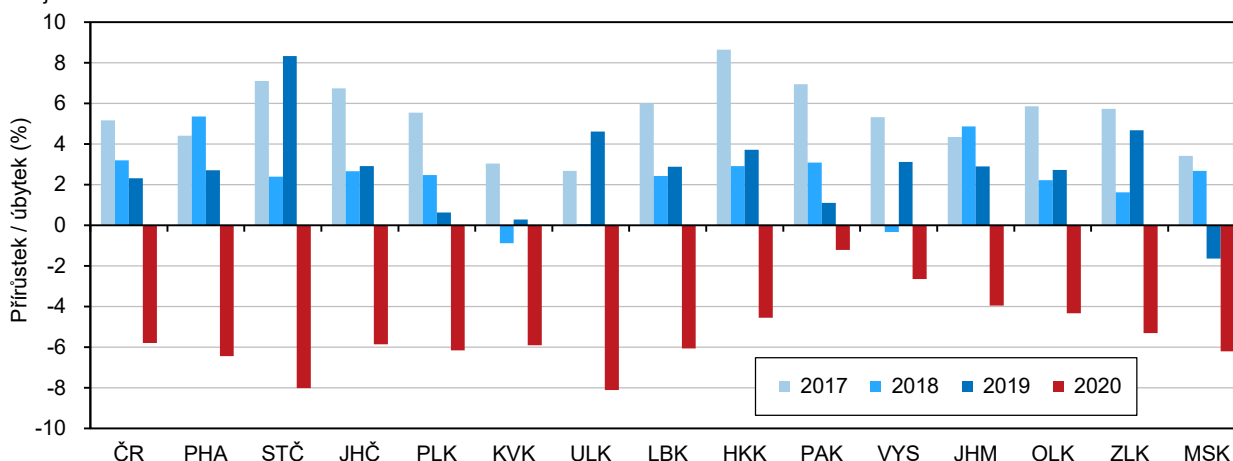
Ekonomický vývoj

Po šesti letech růstu HDP v roce 2020 v celém Česku a napříč regiony poklesl.

Rokem 2019 skončilo šestileté období konjunktury. Zatímco v letech 2014 až 2019 HDP ve srovnatelných cenách (s. c.) meziročně ve všech krajích až na ojedinělé výjimky rostl, v roce 2020 měla restriktivní opatření přijatá proti šíření koronaviru negativní dopady na ekonomiku a promítla se do poklesu HDP v s. c. ve všech krajích. Ve většině regionů se jednalo o propad, který neměl od roku 1995 obdoby a který byl ještě hlubší než v roce 2009, kdy začalo období hospodářské krize.

Graf 5.4 Regionální HDP ve srovnatelných cenách podle krajů (předchozí rok = 100 %)

Zdroj: ČSÚ

V Karlovarském kraji se v roce 2020 HDP propadl na úroveň roku 2000.

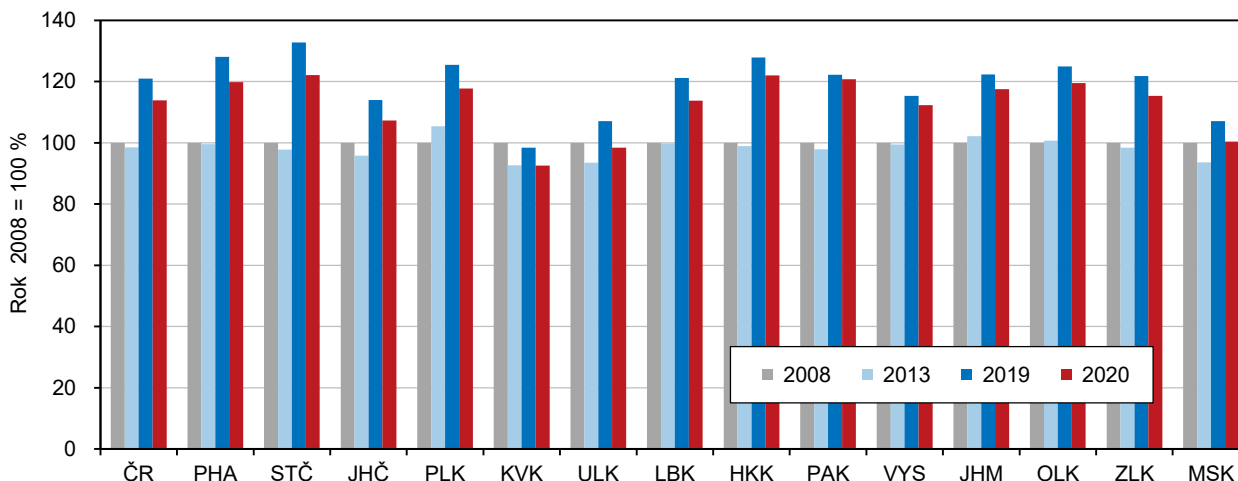
HDP v s. c. se v roce 2020 propadl v Ústeckém kraji pod hodnotu předkrizového roku 2008, v Moravskoslezském kraji klesl na jeho úroveň, v lázeňském Karlovarském kraji se propadl ještě hlouběji, až na úroveň roku 2000. V ostatních krajích se HDP v s. c. v roce 2020 pohyboval nad úrovní roku 2008 v rozmezí od 7 % v Jihočeském kraji až po 22 % ve Středočeském a Královéhradeckém kraji.

V roce 2020 hrubá přidaná hodnota (v b. c.) ve většině krajů meziročně poklesla.

Koronavirová krize negativně zasáhla především průmysl, obchod, dopravu, ubytování a stravování, z menších odvětví např. profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti. Hrubá přidaná hodnota (HPH) v běžných cenách (b. c.) v těchto odvětvích v ČR a ve většině krajů meziročně poklesla. Na druhou stranu některá odvětví zaznamenala nárůst HPH. Ve všech krajích se její objem zvýšil v odvětví veřejné správy, vzdělávání, zdravotní a sociální péče; většinově pak v odvětví činnosti v oblasti nemovitostí a informační a komunikační činnosti. Úhrnem HPH v roce 2020 v ČR a většině krajů meziročně poklesla (s výjimkou Pardubického, Jihomoravského, Královéhradeckého a Olomouckého kraje a Kraje Vysočina). K tomu došlo naposledy v roce 2009, tehdy však pokles zasáhl více krajů. Všechny uvedené změny se promítly i do struktury HPH.

Graf 5.5 Regionální HDP ve srovnatelných cenách podle krajů (rok 2008 = 100 %)

Zdroj: ČSÚ

Z krajů ČR má nejvyšší ekonomickou výkonnost hlavní město Praha, ...

Hospodářsky nejsilnějším krajem České republiky je hlavní město Praha, k jehož vysoké ekonomické výkonnosti napomáhá odvětvová struktura HPH s vysokým podílem služeb (od roku 2016 více než 84 %). Příspěvek hlavního města Prahy k celorepublikovému HDP se od roku 2014 zvolna zvyšoval, i když v pandemické krizi v roce 2020 poněkud klesl (na 27,0 %). Vedle hlavního města svůj přínos k celorepublikovým výsledkům zvyšoval dlouhodobě také druhý nejvýznamnější Středočeský kraj se silným automobilovým průmyslem. Jeho podíl na HDP ČR v roce 2020 meziročně mírně poklesl na 11,6 %.

...které již dvacet let překračuje dvojnásobek republikové hodnoty HDP na 1 obyvatele.

HDP hlavního města Prahy v přepočtu na 1 obyvatele překračuje od roku 2001 dvojnásobek průměru ČR a od roku 2017 rovněž dvojnásobek unijního průměru HDP EU27 vyjádřený ve standardu parity kupní síly (PPS) na 1 obyvatele. Ostatní kraje republikového ani unijního průměru nedosáhly. Nejvíce se jim přiblížil v roce 2020 Jihomoravský kraj, který republikového průměru dosáhl z 96,6 % a unijního průměru v PPS z 89,8 %, dále kraje Královéhradecký (90,4 %, resp. 84,1 %) a Středočeský (89,4 %, resp. 83,2 %). Za republikovým a unijním průměrem naopak nejvíce zaostávají Karlovarský a Ústecký kraj (o více než 30 %).

Převahu hlavního města posiluje struktura HPH s vysokým podílem terciárního sektoru.

Výraznou převahu hlavního města ovlivňuje vedle struktury HPH i vysoký počet zaměstnaných, kteří do Prahy přijíždějí z jiných regionů, zejména ze Středních Čech. Srovnáním HDP na 1 zaměstnaného, kde je zohledněn počet osob, které produkt vytváří (zahrnuje i dojíždějící z jiných krajů), je odstup hlavního města od ostatních krajů samozřejmě menší. V roce 2020 překročila Praha republikový průměr o 51,3 %, druhý Středočeský kraj o 2,4 %. Ostatní kraje průměru nedosáhly, Jihomoravský kraj se mu přiblížil z 96,3 % a Královéhradecký kraj z 94,8 %.

Zemědělská produkce v roce 2020 byla téměř ve všech krajích historicky nejvyšší.

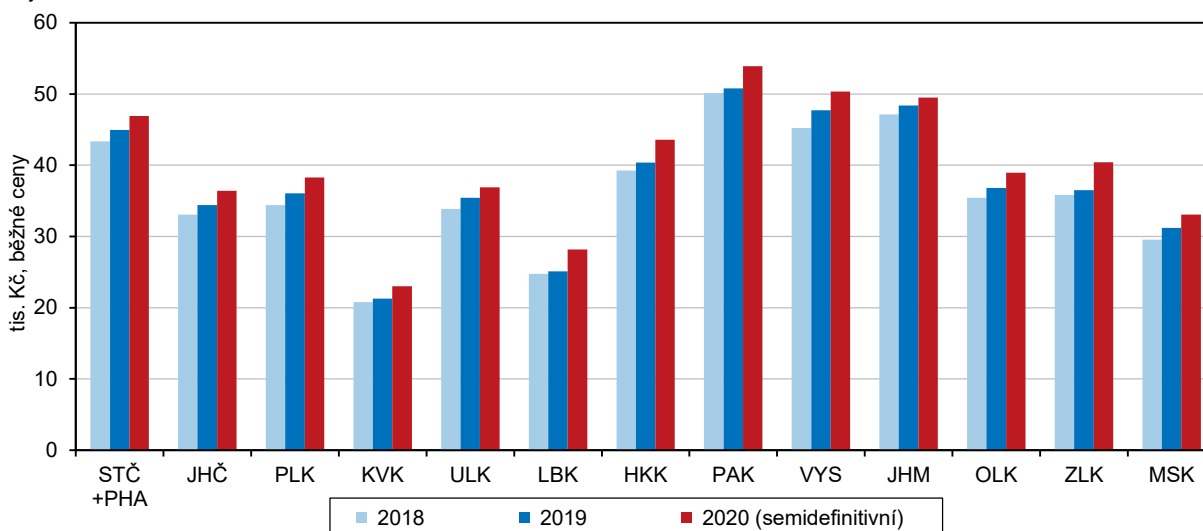
Produkce zemědělského odvětví v běžných cenách vzrostla v roce 2020 podle semidefinitivních výsledků (poslední dostupné údaje) ve všech krajích a s výjimkou Moravskoslezského kraje dosáhla historicky nejvyšších hodnot. O tento výsledek se zasloužila rekordní rostlinná produkce zajištěná více než dobrou sklizní. Živočišná produkce v b. c. v roce 2020 meziročně vlivem nepříznivého cenového vývoje v sedmi krajích i celorepublikově mírně poklesla.

Největší produkci zemědělského odvětví na 1 hektar půdy měli pardubičtí zemědělci.

Produkcí zemědělského odvětví České republiky dlouhodobě vytvářejí z více než poloviny kraje s největší výměrou obhospodařované zemědělské a orné půdy, Středočeský, Jihomoravský, Kraj Vysočina a Jihočeský. Po přepočtu zemědělské produkce na 1 hektar obhospodařované zemědělské půdy se v čele pomyslného regionálního žebříčku držel od roku 2012 Pardubický kraj díky drůbežářství a na jeho konci se dlouhodobě umisťoval Karlovarský kraj, jehož produkce nedosahovala hodnot Pardubického kraje ani z poloviny.

Graf 5.6 Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy podle krajů

Zdroj: ČSÚ

V roce 2021 se meziročně zvýšila produkce obilovin a mléka, menší však byla úroda řepky a snáška vajec.

Po poměrně úrodném roce 2020 sklidili zemědělci v roce 2021 více obilovin celkem (zásluhou pšenice, ovsa a kukuřice na zrno), luskovin, cukrovky a sena. Slabší a podprůměrná byla ve většině krajů úroda ječmene, žita a brambor a dále ve všech krajích sklizeň řepky. V živočišné výrobě se v roce 2021 zvýšila oproti předchozímu roku ve většině krajů výroba mléka, ale snáška vajec většinou poklesla. Ve většině krajů zemědělci vyprodukovali více jatečných zvířat a v polovině krajů více jatečné drůbeže.

Kvůli odstraňování následků kůrovcové kalamity a polomů dosahoval v posledních letech objem těžby dřeva rekordních hodnot.

Těžba dřeva, která v letech 2018 až 2020 dramaticky rostla v souvislosti s likvidací následků kůrovcové kalamity a polomů, se v roce 2021 zvýšila již jen ve 4 krajích. I když v úhrnu za ČR v tomto roce klesla o 15,4 %, byla historicky třetí nejvyšší po předchozích dvou letech. S postupem kůrovce dosáhla rekordního objemu v roce 2018 v Olomouckém, Moravskoslezském a Zlínském kraji, v roce 2020 na

Vysočině a v Jihomoravském, Královéhradeckém a Plzeňském kraji, v roce 2021 ve Středočeském, Ústeckém, Libereckém a Pardubickém kraji. Pouze v Jihočeském a Karlovarském kraji zůstal nepřekonaný objem těžby z roku 2007 spojený s odstraňováním polomů po orkánu Kyrill.

Nejvíce dřeva se vytěžilo v Kraji Vysočina, kde se téměř výhradně jednalo o nahodilou těžbu.

Z hlediska regionálního srovnání se v období let 2018 až 2021 nejvíce dřeva vytěžilo v Kraji Vysočina, 22,3 % z celorepublikové hodnoty. Přitom na Vysočině 99 % objemu těžby dřeva tvořila nahodilá těžba, při které se zpracovávaly zejména kůrovcem napadené stromy a polomy. Ve většině krajů v posledních čtyřech letech nahodilá těžba představovala více než 90 % z celkového objemu těžby. Nejméně byly kůrovcem a polomy zasaženy lesy v Karlovarském a Zlínském kraji, ve kterých podíl nahodilé těžby tvořil méně než 80 %.

Od roku 2019 se rozšiřovala plocha zalesňování s převahou listnatých dřevin.

Jako reakce na kalamitu, v jejímž důsledku vznikly holiny, se v posledních letech zvyšovala plocha zalesňování. Zatímco celorepublikově bylo po roce 2000 obvykle zalesňováno každoročně cca 20 tis. ha plochy převážně jehličnany, od roku 2019 se plocha zalesňování zvětšovala a upřednostňovány byly listnaté dřeviny. V roce 2021 dosáhla plocha zalesňování dvojnásobku obvyklé hodnoty s podílem listnáčů 52 %. Nejvíce se zalesňovalo v Kraji Vysočina, Jihomoravském, Olomouckém a Jihočeském kraji.

Regionální data z průmyslu jsou za průmyslové podniky se 100 a více zaměstnanci a sídlem v kraji.

Z oblasti průmyslu má statistika do úrovně krajů k dispozici údaje za podniky, které v daném roce zaměstnávaly 100 a více zaměstnanců a měly sídlo v příslušném kraji. Výsledky a zejména jejich srovnání v čase může být ovlivněno tím, že zařazení podniku do souboru vykazujících subjektů na základě neměnných kritérií se může rok od roku lišit. Přepočty na srovnatelnou organizační strukturu se neprovádějí.

Počet zaměstnanců velkých průmyslových firem se od roku 2019 ve většině krajů snižoval.

Počet zaměstnanců velkých průmyslových podniků se poslední tři roky snižoval. Po pětiletém období 2014–2018, kdy podniky v úhrnu za ČR a zpravidla i za regiony nabíraly zaměstnance, došlo v roce 2019 ve většině krajů (kromě dvou) ke snížení počtu zaměstnanců. Tento nastoupený trend pokračoval i v pandemické roce 2020, kdy počet pracujících v průmyslu poklesl ve všech krajích kromě Královéhradeckého a ve většině krajů pokles neustal ani v roce 2021. Největším průmyslovým zaměstnavatelem mezi regiony se stal od roku 2018 Středočeský kraj (aktuálně s podílem na ČR 13,7 %), poté co předstihl do té doby vedoucí Moravskoslezský kraj. Dlouhodobě nejméně osob zaměstnává průmysl v nejmenším Karlovarském kraji (podíl na ČR 2,0 %).

Tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy (v b. c.) v pandemické roce 2020 ve většině krajů meziročně klesly, ...

Na rozdíl od počtu zaměstnanců, který od roku 2019 klesal, tržby z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy (v b. c.) v roce 2019 rostly. Pandemie koronaviru, kvůli které podniky některých klíčových odvětví na jaře 2020 dočasně zastavily výrobu a při které došlo k narušení subdodavatelských procesů, se v roce 2020 promítla do meziročního poklesu tržeb z prodeje výrobků a služeb průmyslové povahy v odvětvích zpracovatelského průmyslu jako celku a tím i průmyslu celkem. Snížení tržeb z průmyslové činnosti v roce 2020 zaznamenaly všechny kraje s výjimkou Královéhradeckého a Pardubického a většina odvětví zpracovatelského průmyslu, zejména výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů, výroba strojů a zařízení, pryžových a plastových výrobků, výroba kovodělných výrobků. Ne všechna odvětví ale pandemie omezila, naopak díky zvýšené poptávce po jejich výrobcích vzrostly tržby ve farmaceutickém, potravinářském a ostatním zpracovatelském průmyslu (zahrnuje mj. výrobu her, hraček nebo zdravotnických lůžek).

... ale v roce 2021 již většinou opět vzrostly.

V roce 2021 již ve většině krajů tržby z průmyslové činnosti zpracovatelského průmyslu celkem (v b. c.) meziročně vzrostly, pouze v Pardubickém kraji klesly

na hodnotu roku 2019. Z hlediska jednotlivých odvětví tam, kde v roce 2020 došlo k poklesu tržeb, se v roce 2021 většinou podařilo vyrovnat výpadek předchozího roku. Pouze výroba motorových vozidel, přívěsů a návěsů a textilní průmysl, i přes nárůst v roce 2021, za rokem 2019 zaostala a výroba počítačů a elektronických a optických přístrojů dále klesala.

Na export byl nejvíce orientován průmysl Středočeského kraje.

Z tržeb z průmyslové činnosti zpracovatelského průmyslu ČR bylo v letech 2019 až 2021 zhruba 65 % dosaženo za zboží vyvezené přímo do zahraničí, přičemž tento podíl byl nejvyšší v roce 2020 – 65,5 %. Z hlediska odvětvového směřovala na vývoz relativně největší část z produkce farmaceutického průmyslu (84 % tržeb z vývozu v roce 2021), a dále z textilního průmyslu, výroby ostatních dopravních prostředků a výroby motorových vozidel, přívěsů a návěsů (více než 75 % z tržeb bylo za přímý vývoz). Z hlediska regionálního byl na export nejvíce orientován zpracovatelský průmysl Středočeského kraje (75,0 %).

Od roku 2017 se objem stavebních prací „S“ meziročně zvyšoval. K mírnému růstu ve většině krajů v roce 2020 napomohl objem prací na inženýrských stavbách.

Objem stavebních prací podle dodavatelských smluv, tedy v hodnotě „S“ (v b. c.; vč. cenového vlivu), provedených stavebními podniky s 20 a více zaměstnanci na stavbách v tuzemsku, se v letech 2017 až 2021 ve většině krajů každoročně zvyšoval. Rok předtím, v roce 2016, tedy na začátku sledované časové řady, došlo k meziročnímu poklesu v ČR (-12,1 %) a ve všech krajích kromě dvou. Důvodem propadu byla vysoká stavební aktivita v roce 2015 v souvislosti s dočerpáváním fondů z EU. Od roku 2017 již stavební práce „S“ provedené v ČR meziročně trvale rostly, v pandemickém roce 2020 však jejich růst výrazně zpomalil (+3,1 %). Mírné zvýšení v b. c. tehdy zajistila vysoká dynamika růstu objemu prací na inženýrských stavbách (v ČR +19,1 %), které díky tomu v roce 2020 zvýšily svůj podíl na celkovém objemu prací „S“ provedených v ČR na 41,2 %.

V roce 2020 objem „S“ poklesl v šesti a v roce 2021 ve dvou krajích.

Z regionálního hlediska poklesl v pandemickém roce 2020 objem stavebních prací „S“ v šesti krajích, v roce 2021 ve dvou krajích. Naproti tomu nepřetržitě rostl v období let 2017 až 2021 v Ústeckém, Královéhradeckém, Jihomoravském a Olomouckém kraji.

V letech 2020 a 2021 byl objem stavebních prací „S“ z poloviny financován z prostředků veřejných zadavatelů.

Stavebnictví se ve sledovaném období stále více opíralo o čerpání veřejných prostředků. V letech 2016 a 2017 tvořily z celkového objemu stavebních prací „S“ provedených v ČR práce pro veřejné zadavatele necelou třetinu, v roce 2020 to byla více než polovina a v roce 2021 necelá polovina. Z větší části se práce pro veřejné zadavatele týkaly inženýrských a vodohospodářských staveb. Regionálně se podíl prací pro veřejné zadavatele z objemu prací provedených na stavbách v kraji pohyboval v úhrnu let 2016 až 2021 od 31 % v hlavním městě Praze po 57 % v Pardubickém kraji.

V přepočtu na 1 obyvatele byl největší objem prací proveden na stavbách v Praze a na jihu Čech.

Nejvyšší objem stavebních prací „S“ byl proveden na území hlavního města Prahy (za šestileté období podíl na ČR 21,2 %) a dále v Jihomoravském (11,9 %) a Středočeském kraji (10,9 %), nejméně pak v nejmenším Karlovarském kraji (2,2 %). Po přepočtu na 1 obyvatele zůstalo zcela bezkonkurenčně v čele pomyslného žebříčku krajů hlavní město Praha, které v průměru let 2016 až 2021 převyšovalo republikový průměr o 74 %. Za ním se na druhém a třetím místě umístil Jihočeský (16 % nad průměrem) a Jihomoravský kraj (+7 %); průměrný byl Kraj Vysočina. V ostatních krajích se intenzita výstavby pohybovala pod celorepublikovým průměrem; nejnižší byla v Libereckém kraji (-32 %).

Počet zahájených a dokončených bytů v roce 2020 většinou poklesl. V roce 2021 došlo

Bytová výstavba reagovala na ekonomický vývoj. Konjunkturu v letech 2014 až 2019 provázal růst bytové výstavby. V roce 2020 ekonomiku i bytovou výstavbu zbrzdila pandemická krize. Počet zahájených i dokončených bytů v ČR a většině regionů

k rozmachu výstavby, v ČR byl zahájen rekordní počet bytů.

meziročně poklesl. Ale hned v následujícím roce se počet zahájených bytů prudce zvýšil a v republikovém úhrnu dosáhl rekordní hodnoty za posledních třicet let. O výsledek se zasloužil především nárůst výstavby bytových domů v hlavním městě Praze, ve Středočeském a Jihočeském kraji. Vzhledem k tomu bylo v Praze a v jižních Čechách zahájeno nejvíce bytů celkem od roku 2000.

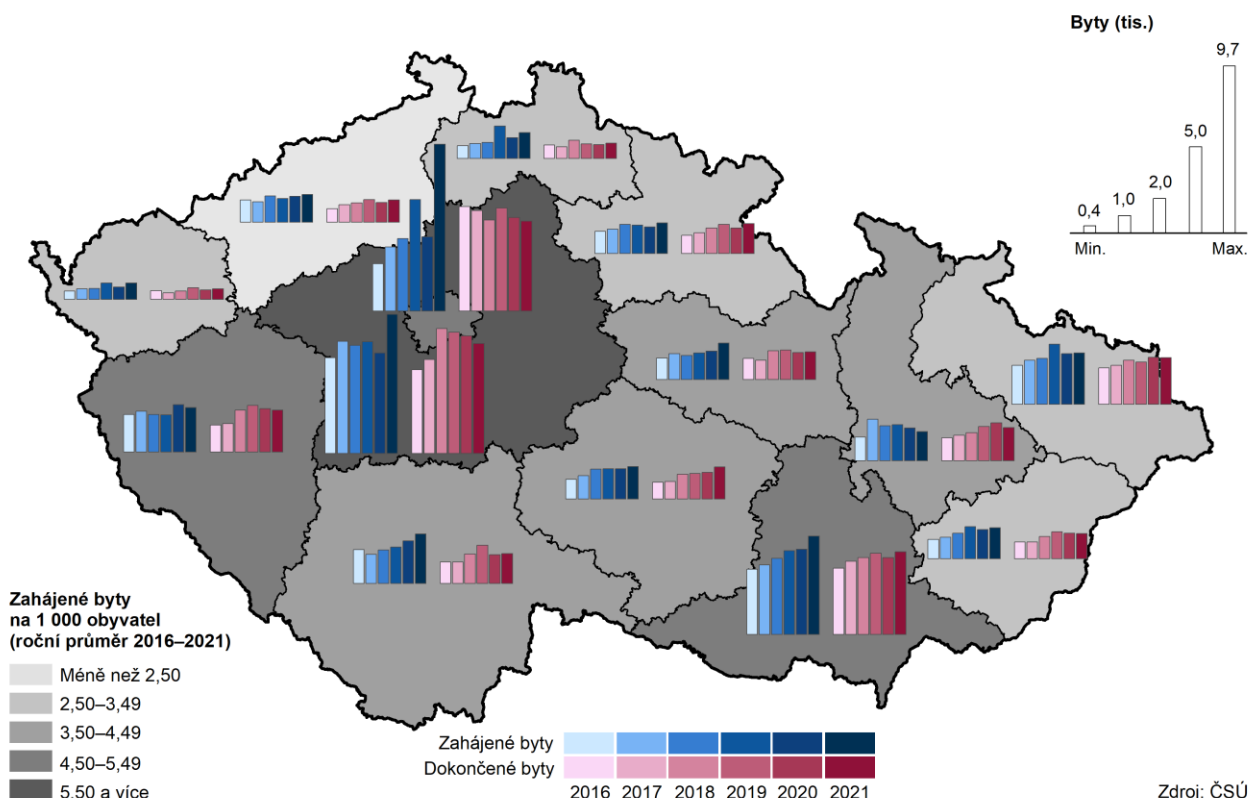
Většina bytů vznikala v rodinných domech.

Ve všech krajích přitom i nadále platilo, že většina nových bytů vznikala v rodinných domech, pouze v hlavním městě Praze s naprostou převahou v bytových domech.

Počet dokončených bytů v roce 2021 meziročně vzrostl.

Přírůstek počtu dokončených bytů v roce 2021 byl ve srovnání s vývojem zahájených bytů menší. V úhrnu za ČR byl dokončen druhý nejvyšší počet bytů za poslední desetiletí; v Královéhradeckém a Jihomoravském kraji a Kraji Vysočina dokonce šlo o nejvyšší počet dokončených bytů za stejnou dobu.

Bytová výstavba v krajích v letech 2016 až 2021

Zdroj: ČSÚ

Absolutně i relativně nejvíce bytů se stavělo ve Středočeském kraji. Nejnižší intenzitu bytové výstavby má dlouhodobě Ústecký kraj.

V letech 2016 až 2021 se nejvíce bytů stavělo ve Středočeském kraji, hlavním městě Praze a Jihomoravském kraji. Do celorepublikového počtu dokončených bytů přispěly tyto kraje přesnou polovinou a do počtu zahájených bytů 46,2 %, to znamená s ohledem na počet jejich obyvatel (podíl na ČR 36,5 %) nadprůměrně. Zmíněné kraje se umístily v čele žebříčku krajů i po přepočtu na 1 000 obyvatel. Vklínil se mezi ně ještě Plzeňský kraj, který byl podle intenzity zahajování bytové výstavby druhý a podle intenzity dokončování bytové výstavby třetí. Na špici obou žebříčků se držel Středočeský kraj, hlavní město Praha bylo třetí, resp. druhé, Jihomoravský kraj obsadil v obou žebříčcích čtvrté místo. Krajem s nejnižší intenzitou bytové výstavby je v dlouhodobém pohledu (od roku 1990) Ústecký kraj.

Opatření přijatá proti šíření koronaviru ochromila cestovní ruch.

Pandemie koronaviru, kvůli které bylo omezeno poskytování ubytovacích služeb a cestování přes hranice a na určitou dobu i uvnitř republiky, zvrátila ve 2. čtvrtletí roku 2020 do té doby ve všech krajích rostoucí trend návštěvnosti a ochromila na následující dva roky cestovní ruch. Pouze letní sezóna, 3. čtvrtletí 2020 a 2021,

kdy došlo k uvolnění opatření, byla srovnatelná s předchozími roky, i když s rozdílnou skladbou hostů, ve které výpadek zahraničních návštěvníků alespoň částečně eliminovali rezidenti.

Největší ztráty v cestovním ruchu zaznamenaly kraje s vysokým podílem zahraničních hostů, ...

V roce 2020 propadl počet přenocování hostů ubytovaných v HUZ ve srovnání s rekordní návštěvností roku 2019 nejlouběji v hlavním městě Praze (-73,5 %) především kvůli absenci cizinců. Relativně nejmenší ztrátu v počtu přenocování zaznamenaly v roce 2020 kraje Liberecký a Královéhradecký (-20,8 %, resp. -23,6 %), se silnou zimní lyžařskou sezónou, kterou začátkem roku 2020 ještě žádná omezení nenarušila. K výpadku zimní sezóny došlo až v následujícím roce, a v těchto dvou krajích se kvůli tomu počet přenocování za celý rok meziročně znovu snížil (v obou -12 %). V ostatních krajích v roce 2021 se již v HUZ většinou ubytovalo více hostů na více nocí. Na předcovidový rok 2019 však všechny kraje v počtu přenocování ztrácely od 17,2 % (Kraj Vysočina) až po 71,6 % (hlavní město Praha). V úhrnu za ČR byl počet přenocování hostů v roce 2021 ve srovnání s rokem 2019 o 44,0 % nižší.

...především hlavní město Praha, kde výpadek počtu přenocování v letech 2020 a 2021 oproti roku 2019 byl více než 70%,...

Dominantní postavení v cestovním ruchu má dlouhodobě hlavní město Praha, kde podstatnou část z ubytovaných v HUZ tvoří cizinci. A protože kvůli pandemii byl ochromen zejména zahraniční turistický ruch, pocítila to především Praha. Z 18,5 mil. přenocování hostů v roce 2019, které tvořili téměř z 90 % cizinci, a propadu v roce 2020 se v roce 2021 v hlavním městě ubytovali hosté na 5,3 mil. nocí s podílem cizinců 65 %. Příspěvek hlavního města na celorepublikovém počtu přenocování se z 32,4 % v roce 2019 snížil v roce 2021 na polovinu.

...a Karlovarský kraj.

Druhý nejvyšší počet přenocování měl v předcovidové době Karlovarský kraj, díky lázeňství a nejděší průměrné době pobytu, ve kterém jako jediném kraji po Praze mezi hosty převládali zhruba ze dvou třetin cizinci. Jejich úbytek, i přes snahu vyrovnat ho domácími klienty, měl za následek druhou nehlubší ztrátu (-47,6 %) celkového počtu přenocování v roce 2021 oproti roku 2019 v mezikrajském srovnání. V posledních dvou letech se počtem přenocování Karlovarský kraj zařadil v regionálním žebříčku až na páté místo. Předstihly ho kraje Jihočeský, Královéhradecký a Jihomoravský. Konec tohoto žebříčku patřil v posledních deseti letech Pardubickému kraji.

Životní prostředí

Nadále ubývá orná půda ve prospěch trvalých travních porostů, lesních pozemků a ostatních ploch.

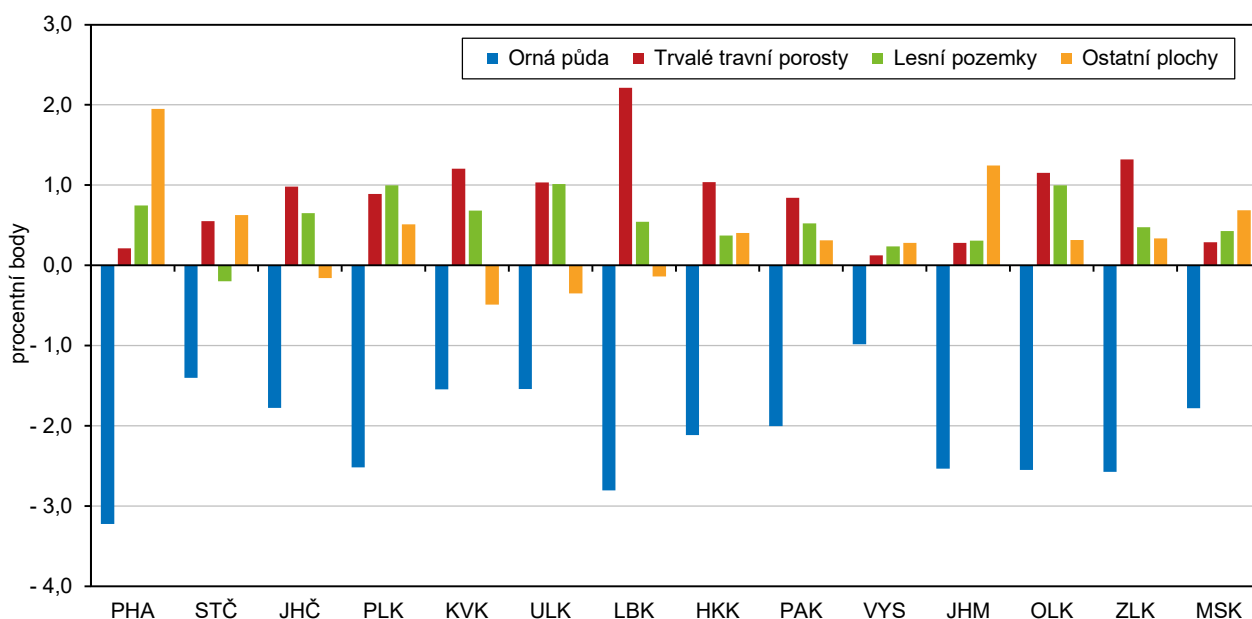
Výměra orné půdy v ČR klesá, v porovnání s rokem 2001 byla její plocha v loňském roce menší o 153,2 tis. ha (o 5,0 %). Nejrychleji orná půda ubývala v Libereckém kraji, kde se za uplynulých 20 let její plocha zmenšila o 12,5 %. Ve většině krajů se tak dělo převážně ve prospěch trvalých travních porostů, jejichž největší nárůst od roku 2001 zaznamenali v Olomouckém kraji (o 14,7 %). Výjimkou byl Kraj Vysočina a Moravskoslezský kraj, kde plocha trvalých travních porostů za toto období poklesla (o 0,9 resp. 0,4 %). Další příčinou úbytku orné půdy byl její převod na nezemědělskou půdu (převážně ve prospěch lesních pozemků a ostatních ploch), jejíž výměra se od roku 2001 celorepublikově zvýšila o 79,3 tis. ha (o 2,2 %). Výměra lesních pozemků v uplynulých dvaceti letech převážně rostla ve většině krajů s výjimkou Středočeského a Moravskoslezského kraje a Kraje Vysočina. Nejvíce se lesy rozrostly v hl. m. Praze (o 7,6 %) a Olomouckém kraji (5,5 %). Ve většině krajů v porovnání s rokem 2001 rostla rovněž výměra zastavěných ploch, nejvíce v Jihočeském kraji (o 7,7 %), i ostatních ploch, jejichž výměra se nejvíce zvýšila v Jihomoravském kraji (o 18,1 %).

Rozšiřují se plochy ekologického zemědělství ve všech krajích.

Dlouhodobě se rozšiřuje plocha obhospodařovaná způsoby šetrnými k životnímu prostředí. V roce 2021 bylo v ekologickém zemědělství či v přechodném období evidováno 558,2 tis. ha. Nejvíce z této půdy se soustředilo v Jihočeském kraji, a to 15,8 %, nejméně v Pardubickém kraji (3,2 %). V uplynulých letech se nejrychleji rozšiřovala celková výměra půdy v ekologickém zemědělství a v přechodném období ve Středočeském kraji hodnoceném společně s hl. m. Prahou, a to proti roku 2020 o 9,6 %, v porovnání s rokem 2011 došlo k nárůstu o 65,2 %. Naproti tomu nejméně se výměra této půdy zvýšila v Karlovarském kraji, a to proti roku 2020 o 0,2 %, v porovnání s rokem 2011 o 2,8 %. Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové výměře zemědělské půdy je však v Karlovarském kraji nejvyšší v ČR (46,1 %). Nejméně půdy bylo v roce 2021 ekologicky obhospodařováno ve Středočeském kraji hodnoceném společně s hl. m. Prahou (3,9 % výměry zemědělské půdy).

Graf 5.7 Změna podílu vybraných druhů půdy na celkové výměře kraje za období 2001–2021

Pramen: ČÚZK

Zvyšuje se podíl obyvatel zásobovaných vodou z veřejných vodovodů.

S výjimkou hl. m. Prahy a Karlovarského kraje stále nedosahuje podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů v krajích 100 %. Nejmenší podíl byl zjištěn ve Středočeském a Plzeňském kraji, kde nebylo v loňském roce připojeno k vodovodům 11,6 resp. 11,3 % obyvatel. V období 2016–2021 vzrostl tento podíl nejvíce v Plzeňském a Olomouckém kraji (o 4,3 resp. 3,8 p. b.).

Roste spotřeba vody v domácnostech.

Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele dlouhodobě převážně roste. Nejméně vody spotřebovaly v loňském roce domácnosti ve Zlínském kraji, a to 80,9 l na osobu a den, nejvíce pak v hl. m. Praze (120,0 l/osoba/den). V hl. m. Praze byl rovněž zaznamenán nejvyšší nárůst spotřeby od roku 2016, a to 12,1 %. Nejméně naopak vzrostla spotřeba od roku 2016 v Plzeňském kraji (o 1,0 %). K poklesu spotřeby vody došlo za období uplynulých pěti let pouze v Jihočeském kraji, kde byla v loňském roce spotřeba v porovnání s rokem 2016 o 1,9 % nižší.

Nejdražší vodu mají domácnosti v hl. m. Praze, stočné je nejvyšší v Libereckém kraji.

Cena vody i cena stočného dlouhodobě roste. Nejvíce platili v loňském roce za vodu v hl. m. Praze (49,9 Kč za m³), nejméně stál m³ vody v Olomouckém kraji (37,1 Kč). V porovnání s rokem 2016 vzrostla nejvíce cena vody v hl. m. Praze (o 9,8 %),

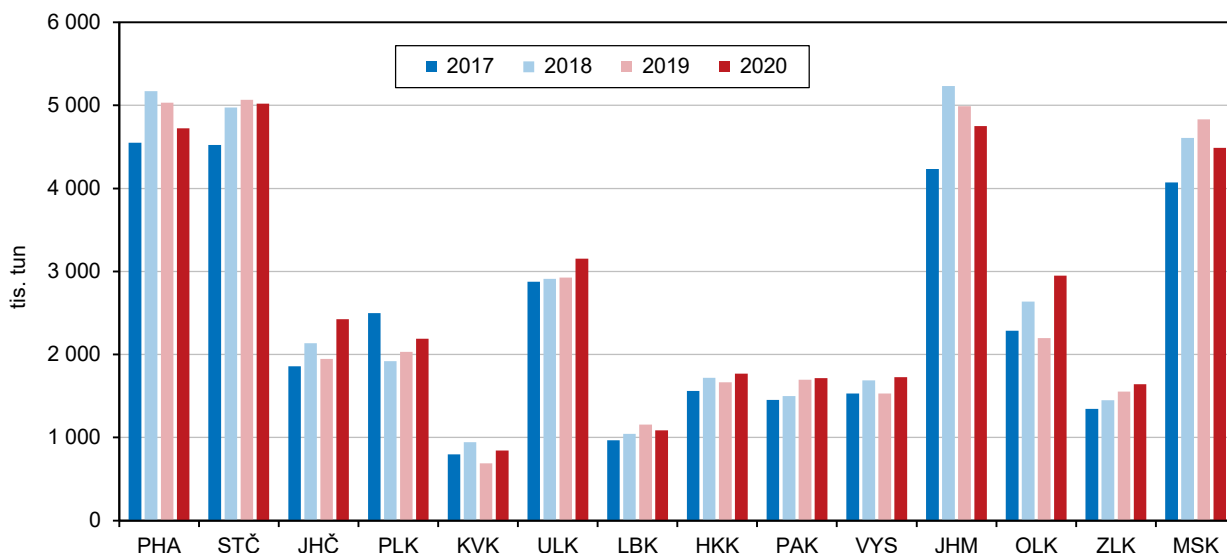
nejmenší nárůst zaznamenali ve Zlínském kraji (o 4,7 %). Cena stočného byla v roce 2021 nejvyšší v Libereckém kraji (46,4 Kč za m³), nejméně za stočné platili obyvatelé Kraje Vysočina (31,3 Kč za m³). Za období 2016 – 2021 se cena stočného nejvíce zvýšila v hl. m. Praze (o 10,1 %), nejmenší nárůst byl zaznamenán v Jihočeském kraji (o 3,6 %).

Postupně se snižují měrné emise, velké rozdíly mezi kraji však zůstávají.

Měrné emise znečišťujících látek (tuhé znečišťující látky, SO₂, NO_x a CO), vyjadřované v tunách na km²/rok, jsou v případě stacionárních zdrojů REZZO 1–3 dlouhodobě nejvyšší v Ústeckém a Moravskoslezském kraji a v hl. městě Praze. Na území hl. m. Prahy je rovněž ze všech krajů ČR dlouhodobě emitováno nejvíce znečišťujících látek z mobilních zdrojů (REZZO 4). Z pohledu všech sledovaných zdrojů znečištění (REZZO 1–4) bylo v roce 2020 měrnými emisemi TZL a NO_x nejvíce znečištěno území hl. m. Prahy, nejvíce SO₂ bylo emitováno v Ústeckém kraji a největší zdroje oxidu uhelnatého ve vztahu k velikosti území se nacházely v Moravskoslezském kraji a hl. m. Praze.

Graf 5.8 Produkce odpadů

Zdroj: ČSÚ

Objem vyprodukovaného odpadu roste ve většině krajů.

V České republice se v roce 2020 vyprodukovalo celkem 38 486,2 tis. tun odpadu, z toho 1 759,5 tis. tun bylo nebezpečného odpadu. V přepočtu na 1 obyvatele bylo nejvíce odpadu vyprodukováno v Olomouckém kraji (4 669 kg), nejméně pak v Libereckém kraji (2 453 kg). V porovnání s rokem 2017 byla produkce odpadu v roce 2020 ve většině krajů vyšší s výjimkou Plzeňského kraje, kde došlo k poklesu o 608 kg na 1 obyvatele. Nejvýraznější nárůst byl zaznamenán v Olomouckém kraji (o 1 060 kg na 1 obyvatele).

Nejvíce komunálního odpadu produkují obyvatelé Středočeského kraje.

Nejvíce komunálního odpadu v přepočtu na 1 obyvatele bylo v roce 2020 vyprodukováno ve Středočeském kraji (590 kg), nejméně v Karlovarském kraji (430 kg). Od roku 2017 do roku 2020 vzrostla produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele ve většině krajů s výjimkou hl. m. Prahy (pokles o 48 kg) a v Libereckém kraji (pokles o 5 kg). Nejvíce se produkce komunálního odpadu zvýšila v Jihočeském kraji, a to o 65 kg na 1 obyvatele.

Téměř 29 % celkového objemu investic do ŽP v ČR vynaložili investoři se sídlem v hl. m. Praze.

Celkové investice, vynaložené v roce 2021 v ČR na ochranu životního prostředí, dosáhly hodnoty 29 485, 2 mil. Kč. Nejvíce finančních prostředků na ochranu životního prostředí vynaložili investoři se sídlem na území hl. m. Prahy,

a to 8 481,4 mil. Kč (28,8 % z celkového objemu prostředků ČR), následování investory se sídlem v Moravskoslezském kraji s celkovým objemem investic ve výši 4 661,1 mil. Kč.

Nejvíce se investovalo do nakládání s odpadními vodami.

Ze sledovaných účelů investic do ochrany životního prostředí se nejvíce v jednotlivých krajích investovalo do nakládání s odpadními vodami, nejvyšší objemy prostředků sem směřovali investoři z devíti krajů. Investoři se sídlem v hl. m. Praze, Jihočeském a Ústeckém kraji nejvíce investovali do ochrany ovzduší a klimatu a do nakládání s odpady směřovaly nejvyšší objemy prostředků od investorů z Libereckého a Královéhradeckého kraje.

Nejvíce se v přepočtu na 1 obyvatele investovalo do ochrany ŽP v Kraji Vysočina.

Investice na ochranu životního prostředí z pohledu kraje, kde byla investice uskutečněna, byly v loňském roce nejvyšší v Kraji Vysočina, kde objem vynaložených prostředků dosáhl 5 138 Kč na 1 obyvatele kraje. Druhý nejvyšší objem investic v přepočtu na 1 obyvatele byl vynaložen v Moravskoslezském kraji (4 095 Kč). Nejméně bylo do ochrany životního prostředí investováno na území Libereckého kraje, a to 1 090 Kč na 1 obyvatele.

Největší objemy neinvestičních nákladů na ŽP směřovaly do nakládání s odpady.

Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí dosáhly v ČR v roce 2021 objemu 86 788,8 mil. Kč. Z pohledu sídla investora vynaložili nejvíce nákladů na ochranu životního prostředí investoři se sídlem na území hl. m. Prahy, a to 22 928,5 mil. Kč, což činilo 26,4 % všech prostředků vynaložených v ČR. Ve všech krajích investoři vynaložili nejvíce prostředků na nakládání s odpady, nejvíce v Královéhradeckém kraji, kde bylo na tento cíl vynaloženo 84,4 % všech neinvestičních nákladů na ochranu životního prostředí.

Tabulková příloha

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Píseňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Parubický	Vysočina	Jiho-moravský	Olomoucký	Zlínský	Moravsko-slezský
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel (‰)															
2016	0,5	2,2	1,5	0,5	-0,4	-1,2	-1,0	1,3	-0,1	0,6	0,6	1,2	-0,1	-0,6	-0,9
2017	0,3	2,4	1,5	0,2	-0,3	-2,2	-0,9	0,1	-0,1	-0,0	0,3	1,0	-0,6	-0,5	-1,2
2018	0,1	2,3	0,8	0,1	-0,3	-2,5	-1,5	0,0	-0,6	-0,0	0,3	0,9	-0,4	-0,4	-1,0
2019	-0,0	2,1	1,0	-0,3	-0,6	-2,0	-1,4	0,1	-0,7	0,2	-0,3	1,0	-0,9	-0,9	-1,4
2020	-1,8	0,8	-0,6	-1,9	-2,0	-4,6	-3,5	-1,6	-2,1	-1,8	-2,2	-1,0	-2,4	-3,4	-3,5
2021	-2,7	0,6	-1,2	-2,6	-3,4	-7,0	-4,9	-3,4	-3,9	-3,1	-1,8	-1,8	-3,5	-3,4	-4,5
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel (‰)															
2016	1,9	8,1	7,6	1,0	3,8	-2,4	-0,8	1,0	-1,0	1,2	-1,6	2,0	-1,2	-1,1	-1,9
2017	2,7	8,5	8,7	2,0	4,1	-1,4	0,5	1,4	0,7	2,4	-0,4	2,7	-0,6	-0,6	-2,1
2018	3,6	8,5	11,4	2,9	7,0	-0,2	1,2	2,3	0,5	3,8	0,4	2,9	-0,7	0,2	-1,1
2019	4,1	9,8	10,5	3,4	9,5	1,2	1,6	2,9	1,9	4,3	1,3	2,7	0,1	0,3	-0,9
2020	2,5	7,3	9,9	1,1	3,9	-0,0	-1,4	-1,2	0,6	2,1	0,3	3,8	0,1	-0,8	-3,0
2021	4,8	12,1	11,5	3,6	7,5	0,6	1,5	3,5	0,9	3,3	1,8	4,7	0,3	1,1	-0,1
Živě narození mimo manželství (%)															
2016	48,6	41,0	46,0	49,5	50,5	64,4	64,2	54,2	50,7	47,9	43,8	43,0	50,3	41,8	52,8
2017	49,0	41,3	47,8	50,6	50,8	60,1	64,5	55,4	50,4	48,8	44,4	43,6	50,2	43,0	52,7
2018	48,5	40,7	47,0	50,3	51,6	61,7	63,4	54,2	49,8	48,9	43,4	43,8	49,8	42,3	51,9
2019	48,2	40,3	46,8	49,3	48,3	59,6	63,5	52,7	51,4	47,2	45,7	42,7	49,4	43,4	52,2
2020	48,5	40,5	46,8	50,6	49,2	62,7	62,8	53,3	51,5	48,6	44,6	43,9	50,0	43,1	51,1
2021	48,5	40,5	47,3	49,8	49,6	61,2	63,0	54,3	51,9	48,8	45,8	43,4	50,9	43,1	50,9
Index stáří k 31. 12. (%)¹⁾															
2016	120,7	122,4	101,5	122,9	126,7	126,3	115,0	118,4	132,0	122,5	126,7	122,9	126,4	131,1	124,5
2017	122,1	120,9	102,5	125,0	128,3	129,6	117,5	120,8	134,4	124,9	128,7	123,5	128,1	133,0	126,9
2018	123,2	119,6	103,0	127,0	129,7	132,4	120,1	122,6	136,3	126,5	130,4	123,6	130,2	134,8	128,9
2019	124,6	119,1	103,9	129,3	130,5	134,5	122,7	124,3	138,8	127,8	131,6	124,5	132,5	137,2	131,0
2020	125,5	118,9	104,4	130,8	131,8	136,5	124,2	124,9	140,7	128,7	132,8	125,1	133,7	138,2	132,3
2021	128,1	123,4	105,4	133,6	134,3	141,8	128,4	128,5	142,9	130,6	134,5	125,5	136,3	140,8	135,9
Naděje dožití mužů při narození (roky) – dvouleté období															
2016	75,8	77,7	76,1	76,0	76,0	74,6	73,8	75,7	76,8	76,3	77,0	76,4	75,2	75,4	74,2
2017	76,0	78,1	76,3	76,4	76,2	74,4	74,1	75,7	77,2	76,6	77,0	76,5	75,5	75,5	74,5
2018	76,0	78,3	76,1	76,3	76,2	74,5	74,2	75,4	77,2	76,5	76,9	76,3	75,6	75,8	74,5
2019	76,2	78,4	76,3	76,6	76,4	74,9	74,4	76,1	77,2	76,6	76,7	76,6	75,7	75,9	74,5
2020	75,8	78,2	76,2	76,2	76,0	74,5	73,9	76,0	76,8	76,1	75,9	76,3	75,1	75,1	73,9
2021	74,7	77,1	75,1	75,2	74,7	72,8	72,7	74,7	75,5	75,1	75,6	75,3	74,1	74,1	72,8
Naděje dožití žen při narození (roky) – dvouleté období															
2016	81,6	82,5	81,5	81,6	81,4	80,5	79,7	81,5	82,0	82,1	82,4	82,4	81,5	82,2	81,0
2017	81,8	82,7	81,6	82,1	81,7	80,5	79,8	81,7	82,4	82,2	82,7	82,7	81,8	82,3	81,1
2018	81,9	83,0	81,6	82,0	81,6	79,9	80,0	81,7	82,6	82,3	83,0	82,7	81,9	82,4	81,1
2019	82,0	83,0	81,9	82,1	81,9	80,2	80,2	81,7	82,5	82,2	82,7	82,8	82,1	82,6	81,2
2020	81,7	82,9	81,6	81,9	81,9	80,0	79,9	81,5	82,4	81,9	82,3	82,4	81,7	81,9	80,9
2021	80,9	82,3	80,9	81,1	81,1	78,8	79,0	80,7	81,5	81,0	81,7	81,6	81,0	81,2	80,1
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2016	4,7	14,4	4,8	2,8	5,1	6,5	4,1	4,2	2,6	2,6	1,7	3,7	1,7	1,5	2,1
2017	4,9	15,1	5,1	3,0	5,4	6,7	4,3	4,5	2,8	2,9	1,8	3,9	1,8	1,6	2,2
2018	5,3	15,7	5,6	3,3	6,1	7,0	4,5	4,8	3,0	3,4	2,1	4,2	1,9	1,8	2,3
2019	5,5	15,9	5,9	3,6	6,7	7,2	4,7	5,1	3,2	3,7	2,3	4,4	2,1	1,9	2,4
2020	5,9	17,1	6,4	3,7	7,1	7,5	4,8	5,1	3,4	3,9	2,5	4,9	2,2	2,0	2,3
2021	6,3	18,5	6,8	4,0	7,5	7,5	4,8	5,6	3,4	4,3	2,8	5,4	2,2	2,2	2,5

1) počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0–14 let

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hrubý domácí produkt (HDP) na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2016	454,0	1 009,8	413,1	360,7	414,5	295,9	326,3	346,7	392,5	360,6	368,0	422,7	345,8	385,6	371,7
2017	482,6	1 061,8	439,3	388,7	439,6	315,1	343,9	369,4	427,5	389,2	393,5	447,2	372,6	411,3	390,4
2018	509,1	1 136,7	450,7	407,5	459,0	324,5	355,6	387,2	447,8	408,4	403,9	480,7	392,5	425,2	415,5
2019	542,7	1 202,0	498,5	436,1	476,5	339,4	387,3	412,4	480,5	426,9	434,7	513,0	419,3	460,1	424,2
2020	532,2	1 156,8	475,9	432,7	467,7	332,0	371,4	405,5	481,3	436,3	445,6	514,1	419,3	452,7	415,0
2021	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Vývoj HDP – předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny, %)															
2016	102,5	102,9	105,4	101,2	102,4	101,8	98,9	102,1	104,1	103,1	102,1	100,4	102,8	102,4	102,9
2017	105,2	104,4	107,1	106,7	105,5	103,0	102,7	106,0	108,6	106,9	105,3	104,4	105,9	105,7	103,4
2018	103,2	105,4	102,4	102,7	102,5	99,1	100,1	102,4	102,9	103,1	99,7	104,9	102,2	101,6	102,7
2019	102,3	102,7	108,3	102,9	100,6	100,3	104,6	102,9	103,7	101,1	103,1	102,9	102,7	104,7	98,4
2020	94,2	93,5	92,0	94,1	93,8	94,1	91,9	93,9	95,4	98,8	97,4	96,0	95,7	94,7	93,8
2021	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Produkce zemědělského odvětví na 1 ha obhospodařované zemědělské půdy (tis. Kč)															
2016	37,9	43,0	31,7	33,0	20,0	35,2	23,4	41,1	46,7	43,2	46,2	36,6	34,8	29,4	
2017	38,0	43,7	32,0	33,6	20,5	34,9	23,2	40,0	49,3	44,5	42,7	37,0	35,5	28,8	
2018	38,6	43,4	33,1	34,4	20,8	33,9	24,7	39,3	50,1	45,2	47,1	35,4	35,9	29,6	
2019	40,0	45,0	34,4	36,1	21,3	35,4	25,1	40,4	50,8	47,7	48,4	36,8	36,5	31,2	
2020 ¹⁾	42,2	46,9	36,4	38,3	23,0	36,9	28,2	43,6	53,9	50,4	49,5	38,9	40,4	33,1	
2021	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ve velkých průmyslových podnicích²⁾ (tis. fyzických osob)															
2016	831,5	76,7	100,0	49,0	61,1	19,3	56,2	44,0	47,5	47,9	49,9	70,5	46,5	53,0	109,8
2017	849,9	80,3	105,9	50,5	61,6	18,8	59,3	45,0	49,7	48,3	50,6	70,7	47,2	53,8	108,1
2018	863,5	81,3	108,8	50,4	61,5	18,4	63,1	47,8	49,0	49,6	50,5	72,1	47,9	55,1	108,0
2019	850,6	80,9	110,7	51,4	59,5	18,0	63,0	47,4	43,9	49,1	49,5	69,0	45,9	54,2	108,1
2020	827,0	78,0	109,5	49,2	57,0	16,9	61,0	44,5	46,7	48,0	47,7	67,5	44,7	51,7	104,7
2021	816,1	75,8	111,7	46,9	56,6	16,0	61,3	44,6	45,9	47,7	46,4	69,8	44,2	51,1	98,2
Stavební práce "S" podle místa stavby na 1 obyvatele³⁾ (tis. Kč)															
2016	22,3	43,5	16,8	27,6	23,0	15,6	18,7	18,0	18,0	21,6	21,9	21,9	18,2	15,0	17,2
2017	23,0	43,8	19,1	32,4	21,7	18,9	19,5	17,3	19,5	19,1	22,7	23,0	19,3	15,6	15,6
2018	25,8	44,8	21,4	32,3	24,0	24,5	23,4	18,0	22,2	21,5	23,7	27,7	23,7	18,1	20,3
2019	29,3	49,7	27,8	31,3	25,5	23,1	26,3	19,9	24,5	25,3	30,2	31,7	27,4	21,5	22,6
2020	30,1	48,6	25,5	31,3	29,6	22,2	28,1	19,0	28,2	29,6	34,3	34,7	30,3	21,2	21,3
2021	33,7	54,9	28,5	36,1	33,1	27,1	29,3	19,0	32,8	36,7	31,9	36,5	32,5	24,4	28,6
Dokončené byty na 1 000 obyvatel															
2016	2,6	4,8	3,6	1,9	2,7	1,7	0,9	1,8	1,9	2,4	1,9	3,3	2,1	1,7	1,7
2017	2,7	4,5	4,0	2,0	2,8	1,3	1,2	1,5	2,2	2,2	2,0	3,6	2,3	1,7	1,9
2018	3,2	4,1	5,3	2,7	4,2	1,7	1,4	2,4	2,7	3,2	2,8	3,8	2,6	2,2	2,1
2019	3,4	4,6	5,1	3,5	4,6	2,3	1,6	1,9	3,1	3,3	2,9	4,0	3,1	2,7	2,0
2020	3,2	4,1	4,9	2,6	4,2	1,9	1,4	1,8	2,7	3,0	3,1	3,7	3,5	2,5	2,3
2021	3,3	4,1	4,6	2,7	4,2	2,1	1,6	2,0	3,2	3,2	3,7	4,0	3,1	2,6	2,3
Počet přenocování hostů ubytovaných v hromadných ubytovacích zařízeních na 1 000 obyvatel															
2016	4 704	13 197	1 724	6 208	2 999	16 301	1 752	6 092	6 823	2 438	2 528	2 800	3 043	3 521	1 940
2017	5 026	14 034	1 802	6 287	3 194	17 429	1 902	6 520	7 448	2 565	2 711	3 200	3 207	3 609	2 113
2018	5 224	14 026	1 942	6 788	3 493	17 774	2 057	6 744	7 818	2 554	2 877	3 449	3 416	3 821	2 285
2019	5 345	14 050	1 960	6 959	3 628	18 318	2 125	7 156	8 121	2 560	2 854	3 554	3 659	3 899	2 370
2020	2 933	3 694	1 309	5 266	2 537	9 887	1 340	5 665	6 197	1 823	2 143	2 271	2 550	2 767	1 548
2021	3 040	4 149	1 470	5 287	2 659	9 984	1 412	5 037	5 529	1 937	2 390	2 594	2 649	3 028	1 629

1) semidefinitivní údaje

2) podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převahou činnosti v sekci (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

3) podniky s 20 a více zaměstnanci s převahou stavební činnosti

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – životní prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1-4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2016	1,46	0,46	1,58	0,36	0,59	3,06	6,33	0,40	0,92	1,56	0,29	0,20	0,71	1,03	3,23
2017	1,39	0,48	1,70	0,40	0,55	2,32	5,43	0,39	0,88	1,55	0,29	0,20	0,68	1,18	3,19
2018	1,22	0,54	1,41	0,32	0,51	1,97	5,22	0,33	0,72	1,31	0,25	0,18	0,60	0,81	2,90
2019	1,01	0,50	1,24	0,32	0,46	1,51	4,25	0,35	0,67	1,07	0,27	0,18	0,61	0,62	2,45
2020	0,84	0,53	0,82	0,27	0,41	1,05	2,97	0,31	0,55	1,00	0,24	0,14	0,54	0,60	2,30
2021	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1-4 (t/km²) (ČHMÚ)															
2016	2,47	18,53	2,48	1,19	1,21	2,25	5,92	1,64	1,56	2,79	1,42	1,92	1,65	1,75	4,57
2017	2,42	18,41	2,46	1,22	1,22	2,15	5,76	1,68	1,58	2,97	1,44	1,91	1,63	1,76	4,14
2018	2,33	17,93	2,23	1,17	1,15	2,04	5,70	1,65	1,48	3,01	1,33	1,83	1,56	1,69	3,89
2019	2,17	16,76	2,24	1,10	1,09	1,76	5,59	1,55	1,44	2,60	1,27	1,93	1,57	1,59	3,48
2020	1,95	15,25	1,92	1,02	0,98	1,72	5,07	1,44	1,31	2,18	1,17	1,76	1,43	1,44	3,19
2021	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Produkce odpadů celkem na 1 obyvatele (kg)^{1,2)}															
2016	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2017	3 263	3 537	3 362	2 909	4 316	2 693	3 502	2 191	2 836	2 811	3 006	3 586	3 609	2 306	3 373
2018	3 570	3 976	3 656	3 332	3 297	3 194	3 547	2 365	3 120	2 891	3 319	4 418	4 166	2 488	3 827
2019	3 497	3 825	3 678	3 028	3 458	2 334	3 568	2 612	3 019	3 252	3 001	4 196	3 476	2 664	4 022
2020	3 597	3 560	3 605	3 769	3 708	2 870	3 847	2 453	3 208	3 277	3 388	3 978	4 669	2 827	3 748
2021	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Produkce komunálních odpadů na 1 obyvatele (kg)^{2,3)}															
2016	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2017	489	515	531	496	453	428	478	464	509	481	513	440	503	455	501
2018	494	510	531	519	461	432	477	464	514	478	521	448	529	443	513
2019	500	510	542	524	450	434	494	466	524	494	532	458	534	460	509
2020	506	467	590	561	463	430	487	459	526	509	537	463	540	464	518
2021	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (litr/den)															
2016	88,3	107,9	86,1	84,7	87,4	84,5	90,2	86,6	79,2	77,3	78,6	92,9	81,3	74,9	89,8
2017	88,7	109,3	85,3	84,6	88,6	85,5	89,6	86,8	80,2	78,0	79,1	92,9	83,5	75,9	89,1
2018	89,2	107,5	88,2	84,1	88,4	86,7	91,6	87,5	80,5	79,7	81,2	92,9	83,2	75,7	89,9
2019	90,6	113,1	89,7	82,3	86,9	86,5	93,0	89,2	84,6	80,2	81,4	92,9	84,3	78,7	89,6
2020	91,1	112,5	90,0	82,6	87,3	89,0	93,1	90,5	85,6	81,4	80,6	93,2	83,2	80,0	91,0
2021	93,2	120,0	90,7	82,8	88,4	91,1	95,0	92,1	84,8	81,8	86,3	94,2	85,3	80,9	93,9
Podíl čištěných odpadních vod (bez zpoplatněných srážkových v %)															
2016	97,3	100,0	99,7	95,5	95,7	100,0	97,7	98,5	95,0	98,9	88,1	98,5	95,0	93,2	97,3
2017	97,5	100,0	99,7	95,8	96,4	99,9	97,7	98,5	94,8	99,2	90,7	98,5	95,6	92,3	98,0
2018	97,6	100,0	99,6	96,2	95,7	99,9	99,0	98,5	96,6	99,0	90,1	98,8	97,7	92,5	95,8
2019	97,7	100,0	99,7	96,5	95,5	100,0	99,9	97,6	96,0	99,0	90,2	98,8	98,1	93,4	95,5
2020	97,5	100,0	99,7	96,3	95,6	99,9	97,8	97,9	95,6	99,4	91,0	98,9	98,4	93,1	95,0
2021	97,5	100,0	99,7	96,4	95,8	99,9	97,0	97,2	97,1	98,5	92,0	98,9	98,4	93,1	95,1
Investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2016	2 411	2 981	1 445	1 170	2 545	2 608	7 610	1 002	1 506	2 391	1 757	1 896	1 270	770	2 986
2017	3 345	3 298	1 605	1 991	1 797	1 109	18 999	2 292	1 378	1 819	2 785	1 612	1 452	958	2 710
2018	2 920	4 498	2 463	3 135	1 943	1 302	5 579	2 327	2 383	2 337	2 484	1 515	1 899	1 994	3 939
2019	2 812	3 076	3 466	3 239	1 988	1 088	2 860	1 369	2 164	3 321	3 033	2 247	1 854	2 451	4 089
2020	2 910	3 556	3 177	2 818	2 257	1 651	3 140	1 082	2 609	3 949	3 419	2 296	2 427	1 941	3 885
2021	2 808	3 397	2 089	2 580	2 583	1 735	3 469	1 090	1 684	3 076	5 138	2 323	2 379	2 226	4 095

¹⁾ v roce 2020 došlo ke změně metodiky zpracování statistiky odpadů; sběr dat výkazem Odp 5-01 částečně nahrazen převzetím údajů z Integrovaného systému plnění ohlašovací povinností (ISPOP) MŽP

²⁾ podle sídla provozovny, data nejsou plně srovnatelná s údaji publikovanými v předchozích letech

³⁾ odpady z domácností a odpady podobné povahy a složení, bez ohledu na to, kdo tento odpad produkuje nebo sbírá; dříve publikované údaje obsahovaly pouze komunální odpad vykázaný obcemi a podniky zapojenými do obecního systému sběru odpadu

Tab. 2.1 Dlouhodobý vývoj Královéhradeckého kraje v letech 2001–2021

	Měřící jednotka	2001	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
Počet obyvatel (stav k 31. 12.)	osoby	549 329	549 643	552 212	554 520	554 402	554 803 ⁸⁾	553 856	552 946
v tom ve věku: 0–14 let		88 130	79 829	79 367	79 228	79 811	80 624 ⁸⁾	81 441	81 789
15–64 let		381 351	386 995	388 608	388 434	385 465	382 757 ⁸⁾	377 554	372 586
65 a více let		79 848	82 819	84 237	86 858	89 126	91 422 ⁸⁾	94 861	98 571
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	39,3	40,6	40,7	40,9	41,1	41,3 ⁸⁾	41,5	41,8
Sňatky		2 844	2 738	2 964	2 738	2 421	2 484	2 347	2 337
Rozvody		1 647	1 692	1 736	1 515	1 597	1 640	1 459	1 354
Živě narození	osoby	4 954	5 491	6 122	6 254	6 261	6 021	5 437	5 467
Zemřelí	osoby	5 805	5 691	5 586	5 526	5 911	5 553	5 748	5 825
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-851	-200	536	728	350	468	-311	-358
Přistěhovalí	osoby	3 353	6 787	8 208	6 595	5 086	5 051	4 070	4 278
Vystěhovalí	osoby	4 065	5 312	6 175	5 015	5 554	5 118	4 458	4 830
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-712	1 475	2 033	1 580	-468	-67	-388	-552
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-1 563	1 275	2 569	2 308	-118	401	-699	-910
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele	tis. Kč	130,8	166,1	173,7	185,7	191,7	190,1	189,4	192,6
Ekonomicky aktivní (pracovní síla)	tis. osob	277,6	277,3	276,7	275,9	276,0	272,5	271,5	272,6
Ekonomicky neaktivní (15 a více let)	tis. osob	183,4	190,6	194,8	198,5	199,8	201,7	201,4	199,3
Míra ekonomické aktivity	%	60,2	59,3	58,7	58,2	58,0	57,5	57,4	57,8
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	osoby	17 433	19 298	14 499	14 728	23 373	24 678	22 185	25 210
Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)	%	.	4,73	3,52	3,62	5,96	6,28	5,68	6,55
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)	osoby								
mateřských škol		15 909	15 856	16 310	16 813	17 545	18 308	19 036	19 548
základních škol		58 594	48 855	46 937	45 266	43 879	43 621	43 494	44 065
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		.	29 504	29 684	29 551	29 433	28 429	26 962	25 459
Studenti vysokých škol ²⁾ (stav k 31. 12.)	osoby	6 735	10 421	11 374	11 781	12 156	12 619	12 897	12 854
Lékaři na 1 000 obyvatel	osoby	3,8	4,0	4,5	4,4	4,5	4,5	4,5	4,6
Průměrný měsíční starobní důchod sólo ³⁾	Kč	6 699	8 066	8 624	9 523	9 932	10 009	10 444	10 667
Registrované trestné činy na 1 000 obyv.		23,6	21,0	24,7	22,6	20,6	20,1	19,9	19,5
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
Hrubý domácí produkt	mil. Kč	126 743	157 372	172 173	177 268	176 993	176 531	179 268	179 786
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	101,3	103,7	105,6	102,6	96,9	102,1	101,8	97,9
Výdaje na výzkum a vývoj	mil. Kč	.	1 029	1 259	1 257	1 499	1 479	1 679	1 680
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		111 450	125 433	127 573	130 544	129 399	132 423	134 689	135 372
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	.	7 676	8 851	8 695	7 339	7 636	8 444	8 848
Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾	fyz. os.	53 815	49 867	47 757	46 582	39 227	37 065	40 412	39 753
Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾	mil. Kč	12 005	13 378	13 220	11 769	12 685	9 761	8 379	10 294
Dokončené byty		1 419	1 218	1 796	1 919	1 516	1 807	1 320	1 384
Hosté v hromadných ubyt. zařízeních	tis. osob	1 016,3	982,1	909,3	902,7	810,1	804,3	825,6 ⁹⁾	968,6
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	280 521	279 279	279 074	278 792	278 441	278 162	277 926	277 690
z toho orná půda		194 498	192 972	192 678	192 391	192 025	191 591	191 167	191 019
Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	195 304	196 560	196 776	197 060	197 414	197 699	197 948	198 192
z toho: lesní pozemky		146 856	147 316	147 382	147 467	147 546	147 635	147 731	147 881
zastavěné plochy a nádvoří		9 294	9 268	9 253	9 259	9 223	9 240	9 252	9 260
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	92,5	92,3	91,2	88,0	87,7	86,7	82,7	81,8
Počet čistíren odpadních vod	ks	67	101	105	110	124	125	127	127
Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 090	1 771	1 514	2 395	1 891	1 386	1 959	2 681

¹⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku

²⁾ studenti státního občanství ČR s místem výuky v kraji

³⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; od roku 2010 podle metodiky MPSV bez poměrného starob. důchodu; data za prosinec

⁴⁾ průměrný evidenční počet zaměstnanců v podnicích se 100 a více zaměstnanci se sídlem v kraji s převažující činností v sektoru (CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatiz. vzduchu

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ									
551 909	551 590	551 421	550 804	551 089	551 021	551 647	550 803 ⁶⁾	542 583	Počet obyvatel (stav k 31. 12.)
82 276	82 902	83 557	84 212	84 982	85 577	86 013	86 123 ⁶⁾	85 117	v tom ve věku: 0–14 let
367 934	363 915	359 816	355 420	351 888	348 778	346 227	343 510 ⁶⁾	335 827	15–64 let
101 699	104 773	108 048	111 172	114 219	116 666	119 407	121 170 ⁶⁾	121 639	65 a více let
42,0	42,3	42,5	42,7	42,9	43,1	43,3	43,4 ⁶⁾	43,6	Průměrný věk (stav k 31. 12.)
2 268	2 508	2 465	2 565	2 669	2 791	2 797	2 228	2 272	Sňatky
1 543	1 379	1 360	1 300	1 343	1 273	1 286	1 124	1 068	Rozvody
5 451	5 518	5 582	5 616	5 702	5 677	5 504	5 526	5 537	Živě narození
5 918	5 614	5 836	5 681	5 783	6 024	5 901	6 694	7 668	Zemřelí
-467	-96	-254	-65	-81	-347	-397	-1 168	-2 131	Přirozený přírůstek/úbytek
4 098	4 397	4 506	4 432	5 125	5 340	5 795	5 359	5 802	Přistěhovalí
4 668	4 620	4 421	4 984	4 759	5 061	4 772	5 035	5 293	Vystěhovalí
-570	-223	85	-552	366	279	1 023	324	509	Přírůstek/úbytek stěhováním
-1 037	-319	-169	-617	285	-68	626	-844	-1 622	Celkový přírůstek/úbytek
SOCIÁLNÍ VÝVOJ									
192,9	201,2	209,6	212,3	227,8	243,5	265,5	273,2	.	Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele
275,0	272,7	274,5	275,3	278,2	276,7	277,3	272,8	272,2	Ekonomicky aktivní (pracovní síla)
195,4	196,2	193,4	192,2	188,0	189,2	188,1	192,7	191,9	Ekonomicky neaktivní (15 a více let)
58,5	58,2	58,7	58,9	59,7	59,4	59,6	58,6	58,6	Míra ekonomické aktivity
27 678	23 866	18 574	14 270	10 483	8 968	9 076	11 483	10 622	Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)
7,31	6,36	4,96	3,76	2,72	2,31	2,38	3,11	2,83	Podíl nezaměstnaných osob ¹⁾ (stav k 31. 12.)
19 859	19 986	19 876	19 340	19 222	19 009	19 137	18 311	18 482	Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.) mateřských škol
44 898	46 045	47 126	48 324	48 917	49 569	49 725	49 850	49 524	základních škol
24 197	23 732	23 120	23 008	22 696	22 069	22 076	22 524	23 287	středních škol vč. konzervatoří (denní studium)
12 252	11 171	10 276	9 530	9 066	8 782	8 782	8 615	8 429	Studenti vysokých škol ²⁾ (stav k 31. 12.)
4,6	4,7	4,5	4,6	4,6	4,7	4,8	4,8	.	Lékaři na 1 000 obyvatel
10 854	10 955	11 221	11 337	11 719	12 282	13 334	14 346	15 286	Průměrný měsíční starobní důchod sólo ³⁾
19,5	18,5	15,6	13,2	13,1	12,2	12,9	10,5	9,7	Registrované trestné činy na 1 000 obyv.
EKONOMICKÝ VÝVOJ									
183 786	192 169	205 553	216 327	235 508	246 571	264 844	265 500	.	Hrubý domácí produkt
100,3	101,2	105,8	104,1	108,6	102,9	103,7	95,4	.	předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)
1 890	2 054	1 987	1 808	2 151	2 515	2 873	2 726	.	Výdaje na výzkum a vývoj
⁷⁾ 133 970	135 019	136 566	137 930	139 199	140 354	140 013	141 343	142 345	Registrované subjekty (stav k 31. 12.)
9 183	10 210	9 697	9 603	9 375	9 278	9 595	⁸⁾ 10 366	.	Produkce zemědělského odvětví
42 980	43 864	45 300	47 534	49 718	48 965	43 900	46 674	45 866	Počet zaměstnanců v průmyslu ⁴⁾
7 704	9 428	12 330	9 932	10 755	12 202	13 506	15 549	17 786	Stavební práce "S" provedené v kraji ⁵⁾
1 046	1 035	1 059	1 064	1 215	1 473	1 703	1 488	1 725	Dokončené byty
965,4	936,7	1 124,0	1 158,1	1 259,4	1 342,8	1 412,3	995,0	939,3	Hosté v hromadných ubyt. zařízeních
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (ŽP)									
277 506	277 229	277 099	276 917	276 799	276 652	276 483	276 306	276 222	Zemědělská půda (stav k 31. 12.)
190 880	190 578	190 135	189 859	189 080	188 331	186 894	185 782	184 457	z toho orná půda
198 375	198 659	198 800	198 983	199 102	199 254	199 425	199 603	199 688	Nezemědělská půda (stav k 31. 12.)
147 948	148 017	148 091	148 186	148 277	148 374	148 513	148 577	148 650	z toho: lesní pozemky
9 283	9 295	9 279	9 275	9 264	9 247	9 247	9 255	9 253	zastavěné plochy a nádvoří
78,1	77,6	79,9	79,2	80,2	80,5	84,6	85,6	84,8	Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele
131	139	132	129	131	137	139	140	143	Počet čistíren odpadních vod
2 536	1 839	2 230	1 506	1 378	2 383	2 164	2 609	1 684	Investice na ochranu ŽP podle místa investice na 1 obyvatele

⁵⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností⁶⁾ údaje od roku 2011 (2021) navazují na výsledky Sčítání lidu, domů a bytů 2011 (SLDB 2021)⁷⁾ od roku 2013 vlivem zpřesnění dat podle Registru osob nejsou údaje plně srovnatelné s předchozími roky⁸⁾ semidefinitivní údaje⁹⁾ od roku 2012 revidované údaje na základě výsledků šetření MMR

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Počet obyvatel (k 31. 12.)	osoby	550 804	551 089	551 021	551 647	550 803	⁶⁾ 542 583
v tom: muži		270 981	271 430	271 591	272 184	271 680	⁶⁾ 267 700
ženy		279 823	279 659	279 430	279 463	279 123	⁶⁾ 274 883
z toho cizinci (bez azylantů)		14 348	15 268	16 654	17 626	18 464	18 626
Sňatky		2 565	2 669	2 791	2 797	2 228	2 272
Průměrný věk při prvním sňatku							
ženichů		31,8	32,2	32,1	32,4	32,6	32,9
nevěst		29,3	29,4	29,6	29,8	30,2	30,2
Rozvody		1 300	1 343	1 273	1 286	1 124	1 068
Živě narození	osoby	5 616	5 702	5 677	5 504	5 526	5 537
z toho mimo manželství	%	50,7	50,4	49,8	51,4	51,5	51,9
Průměrný věk matky při narození dítěte		30,6	30,5	30,6	30,7	30,7	31,0
prvního dítěte		28,5	28,6	28,6	29,0	29,1	29,2
Úhrnná plodnost ¹⁾		1,648	1,715	1,739	1,717	1,758	1,845
Potraty		1 855	1 729	1 641	1 584	1 489	1 284
z toho umělá přerušení těhotenství		1 108	967	871	909	914	778
Potraty na 100 narozených	%	32,9	30,2	28,8	28,7	26,8	23,1
Zemřelí	osoby	5 681	5 783	6 024	5 901	6 694	7 668
Přirozený přírůstek/úbytek	osoby	-65	-81	-347	-397	-1 168	-2 131
Přistěhovalí	osoby	4 432	5 125	5 340	5 795	5 359	5 802
z toho z ciziny		952	1 420	1 692	2 146	1 724	1 898
Vystěhovalí	osoby	4 984	4 759	5 061	4 772	5 035	5 293
z toho do ciziny		435	496	570	521	616	799
Přírůstek/úbytek stěhováním	osoby	-552	366	279	1 023	324	509
z toho s cizinou		517	924	1 122	1 625	1 108	1 099
Celkový přírůstek/úbytek	osoby	-617	285	-68	626	-844	-1 622
Na 1 000 obyvatel							
živě narození	‰	10,2	10,4	10,3	10,0	10,0	10,2
zemřelí	‰	10,3	10,5	10,9	10,7	12,1	14,1
přirozený přírůstek/úbytek	‰	-0,1	-0,1	-0,6	-0,7	-2,1	-3,9
přistěhovalí	‰	8,0	9,3	9,7	10,5	9,7	10,7
vystěhovalí	‰	9,0	8,6	9,2	8,7	9,1	9,7
přírůstek/úbytek stěhováním	‰	-1,0	0,7	0,5	1,9	0,6	0,9
celkový přírůstek/úbytek	‰	-1,1	0,5	-0,1	1,1	-1,5	-3,0
Kojenecká úmrtnost ²⁾	‰	3,2	2,8	2,1	1,6	2,7	2,3
Novorozenecká úmrtnost ³⁾	‰	2,5	1,9	1,4	1,1	2,5	1,3
Počet obyvatel ve věku (stav k 31. 12.):							
0–14 let	osoby	84 212	84 982	85 577	86 013	86 123	⁶⁾ 85 117
%	%	15,3	15,4	15,5	15,6	15,6	⁶⁾ 15,7
15–64 let	osoby	355 420	351 888	348 778	346 227	343 510	⁶⁾ 335 827
%	%	64,5	63,9	63,3	62,8	62,4	⁶⁾ 61,9
65 a více let	osoby	111 172	114 219	116 666	119 407	121 170	⁶⁾ 121 639
%	%	20,2	20,7	21,2	21,6	22,0	⁶⁾ 22,4
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	roky	42,7	42,9	43,1	43,3	43,4	⁶⁾ 43,6
mužů		41,2	41,4	41,6	41,8	41,9	⁶⁾ 42,1
žen		44,2	44,4	44,5	44,7	44,9	⁶⁾ 45,1
Index stáří (stav k 31. 12.) ⁴⁾	%	132,0	134,4	136,3	138,8	140,7	⁶⁾ 142,9
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ⁵⁾	%	55,0	56,6	58,0	59,3	60,3	⁶⁾ 61,6
Naděje dožití (dvouleté období)	roky						
mužů při narození		76,8	77,2	77,2	77,2	76,8	75,5
žen při narození		82,0	82,4	82,6	82,5	82,4	81,5
mužů ve věku 65 let		16,5	16,7	16,7	16,7	16,3	15,2
žen ve věku 65 let		19,8	20,0	20,1	20,2	20,1	19,4

¹⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

²⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí

³⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených dětí

⁴⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0–14 let

⁵⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

⁶⁾ údaje v roce 2021 navazují na výsledky SLDB 2021

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2016	2017	2018	2019	2020	2021
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL¹⁾							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	467,6	466,2	465,9	465,4	465,5	464,1
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	14,0	13,7	12,8	12,3	12,4	12,2
střední bez maturity	%	36,2	33,9	33,1	34,2	34,6	34,0
střední s maturitou	%	34,3	36,1	36,1	36,0	35,9	36,9
vysokoškolské vč. vyššího odborného	%	15,4	16,3	17,9	17,5	17,1	16,9
Ekonomicky aktivní populace (pracovní síla)	tis. osob	275,3	278,2	276,7	277,3	272,8	272,2
v tom: zaměstnaní ²⁾		264,2	272,0	270,4	272,8	265,8	265,9
z toho ženy		117,9	121,0	120,4	121,9	117,2	115,8
nezaměstnaní		11,2	6,2	6,4	4,6	7,0	6,3
z toho ženy		6,1	3,7	3,4	2,0	3,1	3,5
Ekonomicky neaktivní ve věku 15 a více let	tis. osob	192,2	188,0	189,2	188,1	192,7	191,9
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci ³⁾	%	83,4	82,9	84,2	85,0	82,2	82,7
zaměstnavatelé	%	2,5	3,0	3,5	2,3	2,7	2,7
pracující na vlastní účet	%	13,9	14,1	422,3	12,3	14,1	13,9
Zaměstnaní pracující v kraji	tis. osob	257,6	270,7	266,5	270,6	262,7	.
v tom podle sektorů:							
primární (zemědělství, lesnictví, rybářství)	%	4,2	4,0	3,9	3,8	3,8	.
sekundární (průmysl a stavebnictví)	%	41,8	42,9	43,0	43,0	42,4	.
terciární (služby)	%	54,1	53,1	53,1	53,2	53,8	.
Míra ekonomické aktivity	%	58,9	59,7	59,4	59,6	58,6	58,6
v tom: muži		66,4	67,5	67,1	67,3	66,9	67,3
ženy		51,8	52,2	52,0	52,2	50,7	50,4
Míra zaměstnanosti	%	56,5	58,4	58,0	58,6	57,1	57,3
v tom: muži		64,1	66,4	65,8	66,2	65,2	66,0
ženy		49,2	50,7	50,5	51,3	49,3	48,9
Obecná míra nezaměstnanosti ⁴⁾	%	4,1	2,2	2,3	1,6	2,6	2,3
v tom: muži		3,4	1,6	1,9	1,6	2,5	1,8
ženy		4,9	2,9	2,8	1,6	2,6	2,9
NEZAMĚSTNANOST (stav k 31. 12.; MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce	osoby	14 270	10 483	8 968	9 076	11 483	10 622
z toho: ženy		6 996	5 145	4 560	4 397	5 589	5 301
absolventi škol a mladiství		768	561	497	510	626	595
osoby se zdravotním postižením		2 113	1 887	1 770	1 584	1 843	1 817
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		4 519	3 894	3 755	3 949	4 538	4 080
dosažitelní ⁵⁾		13 389	9 582	8 065	8 233	10 700	9 667
v tom podle věku:							
do 19 let		517	419	394	447	478	501
20–24 let		1 429	930	761	871	1 095	978
25–34 let		2 877	2 056	1 837	1 744	2 115	1 927
35–44 let		3 294	2 243	1 888	1 846	2 414	2 123
45–54 let		3 110	2 302	1 941	2 004	2 604	2 360
55 a více let		3 043	2 533	2 147	2 164	2 777	2 733
Průměrný věk	roky	41,7	42,6	42,4	42,2	42,6	42,9
v tom podle nejvyššího dosaženého vzdělání:	osoby						
základní a bez vzdělání		4 347	3 223	2 750	2 801	3 239	3 086
střední bez maturity		5 714	4 107	3 463	3 538	4 507	4 220
střední s maturitou		3 148	2 372	2 038	2 040	2 869	2 562
vyšší odborné vč. nástavbového		122	89	82	62	126	95
vysokoškolské		939	692	635	635	742	659
z toho podle klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO):							
nemanuální pracovníci	osoby	5 486	3 939	3 520	3 489	4 413	4 040
vysoce kvalifikovaní (třídy 1–3)		1 481	1 111	1 036	946	1 222	1 107
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		4 005	2 828	2 484	2 543	3 191	2 933
manuální pracovníci	osoby	7 627	5 558	4 719	4 976	5 675	5 701
kvalifikovaní (třídy 6–8)		3 552	2 401	2 093	2 366	2 758	2 756
nekvalifikovaní (třída 9)		4 075	3 157	2 626	2 610	2 917	2 945

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2016	2017	2018	2019	2020	2021
v tom podle délky nezaměstnanosti:							
do 3 měsíců	osoby	5 315	4 412	4 473	4 397	4 198	4 115
více než 3 měsíce až 6 měsíců		2 348	1 837	1 617	2 029	2 723	2 192
více než 6 měsíců až 12 měsíců		2 201	1 587	1 200	1 347	2 460	1 742
více než 12 měsíců až 24 měsíců		1 625	864	651	649	1 400	1 499
více než 24 měsíců		2 781	1 783	1 027	654	702	1 074
Průměrná délka evidence	dny	499	472	375	297	298	336
Průměrný měsíční nárok na podporu v nezaměst.	Kč	6 179	6 720	7 284	7 903	8 189	8 984
Podíl nezaměstnaných osob ⁶⁾	%	3,76	2,72	2,31	2,38	3,11	2,83
v tom: muži		3,79	2,75	2,25	2,42	3,13	2,78
ženy		3,72	2,69	2,37	2,33	3,09	2,89
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných ⁷⁾	%	1,24	0,75	0,48	0,38	0,61	0,77
Pracovní místa v evidenci úřadu práce (ÚP)	místa	6 151	8 816	12 848	14 686	11 581	12 228
Uchazeči na 1 pracovní místo v evidenci ÚP	osoby	2,3	1,2	0,7	0,6	1,0	0,9
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	117 008	125 456	134 082	146 325	150 694	.
na 1 obyvatele	tis. Kč	212,3	227,8	243,5	265,5	273,2	.
průměr ČR = 100	%	94,9	95,4	95,9	98,4	96,4	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD⁸⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	26 578	28 580	31 373	34 357	36 693	38 772
v tom: muži		28 818	31 063	34 284	37 566	39 514	41 531
ženy		23 669	25 185	27 461	30 345	33 096	35 336
Medián mezd	Kč	23 914	25 865	28 348	30 865	32 880	34 772
v tom: muži		25 486	27 611	30 600	33 390	34 804	36 710
ženy		22 055	23 601	25 617	28 056	30 166	32 234
NÁKLADY PRÁCE⁹⁾							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	34 420	36 857	39 708	43 152	45 189	.
z toho: přímé náklady (mzdy a náhrady mzdy)		24 940	26 686	28 764	31 309	32 916	.
sociální náklady a výdaje		8 962	9 610	10 319	11 168	11 946	.
VZDĚLÁVÁNÍ (MŠMT)							
Děti, žáci a studenti (stav k 30. 9.)							
mateřských škol	osoby	19 340	19 222	19 009	19 137	18 311	18 482
základních škol		48 324	48 917	49 569	49 725	49 850	49 524
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		23 008	22 696	22 069	22 076	22 524	23 287
vyšších odborných škol (denní studium)		643	584	489	441	442	451
Studenti vysokých škol (občané ČR, stav k 31. 12.)							
s trvalým bydlištěm v kraji	osoby	13 937	13 377	12 916	12 927	13 038	12 993
s místem výuky v kraji		9 530	9 066	8 782	8 782	8 615	8 429
z toho v prezenčním studiu	%	68,2	69,3	69,4	70,1	70,9	73,0
Absolventi VŠ (občané ČR) s místem výuky v kraji	osoby	2 587	2 080	1 990	1 807	1 838	1 683
ZDRAVOTNICTVÍ (ÚZIS, ČSÚ)							
Lékaři celkem (vč. smluvních)	přep. os.	2 524	2 527	2 573	2 629	2 630	.
na 1 000 obyvatel		4,6	4,6	4,7	4,8	4,8	.
z toho zubní lékaři		428	404	400	409	399	.
Nemocnice ¹⁰⁾		9	9	9	9	13	.
lůžka	¹⁶⁾	3 404	3 404	3 404	3 412	3 434	.
Samostatné ordinace lékařů							
praktických pro dospělé		246	243	239	243	241	.
praktických pro děti a dorost		109	105	104	102	99	.
stomatologů		304	299	292	290	282	.
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	%	4,274	4,433	4,678	4,903	5,859	5,974
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	kalendář. dny	40,6	39,8	38,8	39,2	36,8	32,2
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA (MPSV)							
Počet vyplacených dávek celkem (vč. pěstounské péče)	tis. dávek	541,3	501,5	442,7	414,9	420,5	412,5
z toho rodičovský příspěvek		166,6	168,1	169,8	171,5	189,2	181,9
Výdaje na dávky celkem (vč. pěstounské péče)	mil. Kč	1 808	1 760	1 842	1 792	2 487	2 350
z toho rodičovský příspěvek		1 127	1 136	1 220	1 200	1 899	1 756
Výdaje na dávky státní sociální podpory (vč. pěstounské péče) na 1 obyvatele	Kč	3 281	3 196	3 345	3 250	4 509	4 329

Tab. 3.2 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – sociální vývoj

	Měřící jednotka	2016	2017	2018	2019	2020	2021
ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (stav k 31. 12.; MPSV)							
Lůžka v domovech pro seniory		2 262	2 329	2 422	2 464	2 366	2 395
na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let		20,3	20,4	20,8	20,6	19,5	19,7
Lůžka v domovech se zvláštním režimem		787	773	772	772	837	905
Lůžka v domovech pro osoby se zdravotním postižením		705	699	692	670	637	630
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci; ČSSZ)							
Příjemci starobního důchodu celkem ¹¹⁾	osoby	134 327	134 781	134 981	135 370	134 608	133 116
z toho ženy		82 107	81 901	81 668	81 519	80 529	79 589
Příjemci starobního důchodu sólo ¹²⁾	osoby	100 937	101 705	102 079	102 616	102 308	100 810
Příjemci předčasného starobního důchodu ^{11,13)}	osoby	35 140	36 241	36 959	37 745	38 442	39 564
z toho ženy		19 976	20 532	20 918	21 292	21 683	22 322
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem (včetně souběhu)	%	26,2	26,9	27,4	27,9	28,6	29,7
v tom: muži		29,0	29,7	30,1	30,6	31,0	32,2
ženy		24,3	25,1	25,6	26,1	26,9	28,0
Průměrný měsíční starobní důchod sólo ¹²⁾	Kč	11 337	11 719	12 282	13 334	14 346	15 286
v tom: muži		12 423	12 832	13 434	14 541	15 626	16 643
ženy		10 388	10 734	11 255	12 247	13 172	14 033
Podíl průměrného starobního důchodu sólo ¹²⁾ na mzdovém mediánu	%	47,4	45,3	43,3	43,2	43,6	44,0
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ (ČSSZ)							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	1 048 962	1 171 627	1 455 410	1 679 882	2 449 441	2 277 749
v tom dávky:							
nemocenské		710 234	797 043	1 029 304	1 221 385	1 493 121	1 571 344
ošetřovné		58 992	71 897	84 721	87 573	547 877 ¹⁷⁾	288 410
peněžitá pomoc v mateřství		279 443	302 410	329 200	352 441	388 173	395 981
vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství		293	277	235	225	142	217
otcovská poporodní péče ¹⁴⁾		.	.	10 210	12 590	13 151	13 716
dlouhodobé ošetřovné ¹⁴⁾		.	.	1 740	5 669	6 976	8 082
KRIMINALITA, NEHODY (Policejní prezidium ČR)							
Registrované trestné činy		7 286	7 230	6 723	7 132	5 794	5 268
na 1 000 obyvatel		13,2	13,1	12,2	12,9	10,5	9,7
Objasněné trestné činy		4 578	4 654	4 460	4 394	3 657	3 301
Hlášené dopravní nehody		4 774	5 163	5 074	5 191	4 839	4 913
na 1 000 obyvatel		8,7	9,4	9,2	9,4	8,8	9,0
Usmrčené osoby při dopravních nehodách	osoby	33	24	18	48	25	38
Podíl bodovaných řidičů ¹⁵⁾ z registr. řidičů celkem	%	7,3	6,4	7,1	7,6	6,8	7,1
Požáry		808	687	1 107	932	804	766
na 1 000 obyvatel		1,5	1,2	2,0	1,7	1,5	1,4
přímá škoda	mil. Kč	60	78	100	90	253	229

¹⁾ údaje podle kraje obvyklého bydliště (kromě struktury zaměstnaných podle sektorů)

²⁾ s jediným nebo hlavním zaměstnáním, vč. ozbrojených sil

³⁾ zaměstnanci včetně členů produkčních družstev

⁴⁾ podle definice Mezinárodní organizace práce

⁵⁾ ve věku 15–64 let

⁶⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce ve věku 15–64 let ze všech obyvatel ve stejném věku

⁷⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) v evidenci ÚP na počtu obyvatel ve věku 15–64 let, jmenovatel data ČSÚ

⁸⁾ pramen: MPSV (Informační systém o průměrném výděлку) a MF (Informační systém o platu a služebním příjmu)

⁹⁾ podniky se sídlem v kraji

¹⁰⁾ nemocnice akutní a následné péče

¹¹⁾ včetně souběhu s vdovským nebo vdovečským; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

¹²⁾ bez souběhu s vdovským nebo vdovečským; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu

¹³⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

¹⁴⁾ dávka otcovské poporodní péče byla zavedena od února 2018, dlouhodobé ošetřovné od června 2018

¹⁵⁾ bodovaný řidič se dopustil přestupku (trestného činu) započítávaného do bodového hodnocení řidiče

¹⁶⁾ některé LDN se staly součástí nemocnic

¹⁷⁾ na růst výdajů na ošetřovné mělo vliv uzavření škol a jiných zařízení během pandemie covid-19 vč. souvisejících legislativních úprav

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2016	2017	2018	2019	2020	2021
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	216 327	235 508	246 571	264 844	265 500	.
předchozí rok = 100 (srovnatelné ceny)	%	104,1	108,6	102,9	103,7	95,4	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	tis. Kč	392,5	427,5	447,8	480,5	481,3	.
průměr ČR = 100	%	86,4	88,6	88,0	88,5	90,4	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	tis. Kč	839,9	869,9	925,2	978,8	1 010,6	.
průměr ČR = 100	%	92,2	91,0	92,6	91,8	94,8	.
Hrubá přidaná hodnota	mil. Kč	194 583	211 632	222 202	239 294	241 584	.
v tom sektory: primární	%	3,8	3,8	3,1	3,0	2,8	.
sekundární	%	46,8	47,4	46,5	45,9	44,6	.
terciární	%	49,3	48,8	50,4	51,1	52,5	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	46 624	50 844	45 441	52 157	48 500	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	tis. Kč	84,6	92,3	82,5	94,6	87,9	.
průměr ČR = 100	%	74,7	76,8	61,6	64,4	63,1	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru (včetně sebezaměstnaných) pracující v kraji	osoby	257 578	270 737	266 513	270 581	262 720	.
z toho zaměstnanci		224 502	235 318	235 309	240 827	226 761	.
MÍSTNÍ ROZPOČTY¹⁾ (Ministerstvo financí)							
Příjmy celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	22 131	24 244	27 670	30 822	32 089	34 514
Výdaje celkem (po konsolidaci)	mil. Kč	20 006	22 505	27 427	29 834	32 418	33 128
v tom: běžné výdaje		16 736	18 147	20 477	22 391	24 385	25 930
kapitálové výdaje		3 270	4 358	6 949	7 443	8 033	7 198
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na výzkum a vývoj celkem	mil. Kč	1 808	2 151	2 515	2 873	2 726	.
z toho: mzdové		1 050	1 207	1 483	1 665	1 682	.
financované z veřejných zdrojů ČR		537	676	727	787	771	.
Pracovníci ve výzkumu a vývoji	přep. os.	1 986	2 239	2 419	2 430	2 308	.
z toho výzkumní pracovníci		932	1 051	1 066	1 133	1 095	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE²⁾							
Podíl domácností vybavených osobním počítačem	%	76,0	76,4	77,3	77,3	78,8	.
Podíl domácností s připojením k internetu	%	75,4	76,6	78,3	79,3	81,3	.
EKONOMICKÉ SUBJEKTY							
Registrované subjekty (stav k 31. 12.)		137 930	139 199	140 354	140 013	141 343	142 345
z toho živnostníci		98 502	100 820	101 444	102 600	103 478	104 365
z toho subjekty se zjištěnou aktivitou		71 317	72 435	72 650	73 423	74 445	75 349
z toho živnostníci		48 785	49 509	49 420	49 739	50 480	51 141
Vzniklé subjekty		4 178	4 044	3 918	3 988	3 648	3 860
z toho živnostníci		2 769	2 532	2 657	2 751	2 574	2 822
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Produkce zemědělského odvětví	mil. Kč	9 603	9 375	9 278	9 595	⁷⁾ 10 366	.
z toho: rostlinná produkce		6 055	5 522	5 383	5 635	⁷⁾ 6 393	.
živočišná produkce		3 265	3 559	3 595	3 655	⁷⁾ 3 637	.
Obhospodařovaná zemědělská půda (stav k 31. 5.)	ha	233 855	233 447	235 424	237 283	238 033	237 967
z toho orná		167 519	164 964	166 179	167 777	168 148	167 468
Skłizeň: obilovin	t	556 055	503 593	423 544	494 199	506 821	512 183
brambor	t	24 226	22 892	17 377	18 291	21 367	20 744
Hospodářská zvířata (stav k 1. 4.)							
skot	kusy	103 473	100 588	98 298	101 647	101 233	102 974
prasata	kusy	79 239	69 037	63 563	65 327	56 489	69 335
drůbež	tis. ks	2 390	2 591	2 780	2 777	2 749	2 265
Výroba jatečného skotu	t ž. hm.	13 923	12 731	13 002	13 010	12 788	13 085
Výroba jatečných prasat	t ž. hm.	15 566	13 011	13 931	14 038	13 138	13 672
Výroba jatečné drůbeže	t ž. hm.	11 819	11 984	12 132	10 853	12 495	11 321
Výroba mléka	tis. l	236 809	226 456	234 871	238 032	248 029	249 487
Snáška konzumních vajec	tis. ks	155 963	174 006	177 403	158 571	152 317	128 208
LESNICTVÍ							
Plochy dřevin (stav k 31. 12.; ÚHÚL)	ha	143 675	143 794	143 909	143 835	143 850	144 244
Zalesňování	ha	725	659	634	820	1 130	1 241
Těžba dřeva	m ³ b. k.	698 535	728 306	963 769	1 029 838	1 201 744	1 070 844
z toho nahodilá hmyzová		90 504	90 984	351 961	674 250	754 464	549 142

Tab. 3.3 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – ekonomický vývoj

	Měřící jednotka	2016	2017	2018	2019	2020	2021
PRŮMYSL³⁾							
Průměrný počet podniků		127	129	126	130	131	133
Tržby z prodeje výrobků a služeb průmysl. povahy na 1 zaměstnance	mil. Kč tis. Kč	152 535 3 209	173 980 3 499	175 621 3 587	145 362 3 311	166 296 3 563	186 332 4 063
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	47 534	49 718	48 965	43 900	46 674	45 866
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	27 778	29 503	31 341	32 944	34 081	36 555
ENERGETIKA (Energetický regulační úřad)							
Výroba elektřiny brutto	GWh	1 183	1 278	1 177	1 146	1 081	1 072
podíl na ČR	%	1,4	1,5	1,3	1,3	1,3	1,3
Spotřeba elektřiny netto	GWh	3 404	3 527	3 602	3 589	3 453	3 603
podíl na ČR	%	5,9	6,0	6,1	6,0	6,0	6,0
v domácnostech na 1 obyvatele	kWh	1 675,1	1 717,6	1 706,5	1 744,8	1 809,8	1 998,0
Spotřeba zemního plynu	tis. m ³	325 845	351 063	342 085	338 598	328 293	358 329
podíl na ČR	%	4,0	4,2	4,2	4,0	3,8	3,8
v domácnostech na 1 odběratele	m ³	990,5	1 037,7	982,7	948,5	976,5	1 093,6
STAVEBNICTVÍ							
Průměrný počet podniků ⁴⁾		21	20	18	18	17	18
Základní stavební výroba ⁴⁾ na 1 zaměstnance	mil. Kč tis. Kč	2 554 1 598	2 613 1 742	2 640 1 908	2 917 2 057	3 147 2 304	2 693 1 780
Průměrný evidenční počet zaměstnanců ⁴⁾	fyz. os.	1 598	1 500	1 384	1 418	1 366	1 513
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance ⁴⁾	Kč	25 444	26 846	28 784	30 864	32 823	31 401
Stavební práce "S" provedené v krajích ⁵⁾ z toho pro veřejné zadavatele	mil. Kč	9 932 3 374	10 755 4 406	12 202 5 808	13 506 6 464	15 549 8 453	17 786 9 589
STAVEBNÍ POVOLENÍ							
Orientační hodnota povolených staveb z toho budov (bytových a nebytových) z toho výstavba nových bytových budov	mil. Kč	13 271 9 333 2 651	20 748 12 130 3 495	16 805 12 691 4 221	14 366 10 645 4 580	15 062 11 220 4 535	18 928 15 371 6 078
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	3 423	5 209	4 257	3 412	3 697	4 361
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty z toho v nových rodinných domech		1 301 684	1 428 866	1 696 961	1 645 1 114	1 544 1 047	1 787 1 037
Dokončené byty z toho v nových rodinných domech		1 064 694	1 215 664	1 473 828	1 703 948	1 488 930	1 725 1 034
Investiční náklady na výstavbu 1 m ² obytné plochy bytu v novém rodinném domě	Kč	35 389	36 295	36 919	37 603	41 188	43 706
v novém bytovém domě	Kč	28 071	27 874	38 240	30 319	41 078	36 999
DOPRAVA (Ministerstvo dopravy)							
Osobní automobily vč. dodávkových (stav k 31. 12.)		279 591	290 255	299 983	308 501	315 170	317 181
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení (HUZ)		1 036	1 040	1 078	1 074	1 193	1 206
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních		49 386	49 615	51 049	51 006	55 419	54 973
Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních z toho ze zahraničí	tis. osob	1 158 268	1 259 282	1 343 298	1 412 315	995 145	939 86
Průměrná doba pobytu hostů v HUZ z toho hostů ze zahraničí	dny	4,2 4,4	4,3 4,4	4,2 4,3	4,2 4,3	4,4 4,5	4,2 3,8
Satelitní účet cestovního ruchu							
Hrubá přidaná hodnota cestovního ruchu	mil. Kč	4 974	5 083	5 581 ⁷⁾	5 930 ⁸⁾	4 183	.
Průměrný počet zaměstnaných osob ⁶⁾	osoby	10 581	10 464	10 700 ⁷⁾	10 829 ⁸⁾	10 422	.

1) souhrn za kraj, obce a dobrovolné svazky obcí

2) tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2020 je vypočten z dat roku 2019, 2020 a 2021)

3) podniky se 100 a více zaměstnanci se sídlem v krajích s převažující činností v sekci (dle CZ-NACE) B – Těžba a dobývání, C – Zpracovatelský průmysl nebo D – Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu

4) podniky s 50 a více zaměstnanci se sídlem v krajích s převažující stavební činností

5) podniky s 20 a více zaměstnanci s převažující stavební činností

6) počet zaměstnaných osob v hlavním zaměstnání (roční průměr)

7) semidefinitivní údaje

8) předběžné údaje

Tab. 3.4 Vybrané ukazatele za Královéhradecký kraj – životní prostředí

	Měřicí jednotka	2016	2017	2018	2019	2020	2021
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda (stav k 31. 12.)	ha	276 917	276 799	276 652	276 483	276 306	276 222
z toho: orná půda		189 859	189 080	188 331	186 894	185 782	184 457
zahrady a ovocné sady		15 892	15 934	16 023	16 202	16 447	16 733
trvalé travní porosty		71 165	71 784	72 296	73 385	74 076	75 031
Nezemědělská půda (stav 31. 12.)	ha	198 983	199 102	199 254	199 425	199 603	199 688
z toho: lesní pozemky		148 186	148 277	148 374	148 513	148 577	148 650
zastavěné plochy a nádvoří		9 275	9 264	9 247	9 247	9 255	9 253
VODOVODY A KANALIZACE							
Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů	%	94,9	94,5	95,2	94,6	94,7	97,0
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	79,2	80,2	80,5	84,6	85,6	84,8
Cena vody (bez DPH)	Kč/m ³	34,2	34,6	34,9	36,1	37,4	39,0
Cena stočného (bez DPH)	Kč/m ³	33,1	33,2	34,2	35,6	37,2	38,4
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	78,5	79,8	78,9	78,9	79,6	80,3
na kanalizaci s koncovou ČOV		73,2	74,0	74,8	74,4	75,1	76,1
Podíl čištěných odpadních vod (bez srážkových)	%	95,0	94,8	96,6	96,0	95,6	97,1
Čistírný odpadních vod (ČOV)	ks	129	131	137	139	140	143
Celková kapacita ČOV	m ³ /den	229 059	230 592	231 438	224 050	223 910	225 609
Produkce kalů v ČOV	t sušiny	9 516	9 256	9 277	9 705	9 699	8 269
OVZDUŠÍ (ČHMÚ¹)							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1–4)	t/km ²	0,72	0,71	0,66	0,62	0,60	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,65	0,64	0,58	0,55	0,53	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,07	0,07	0,08	0,07	0,07	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1–4)	t/km ²	0,92	0,88	0,72	0,67	0,55	.
z toho stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,92	0,88	0,72	0,67	0,55	.
Měrné emise oxidů dusíku (REZZO 1–4)	t/km ²	1,56	1,58	1,48	1,44	1,31	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		0,74	0,77	0,69	0,69	0,64	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,82	0,81	0,79	0,75	0,67	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1–4)	t/km ²	8,21	8,19	7,37	6,99	6,77	.
v tom: stacionární zdroje (REZZO 1–3)		6,71	6,76	5,89	5,72	5,66	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,50	1,44	1,47	1,27	1,11	.
ODPADY							
Produkce odpadů celkem ^{2,3)}	t	.	1 562 407	1 718 329	1 663 916	1 769 502	.
na 1 obyvatele	kg	.	2 836	3 120	3 019	3 208	.
z toho: nebezpečných	t	.	49 694	63 083	62 392	53 930	.
na 1 obyvatele	kg	.	90	115	113	98	.
Produkce komunálních odpadů ^{3,4)}	t	.	280 620	283 124	288 681	290 382	.
na 1 obyvatele	kg	.	509	514	524	526	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Investice na ochranu životního prostředí (OŽP) podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 506	1 378	2 383	2 164	2 609	1 684
Investice na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	795	913	1 537	1 495	1 546	1 357
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	5,0	6,0	4,0	5,8	5,7	2,3
nakládání s odpadními vodami	%	30,8	22,2	41,1	27,3	35,4	33,0
nakládání s odpady	%	52,1	49,0	35,0	33,6	27,4	34,2
Neinvestiční náklady na OŽP podle sídla investora	mil. Kč	3 771	4 209	4 268	4 590	4 529	5 358
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	0,8	0,8	0,8	0,9	0,6	0,6
nakládání s odpadními vodami	%	14,3	13,8	14,0	13,4	10,5	9,6
nakládání s odpady	%	80,1	80,7	81,8	80,2	82,5	84,4

¹⁾ emise v celé časové řadě nově vypočteny podle mezinárodní metodiky (především zpřesněny odhady emisí z dopravy a emisí ze spalování v domácnostech)

²⁾ v roce 2020 došlo ke změně metodiky zpracování statistiky odpadů; sběr dat výkazem Odp 5-01 částečně nahrazen převzetím údajů z Integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP) MŽP

³⁾ podle sídla provozovny, data nejsou plně srovnatelná s údaji publikovanými v předchozích letech

⁴⁾ odpady z domácností a odpady podobné povahy a složení, bez ohledu na to, kdo tento odpad produkuje nebo sbírá; dříve publikované údaje obsahovaly pouze komunální odpad vykázaný obcemi a podniky zapojenými do obecního systému sběru odpadu

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje v letech 2011, 2016 a 2021

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kněžnou	Trutnov
DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ							
Počet obyvatel (stav k 31. 12.)	2011	553 856	162 820	79 686	112 206	79 086	120 058
	2016	550 804	163 269	79 493	110 518	78 772	118 752
	2021 ¹⁾	542 583	162 400	78 713	107 973	78 424	115 073
z toho cizinci (bez azylantů)	2011	14 078	4 897	2 428	2 458	1 416	2 879
	2016	14 348	5 154	2 059	2 579	1 569	2 987
	2021	18 799	6 973	2 794	3 296	2 524	3 212
v tom ve věku (%):							
0–14 let	2011	14,7	14,2	14,5	15,1	15,3	14,7
	2016	15,3	15,2	15,3	15,4	15,7	15,1
	2021 ¹⁾	15,7	15,9	15,8	15,4	16,0	15,3
15–64 let	2011	68,2	67,8	68,5	67,5	68,3	69,0
	2016	64,5	64,1	65,1	64,2	65,0	64,7
	2021 ¹⁾	61,9	61,3	62,0	61,9	62,5	62,2
65 a více let	2011	17,1	18,0	17,0	17,4	16,4	16,3
	2016	20,2	20,7	19,7	20,4	19,3	20,2
	2021 ¹⁾	22,4	22,8	22,1	22,7	21,5	22,5
Průměrný věk (stav k 31. 12.)	2011	41,5	42,0	41,6	41,4	40,9	41,4
	2016	42,7	43,0	42,7	42,7	42,2	42,7
	2021 ¹⁾	43,6	43,6	43,5	43,8	43,0	43,8
Index stáří (stav k 31. 12.) ²⁾	2011	116,5	126,4	117,0	115,0	107,3	110,9
	2016	132,0	136,3	128,9	132,7	123,1	133,6
	2021 ¹⁾	142,9	142,8	139,9	147,2	134,5	147,1
Index ekonomického zatížení (stav k 31. 12.) ³⁾	2011	46,7	47,5	45,9	48,2	46,4	45,0
	2016	55,0	55,9	53,7	55,8	53,9	54,5
	2021 ¹⁾	61,6	63,1	61,2	61,7	60,0	60,7
Živě narození na 1 000 obyvatel	2011	9,8	9,9	9,5	9,9	9,9	9,8
	2016	10,2	10,5	10,2	10,0	10,4	9,8
	2021	10,2	11,2	10,8	9,8	10,3	8,8
Zemřelí na 1 000 obyvatel	2011	10,4	10,5	11,0	10,2	9,9	10,3
	2016	10,3	10,3	10,5	10,0	10,0	10,8
	2021	14,1	13,0	14,0	14,9	13,2	15,8
Přistěhovalí na 1 000 obyvatel	2011	7,3	12,9	12,3	9,0	11,2	9,9
	2016	8,0	14,4	14,1	9,9	11,0	11,4
	2021	10,7	16,6	16,8	13,0	17,0	11,7
Vystěhovalí na 1 000 obyvatel	2011	8,0	11,9	14,0	10,8	12,0	11,2
	2016	9,0	14,0	13,8	13,0	12,6	12,9
	2021	9,7	14,5	15,8	12,5	15,5	12,4
Přirozený přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2011	-0,6	-0,6	-1,5	-0,3	0,1	-0,5
	2016	-0,1	0,2	-0,2	-0,0	0,5	-1,0
	2021	-3,9	-1,8	-3,2	-5,1	-2,9	-7,0
Přírůstek/úbytek stěhováním na 1 000 obyvatel	2011	-0,7	1,1	-1,7	-1,8	-0,8	-1,3
	2016	-1,0	0,5	0,3	-3,1	-1,6	-1,5
	2021	0,9	2,1	1,1	0,5	1,5	-0,7
Celkový přírůstek/úbytek na 1 000 obyvatel	2011	-1,3	0,5	-3,2	-2,1	-0,7	-1,9
	2016	-1,1	0,7	0,0	-3,2	-1,1	-2,4
	2021	-3,0	0,3	-2,1	-4,6	-1,4	-7,7
Naděje dožití (v období 2017–2021)							
mužů při narození	.	.	77,5	76,3	76,4	76,5	75,1
žen při narození	.	.	83,0	81,9	82,1	82,2	80,8

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje v letech 2011, 2016 a 2021

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kněžnou	Trutnov
SOCIÁLNÍ VÝVOJ							
Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce (stav k 31. 12.)	2016	14 270	4 924	1 586	3 318	984	3 458
	2021	10 622	3 263	1 232	2 670	933	2 524
z toho (%):							
ženy	2016	49,0	48,9	49,7	45,5	58,4	49,6
	2021	49,9	49,9	53,0	46,5	54,4	50,4
absolventi škol a mladiství	2016	5,4	5,8	6,7	4,7	4,8	4,9
	2021	5,6	5,6	7,4	5,0	4,3	5,8
osoby se zdravotním postižením	2016	14,8	14,4	15,1	12,1	20,9	16,0
	2021	17,1	16,5	17,0	14,2	19,9	20,0
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2016	31,7	26,8	39,5	31,7	42,6	31,9
	2021	38,4	36,6	47,8	37,2	43,4	35,6
dosažitelní ⁴⁾	2016	93,8	91,4	96,5	94,4	91,8	96,1
	2021	91,0	88,2	90,5	93,8	91,9	91,7
ve věku do 24 let	2016	13,6	14,4	14,4	14,9	11,9	11,5
	2021	13,9	13,2	16,4	15,1	11,6	13,3
ve věku 55 a více let	2016	21,3	19,1	23,0	19,7	26,3	23,8
	2021	25,7	24,6	25,7	24,0	30,8	27,1
evidovaní 12 a více měsíců	2016	30,9	35,5	23,5	28,7	18,8	33,2
	2021	24,2	28,1	16,6	22,4	20,5	26,2
Podíl nezaměstnaných osob (stav k 31. 12.; %) ⁵⁾	2016	3,76	4,29	2,96	4,40	1,76	4,31
	2021	2,83	2,85	2,23	3,70	1,72	3,18
v tom: muži	2016	3,79	4,39	2,89	4,77	1,44	4,25
	2021	2,78	2,82	2,09	3,90	1,48	3,06
ženy	2016	3,72	4,20	3,02	4,01	2,10	4,37
	2021	2,89	2,88	2,39	3,49	1,98	3,30
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (stav k 31. 12.; %) ⁶⁾	2016	1,24	1,67	0,72	1,34	0,36	1,50
	2021	0,77	0,92	0,42	0,90	0,39	0,92
Lékaři na 1 000 obyvatel	2016	4,6	7,1	3,9	3,3	3,0	3,7
	2020	4,8	7,7	3,5	3,6	3,0	3,9
Průměrné procento dočasné pracovní neschopnosti	2016	4,274	3,854	4,441	4,846	4,338	4,359
	2021	5,974	5,285	6,580	6,359	6,283	6,317
Průměrná doba trvání 1 případu dočasné pracovní neschopnosti	2016	40,6	39,6	39,7	41,2	37,9	44,9
	2021	32,2	31,1	34,4	32,8	29,4	34,3
Lůžka v domovech pro seniory na 1 000 obyvatel ve věku 65 a více let	2016	20,3	15,6	25,1	24,8	23,3	19,9
	2020	19,5	14,5	22,1	23,5	23,4	20,7
Průměrný měsíční starobní důchod sólo (Kč) ⁷⁾	2016	11 337	11 650	11 129	11 046	11 294	11 349
	2021	15 286	15 752	14 994	14 885	15 254	15 238
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu (včetně souběhu; %) ⁸⁾	2016	26,2	20,8	27,8	34,6	27,7	23,5
	2021	29,7	23,7	32,0	38,6	31,7	26,8
v tom: muži	2016	29,0	23,4	31,9	37,3	30,7	25,8
	2021	32,2	26,0	35,6	40,3	34,2	29,1
ženy	2016	24,3	19,2	25,2	32,8	25,8	22,0
	2021	28,0	22,3	29,5	37,3	29,9	25,3

Tab. 4.1 Vybrané ukazatele podle okresů Královéhradeckého kraje v letech 2011, 2016 a 2021

	Rok	Kraj celkem	v tom okresy				
			Hradec Králové	Jičín	Náchod	Rychnov n. Kněžnou	Trutnov
Registrované trestné činy na 1 000 obyvatel	2016	13,2	12,7	14,0	12,7	11,1	15,3
	2021	9,7	10,4	8,8	10,6	6,8	10,4
Hlášené dopravní nehody na 1 000 obyvatel	2016	8,7	9,4	8,3	7,8	7,1	9,7
	2021	9,0	10,7	8,7	7,9	8,2	8,6
EKONOMICKÝ VÝVOJ							
Soukromí podnikatelé (živnostníci) na 1 000 obyvatel ve věku 18 a více let (stav k 31. 12.)	2016	218,1	220,8	222,6	216,3	205,9	220,8
	2021	236,5	240,2	239,8	236,6	220,9	239,5
z toho:							
se zjištěnou ekonomickou aktivitou	2016	108,0	112,6	108,4	104,3	98,0	111,4
	2021	115,9	122,5	114,6	113,6	103,8	117,9
subjekty vzniklé v roce	2016	6,1	6,6	6,3	5,4	5,6	6,3
	2021	6,3	6,4	7,1	6,5	5,8	6,0
Zahájené byty na 1 000 obyvatel	2016	2,4	2,9	2,1	2,2	2,1	2,2
	2021	3,3	3,3	2,5	2,0	3,5	4,9
Dokončené byty na 1 000 obyvatel	2016	1,9	2,8	1,2	1,7	2,1	1,3
	2021	3,2	3,8	2,7	2,1	4,7	2,6
Hromadná ubytovací zařízení	2016	1 036	44	82	110	141	659
	2021	1 206	52	102	145	163	744
lůžka	2016	49 386	3 311	5 210	5 733	6 181	25 951
	2021	54 973	3 439	6 602	6 249	6 448	32 235
lůžka na 1 000 obyvatel	2016	89,6	20,3	65,6	51,7	78,5	218,1
	2021	101,3	21,2	83,8	57,8	82,2	279,4
hosté (tis. osob)	2016	1 158,1	117,0	141,0 ⁹⁾	126,9 ⁹⁾	128,8	644,5
	2021	939,3	75,3	137,8	118,2 ⁹⁾	91,9	516,0
z toho ze zahraničí	2016	268,0	29,3	15,9 ⁹⁾	22,3 ⁹⁾	18,5	182,1
	2021	85,7	10,9	6,6	12,6 ⁹⁾	5,4	50,3
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ							
Podíl na celkové výměře (stav k 31. 12.; %):							
orná půda	2016	39,9	58,7	51,8	39,3	31,8	23,4
	2021	38,8	58,3	51,3	37,8	30,6	21,6
lesní pozemky	2016	31,1	16,7	21,7	27,2	37,8	46,9
	2021	31,2	16,7	21,8	27,3	38,0	47,0
zastavěné plochy a nádvoří	2016	1,9	2,6	2,1	2,1	1,7	1,4
	2021	1,9	2,7	2,1	2,1	1,7	1,4

1) údaje navazují na výsledky SLDB 2021

2) počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

3) počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

4) ve věku 15–64 let

5) podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

6) podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na počtu obyvatel ve věku 15–64 let

7) bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým; podle metodiky MPSV bez poměrného starobního důchodu; data za prosinec

8) starobní důchod vč. souběhu s vdovským nebo vdoveckým; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; data za prosinec

9) méně spolehlivý údaj

ZKRATKY KRAJŮ A OKRESŮ

Kraje, okresy	Zkratka	Kód	Kraje, okresy	Zkratka	Kód
Hlavní město Praha	PHA	CZ010	Královéhradecký kraj	HKK	CZ052
			Hradec Králové	HK	CZ0521
Středočeský kraj	STČ	CZ020	Jičín	JC	CZ0522
Benešov	BN	CZ0201	Náchod	NA	CZ0523
Beroun	BE	CZ0202	Rychnov nad Kněžnou	RK	CZ0524
Kladno	KD	CZ0203	Trutnov	TU	CZ0525
Kolín	KO	CZ0204			
Kutná Hora	KH	CZ0205	Pardubický kraj	PAK	CZ053
Mělník	ME	CZ0206	Chrudim	CR	CZ0531
Mladá Boleslav	MB	CZ0207	Pardubice	PU	CZ0532
Nymburk	NB	CZ0208	Svitavy	SY	CZ0533
Praha-východ	PY	CZ0209	Ústí nad Orlicí	UO	CZ0534
Praha-západ	PZ	CZ020A			
Příbram	PB	CZ020B	Kraj Vysočina	VYS	CZ063
Rakovník	RA	CZ020C	Havlíčkův Brod	HB	CZ0631
			Jihlava	JI	CZ0632
			Pelhřimov	PE	CZ0633
			Třebíč	TR	CZ0634
			Žďár nad Sázavou	ZR	CZ0635
Jihočeský kraj	JHČ	CZ031			
České Budějovice	CB	CZ0311	Jihomoravský kraj	JHM	CZ064
Český Krumlov	CK	CZ0312	Blansko	BK	CZ0641
Jindřichův Hradec	JH	CZ0313	Brno-město	BM	CZ0642
Písek	PI	CZ0314	Brno-venkov	BI	CZ0643
Prachatice	PT	CZ0315	Břeclav	BV	CZ0644
Strakonice	ST	CZ0316	Hodonín	HO	CZ0645
Tábor	TA	CZ0317	Vyškov	VY	CZ0646
			Znojmo	ZN	CZ0647
Plzeňský kraj	PLK	CZ032			
Domažlice	DO	CZ0321	Olomoucký kraj	OLK	CZ071
Klatovy	KT	CZ0322	Jeseník	JE	CZ0711
Plzeň-město	PM	CZ0323	Olomouc	OC	CZ0712
Plzeň-jih	PJ	CZ0324	Prostějov	PV	CZ0713
Plzeň-sever	PS	CZ0325	Přerov	PR	CZ0714
Rokycany	RO	CZ0326	Šumperk	SU	CZ0715
Tachov	TC	CZ0327			
Karlovarský kraj	KVK	CZ041	Zlínský kraj	ZLK	CZ072
Cheb	CH	CZ0411	Kroměříž	KM	CZ0721
Karlovy Vary	KV	CZ0412	Uherské Hradiště	UH	CZ0722
Sokolov	SO	CZ0413	Vsetín	VS	CZ0723
			Zlín	ZL	CZ0724
Ústecký kraj	ULK	CZ042			
Děčín	DC	CZ0421	Moravskoslezský kraj	MSK	CZ080
Chomutov	CV	CZ0422	Bruntál	BR	CZ0801
Litoměřice	LT	CZ0423	Frýdek-Místek	FM	CZ0802
Louny	LN	CZ0424	Karviná	KI	CZ0803
Most	MO	CZ0425	Nový Jičín	NJ	CZ0804
Teplice	TP	CZ0426	Opava	OP	CZ0805
Ústí nad Labem	UL	CZ0427	Ostrava-město	OV	CZ0806
Liberecký kraj	LBK	CZ051			
Česká Lípa	CL	CZ0511			
Jablonec nad Nisou	JN	CZ0512			
Liberec	LI	CZ0513			
Semily	SM	CZ0514			

